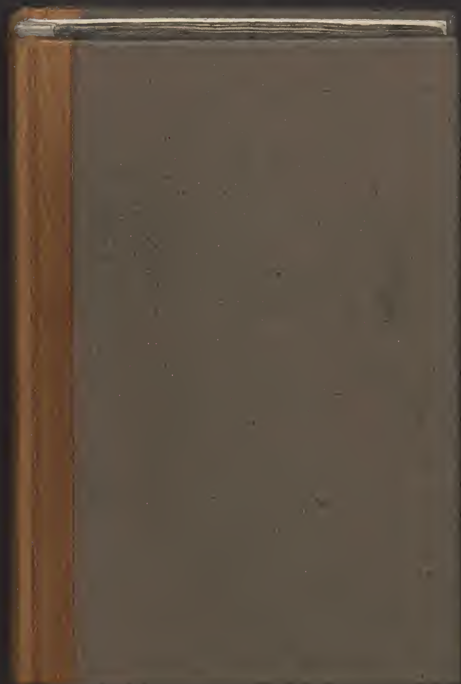
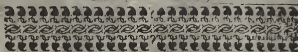

Þess Svenska
Gustav Land-
KRONS
Og Þess Engelska
Bertholds
Jmbreitileger Robinsons /
Edur
Lijfs Og Æfe
Søgur,
Ur Dønsku wtlagdar
Af
Sr. Þorsteine Ketels-Syne /
Profaste i Vadla Þijnge.

Selst Alment Jñbunden 10. Alnum.

Þrycktar a Hoolum i Hialltadal,
Af Halldore Eriks-Syne,
ANNO M. DCC. LVI.

Goodfunsum Lesara Gaits Naad og Vingan.

EG hefe ad undañfornu i Vetur viliad sijna Lit ä, ad skiemta Lands-Moñum vorum med Islendinga Sögum, sem ä Prent hafa wtgeingid: Vil eg ei efast ad þær verde vel medteknar af øllum Patrioter, og vil þvi giarnañ byria hier epter ä þeim stærre og merkilegre Søgum, þa eg merke Lands-Meñ mijner taka under med Cicerone: Historia est testis temporum, vita memoriæ, Magistra vitæ, nuntia vetustatis. Libr. II. De Orat. og þa þeir ei, sem sumer Supercilioſi Critici, forakta allt sem ei er epter þeirra Hofde. Lærder Meñ, sierdeilis i Frañkarijke, og sijdañ Þijsker og Danster hafa viliad ausijsa Foolk til Dygda og Mañkosta, med ymsum Dæme-Sögum og Romaner: Hafa adrer verep ødrum Lagkiænare þar med, og synt sig þeim Gomlu miklu fremre, sem bygt hafa Kastala i Loptenu, og Otrwlegar Sogur i Rit fært, af hverium vier høfum margar ä Norrænu, ad Forlage Haakonar Kongs Gamla snaradar, og añara vorra froodra Lands-Mañа, so sem Jons Bisk.

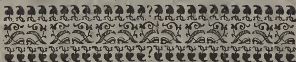
 ups

ups i Skaalhollte Halldorssonar, sem sialfur hef- ur ymisleg Efeñtiir samañteked, Brands Bisk- ups at Hoolum Jonssonar, etc. Eñ þar ed Por- moodur Torfason Historiogr. Reg. og epter hon- um Sibbern Hist. Biblioth. Hist. Cap. I. Og Jon Magnusson at Asgeyrs-Aa, hafa giort sier Omak fyrer, ad adgreina diktadar Islendinga- Søgur frá soñum, þá er þad ei miñ Asetningur ad tala hier framar um. Læt eg þier koma fyrer Sioner, Goodfwse Lesare, Tvo Robinsons, Nes- nelega: Pañ Svēnska, sem af Pyskuer wtlagd- ur af þeim Sagna-frooda Casparo Petro Rhot- he, og Eingelska, sem syna Mañeskiuñar Eymda- fullt Tilstand, og Guds Ouñrædelega Forsioon, semelur Oñ fyri Moñum, og tyrtar þa sem lijf- ada Kaalsá; sier sialfum til verdugrar Oyrdar; eñ sialfum þeim til Saaluhialplegra Nota og sañrar Uñvendunar. Eru nefnder Robinsons elmer þeir betstu sem komed hafa fyrer Almeñing, og þeir fyrstu, er eg veit, sem nu eru komner at Norræna Tungu: Vona þvi þeir verde vel med- tekner af Almeñinge, hvad ef skiede, vilia Meñ þiena þeim framveigis; gefe Gud Tækefære, med þvilijkum Bookum, ad hvorium Skiemtan sie og under eins Uppbygging.

Biørn Marcusson.

* * *

I. Cap.

I. Cap.

Gustav Predikar af sijnum Olucku Tilfellum, og hvar fyri þau skedu.

VAlla er mögulegt, ad Meñ trwe ad eirn Mañ kyñe henda svo mörg undarleg Tilfelle, eñ so sem þad er af Daglegre Reinslu kuñugt, hvad hastarlega Lucka og Olucka breitist, er þad ecke ad furda. Veröllden er eitt Skodunar-Plaats, hvar ed Meñ spila epter þvi sem þeim synist: Eñ Himinsens Gud kañ öllu um breita epter Villd siñe: Hañ gietur giördt eitt Skodun-Plaats, hvar allskonar Anægia, Vellistingar og Glede sijna sig, sem i eirne Listelegre Paradijs, ad eirne vidurstiggelegre Eydemörk, hvar ecke er añad eñ Vein, Grætur og Eymd. Ef Meñ Hugleida þvilijkar Umbreitingar, med Athugasömum Augum, og athuga Mismun mille Gledelegra og hriggelegra Tilfella, þa mætte hañ vera ad vissu Tilfiñingarlaus, sem ecke aumkar sig yfir þeim vondu Tilfellum. Ei verdur neitad, ad marger eru Orsök siñar eigeñ Ogiæfu. Flester lifa i moote Andlegum og Veralldlegum Lögum, so ad bæde Gud og Yfervallded neydast til ad straffa þa, ef leidast skulu a goodañ Veg. Sumer eru Athugalauser og of-diarfer, ad gaunga ut i Hættañ, og fyrerfarast þvi i höñum. Hvad kañ þa af þessu hvorutviggia konia, vissara, eñ ad Skadeñ giöre þa higgna, þa þeir sem Flugur breña sig i Liooseñu, og falla i þa Gröf, sem þeir ætludu sier yfer ad stöckva. Hvad sem eg seige

hier inn, þa hefe eg þad sialfur af Reinsluñe fornumid, og mijn Æfe-Saga sijner, ad eg er eirn af þessum, eñ er nu af Guds Nad, komeñ so vijdt, ad eg gyrneſt ei ad vera leingur i þeirra Tolu. Eg hefde kuñad ad hlidra hiaa, ad giora so Einardlega Vidurkieñing: Eñ fyri þad, ad eg vegna miña giordra Glæpa, hefe mꜳtt ut standa so margvijsleg-ar Mootlætingar, meina eg ad gefa ødrum eitt Epterdæme, ad þeir i Tijma vare sig, og vijke af ranngum Veige.

Goodfws-Lesare mun ei laata sier mislijka þessa mijna gooda Meiniñg, helldur med Adgiætne lesa mijna Harma-Søgu, og Sorgleg Tilfelle, sem yfer mig komed hafa i so mørg Aar, i ymsum Stødum Veralldareñar, og þad a Otrwlegañ Haatt. Eg vil eingvañveigeñ dylia Sañleikañ, helldur sijna af sialfs mijns Dæme Eina Mañeskiu, sem ecki einasta er verdt ad furda sig yfer, vegna þess sem hun hefur lided, helldur og ad hafa Medaumkan med, Jaa, ad Oska heñe betre Lucku hier epter.

II. Cap.

Ader miñ hiet Eyrekur Land-Krovon, Jñlendur i Svija-Rijke, fra Rij-Kaupañge i Sudur-Mañ-Lande, sem liggur vid Austur-Siooeñ, hvar ed Meñ tala beſt Svenſku. Hañ hafde Erft Adalſtanded af Laang-Afa sijnum, til hvors hañ var upphafeñ, fyri þad, ad hañ i þvi Moscovitiſka Strijde hafde sijnt mikla Hreyſte, og var i þvi hiñ vijdfrægaſte Lids-Madur. Þar fyri utañ hafde hañ eitt Siñ a Biarn-Dijra-Jagt Frelsad Kongeñ ur Lijfs-Haaſka. Fyri Saker þessara Hreyſte-Verka Laang-Afa mijns, hefur Fader miñ haft ſtoort Alit, og lijka sem hañs Forfedur, vande hañ sig vid Strijds-Mañ a Lifnad, so hønum var eitt Regiment til-trwad, epter þad hañ nockur Ar hafde vered Capteiñ. Hañ aatte Rijka Eckiu af Adle, er Chriſtin Ravel hiet, og var eg þeirra Einbirne fæddur a þvi Are 1638. J Skijrneñe var mier gefed þad Nafn Guſtav. Forelldrar mijner løgdu hiaa mier goodañ Grunndvoll Chriſteñ-

doomsens, og hielldu mier til allra Handa Adallegra Id-kana. Paug voru optast i þeim Konunglega Adseturs-Stad Stoch-Hoolme, og þo ad Mooder mijn være nockra Männude ut a Landenu, þegar Fader miñ var ecke heima, þar sem hun aatte Herra-Gard, þa var eg þo optast heima, hia einum mijnum Rœunga og Skilldmeñe, sem hieldt eirn Schoola-Meistara fyrer Son siñ og mig, er skyllde kieña ockur Latinskt og Pijskt Tungumaal. Pa eg var Niju Ara gamall, bar þad vid, ad eg eirn Hvijtasuñu-Morgun, skyllde med einum Pienara Fodur mijns, gaunga til Haa-Messu, þar sem var ad fara yfer Brw nockra til Kyrkiuñar, og er vid vorum komner ut a midia Brwna, þa brotnade Pele eirn undañ Brwñe, og Brweñ i Sticke under ockar Footum, so vid fiellum i Vatned. Eg hefde ad Soñu komist af, þar eg heldt mier med Hægre Hendeñe vid Pijlara-Verk nockurt, hefde hañ ecke kipt mier med sier a Kaf, þa hønum vard siaalfum bilt vid, fyrr eñ Foolked kuñe hiaalpa, sem bæde foor undañ og epter yfer Brwna. Med þvi Pienareñ var vel Syndur, kuñe hañ snart hiaalpa baadum ockur, hefde ecke eitt Tre-Sticki kastast a Hofud hønum, so Hans-Skieliñ brotnade, og hañ doo, og meintu aller eg munde drucknа. Pa eg hafde drucked mig fullañ af Vatnenu, og took ad sockva, lagde Gud mier þad til Lifs, ad eirn efldur Fiskare koñ hlaupande, og fleygde sier i Watnid, naade i Haar mitt, og kipte mier a þurt Land, lagde mig a Grwfu, so Vatned riñe upp ur mier, eñ so var af mier dreiged, ad valla fanst med mier Lijfs-Mark, þesse Fiskare færde mig i næsta Hws, sem heyrde til einum Kaup-Mañe, hañ smurde mijna Puñvaanga og Gagnaugu med agiætu Balsame og Vatne, so eg Endurlifnade, og komst nockru sijdar til sialfs mijns aptur. Var nu seudt Bod epter Moodur miñe, hun kom strax keyraude a einum Vagne, og flutte mig heim, eñ betalade Fimtijger Caroliner Mañenum sem mier hiaalpade. Nockru fyrer þetta hafde Fader miñ ferdast til Uppsala, vigtugra Eyrenda vegna, og kom heim aptur epter Atta Daga: Var eg þa so hress

vorden, fyrer Læknarans Asiundan, ad eg laa nærre Heilbrigdur i Sængeñe, þegar Fader miñ kom, nema eg hafde nockurn Køldu-Snert. Ad Maanude lidnum vard eg alheill. Eñ þegar eg þeinke uñ Epterkomande Ogiæfu mijna, kiemur mier i Hug ad Oska, ad mier hefde ad þessu Siñe allrei vered vid Lijfed hiaalpad; Eñ Gud villde þad so vera laata, til ad kyña Ungum og Gømlum sig Myskunar og Hlijfdar ad bidia, hverin eg gleymde, og gaade þess ey, fyrr eñ komed var i stærsiu Neyd og Nandaleyse.

III. Cap.

Uñ Elskuna til Hundsens, og þad sem þar af reys.

Epter Þetta Var Mier Hallded til Schoolans ad studera, so eg kyñe med Framtijdeñe verda Kongenum og Fødur-Landenu til Pienustu, þvi meire sem eg var nærmare og Wilia betre. Jeg bar og snarlega af mijnum Jafningium i Bookmaame, hvar fyrer mijner Schoola-Meistarar lietu daatt ad mier, og hælldu mier, fram yfer Hoof, hvar af eg geørdest Drambsamur og Rettsiñadur, þar ad auk Ðostsamur og Hyrdulaus. Forelldrar mijner gaafu mier og ofmikel Frijheit, þvi eg var so fix ad læra, og saau i gegnum Fijngur vid mig, þa eg geørde ein og añur Straaka-Por.

Medal Añars elskade eg eirn stooran Hund Danskañ, og kiende hønum marga Narralega Hnicke. Eg elskade hañ so mieg, ad eg gaf hønum med mier þañ betsia Mat af Bordenu: Eñ Forelldrar mijner aavijtudu mig fyri þetta, ad eg være of-Orlaatur vid Hundeñ, og Syndgade moote Gude: Settu mier fyri Sioner, ad saa Tijme kyñe koma, ad eg i Neyd feinge ecke þad sem nu giæfe eg Hundenum, med fleirum eptertakañlegum Ordum, hvad eg maatte sijdañ sañа, þa eg plaagadest af Hungre, og hefde orded feigeñ ad sitia vid Trogед med Hundenum, so af mijnu Dæme meiga Meñ læra, ad hafa ecke of-mikla Hunda-

Elskuna.

Elskuna. Jeg hafde vaned so Hunden, ad hvørke Heimilis-Foolked nie adrer mænnu snerta mig, nema han bite þa. Han hlioop med mier hvørt sem eg foor. Þegar eg var hier um Toolf Vetra gamall, var eg staddur eitt Sin ute æ Kongsens Hoolme, ecke lænngt fra Hwse vorn, og villde gænnga heim: J þvi Bile kom þar Hollendskur Secretere Rijdande, og hafde Pijsk i Hende, med hvøriunt han sloo Hesten. Jeg geck nockud nudan, en Hundurin ran æ Hlid vid mig, og hugde Secreterin munde vilia slæ mig, hlioop ad Hestenum, og beit han i Hælsen, en Hesturen ætlade ad Olmast, og hafde nærre sellt Secreteran af Bake. Eg kallade æ Hunden, hlioop han til hans og villde ryckia hønum i burt. J þvi greip Secreterin Pistoolu eina, og skaut Hundin i Hel, en Kwlan foor i Skudgaunut vid Hattin min, nidur hiæ Vinstra Handleggnum vid Olbogan, og snerte mig, so eg fell æ Jord bæde af Hrædslu og Tilfiining. Secreterin meinte, ad han hefde skoted mig i Hel, snere þvi vid Hestenum, og reid til Baka heim hæangad sem han hafde sitt Adsetur. Næbwarner becktu mig, og letu bera mig heim til Forelldra mina, so sem daudan, voru þa Harma-Læte i Hwsenu, en Mooder mijn fell i Aungvit. Var so fared ad stunnra yfer mier og Moodur mine, sem læ eins og daud være, og sanst med bædum ockur Lijfs-Mark, var þa sendt epter Læknara; Han gaf sig ei svo miked um Moodur mijna sem mig, þvi hene være ei svo hætt, en eg læ leinge ædur eg visse af mier. Þo san þesse Læknare, ad Saar mitt var ei svo miøg Skadvænt, batt um þad, og syrer hans Astundan, vard eg heill i Handleggnum ad Tveim Mænudum lidnum. Fader min hlaut ad betala Secreteranum fyrer Hesten 200. Caroliner, og hier ad auke var han af Rijkesens Næde, sviptur sijnu hæfa Embætte, þar ed han var þessrar ungu Drottningar Christinar Formyndare, fyrer þad han hafde vered of-or-Ordur vid þan Hollendska Sendeboda, sem hiellt med Secreteranum, og jafnvel hootade ad skioota Secreteran fyri Skadan sem han giørde mier.

IV. Cap.

Fader Gustavs kemst i O-Naad, og verdur Landflootta med Forelldrum sijnum.

Mēn kuñā ad Jmīnda ſier, hvørnig Forelldrum mijnum hafi leigid þad i Skapi, þegar þaug ſaa alla mijna Olucku, og ad Kongsins Onaad hafde ſijn Uppkøk af einum Hunde, ſem eg hafdi ſo illa vanid. Paug ætøldu mig hardlega, ſo opt ſem eg ſaa þaug: Og þo eg affſakade mig, villde þad ſijdur eñ ecki hiaalpa, eñ mier þookti ſiaalſum hin meſta Epterſiaa ad Hundenum, er eg ſo miøg elſkade.

Fader miñ leitadiſt nu vid ad allar Lunder ad komaſt aptur i ſitt fyrra hæa Stand, hvad ed þo Forgefins var, þvi ſaa Hollendſki Sendebodi kom þvi til Vegar, ad hañ vard ecki Bænheyrdur, hvar fyri Fader miñ neyddiſt til ad koma ſier añarſtadar i Pienuſtu, einkum hiaa Kongenum i Danmørk: Eñ þa var Sundurþyckia millum Svija og Dana, og Ottudnſt Meñ fyri Strijde. Hañ feck eckert Svar uppaa ſijna Epterleitne i Kaupmañahøfn: Eñ þad Svenſka Raad feck i Hendur eitt þad Bref, ſem Fader miñ hafdi ſkrifad, i hvørju hañ kvartade yfer Ofrielegre Høndlan vid ſig, ſem aa añañ Hatt være, eñ vel ſoomde Riettvijſum Stioornara. Hier fyri fell Fader miñ i ſtærſtu O-Naad, þvi þegar Herrarner høſdu leſed Bref þetta, letu þeir ſegia hønum, ad ef hañ villde ſleppa hiaa Æfeñlegu Fangelſe, ſkyllde hañ iñañ Tveggia Dægra hafa ſig i burt fraa Stockhoolme, og iñañ Sex Daga vera komiñ ut ur øllu Svijarijke, og ei dyrfaſt ſijdañ alla ſijna Æfe ad ſnerta þad framar med ødrum Fæte. Hañ ſkyllde og eingum þeim þioona, ſem være i moote Svijarijkis-Coronu, ei helldur nockur Møk vid þa hafa: Eñ ef hañ giørde hier i mooti, ſkyllde hañ, nær hitteſt, ſem Forrædari ſijns Fødur-Lands, dæmaſt fraa Lijfenu. Þegar Moodur mijn þetta heyrde, fell heñe þad ſaarlega, hun reinde nu til vid Herrana med

audmiwkn Knefalle ad lina þessa þeirra hördu Alyktan, eñ þar var eingeñ Kostur a. Nu sem Fader miñ sa hvar komed var, ad hañ hafde misst Kongsens Raad, þa foor hañ med allt sitt, asamt Moodur miñe og mier, iñañ akvedens Tijma ut af Stadnum, a eirn siñ Herra-Gard, hvorn hañ med sijnu eigeñ Hwse i Borgeñe hlaut ad selia, med stoorum Af-Follum. Fader miñ villde fyrst hallda til Kaupenhafnar, og lifa þar til þess, hönum giæfest Tækifære ad koma sier fyri Añarstadar: Eñ Mooder mijn villde þad eingvañveigeñ samþickiast, þvi þad mmde Orsaka eñ all-lijteñ Misgrun hiaa Formyndurum þeirrar augu Drottningar, svo sem hefde hañ nockur Svik i Siñe, þar hañ giæfe sig under þad Danska Herra-Dæme, og munde hier af miked Jllt standa. Fader miñ let sig leida af þessum heñar Fortolum, ad fordast allt þad sem illa kyñe ad utleggiast. Þegar þaug hofdu leinge Raadgast hier um, alyktudu þaug ad fara til Dantzig, og villde so til, ad eitt Skip var Ferdbwed, sem þaangad ætlade ad sigla, voru svo aller vorer Fear-Hluter a Skip flutter, sem voru mest i Peningum, i Bws-Hlutum lijtid, smijdudu Silfre, og nockrum Gersemum. Vid feingum Byr goodañ, so þetta luckadist, þo Augursemiñ væri noog.

V. Cap.

Gustav Særist, verdur Mañs-Bane, Frijast.

Eg hafde ad eins litla Stund a Landi verid, þar Eg stood, og horsde a medañ flutt var af Skipi þad oss tilheyrde, ad þar komu Dreinger nockrer wr Stadnum, sem tooku til ad hafa vid mig allra Handa Narra Læte, og gycka mig Utlendañ: Geck eg þa til Fodur mijns, sem var þar skamt fraa, og bad hañ siaa til, ad eg mætti vera i Fride fyri Straakum þessum. Hañ deilldi a þaa, og kvadsi munde beria þaa med Stocknum sijnum, ef þeir væri ecki til Frids. Þeir

skipuduft þar lijtid vid medañ Fader miñ var nærre, eñ þa hañ geck nockud fraa, og eg stood kyrr epter, þa umkrijngdu mig 5 eda 6 af þessum Dreingium, og slogu af mier Hattiñ. Jeg gaf einum þeirra aa Nasernar med Hnefanum, svo honum blædde; Hiner adrer køstudu mier þa um Koll, og traadu mig under med Footum, spørkudu lijka i Andlit mier. Þegar eg leid nu þañig Saklaus, took eg Knijf vr Vasa mijnum, og stack i Maga þess Fyrsta, sem verstur var þeirra, og geørdi mier hellst illt. Hañ took þa til ad skrækia aakaflega, og velltist um sem Ormur i sijnu Bloodi.

Þegar eg stack nu þeñañ, sloo mig eiñ añar med Kepp i Hofudid, so sprack fyri, og Bloodid nidur um Andlitid. Þegar Fader miñ heyrdi þeñañ þeirra Haavada, kom hañ hlaupande, og skielfdist ei all-lijtid, þa hañ saa mig Bloodugañ, og hiñ Añañ liggia hiaa mier sem daudañ, þvi hiner voru hlauper i burtu. Tveir Borgarar i Stadnum høfdu verid i Naand, heyrt og sied hvad frañfoor, og hvørnig Straakarner høfdu med mig farid, og komu nu til ad hiaalpa mier, og hinum heim Særda: Þeir saau Knijfiñ i Hendi mier, og dæmdu þar af ad eg hefdi skadad Dreingiñ, søgdu þetta Fødur mijnum, og søgdust vilia stadfesta siñ Vitnisburd fyri Raadenu med Eyde, hvørneñ þesser Ogudleger Prackarar, aan Orsaka hefdu yferfalled mig, svo eg hefdi hlotid ad veria Lijf mitt. Fader miñ var uggande um Lijf mitt, þvi hañ meinti Dreingiñ þegar daudañ. Til Vareygdar skrifade hañ Borgarañа Nøfn a sijna Miñis-Tøblu, so hañ kyñe sijdar niota þeirra Vitnisburdar, og bad þaa færa ockur i nærsta Hws. Þegar Meñ merktu ad vid lifdum, var sendt epter Bartskera, sem fañ Sprwnguna i Hofdi mier, og saa ad þad var einginñ merkilegur Skade; Eñ þa hañ skodade hiñ, dæmdi hañ ødruvijsi. Hañ batt Saar ockar beggia, og gaf þetta Yfervalldenu til kyña, epter Skylldu siñe: Þad let setia mig i Vakt, og kalla til Fødur miñ. Hañ kom med þeim Tveimur Borgurum, sem vitnudu um mijna Naudverin: Samt vard Fader miñ ad setia Þusund Rixdale i Borgun fyri mig, til

Maals-

Maals-Lokaña, nema hañ villde ad eg væri settur i Vard-halld. Moodur miin vissi eñ þa eckert af þessu, og ecki fyrr eñ hun asamt Fødur mijnum seck skriflega Skickun fraa Rettinum, ad afhenda þessa 1000. Rixdale. Nær þesser voru afheudter, komumst vid i ockar fyrra Frelsi, og jeg til Moodur miñar, sem bar sig Aumlega yfir mier. Saa Daud-stwngne Dreingur, sem var Breñevijus Bruggara Son, var og heim fluttur, og gat ei Ord talad. Ad lid-num 14. Døgum fraa þvi vid komum til Dantzig, doo þessi Dreingur, og mætti eg sia uppaa, ad hañ var daudur wt-boriñ; Eñ eg var þa ad westu heill vordiñ. Saa Tals-Madur sem Fader miñ hafdi tekid sier, hafde þvi til Leidar komid, ad hiner adrer Dreingerner, sem hiaalpudu til ad geøra mier Illt, hlutu ad sitia nockra Daga i Fangelsi: Eñ eg var Frijkendur, epter þad eg hafdi betalad Maalsins Uñkostnad.

VI. Cap.

Gustav lijdur Onæde af Mwsum, geørir Pwss med Kiettinum, Fær Skada-Billtu.

Epter þetta Lifdu Forelldrar mijner samaň i einu Hwsi i Dantzig, og settu sitt Gootz aa Rentu, eñ mig i Schoola, og var eg þar til þess eg var 18. Vetra gamall, og var af mijnum Schoola-Meistara kalladur hæfilegur til ad gaanga i Haa-Schoolañ. Eg kuñe vel tala Latinu, og skilde lijka Polskt Tungumaal, þvi eg hafdi uñgeingist med ungum Møñum Polskum jafnadarlega, sem voru i Leetin med mier. Jeg geørde hier epter Unglinga-Vana mørg Dreingia-Pør, semoptlega orsøkudu Stygd Forelldrum mijnum, og ød-ru goodu Fvolki: Eirn af mijnum Schoola-Meisturum (hiaa hverium Fader miñ hafde mier fyrirkomid, ad eg skyllde hafa þar Fæde og Hws) hafdi fóddañ Vidbiood aa Køttum, ad hañ gat ecki heyrt þaa nefnda, þvi sijdur sied: Samt voru hañs Hws full med Valsker og Mijs, so hvør-ke eg nie miñ Stallbrooder, sem var af Prijssiskum Adle,

kuñum ad hafa Roo fyri þeim a Næturnar i Rwminu. Vid leitudum allra Bragda ad koma þeim i burtu, og drapum margt af þeim, eñ þær fiølgudu jafnoott: Vid bádum Schoolameistara ockar ad hañ villde leisa, ad Kottur eirn være tekiñ iñ i Sængur-Hwsid, eñ bad foor fiærre ad hañ villde þad epterlata, og sagde vid mættum helldur fara ockar Veg i burt, eñ ad hañ tæke þesse Oqvætte iñ i sitt Hws, og so bañsetta Besiin. Vid Stallbrædurner urdum hier af Oþoleñmooder, og svo vid kyñum geøra hønum aptur nockur Leydinde, saungudum vid nockrar Valsker og Mijs, lifande, allar sem ockur var møgulegt, og konium þeim iñ i hañs Studeringa Herberge: Þær hlupu bæde fyri hañs og vornm Augum, eins og tamdar iñañ uñ allt Hwsid, Stoola, Bord og Becki. Þesser Gester voru hønum ad søñu ecki kiærkomner: Eñ hañ hefde helldur latid þa jeta sig lifande, eñ ad gefa þær fyri eiñ Kott.

Þegar vid nu saaum ad þetta villde eckert gagna, og þetta Herbergia-Foolk villde ei taka nockurt eitrad Agn, sem fyri þad lagt var, þa vogudum vid i Schoolameistara Fraverу ad wtvega ockur eiñ stooraň Kott, og letum hañ iñ i Hwsid, eñ hañ slapp fra ockur: Eg villde mæta hønum i Dyrunum Hwssens, eñ hun reif mig i Hendurnar til Skiemda. Jeg iñbyrlade Schoolameistaranum ad eg hefdi feingid þetta af einum Þyrne-Busk, sem eg hefdi Ovarlega i-fallid. Vid fundum sijdañ uppa añad Raad, ad keña þessum gooda Mañe ad þola Kiettina: Vid feingum eiñ tamiñ Kott, og uñ Noottena opnudum vid Dyrnar a Gøtuñe, settum Stiga vid Herbergis-Gluggañ, þar sem hañ eiñ iñe svaf, eins og Eckin-Madur; Eg klifrade upp Stigañ, og kastade iñ Kiettinum, eñ hañ took til ad mialma, og vakte upp siñ Daudlega Ovin, þvokki mier þa raadlegast, ad hafa mig þadañ i burt. Jeg flijtte mier ofañ Stigañ, eñ i þvi vard mier Foota-Misser, þar eg slepte eiñi Rimiñe, svo eg fell a Jørd nidur, Fiñ Alna hatt, so eg lestist allur, og miñ hægre Footur geck wr Lide. Eg hroopade uñ Hialp. Miñ Stallbrooder flwde, og rak sig a i

 Myrk-

Myrkrenn, so hañ i hœlfañ Mœnud geck med Kylu i Eñenn, sem var Svartblœ; Eñ eg var þo mikln verr œ mig komiñ, þar eg vard ad liggia, og gat ecki reist mig vid, þar til Foolkid wr mijns Schoolameistara-Hwse, og wr nœ-Bijlenu, kom mier ñ i Rwmid, og kolludu til mijn Bartskera, hver ed furdade sig œ, ad eg hefdi ecki drepid mig. Jeg vard ad segia upp alla Søgnna uñ Kottiñ: Og þegar Pioonustu-Stwlkañ heyrde þad, lauk hun upp Herbergis-Dyrunum, og hleypti Kiettennm wt, hvør ad svo mi-og hafde skielst þañ gooda Mañ, ad hañ var nœr Dauda eñ Lijfi; Hañ lœ eins og Tilfiñingarlaus, Folur sem Nœr, og grwfde sig nidur i Dijnuna i Rwminu: Hendur hañs voru Js-kalldar, og varla fañst Andardrœttur hañs. Bartskeriñ kom þœngad, og took hønum Æda-Blood; so hañ komst smœmsamañ aptur til sialfs sijns, og klagade Sœrañ yfer Kvøl sijns Hiarta, sem ecki frœleid, fyrr eñ hañ var fluttur i añad Svefn-Hws, særdist þa i hañ Aftid aptur, svo Meñ burftu ei framar hrædder vera uñ Lijf hañs. Eñ eg fyri utañ Kvolena i Fætenum, hafde meidt mig bæde i Eñinu og œ vinstre Hondiñe, og gat ecki sofid fyri Verkium alla Noottina. Dagiñ epter var þetta sagt Forelldrum mijnum, hvøruen sem eg bad ad leyña þaug þessu Tilfelli: Þaug komu, og feck eg so Aðeylur i Stadiñ fyri Medaumkan. Jeg hyxa ad hefdu þaug tiptad mig betur i Barnæsku miñe eñ þaug geordu, og halldid mier i Taume, þa hefdi ecki so farid hrapärlega fyri mier, og mæiga adrer Forelldrar taka sier hier af Advorun, ad lœta ecki ofmiog epter Børnum sijnum, nie spara þeim Hirtingena, þegar þaug til heñar viña. Miñ Schoolameistare lœ eñ nu nockra Daga kvilladur, so hañ gat ecki kieñt ockur: Jeg feck og ecki helldur leingur ad vera i hañs Hwse, og var eg reköñ til Forelldra miña, sem uærre þvi høfdu umbreitt siñe Forelldralegri Giædsku i Hatur til mijn. Þegar lidiñ var Mœnudur, vard eg heill, eñ nœde ecki aptur mijnum fyrre Frijheitum. Fader miñ took til sijn eirn Student, sem komiñ var frœ Universitetenu, og let hañ upp-

frœda

frædа mig i Historium og Løgum, i hveriu hañ var ægætlega utfariñ: Jeg feck og so Franskañ Sprok-Meistara, og nædе eg brædt Framfør þar i, þvi eg var miøg til þeß hentigur ad læra Tungumaliñ. Sidañ liet Fader miñ mig gæнga i Fikt-Schoola, sem mier var og svo miøg kiært, og foor mier so frañ i þessu, ad eg feck Hroosun. Riddara-Kunstena kuñe eg øllu vel, þvi eg lærde hana Ungur af Fødur mijnum.

VII. Cap.

Fader Gustavs ferdast til Berlin, og var drepiñ af Reyfurum.

Fader miñ unde ecke i Dantzig, þar hañ var hier sem i ødru Einlijfe. Hañ geck eitt Siñ æ Tal vid Moodur mijna, ad Rædgast uñ vid hana: Sagdest vilia hallda til Berlin, ad vita hvert hañ kyñe ei koma sier þar i Pienustu hiæ Churfurstanum af Brandeuborg, edur fyrer hañs Tilstille hiæ ødrum Fursta, hvad Mooder mijn og Sambyckte. Foor hañ so Leidar siñar, under eins og Studenteñ ... m mig uppfrædde, hver epter Misseris-Dvøl i voru Hwse, foor heim æ eirn Amptmañs-Gard. Nu slapp eg sem Fugl ur Bwre, og komst i mitt Siælfræde, sem mig leinge epterlæangade, ad eg ei þyrste Ottast nockurn, sem fæe epter mijnu Athæfe. Moodur miñe losade eg øllu føgru, ad hun ei skyllde hafa Orsøk til ad ængrast nie klaga yfer mier. Jeg hurade nu hellst uñ þad, ad eg være af Adle; Hafde mikla Studenta-Hwicke i Hofdenu, let miked af mier, og þookte sem adrer være lijtels verder hiæ mier, bæde ad Stande og Gedsmunum. Og þegar eg nu hañeñ geck uñ krijng i Dantzig, so sem eirn mikill Ølldungur, ellegar og eg let siæ mig æ Gøtunum Rijdande sem eiñ megtugañ Riddara, þa umbreittust eñ eitt Siñ mijn stooru Jñfoll, þvi Moodur miñe bærust þaug Tijdende, ad Fader miñ æ siñe Heim-Reysu fr... Berlin, hefde vered yferfalleñ af Sex Skoog-Reisurum, skamt fræ Kystrin, og i Helskoteñ, sem

heidu

hefdu teked hans Hest og Peninga, og læted hans Forw nant þar nær þvi daudañ epter liggia, hver sijdañ vard fund eñ af nockrum Jakt-Mõñum, og gat naumast sagt fra Nafne Födur mijns, hans Stande og uppæfalleñe Ogiæfu, þvo sijdañ ut af, og var med Födur mijnum grafeñ i Kyrkiuñ Deigenum epter. Hverfu Moodur miñe hafe vid þesse Tijdende vörded, mætt þær ræ geta, þar hun var nu Hugguñarlaus. Heñar Skripta-Fader, sem eg hafde heñe utvegad, brwkade alla sijna Mælsku til ad hugga og Fridstilla hana, so ad heñe nu sijder, vard af Guds Orde yfer-bevijsad, ad þetta hefde sked ad Guds Vilia, og epter hans O-grunndañlegn Raade; Took so mygt þessum Krosse med allre Poleñmæde. Þesse heñar Sæalusorgare kom all-opt til heñar, ad styrkia hana, og gleymde eingu Tæke-fære, ad gefa mier hinar bestu Lijfs-Reglur, sem eg (þvi midur) stoo i Vind, og sitgde mijnum Añmörkum, sem ko. mu mier Epterkomande Ar i marghættada Ogiæfu, hver-ia eg get ecke æn Tæra æmiñst, þar eg var siælfur Orsök þar til.

VIII. Cap.

Gustav elskar eina frijda Kaupmañs-Dottur, verdur svikeñ af heñe, settur i Fængelse, verdur ad borga M. Rixdale.

Nu leid svo hælft Missere, ad Mooder mijn skipte sier ecke framar af mier. Eg gleymde Födur-Missernum fyrr eñ hun. Mitt Laus-lynde upphvaite mig ævallt til Siælfrædes, so eg hafde ey Roo Rott nie Dag, fyrr eñ eg kiæme mier burt fra Moodur mijñe, og ur Dantzig, so eg mætte vera miñ eigeñ Herra. Jeg minte hana æ bad-jafnañ, ad Fader miñ hefde haft i Siñe, ad senda mig til eins Universitets, og læta mig kyña Veralldena, edur ad miñsta Koste kyña mier nockrar Börger, til ad forframast meira. Heñe var bad ey stærre Skape, ad læta þetta epter mier, þegar hun

hefde

hefde Raadfært sig vid skynsama Meñ hier um̃, og gladdest eg nockud vid þessa Von. Litlu epter þetta, komst eg i Kuñingskap vid eirn Kaupmañ, sem var Jslendur ur Svijá-Rijke, eñ hafde Kaup-Høndlan i Dantzig, og gipte sig þar. Þesse Kaupmadur aatte eina daafrijda Doottur hier um̃ Tvijtuga ad Alldre; Eg feck til heñar Astar-Huga, og leitade allra Hentugleika, ad naa Funde heñar, so eg giæte auglijst heñe mijna Þaanka, eñ leynde þvi Mood ur mijna; sem streingelega hafde bañad mier alla Oleife-legá Um̃geingne vid Kveñ-Foolk, þvi hun vard þess eitt Siñ vør, ad eg lagdest aa Huge vid eina heñar Þioonustu-Stulku Oleifelegá; Gaf hun mier þa nockra Snoppunga, og rak Pernuna i burtu, sem eg heldt fyri Elsku verda, eñ þesse Aahvøndun upphvatte mig þvi meir. Eitt Siñ gat eg ad lijta þessa Kaupmañs-Doottur, og ørvadest þa miklu meir eñ ádur: Þegar hun nu merkte þessa mijna Tilhneiging, braa hun sier opt fyrer Augu mier, og kañ eg ecke þræta, ad hun forblindade mig. Eg geck þwngadur med þessa Ahiggiu, hvørneñ eg giæte hitt hana i Ein-Rwme; Arædeò vantade mig ecke: Eñ þeir faaer Peningar sem Mooder mijn feck mier, villdu ei hrøckva, til ad koma Aru miñe fyri Bord, took eg þvi til þeirra Raada, sem eg giørde mier einga Samvitsku af, ad eg took fraa Moodur miñe Hund rad Rixdale, og so eg ey skyllde Grunsamur hafdur verda um̃ Þioofnadeñ, let eg Skapeñ standa opeñ, sem eg took ur Peningana, og var þad kieñt Kocka-Stwlkuñe Saklausre, og hun rekiñ i burtu fyri somu Søk: Þo let Moodur mijn ey auglioos lega aa þvi bera, ad hun være Þioofur. Þa eg hafde nu naad þessum Peningum, keypte eg mier eitt Vasa-Sigurverk, til ad gledia med þessa mijna Gydiu. So villde til, ad eg hitte hana eitt Siñ heima, og kuñgiørde heñe þa miklu Elsku sem eg hafde til heñar, bad hana audmiwklega ad þiggia af mier Sigurverked, so sem Keñeteikn Elskuñar og þeirrar Virdingar sem eg bære fyri heñe. Hun lest þad i Fyrstu ecke vilia, og hafde ymsar Vidbaarur, sem hartnær høfdu giørdt mig Orvænt iñ; Eg

sagde

sagde heñe þa i fullre Alvorn, ad eg skyllde þa fleigia mier i Fliooted Motlav,(sem reñr i gegnum Borgena) og drekkia mier þar, ef hun ecke villde uña mier Elsku siñar. Eñ sem hun formerkte ad mier var Alvara, snere hun um̃ Blad enu, took vid Sigurverkenu, Hughreiste mig, og kvadst skyllde hyxa sig um̃, hvorueñ hun giæte fullnægt mijnum Vilia: J sluttu Maale ad segia, vid lofudum hvørt ödru stadfastre Elsku, med allra Handa Heimsku-Laatum, fyrer hver eg skam̃ast mijn eñ i Dag, ad eg var þvilijkur Narre. Jeg hefde ecke laated mier nægiast med þesse heñar Vilyrde, helldur hefde ean Efa leitad añars meira, ef Fader heñar hefde ei verid heim komiñ. Litlu sijdar qvaddi eg hana, og geck i burt; Leid so hallfur Maanudur þangad til eg gat talad vid hana i Einrwme. Þegar eg sañ hana Ødru Siñe, took hun miklu alwdlegar vid mier eñ fyrre, likt og ad sier merkia, ad hun væri ecki so fast fyri, hvad eg merkia mætti af heñar Lauslætis Athæfi, kvadst hafa alvarlega ætlad ad eiga mig, og ad hun munde ecki synia mier siñar Vinattu og Astar-Atlota, hvad sem kostadi; Eñ i þetta Siñ villde hun bidia mig ad dempa Gyrnd mijna, og leisa sier ad ækvarda añañ Tijma, þvi ad nu være Von a Føda heñar heim. Hun kvadst iñañ fárra daga vilia fara og siña Vine sijna, og vera þa Nøtt hiaa þeim i Forstadunum Skotlande, i vissu Verts-Hwse, og mætti eg þar siña sig. Þetta þookti mier gott ad heyra, einkum þar hun sagdist gagnkuñug vera þar-Hwsfreyuñe og Doottur heñar, og sagde mier Nøfn þeirra: Hun sagdist og hæglega geta komid þvi til Vegar, ad Hwsfreyan lieti mig vera hiaa sier Nøtt Kostnadarlaust fyri siñ Ord, eñ eg het ad borga Kostnadiñ. Hun kiendi mier hverniñ eg skyllde ad fara, og hversu eg vita feinge um̃ heñar þar-Komu, so nu vantadi eckert, nema Fullkomnañ þessa ockar Astals: Skildest eg svo vid hana i þetta Siñ, og þookist nu hiñ heppnaste. Talde eg nu hvørt Augnablik til þess ad þesse miñ Eingill villde ad eg kiæmi wt til Skotlands-Stadar, og hafde tekid til Laans 20. Rixdale hiaa Kuñingium mijnum, til ad borga med

Kostnadiñ i Verts-Hwsinu. Loksins kom Dagur sa, ad hun villde siña Vine sijna a Lands-Bygdeñe, hvad hun let mig vita adur hun heimañ foor; Kom eg svo uñ Kvølldid til Skotlands, i bad tilteknu Verts-Hws, og beid heñar med storri Preyngingu. Under Dagsetur uñ Kvølldid kom hun, riett epter Aftale, þegar hun hafdi adur tilkyñt Fødur sijnum Burtveru sijna, og ad hun munde verda Nøtt i Skotlande. Skorte nu ecki goodañ Mat og Dryck, sem eg lagde til, og var Hwsfreyañ Dootter heñar og vid øll til Bōrds: Þvi svo villde Kaupmañs-Dootter vera láta. Þegar Kluckañ var Tiju, let hun sem sig sijfia-de; Hwsfreyañ spurde hvert hun villde strax hátta? Hvervu hun játade. Hwsfreyañ sagde, ad i næsta Herberge vid Stofuna strax vid Dyrnar væri eitt Rwm heñi tilreidt; Bad hana samt ecki illa upptaka, þo ad vegna Hws-Preyngsla yrde hun og Dootter heñar ad sofa i sama Herberge, þo hvør i sijnu Rwmi: Eñ eg átti ad sofa i Stofuñe sem vær sátum i.

Litlu sijdar geck Hwsfreyañ med Doottur siñe frañ med Mateñ sem vær høsdum leist, þa sagde Kaupmañs-Dootter vid mig, ad vid skylldum láta Hwsfreyuna og Doottur heñar hátta fyrst, eñ hun skyllde láta Dyrnar standa opnar, sijdañ skyllde eg koma til sijn, og leggiast i Rwmid hiá sier til þess Dagade, eñ eg yrde ad vara mig vid ad hafa ecke hátt, svo Hwsfreyañ og Dootter heñar vøknudu ecke. Þetta lijkade mier allvel, og huxade nu gott til, bad hana sem fyrst fara til Rwms, fyrst Hwsfreyañ og Dootter heñar væru farnar ad hátta. Hun baud mier goodar Nætur, og let Herbergis-Dyrnar standa i Hálfa-Gátt. Eg afklæddе mig og lagdest i Stofu-Rwmed þar sem eg átte ad vera. Þegar Kluckañ sloo Ellefu stood eg a Fætur, læddest iñ i Svefn-Herberged, og heyrde ad Hwsfreya og Dootter heñar voru sofnadar. Nu visse eg ecke giørla hvar Kaupmañs-Doottur var Rwm ætlad, þo þreifade eg fyrer mier i Myrkrenu, og fañ Rwmed vid Dyrnar, og vakande Persoonu þar i. Jeg lagdest nu hægt nidur i Rwm

ed hiā heñe, eñ hun took vid mier bædum Høndum:. Var eg so ænægdur goodañ Tijma med þessa Nætur-Skemtan, þangad til vid sofnudum bæde. J þessum Svifum þurfte Hwsfreyañ ad fara æ Fætur, og gæanga i heimuglegañ Stad, og svo hun ei hindrade Svefn Kaupmañs-Dootttur, laumadest hun ut adrar Dyr, kveikte Lioos, og kom so aptur iñ, rak hun þa upp Hliood med miklum Offalætum, þegar hun sæ mig i Fadme Doottur siñar. Jeg ætlade fyrst ad Elldur munde kviknadur i Hwsum: Eñ vard mieg skielfdur, þa eg leit Hwsfreyu med logande Lioos vid Rwmid, eñ Doottur heñar hiā mier liggia, vid hvoria Kaup-Mañs Dootter hafde af Ásettu haft Rwmaskipte, og fleiged þvi til ad sitt Rwm væri oflijtid. Hun stock æ Fætur, klædde sig i Skyrtuna, og siñ Poolska Klædnad, took til ad skañyrda mig, ad eg hefdi smæanad Doottur Hwsfreyuñar: Joos hun þa yfer mig ollum verstu Skamaryrdum sem hun gat, og eins Hwsfreyañ. Vard eg so æ myrkre Noottu ad hafa mig burt wr Hwsinu, med Heitingaryrdum þeirra, ad eg skyllde ad Morgne komast i Olucku: Samt hlaut eg ædur wt fvor, ad borga fyri Nætur-Greidañ 10. Dale, gæanga sijdañ a Gotuñe under berum Himne uñ Noottena, og visse ei hvad eg skyllde til Bragds taka. Uñ Morguniñ foor eg heim og villde dyliast, þar til eg sæe hvad Hwsfreya og Dootter, heñar geordu til: Eg ætlade ad taka uppæ mig hreint Lijnfot, og adra Naudsynlega Hlute, og villde segia einum Kuñingia mijnum fraa þessu sem mig hendt hafde. Eñ i þvi sende Yfervalldid' epter mier, og let setia mig i Arrest, og tilkyña Moodur miñe Orsøkena. Hun gret søgrum Tæarum mijna Olucku, vid hvørre hun mig leinge varad hafde, og svo vár hun mier reid, sem hun villde allrei framar skipta sier af mier. Þegar þetta Mæal kom under Rañsak, þa medkende Dotter Hwsfreyuñar, ad hun hefde ætlad sier eirn Ullkramaræ Son, sem bygge i nærsia Hwsi, til Elskuga, hver ed med siñu Smiadre og Fegiøsum hefde komid heñi til ad samþyckiast sier, og hefdi hañ ædur margar Nætur komed i

Sæng til sijn i sama Hwsi: Meinti þvi ad eg væri þesse same sem hun so leinge hafde sier vidleikid, svo þetta komst nu þañig allt upp. Þesse Ungtuga Kveñsvipt iñbyrladi sier, ad hun med øllum Rietti mætte skylda mig til ad eiga sig, og beidde Yfirvalded ad affaka sig fra Ullkramara Synenum, sem ecki villde haña, þegar hañ þetta visse, ad eg hefdi med hana hast. Jeg villde ecki tala neitt uñ Kaupmañs Doottur, þvi eg huxade eñ þa, ad hun munde verda mitt Hlutskipte. Medañ þetta tilgeck, var eg settur i Fangelsi, og mætti sitia þar i 2. Vikur, þangad til goder Meñ myskunudu sig yfir mig, og til ad forlijka mig vid Moodur mijna, søgdu heñi ødruvijse allañ Mala-Voxt eñ var: Ad Dootter Hwsfreyu være øll Orsøk i þessare miñe Avirding, og ad hun med Svikum hefde steypt mier i þessa Ogiæfu, moot mijnum eigiñ Vilia, i þvi Skine, ad fa mig til Egta, so sem velmeigande Adals-Persoonu. Þetta sefade Gied Moodur miñar, og kom þvi til Vegar ad eg vard frij, eñ Ullkramara Sonureñ took ad sier Dootter Hwsfreyu; Saint vard eg ad gefa 100. Dale til Straffs fyri þad eg hafde hast med haña, og þar ad Auke 25. i Mals-Kostnad, og borgade Moodur miju þessa Peninga: Glødduslum vid nu bædi vid þesse Mala-Lok, ad eg vard frij fra Dootter Hwsfreyu, þar hun adur hafde heimtad 1000. Rixdale, ef eg villde ecki eiga sig. Nockrum Vikum sijdar feck eg ad vita Tilgang Kaupmañs Doottur, ad svijkia mig þañiñ: Hun ydradist epter, ad hun hefdi svo møg latid til-leidast vid mig, med þvi ad taka vid Sigur-Verkinu, eñ hafde adur lofast einum Kaupmañs-Syne fra Lybeck, sañ þvi uppa þetta Bragd og Viela-Rad, ad hun kyñe laus verda fra mier. Hier af meiga Meñ rada, hvad møg þetta hefur miñe Virdingu nidurdrepid, þar hun gat þo añad betra Rad funded til ad fravijsa mier, og mun þetta stied vera mier til Advørunar, ad eg vaktade mig framveigis fyri lauslatu Kveñsolki, hvad eg og stadfastlega asetti mier, hvørneñ sem mier geck sijdañ ad framfylgia þeim gooda Asetninge.

IX. Cap.

IX. Cap.

Gustav fær Leife ad fara til Universitetsins, og œminnist af Moodur sine.

NAr kallade eg nu alla mijna Lucku under komna, ad eg kiæmisi burt fraa Dantzig, hvar til mig adstodade eirn Læknis-Meistare, sem hialpade Moodur mine med sine Læknis-Konst, þa hene var illt. Og vegna þess ad sa same Madur var trwr og Goodfws, þa trwde hun honum fyri þeim Hlutum, sem hun villde ei adrer visse, og Raadfærde sig vid hañ um þad hene aloa, so og lijka um Framgang mina Studeringa, ad hun villde senda mig til eins Universitets, hañ samsinte þessum henar Asetninge, og lofade ad koma mier fyri hiaa sijnum Lands-Mañe Professor Weigelio i Jena, hvar ed være eitt Universitet, og Meñ kyñu lisa þar Kostnadarlijted, og nema Vijsdoom af Lærdum Moñum. Moodur mijn gladdest af þessu, þvi hun hafde heyrt, ad Weigelius kende allskonar Rekniugs og Stiornu-List. Hvoria Idkun œsamt Landa-Mæling og Biggingar-Konst, ad Fader miñ hafde boded mier ad stunda, vegna þeirra Nytsemda er Meñ kuña þar af ad hafa, hafde lijka lated mier þar i undervijsa i Dantzig. Nu ætte ad fara ad bwa mig til Ferdar, og sagde Moodur mijn mier þetta Astal, hvad eg þackade hene audmiwklega. Læknis-Meistariñ gaf mier og so fagrar Lijfs-Reglur, hverfu eg skyllde hegda mier a Universitenu, og hvad eg varast ætte, ef eg villde læra nockud til Gagus, med hveriu eg kyñe auka Moodur miñe Æru og Glede, og tilreida mier sialfum Veg til meire Lucku i Heimenum. Jeg lofade þeim bædum ollu sog ru med Hlijdne og Eudurboot, sem fyrre, þo su mijn Lofan være bigd a Breisklleikans Grundvelle.

Mœnnude hier epter, a miñ Fædingar-Dag, Ared 1657. þa eg var fullra Nijtiaan Ara, hoosst mijn Ferd til Jena, og hafde Mooder mijn œdur gefed mier Tveñañ nij-

añ Klædnad, Prijdelegt Lijn-Tøy, og añad Naudsynlegt, sem mijnu Stande soomde: Eg kvadde alla mijna Kuñinga. Mooder mijn og Lærnereñ filgdu mier til næsta Post-Hwss, þar bidum vid til þess Postureñ var Ferdbwēñ, eñ so kveid eg fyri Ferd þessare, sem mig ætte ad leida til Astofn-Stadar. Vær snæddum þar til samans Mid-Dags-Verd. Ad þvi bwnu, geck Mooder mijn med Lærnernum og mier i eiñ lijteñ Alden-Gard skamt frá Post-Hwsenu, og talade þa til mijn þessum Ordum.

" Miñ Son! Jeg get ecke duled þig þess, ad mitt Hiarta " er æ þijngra og þijngra vegna þiñar Burtfarar: Hvert " fyrir þier eda mier liggur nockur Olucka edur nockud moot " drægt, nær sa Alvijse Gud vita. Hende þad þig, og " þu sialfur gefur þar eingva Orsok til, þa vil eg ecke mog- " la moote þañs Skickun, helldur alleina vona til þañs " Myskunar, ad þo hañ ecke afvende þvi Jlla, þa læte hañ " þo ei Sæalu þijna fortapast; Og þad kañ audvelldlega " ad ske, ef þu i øllu þvi sem þu georer og lætur Ogeort, hef- " ur hañ fyri þijnum Augum, og Syndgar ei vijssvitande " moote hañs Bodordum. Pu skallt lesa med Kostgiæf- " ne Bibliuna og adrar Andlegar Bækur, sem eg hefe gefed " þier, þvi þar iñe liggur huleñ sa Ædste Vijsdoomur, " hvern aller stunda eiga Noott og Dag. Forsooma " alldre Guds Pioonustu an allra stærstu Naudsynia. " Brwka a rettum Tijmum med Falslausre Ydran og " Eudurboot þad Heilaga Altaris Sacramentum. Vird " og elska þijna Yfirbodara, serdeilis þijna Schoola- " Meistara og Professores, borga fullu þa Mædu sem þeir " hafa fyri þier, þvi þu veitst ad Verka-Madureñ er siña " Launa verdur. Vertu alltijd Hooffsamur i Mat og " Dryck. Flij allt Dryckiu-Svall og Selskap, Prætt- " aner, Kijf, Bañ og Bloot, sem Eitur og Forgypt, so " mattu umflya margfallda Ohamingiu, sem Almeñelega " þar af rijs, og kañ Orsaka Mord og Mañdrap, Lijkam- " ans Heilsu-Tøpun, og Oteliande Ogiæfu. Og þar eg " ecke alls fyri laungu hefe bañad þier alla Uñgeingne med

"Lauslætu Kveñ-Foolke, þa Itreka eg þad nu ad nyju af
" allre Alvoru: Þu hefur eitt Siñ reked þig a þad, hvada
" Sorg þu hefur mier þar med geordt, hvad yfer þig hefur
" geinged, hvad mikelega þu hefur Syndgad mote Gude,
" þegar þu slooft i Vind minum Amiñingum, sem stund-
" udu til þiñar Velferdar. Lættu þessa þyna Avirding
" alltijd angra þig: Velltu þier ecke i þeim saurugu Vel-
" lystingum, ad þig hende ecke añad verra. Varast Ord-
" md og Ofmetnad. Forsmaa ecki þa Aumu og Fatæku.
" Miñstu ad aller Meñ Ædre og Lægre, hafa eina Byrd-
" ing hiaa Gude. Þu matt ad Sonu gefa Giætur ad
" þijnu Stande, sem Luckañ gaf þier i Fædinguñe, eñ ei
" ad siðdur, skalltu hyxa, ad sú Digd er sa beste Adall, sem
" opt fiñst meire og betre, hiaa Fatækustu og Lijtilmootleg-
" ustu Mañeskium, helldur eñ þeim Rijkustu og Aistaleg-
" ustu. Giører þu nu þetta, og ydker þijnar Studering-
" ar med Kostgiæfne, þa mattu vera viss um, ad þier lijd-
" ur alltijd vel. Eg vil ei laata þig nockurn Skort lijda,
" gef þier þvi Arlega Fiogur Hundrud Rixdale til Vidur-
" lijfis, og skalltu taka Helmingeñ hiaa Professor Veige-
" lio, þa þu kemur til Jena, Añañ Helmingeñ skal eg sen-
" da þier med einhverium Leypzigar-Kaupmañe. Miñ-
" stu nu Son miñ þessara miña Amiñinga, so hefe eg þa
" Von til Guds, ad hañ mune ei yfergefa þig Hiaalpar-
" lausañ, helldur leida þig heilañ heim aptur til myn, hve-
" rs eg af allre Ondu og iñsta Hiartans-Grunne Oska þier.

Mooder myn villde eñ nu meira vid mig talad hafa, eñ þar Poostureñ kom nu, þa hindradest þad, og hlaut hun þvi ad hætta. Lækneren gaf mier og fogur Heilræde uppaa Veigiñ, sem eg Skulldbatt mig a samt ødur-sogdu epter ad lifa. Ferdadist so epter Taarafullañ Skilnad, under Guds Leidsogn.

X. Cap.

Gustav ferdast aasamt Apothekara Sveine til Berlin.

SVo mlog sem mig hijngad til hafde slaaugad epter ad fara burt wr Dantzig, svo var mier þad nu Angursamt. Eg sat i diwpum Paunkum hiaa einum Apotechara-Sveine fraa Berlin aa Vágnenum, og visse ecki siaalfur hvád eg þeynkti: Eñ aan Efa vár þetta nockurskonar Bode og Spaadoomur epterkomande Ogiæfu miñár. Þesse miñ Reysu-Stall-Brooder var Gladlyndur, og villde eyda mijnu Þwngsiñe; Hañ hielldt ad eg munde eiga einhveria Kiærustu epter i Dantzig, eñ eg kom hønum af þeirre Meiningu, sañ hañ þa uppaa adrá Gaman-Rædu vid mig, til ad burtreka mijn Heilabrot, hvád hønum og svo tookst. Dagiñ eptir stytte hañ mier Stunder med Gamansømum Fraasøgum, svo eg Hughreystist: Eñ þegar eg merkti ad vid vorum skamt fraa Kysirin, þar sem Fader miñ var drepiñ, vard eg aptur aa Nij Þaankafullur, og Ottadist ad mig munde kuña samá ad henda, sagde þessa mijna Þaanka þessum mijnum Reysu-Broodur: Eñ hañ Hughreysti mig, og geørde Kvijdalausañ miñ Stund. Sijdañ komum vid til Berlin, hvar eg took mier Dvøl hiaa Maagie hañs i 8. Daga, og feck þar marga merkilega Hluti ad siaa, fyri hañs Medalgaungu, aan stoors Kostnadar.

XI. Cap.

Gustav fer fraa Berlin til Wittenberg; Kemur i Tak vid eiñ Soldat.

FRaa Berlin ferdadist Eg til Wittenberg ad skoda Universiteted, og til ad fiña eirn Kuñingia miñ, sem reyste fraa Dantzig aa þessu sama Aare. Eg hitte hañ þa hañ villde gaanga uppaa Collegium, og foor eg med hønum og svo heim til

hañs,

hañs, hvar hañ andsynde mier mikla Virding. Þesse miñ goodur Vinur heiter Georgius Horn: Hañ ydkade sig Kostgiæfilega i Booklegum Lystum, sætte Tijma og Hentugleikum øllum, ad forsooma ecki siñ Lærdoom, eñ hafde nocknd Ostillt Høfnd, þvi hañ kuñe vel ad sigta, hvad hañ lærde i Dantzig. Eitt Siñ took hañ mig med sier i Samkvæme Vina siña: Eñ þegar vid ætludum ad gaanga heim uñ Kvølldid Kluckañ 10. i Tungls-Liooß, mættu ockur Tveir Soldatar af Vakteñe: Añar þeirra rak sig aa Georg Horn, þa hañ geck fram hiaa. Horn droo wt vid hañ Korda, hiñ og svo. Jeg rykte og wt mijnum Korda, ei til ad gesra Skada, helldur ad hindra þaa, svo hverigur dræpe añañ. Þegar hiñ añar Soldat saa þad, meinti hañ eg munde vilia skada Lagsmañ siñ, hvørsu sem eg sagde hønum mijna Meining, og varade hañ vid ad sækia epter mijnu Lijfe, eñ hañ espadist vid þad, og stack mig i Vidbeinid so eg fell aa Bak aptur, hvar af Soldatiñ sem sigtade vid Horn skielfdist, og meinti eg væri Helstwngiñ; J þvi feck hañ eirn Stijng i hægre Høndena, so uppgeck ad Olboga. Vid Hliood þad sem hiñ Særde upprak, hlioop eg aa Fætur: Eggiade þa Horn mig ad flya, þvi hañ saa ad Vakteñ aa Gøtuñe flijtti sier til ockar. Miñ Mootpartur saa añar Soldat feck nijañ Dug, þa hañ saa mig lifande, hlioop i Veg fyri mig med nøktum Korda, ad ei skyllde eg flwid geta, vard þvi ad gefa mig faangeñ Vaktiñe, sem strax took fraa mier Kordañ: Þeir gaatu og naad Georg Horn, hlutum vid so naudnger ad fara med þeim til Høfud-Vaktareñar, hvar vid af Soldatunum, sem ætijd hata Studenta, vorum hædder og smaader alla Vega. Uñ Morgguneñ epter vorum vid yferheyrder, og grenslast epter Krijngumstædum þessa Slags-Maals: Eg affakade mig, og vard frij. Eñ Soldateñ sem aan Orsaka veitti mier Ahlaup og særde mig, sat 8. Daga i Faangelse uppaa Vatn og Brand, og var dæmdur til ad lijda haalft Hundrad Sløg. Miñ Lands-Madur slapp ei svo hæglega fraa þessu sem eg, þvi þad Academiska Raad, dæmde ad hañ ecki einasta, skyllde

uppaa sin eigin Kostnad laata græda han særda Soldat, og gialda hønum Fimtijn Rixdale, fyri Orknnist sem han hlant ad lijda: Han var ecki helldur af Evangelsinn wtlaatinn, fyrr en han hafde sett Borgun fyri sig. Mitt Saar var lijtid, hvi had foor ecki utan hiaa Vidbeinenn, og var had mijn Lucka, annars hefdi had kunad gillda mitt Lijf. Jeg qvadde minn hennan gooda Vin, og villde ferdast til Leypzig, til ad sia har og swo Universiteted, og heyra har tilkomande Paaska-Messu.

XII. Cap.

Gustav ferdast fraa Wittenberg med Konu einni, sem skilde epter hiaa hønum Barn sitt.

Ad skedi ha eg foor fraa Wittenberg, ad einn Kvennmadur slooft i Ferd med, sem hafde Barn aa Briooste, og sagdist eins Leutinants (Strijt smanna Foringia) Frw fraa Berlin. Hun var i nettum Klædnade, enn hafde ecki med sier nema lijtinn Seck einn, i hverium ei var nema lijtid Lijn-Toy, og nockrer Barns-Reifar: Jeg hafde Leida aa hennar Ferdalage, hvi eg munde hvad skedi i Dantzig. Pesse Kona var miog hæversk og Vingiarnleg, teygdest eg hvi til ad gamna mier vid hana, og fornam ad hun var Kiætegeorn og Glensmikil: Hun sagdist fyri 8. Vikum hafa leigid aa Barnsæng, hefdi Madur sinn laated sig illa, og hvi hefdi hun had afraadid ad flya til Moodur sinnar, sem bygge i Dresden, har til Madur sinn feinge betri Skapsmune. Jeg trwde hessu Einfalldlega, og dillade hun mier so med sijnum aahegrilegu Smiadur-Ordum, ad eg gleimde bæde minne Skynsemi og Moodur-Raadunum: Og hegar hun gaf Barne sijnu ad swga Brioost sijn, took eg mier fyri nockur Otilhlijdileg Frijheit, aa hvorin hun sijnde sig hafa all-mikla Gedheckne, og georde sinn Oblitwga Lijkama beraann hørfum framar, og sagde: Ad fyrst hesse Sioon være mier hægeleg, ha byde hun sig til vegna minnar smidugrar.

Per-

Persoonu, ad veita mier ænægiaulegt Augna-Gaman, og svo blindade hun Gedsmune mijna, ad eg æleit þetta hennar Fyrertæke, so sem vijst Merki þess, ad hun var med villde frija-mig af margskyns Mædu sem Menn verda ad þola æ Ferdalage. Po kom hun þvi þar med til Vegar, ad eg þvi framar varade mig, og dempade mijnar skadleg- ar Hollds-Gyrnder, so þær feingi ecki Yfirhønd.

A tilkomande Moottu æattum vær ad ferdast i gegnum eirn þyckvan Skoog. Poostureñ varade ockur vid ad so- fa, so Greinernar af Triænum georðu ockur ecke Skada. Hun took til ad kvarta umm Iñañ-Tokur og Maga-Pijnu, bad Poosteñ ad stalldra vid, þvi hun þyrfte ad stijga af Vag- nenum, og gæanga sijted Affsijdes, eñ mig bad hun, ad eg villde taka æ medañ Barn sitt i Fang, þæangad til hun apt- ur kiæme. Jeg og Poostureñ letum þetta epter hene; Hañ studde hana nidur af Vagnenum, eñ eg took vid Barn- enu, hvarf hun so i Skoogeñ, og vär leinge i burtu, so Poost enum leiddest, og blies i siñ Lwdur, ef hun kyñe helldur flij- ta sier til Baka, eñ bad gillte ei :: Hiellt hañ þa hun munde hafa villst ut i Skoogeñ, took til ad hroopa æ hana, og sagd esi ei vilia þijda, eñ þar kom eckert Svar. Eg bad hañ eñ þa bijda nockud, og lofade hønum Dryckiu-Peningum, eñ bad gylldte ecke, helldur setteft hañ æ Vagneñ, og keyrde i Akesd. Komed var ad mier ad hlaupa af Vagnenum og bijda epter heñe, filgia so epter Poostenum gæangande, eñ eg Ottadest, ad eg kyñe ad skada Barned i þeim Hafte, og sitia aptur af Ferdeñe. Poostureñ gijckade mig fyre þad eg være vordeñ Barn-Foostra, og spurde mig, hvad eg ætlade til ad gegra, ef Frwñ ei aptur kiæme, sem hañ vijst- vonade, og munde hun þetta viliande geordt hafa, til ad fr- ija sig fra Barnsens Uppfoostre, letsi og hafa skiled þad af heñar Saunrædum vid mig, ad hun være eingeñ Lientin- ants Frw., helldur ein Hoora, sem hefde fædt þetta Barn æ Laun, og sætt þvi þessu Tækefære. Pesse Ord voru sem Reidarslag i Eyrum mier, þvi eg visse eingeñ Raad, ad skilia Barned vid mig. Poostureñ sagde, ad ef Pening.

ar kyñe fiñaſt i Seck heñar, þa være Raadlegt ad ſkilia Barned epter i nærſta Bigdarlage, og laata Peningana filgia þvi, þar til hun kyñe gefa ſig i Lioos, og være þad all-gott, ef ſo til-tækeſt: Eñ lijkteſt hun Hrøfnunum, og yfergiæſe ſin Lijfs-Avært, þa være ad afhenda þeſſa Umſorgun Guds og Yfervalldenu. Vid kveiktum ſijdañ Lioos, og leitudum i Secknum, eñ fundum þar ecke añad, eñ gamla Skyrtu, Lijn-Socka, og nockrar Reimar, þar med Sedel illa ſkrifadañ, og hverium þetta var ritad.

"Saa ſem i Dag heſur-vered i Før med mier, er Fader "ad þeſſu Barne mijnu, ſem eg hiaa mier hafde, og þar eg "ſie hañ vill yfergiefa ockur bæde, þa ſkipte hañ ſier ecke af "mier, eñ giøre af Barne ſijnu hvad hañ vill.

Þo eg være nu af þeſſu Sijkuſaka, þa hiellt þo Pooſturēñ þad ſatt vera, ſem aa Bladenu ritad ſtood, og ſkar Skinnp ad mier. Eg lagde þar vid dijran Eyd, ad hañ mier Oriett giørde, bad hañ hiaalpa mier til ad ſkilia mig vid Barned, og kvadſt honum þad borga ſkyllde. Hañ var aagiarn, og took þeſſu vel fyrer eiñ Rixdal, lagde ſo þetta Saklauſa Barn ſofande fyri Dyr aa Hwſe eins Preſts, i nærſta Bigdarlage. Veit eg eckert af þvi ad ſegia framar.

XIII. Cap.

Guſtav kemur til Leypzig, fellur þar i ſwllt Raad-Hws.

Veimur Dogum fyrt Paaſka, kom eg til Leypzig, geck þar iñ i eitt Geſt-Geafara Hws, ſkamt fraa þvi Halliſka Porte, og feck þar ei Saker Geſta-Fiølda añad Rwm um̃ Roottena, eñ Hey ad liggia aa, þvi Hvijlurnar voru allar ødrnm leigdar. Dageñ epter feck eg eitt Staup af Rijnſku Vijne, geck ſo þadañ i þañ Averbakiſka Kiallara, og feck þar ſadda Gyrnd mijna. Þar hitte eg nockra Studenta: Eirn þeir'ra var ſierdeilis Mañwdlegur, fyri honum klagade eg mijna misjafna Nætur-Viſt, er eg aatt hafde: Hañ

baud mier ecke einasta i sitt Herberge, helldur og so til Bords hiaa þeim Lærda Mañe Doctor Carpzovio. Þesse Student nefndest David Færber, fæddur i Gorliz, og bioo aa Mija-Torge, hiaa einum Kopar-Smid. Þesse Færber drack þar aasamt mier nockur Staup Wijns, sem eg ei borga þurfte: Hañ took Tvo Erfidis-Meñ, og geck med mier upp i Gesta-Hwsed, ad afhenda þar miñ Faraangur, og leidde mig so heim med sier. Hañs Herberge var i Gardenum, upp i hvert ad geingnar voru Tvær eda Priaar Troppur, hvad mier þookte mier ei hagañlegt, þar eg gat ecke sem villde litast uñ ut aa Stræted: Eñ med þvi eg feck þar miklu betre Addwnad, eñ i Gest-Geafara-Hwsenu, þa lærde eg ad una vid Roo og Faameñe. Hiaa Herra Doctor Carpzov, fooru aller Hluter miøg Sidsamlega fram, og gladdest eg mikelega bid hañs Umgeingne, so eg æskte mier ad mega þar leinge vera. Jeg komst þar eiñeñ i Kuñingskap vid eiñ Slesiskañ ungañ Mañ, sem var af Adle, og hañs Hof-Meistara, sem veittu ockur Færber baadum Tvisvar Siñum i sijnu Hwse Sætmete og Wijn, og sijndu mier þar ad Auke mikla Wyrding, hvar fyri eg jaatade mig Skulldbundeñ þeim aptur ad þiena.

Mons. Færber leidde mig med sier Fim̃ Daga, hvern epter Añañ uñ krijng i Leypzig, til ad siaa Mijstaarlega Hlute, lærda eg þa lijka ad þeckia ymsa Fursta og Herra-Meñ i Leypzig, sem þar voru stadder, sem og margt añad Listelegt, so eg aangradest af þvi, ad hyxa til ad verda ysergesa þeñañ Stad aptur, hefde eg kañ ske dvaled þar leingur, hefde þad ecke hindrad Raadagiørd Moodur miñar og Læknersens.

Seinasta Kvøllded fyri mijna Burtfør, sat eg Veniuleingur vid Bord hiaa Mons. Færber, og drack meir eñ eg var vanur, þurfte þvi ad sofa ur mier Uriñ, eñ uñ Noottena Kluckañ Ellefu, sañ eg mier Þørf ad standa aa Fætur, og gaanga til Naudsynia miña i heimuglegañ Stad. Þetta Plaatz var nidre i Gardenum skamt fraa Troppunum uppbigt i Tveñulage. Eitt fyri Hws-Foolked, og Añad Plaatzed fyri Hiooñeñ i Hwsenu. Þegar eg var naum-

lega

lega nidur setstur, alidnade undañ mier Trè-Verked med miklu Brake og Bresium, so eg sock nidur i hoilijka Endemis-Lediu, ad mier laa vid Kafnan. Mier vard bylt vid, og Hlivodade, so ad Stwlkurnar, aasamt Monſ. Færber, (sem ecke var eñ þa haattadur) komu hlaupande til ad biarga mier, þær komu mier upp med Naumindum, so smurdum, af þvi þær rettu til mijn Stiga.. Eg hafde ecke aa mier nema Naatt-Rock, Buxur og Socka, eñ aa þvi saast eingeñ Litur, og eingeñ hvijtur Blettur aa Skyrtuñe, og allur var eg utatadur Hæls og Hnacka aa mille, eñ Dauneñ var þa ecke betre sem af mier lagde. Hvad aatte eg nu til ad gøra, lijted var mier þient med þvi, þo þetta Foolk, sem hafde mier biargad, stæde þar og hlæie ad mier. Eg þorde ei gaanga i nockurt Hws, þurfte helldur aadur ad uñsteipast. Færber sagde eg skyllde af-klæda mig, og kasta fraa mier þvi eg i var. Þegar Stulkurnar þetta heyrdu, hlupu þær burt hver sem mest maatte, og ysergaasu mig so lijtt færañ: Eñ mier villde þad til Lucku, ad Tveir adrer Studentar komu mier til Hiaalpar med Færber; þeir sooktu stoora Vatns-Fotu, og helltu yfer Høfud mier hvad epter añad, og skoludu so af mier þad mesta Skarned. Hvørneñ eg var til Siñis epter allt þetta Bad, veit eg siaalfur betst. Nætur-Vedrid, nu nærre i midium Aprili var Magn-kalldt og hvast, og eins Vatned sem þeir jusu mig med, so eg skalf og titrade, og sat eins og daudt Lijkneske aa Bakslaarlausum Stool under berum Himne. Ad lidnum haalfum Tijma, komst eg aptur sem Forklaaradur heim i mitt Svefn-Hws, vermde mig og klædde i hreina Skyrtu. Eñ Naattrockiñ, Sockana, Toplurnar, Naatt-Hwfuna og Buxurnar skilda eg epter i Gardenum, Stulkunum til Miñingar, þegar eg hafde aadur tekid wr Vøsunum, mijna Peninga, Signet og Silfurskepta Kniffa, og var þa gladur ad eg slapp med Lijfi. Samt mun Slisue þesse leinge i Miñe vera þeim sem nærstadder voru, einkum Monſ. Færber, hver eg helld ad brosa munde, ef þetta mitt Skrif læse. Eg qvadde med þad Dagiñ epter Vine mijna

og Goodgeorda-Meñ: Færber gaf eg mijnar Silfur-Nef-Toobaks Dooser, og ferdadist sijdañ til Jena.

XIV. Cap.

Gustav villtur af Ohreinum Anda, Fellur sier til Skada.

NEgurinñ frá Leypzig, lá fram hiá Nauinborg, ætlundum vid ad vera Noott i Camborg, eñ Vagn-Hiooled brotnade fyri Kwskenum, og vard þvi seiñe Ferdeñ eñ vier hugdum. Camborg liggur nedarlega i einum Dal, og hæfer Klettar beggiamegeñ: Eñ ædur Madur kemur þangad, verdur ad fara ofañ af Fialle nockru. J þessum Dal reñur Flijoted Sola, ækaflega diwpt, svo ad ef eirn Vagn skyllde vellta i þad, være eingeñ Lijfs Von Hesinum nie Foglke; Þeña Veg hlutum vid nu ad fara uñ Svartnætted. Jeg bad hañ ad kveikia Lioos, eñ hañ kvad Hestana kuñnga, og sagdi eg mætti gánga, ef eg hefdi ecki Por til ad sitia i Vagnenum. Mijner Ferda-Lagsmeñ hloou ad Hugleysi mijnu: Eg fieck af Vagnenum, og sookti æ epter Footgangande, so eg skilde ecki vid þá i Myrkrenu. J þvi rasadi eg, og þa eg villde reisa mig vid, fañst mier sem eg være i diwpu Fene fastur, sem eg komst ecki upp wr. Eg gat eingañvegiñ skiled, hvernen þad giæti skied, ad eg á einu Vetfange var staddur a grijttu Fialle, og under eins fallen þar i Forræde og diwpañ Pitt; Og svo eg dræpist ecki, hugde eg ad kalla á mijna Ferda-Lagsmeñ mier til Hiálpar, sem fooru lijted undañ: Eñ þad var Kynlegt, ad eg gat eingu Hlioode uppkomed, helldur var alldeilis Ohræráñlegur og Ordlaus, og stood sem fastur á Footunum; Þetta varade, þad eg gat nærst komist, hálfañ Tijma, ad eg var sem Assiña, þar til eg heyrde lángt til ad heyra ad Kluckañ sloo 12. Uñ sijder rakuade eg vid aptur, og rañ þa kalldur Sveite nidur af mijnu Andlite. Eg gat þa hrært mig og geingid nockud, hiellt sijdañ á vinstre Hond-

ena, hvi eg Ottadist ad eg a hægre Hlidena mundehrapa
ofañ i Daliñ. Po eg nu hroopade, feck eg eckert Svar.
Eg hooktist i heidskijru Vedre siaa bad diwpa Afgruñ til
hægre Handar, eñ baug haafu Biørg til Vinstre. Pegar
eg var nu i bessum Paunkum, kom eiñ gamall Madur i
Betlara-Bwninge epter mier, sem spurde mig hvad eg ge-
ordi hier, og hvort eg villde ferdast? Jeg sagde hønum
stuttlega, hvad mig hendt hefde: Hlov hañ ha Skelle-
Hlaatur, og sagde mig kouiñ af riettum Veige, eg skyllde
fylgia sier epter, ef eg villde komast a hañ aptur; Jeg baa-
de bad med Føgnude. Hañ geck a Hlid vid mig, og fær-
de mig yfer Urder og Kletta, bar til eg kom ad haafu Biar-
ge, og klifrade epter hønum a Høndum og Footum; Hañ
talade ecki Ord, ba eg kvartade uñ Oveigeñ, og villde vita
hvi hañ færi ecki hentugre Veg. Pegar eg nu med Ofeg-
iañlegre Mædu gat komist effst uppa Bergid, ba hvarf besse
Svikule Fylgiare fraa mijnum Augum: Eñ eg took til ad
skiaalfa og titra, og fell i hvi ofañ af Klettenum 50. Fadma
haatt, sem mier virdtest, stoost og mardest a Steinunum i
Flügenu, so eg feck Olijdañlega Kvøl i allañ miñ Kropp,
og gat ecki reist mig vid aptur, var mier ba eckert vissara eñ
Daudeñ, og allt var Svart fyri mijnum Augum, svo eg
gat ecki adgreint Hmmeniñ fraa Jørduñe. Pa ydradist eg
Lokssins epter, ad eg hefdi ecki fylgt Raade Kwsksins, og se-
tid kyrr i Vagnenum. Niedi eg nu ad hetta hafdi Vosa
verid, sem mig villti. Svo villde til ad Boonde eirn
keyrde allskamt fraa mier, og hafde med sier Lioos: Eg
kallade og bad hañ Asiaar, hañ took mig upp i Vagneñ og
flutte mig i Camborg nærre Daudsiwkañ, og miøg aumle-
gaa a mig komiñ, baangad sem mijner Reysu-Stallbræd-
ur vorn fyri. Jñte eg heim nu greinelega af miñe Olucku,
eñ heir undrudust betta miøg, og sogdust hafa strax sem he-
ir komu i Borgena, sendt eiñ Boonda med Lioos a Veigeñ
ad leita mijn; Eñ bar eg vard hañs ecki var, villde eg ei
helldur trwa Sogu heirra, fyrr eñ Booudeñ kom til Baka
aptur, og sagde ad Liooßid hefde slokuad fyri sier, eñ hañ ei

getad fundeð mig, hefðe þvi orðeð að snwa aptur svobwetn.

XV. Cap.

Gustav tijdur Kvol af Fallenu, og log-anda Breñevijne.

MENN segia i Orðshættenum, að fialldañ sie ein Boara flot. Það mætte eg saña þa eg kom til Camborgar. Jeg hafðe af Fall enu all-mikla Kvol i ollum mijnum Limunn. Hws-Boondeñ Rædlagðe mier af heilum Huga, að læta maka mig i Breñevijne, ef lina kynne mestu Verkinnum, og syndest mier það ei fiarlaga. Eg foor Assijdes með honum iñ i eitt Herberge, sm var þar nærst, þar hafðe Kona hañs Kvolldeñu ædur þveiged Lijn sijn. Hañ afklæddè mig þar að ollu Leite, took eina Purku og gagn-vætte i Breñevijne, þvoðe so þar með allañ miñ Lijkama fræ Hofðe til Foota: Þegar hañ var mest i þessu Umfænge, þa kom hañ Ovart við Stooleñ, sem Liooseð æ stood, so það datt um Koll niður fyri. Fætur mier, hlioop þa Logeñ i Breñevijneð strax, það sem af mier hafðe droped, og varð æ einu Augnablike að Blossa um mig allañ: Jeg hlioop allt i kriing með Offa-Hlioodum, eins og Vitstola, eñ þa mig brutu Kraptarner, datt eg æ Goolfeð, og velltest þar um, sem Maðkur. So Ognarlega sem eg brañ, og bar mig illa, so miog skielfdest Verteñ, sem mier villde ekert Mein giora. Þar var Vatn nockuð sijðañ um Kvollded fyri, hañ dreifðe þvi um mig, og slockuaðe þa Logeñ. A meðañ hofðu Hlioodeñ heyrst til mijn um allt Hwseð, so hvar ein Mañeskia kom hlaupande sem þar var, að siæ hvað um var að vera. Mijner Ferdalags-Meñ skielfðust af þessu og aumkuðu mig. Þo varð Hwss-Boondanum allra mest um, að hañ hefðe so Gælauslega fareð með Liooseð, að eg hefðe full snogt kuñað þar af læta Lijfeð, og hañ missa Hws eð og Bæeñ allañ. Barskere var sooktur og smurðe hañ mig þegar, so að iñañ skams Tijma mijnkaðe Sviðeñ og

Werkerner. J Dogun Morguneñ epter, ætte Vagueñ ad fara til Jena, vard eg þa epter i Camborg, til þess mier batnade, eñ Kwskenum borgade eg fulla Leigu til Jena. So skillde-mitt Samferda-Foolk vid mig, Oskande mier Heilbrygde. Epter Tiju Daga várd eg al-heill, borgade þa Bartskeranum Sex Dale, ferdadest so til Jena.

XVI. Cap.

Gustav byriar sijnar Studeringar i Jena.

Eg lá Tvo Daga i Gesta-Hwsenu, ædur eg kom til Profeßor Weigelium. Eñ þegar eg kom á Fund hañs, afheudta eg hønum Bref þess Dantziska Læknérs, i hveriu hañ hafde mig hønum á Hendur faled. Took hañ þvi afar vel, so sem fraá Vin sijnum. Eñ þa hañ las Brefed, sagde hañ mier sitt Hws-Rwm fullt vorded; og kvadst munde utvega mier Añarstadar Herberge. Hañ let mig snæda med sier Mid dags-Verd vid sitt eged Bord, og kom mier sijdañ fyri hiá einum Bartskera, ad eg skyllde hafa þar Fæde og Legu-Rwm, sem hañ veitte mier fyri tilbærelegt Laun. Pegar eg hafde Deponerad, og var Jñ-skrifadur af Rectore Magnifico, sookte eg Tvo Collegia, eitt yfer Jus Naturæ, Añad yfer Institutiones Juris Civilis, let og þar ad auk Dag lega uppfræda mig eiñ Tijma Heimuglega af Profeßor Weigelio, i allshættadre Reiknings og Stiørnu-List. Eg took mier Dans-Meistara, so eg kynñe lijka so læra nockud i þvilijkre Jdkun, eins og i Figtan, Reid og Hrijng-Brote, sem eg lærde i Dantzig. Eg lifde nu i goodum Fagnade ánægdur i Jena, án nockurra sierlegra Mootfalla. Oll mijn Bref sem heimañad komu, feck eg med goodum Skilum, fyri Afhending Profeßor Weigel. Strax sem eg kom, afhendte hañ mier hid Fyrsta Vexel til Tveggia Hundr. Rixdala. Þeßer Peningar eyddust brædt fyri mier, þar eg þurfte ad kaupa mier Bækur og adskilianlegt añad. Eg hlaut og ad eyda nockru af þeim á Stundum

til miñar Listeseme og Skemtunar med goodum Vinum, fyri utañ þad sem eg vard ad gefa fyri mijn Collegia, og mijnum Dans-Meistara. Medal añara kyntest eg vid eiñ Mañ Ættadañ ur Regens-Borg, ad Nafne Reimart; hver eirneñ sookte Collegium hiaa Professor Veigel. Og var ufareñ i Allshaattadre Reiknings og Stiornu-List, og lest gefa mier mikla Uppfræding. Hañ kuñe vel ad Rissa og Reikna, Oskade þvi Einu Siñe, ad eg segde sier mijna Fædingar-Stund, og kvadst vilia fyri segia mier Gæfu mijna af miñe Fædingar-Stiornu, hvad hañ og georde, voru þar marger þægeleger Spaadoomar. Hañ hafde og i þessu Skrife ritad um nockra þa Hlute sem mig hijngad til heñdt hefdu, so eg trwde nu þvi helldur þessum Spaadoomum, og kiættest yfer miñe tilkomande Giæfu, og Iñbyrlade mier margt, feck ymsleg Iñfoll, hvad eg skyllde mier fyri Hendur taka i Heimenum. Eñ þesse mijn Glede siood ecke leinge, þvi þegar eg skomu sijdar siinde Professor Veig. þeñañ Fædingar-Stiornu Spaadoom, og bad um hañs Alyktan, þa rak hañ upp Hlaatur mikeñ ad miñe Einfelldne, las þo samt þetta til Enda, spurde sijdañ, hvor þetta hefde samañ teked? Eg nefnde Reimart, og sagde honum hefde satt af Muñe rataſt, um þad sem vid mig være fram komed, þvi kyñe og hitt añad og so hafa nockud uppaa sig. Hañ svarade: Meiñ kiære Land-Kroovi. Ef hañ talar af Alvorn, þa bigger hañ Kastala i Lopteñu, og sviknr siaalfañ sig med siñe Hiegooma-Trw. Eg get, ef eg skal hropsa mier siaalfur, so vel sem hvor añar, leidt fyri Sioner eiñ sóddañ Fædingar-Stiornu-Spaadoom, heñ og fyrrum feingist þar vid. Eñ eg kañ sveria hier vid Gud og Æru mijna, ad þad hefur eingañ Verulegañ Grunndvoll, og aa ad agtast sem adrer Draumar. Sa Alvijsi Gud og Skapare hefur ecki til þess skapad Stiornurnar, ad þær i einum edur ødrum Stad aa Himnenum, skule teikna edur afmarka Luckn og Olucku Maña, sem Heidner Meñ af vondum Anda Forblindader trwad hafa, hvad og hefur smeigt sier iñ hiaa Forvitnum Christnum: Þess vegna, so

framt sem þier vilied trwa mier sem ærlegum Mañe, og ei Syndga moot ydar Gude, þa læted þessa Pæuka fara, og virdid ei þesse Blød, sem kañskie geore ydur fræsnwen þvi Trauste, sem þier eigid æ Gude og hañs Forsioon ad hafa, añars, eñ kveikia vid þaug i Toobaks-Pijpu ydar, þvi þa hafid þier nockur Not af þeim. Eñ vilied þier ecki folgia þessu mijñu Raade, og gleima þvi, þa bid eg þo ad þier læted ecki þa mijna vel-meinta Advorun ydur wr Miñe lijda, so þier einhvøriu Siñe fæed vita, hvørt eg hefi raadsed ydur til nockurs Ills. Þegar hañ hafde talad þessum Ordnum, furdade mig æ þvi Trauste, er Meñ setia marger æ sijna Fædingar-Stiørnu, og reif þesse Blød i sundur hvønum æsiæande i meir eñ Hundrad Parta, og hroosade hañ mier fyri þad, varade mig øllum Spæsarar-Konstum, sem ei være añad eñ Disfulsins Snorur og Veidebrellur: Eñ æfilste mig þar i mooti til Mathematiskra Ydkana, og gaf mier margar goodar Amiñingar og Lærdooma.

Þegar eg fañ aptur Reimart, iñte eg hønum af øllu þessu, eñ hañ villde ei merkiast læta ad hañ þessa ydradist, þvi hañ kvadst þad ecki i ødru Skyne sagt hafa, eñ ad sijna og beviisa þar med Stiørnu-Spæadooma Ofañinde, sem hañ hefde marg-reyndt. Foor so hverge ockar villt hier i, þvi af þessum hañs Spæadoomum rættist ecki hid miñsta æ mier, helldur þvert æ moote.

XVII. Cap.

Gustav kyñest vid eirn Raad-Herra af Adle, og Trwlofar sig Doottur hañs.

UM Þessa Tijma æstundadi Eg Kappsamlega mijnar Ydkaner med goodre Framför, og kom mier vel vid gooda Meñ, þvi eg hagade mier hæversklega, og fordadist jafnañ Flock Osyrilætsamra Studenta: Medal þeirra, sem leisdu mier Goodfwslega siñ Samfund æ mijnum Frij-Tijmum, var eirn Raad-Herra vid Hofed, fra nockrum Sachsiskum

um Fursta sendur, hvor ed i hans Eyrendum dvallde i Jena, med sine einka Docttur; Han var af Adle.

Sw sijfelld Umgeingne sem eg hafde med þessum gooda Lærda Mane, var Orsok til þess, ad eg leit Astar-Augum til Docttur hans, gyrnandest ad saa hana til Egta; En eg vard vegna Moodur minar ad laata þetta leyndt vera, liet mig þvi ei um þad merkia vid nockurn Man i Jena, hvad mier i Huga bioo. Jomfruen hafde og ecki en nu þessa vor ordid, nema hvad Ord hafa knuad fram af mier hrioota, sem hun hefur kuńad epter huxa. Hun giegndi mier alltijd med Vinsemd og Hæversku, hvar af ætijd meir og meir kviknade min Elsku-Blosse: Hun var all-fogur Asijndum, og prijdd agiætum Dygdum og Kven-Kostum, og dugde þetta til ad intaka Ged mitt. Eg gat ei sem kioosa villde talad vid hana, vegna Nærveru Fodur hennar: Þo bar so til eitt Sin, þa eg eitt Kvolld var staddur hiaa honum, komu Bod til hans fraa nockrum Herra-Mañi, er komin var fraa Gotha, ad han kiæme til hans i Gesta-Hwsid til einhverra Naudsynlegra Eyrendagiorda. Jeg ætlade þa ad qvedia, en han bad mig bijda til þess han kiæmi heim aptur, hvad eg þecktist, og auglijste þa Jomfrwne þad mier i Briooste bioo, en hun rodnade, og sagde þaangad til jeg hafde lokid Boonordenu.

Monsieur Land-Kron, sagde hun: Eg aalijt ydur ei odruvijsc en stickanlegan Man, sem i sine Umgeingne eingva Ohæversku sijner, og jaata ad eg hijngad til hefi fyri ydur Virdingu borid, sem Valeñkunum Mane, en þo kemur mier þesse ydar Epterleitne nu undarlega fyri, ad þier talid um Einka-Maal vid mig aan ydar Moodur-Raada; Hun hefur sendt ydur hijngad til Jena ad studera, en ecki ad leita ydur Kvonfaangs. Og fyri utan þad, ad þier i þessu gierid moote ydar Sonarlegre Skylldu, Ofked þier og so af mier þess, sem eg ei maa sambyckiast aan Fodur mijns Tillaatsemc. Ef þier villdud athuga ydar Alldur, þa hafid þier en þa ecki Konu Þorf. Þier hafid og fyri Skomu sagt Fodur mijnum, ad þegar þier hefdud af-lokeþ

ydar Studeringum, villdud þier ferdast til ad skoda Verølldena: Hvad er ockur þa þient med þvi ad binda ockar i milli Einka-Maal, og meiga þo ei samañ vera? J Sañleika ydur ad segia: Þier standed siaalfum ydur fyri Livose, med þessare ydar Epterleitne. Hverigt ockar tapar neinu, þo þañeñ bijde fyrst. Halldeð þier ydar Frijheitum, og læted mig hallda mijnum: Ef Gud hefur ætlad ockur samañ ad taka, þa skickar hañ ockur riettañ Tijma til Sameiningar, og ad miñsta Koste forsorgar ockur so, ad vid saum Orsøk til ad þacka honum.

Þesse heñar Ord jooku mier mikid Hiartans Augnr, so eg gret søgrum Taarum: Taaradist hun þa lijka, og bad mig gaanga lijtid afsijdis med sier, eñ kuñe þo ei gefa mier nockra vissa Huggun. Eg dyrfdest eñ ad spyria hana, hvert eg mætti þa eingrar goodrar Urlausnar framar hiaa heñi vona? Hun svarade: Ad Asigkomulaged leifdi þad ecki, og hun sæe ekkert Medal ad aanægia mier framar i þessu Efne, ad sokomnu. Elskulega Jomfrw, sagde eg: Añadhvort hafid þier gefid einhverium ødrum ydar Elsku, eda þier skilied ecki riett Fullkomlegleika mijns Ohvikula Kiærleika. Eg kalla Himen og Jord til Vitnis, ad eg elska ydur og virde frañ yfer allt añad i Heimenum, og treyste mier til ad eyda ydar Asiædum, sem mooti eru miñe Epterleitne. Þo ydur þyke þetta talad of-sneiña, þa bid eg ydur ad þier leifid mier ad draga þad undañ, so leinge sem ydur lijkar. Eg leita einasta epter Fullvissu uñ ydar Elsku, og nær eg sæ hana, skal mier ecki ervidt falla ad leita Leifis Moodur miñar, og ydar Fødur Samþyckis: Utañlands Ferdum er mier hægt ad sloa fraa mier, og wtvelia þañ Lijfernis Hatt sem þier mier raada vilid. Villdud þier yservega þetta betur, munde eg ecki so Ogiæfusamur, ad eg sem forlitiñ Obænheyrdur af ydur wtskwfast hlyte.

Hun þagnade uñ Stund, og mællti sijdañ: Med þvi eg þocknast ydur so vel miñ kiære Land-Kron, þa vil eg ei draga þad fyri ydur, helldur gefa ydur mijna einlæga Elsku til Eignar, med vissum Skilmaalum, sem eru þesser:

1. Skal

1. Skal ockar Trwlofan eckert gyllda, fyri utañ ydar Moodur og mijns Fodurs Leife.

2. Ad þier læted eingvañ formerkia ockar Samtøk, utañ Moodur ydar, þængad til þier sæid heñar Samþicke hier til.

3. Ad þier af-lwked ydar Studeringum, og ad þvi bwnu, farid ad minsta Koste eitt Ar Utañlands, edur um krijng i nockrar Borger, til ad frama ydur i þeim Hlutum, sem o: k: þiena kuña til Tijmañlegrar Lucku og Virdingar.

4. Kref eg Æfvarande Trygdar og Stødugglyndis af ydur allañ þañ Tijma.

5. Bid eg ad þier fordist allt þad, hvar af ydar og mijn Æra kuñe nockurt Afnœm edur Vansa ad lijda.

6. Skal sæ Alviise Himensins Gud vera þess Vitne, ad þier af Ærlegum og Dygdastiœrum Tilgæange leited Einka-Mæala til mijn, svo sem eingin Heimuglegur Pantur skal gyllda til ad stadfesta þessa ockar Trwlofunar Ummæle.

Vilieð þier nu undergæangast þessa Skilmæala, þa sie þad Ohvikult af beggia ockar Hende: Og lofa eg þar i mooti, so sem med einnm Eide, ad eg vil læata ydur epter 6. Ara Tijma, til ad fullkomna ydar Rædagiorder, og meiged þier siœlfræder vera, hvørt þier ad lidnum þeim Tijma helldur wtvelia vilied, ad hallda þessu æfrám, edur wtvega ydur añad betra Kvonar-Efne. Pocknest ydur þetta Sijdara ad afræda, þa vil eg fyrifram Oska ydur til allrar Lucku og Blessunar, og skal allrei klaga ydur, edur Hindra ydar Velþocknan, þvi eg hefi siadfastlega æsett mier ad uña ydur alls Góods: Svo og, nær eg reyne ad þier ecki drijged neitt Straffsverdugt mvote Gude og Løgunum, ad vilia i Þele midre elska ydur af Alvøru Hiarta mijns, og ad gleimdu ydar Fraafalle, allrei so leinge eg life, Jñgæanga Hioonaband med nockrum Karlmañe, so þier þar af, sem fullre Bevijsing meiged siæ, ad eg ætla mier eingvañ añañ eñ ydur til Egta ad taka. Og þetta skal ske: So sañlega hiælpe mier Gud og hañs Heilaga Ord.

Jeg þackade henñ sem betst eg kuñe, het og ad hallda allar fyrrskrifadar Reglur: Bad hana ad gefa mier sijna Eptermynd, sem mælud var med Oliu-Farva a lijtillre Silfur-Plötu, ad Stærd sem 10. Skilldinq. hvoria hun hafde Skomu ædur sijnt mier, þvi eg villde læta slijkt miña mig a Skylldu mijna vid hana. Hun var ærid treg fyri þessu, eñ liet þad þo epter mier um sijder, og bad mig aptur hiñs sama med fyrsta Tækefære, hvad eg og geörde med Tilhiælp Reimarts. Sijdañ tøludum vid um ymsa Hlute, þaangad til Fader heñar kom heim aptur, var eg so med hønum til Bords um Kvølldid, og geck sijdañ gladur heim.

XVIII. Cap.

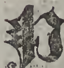
Gustav georist druckeñ, silner O-Trygd siñe Kiærustu, ydrast þess.

Nu þookti mier lijted vanta a mijna Lucku, nema ad fa Samþycke Moodur miñar til þessa Raadahags, og Fødur heñar: Og villdu nu þesser Paankar ærid hindra mijnar Studeringar. Eñ Vei mier ad eg sijnde heñi Otrygd, hvad hendte sig a þañ Hatt: Eg var bodiñ til Veitslu sem eiñ Kuñinge miñ heldt, fyri þad hañ hafde tapad einu Veds-Maale. J Veitsluñe var spilad, og skyllde sa er tapadé, drecka af eitt Vijn-Staup; Fell Luckañ mier vel i Skaut framañ af, so hette akvedid Straff kom ecki yfer mig, eñ er aleid, sneriſt Bladed um, svo eg hlaut sijfeldt ad drecka þad Jeniska Vin, hvert ed hleypur ofurslivott i Høfuded, so jeg vard mjøg ølvadur, jooſt þar þo meira a ædur eñ vær skildum, og jeg kom wt i Kuled. Kluckañ var 11. um Noottena þegar jeg gat med Naumindum komist heim i Myrkrenu. Stulkañ i nærsta Herberge ætlade ad fara til Rwms, eñ þegar hun heyrde ad eg kom, kom hun berande Lioos, til ad kveikia hia mier, edur kañske añara Erynda vegna, sem Utgaangureñ sijnde. Hun var ecki nema i Skyrtuñe og Nærklæde sem varla gat huled hana, hvar

hvar af mijnar Gyrnder tooku til ad fendrast, og mitt Holld ad upperta mig, so þar eg ecki var med fullu Raade, liet eg mig forraada af Dioflenum og heñi til Saurlifnadar, sem eg reikna medal þeirra stærstu, mijns Ungdooms Avirdinga; hvar fyri og Gud hefur sijdañ resssad mier. Ad sönn var eg ei so druckeñ ad eg ei visse hvad eg gioorde, eñ þo ecki noogu Stioornsamur yfer mijnum Gyrndum; nie Athugasamr ad gaumgiæfa, hvorsu sioorlega eg Syndgade moote Gude og miñe Dygdarijkre Kiærustu, fyrr eñ eg ad Morgne uppvaknade. Fell eg þa a Kne fyri framañ Sængena, og bad Gud med graatande Taarum uñ Fyrergefning, og ad hañ ei villde suwa fraa mier siñe Myskun, helldur taka mig aptur til Naadar. Pad aangrade mig og mikilega, ad eg hefde gefid mig i þeñañ Dryckiu-Selskap, og laated mig af honum leida: Einsetta eg mier stadfastlega ad fordast slijkt framveigis. Advara eg eirn og sierhvern, sem kiæra hefur sijna Tijmañlega og Eilijfa Velferd, einkum ungt Foolk, sem lifer i miklum Solle, hvar sw bölvada Ofdryckia hefur Yferhönd feinged, ad þeir fordist og uñflye þvilijkar Tilteigingar, og giæte þess sem bæde Syrach og Salomon hier uñ tala.

XIX. Cap.

Gustav ferdast til Naumborgar, kemur i Otugtug Hws. Var illa utleikeñ af Stiækium, og rændur Peningum. Fer til Jena.

Egar eg saa nu aptur þessa Losta fullu Stelpu, skamadesi eg mijn eins og Hund ur, og ææsakade hana fyri sijna Taaldrægne uñ Noottena; Eñ hun hloo ad og sagde, ad ef eg gyrntest, þa skyllde hun optar gegra mier slijka Þenustu. Ætlade eg þa ad slaa hana med Stocknum mijnum, eñ hun snautade ut ur Stosuñe, og kom alldre sijdañ. Eg kañ ei med Ordum greina, hvad eg Jübirlade mier, ad hier af munde leida: Mest Ottadest eg, ad

Stelpañ munde eitthvad hier um̃ rausa, sem mijn Ukusta fretta kyñe, og eg so missa heñar Blijdu, so eg af þessu geørdest miøg Af-Siña, og þa nockur talade um̃ mijna Melancholiska Pꜳnka, sloo eg þvi vid, ad eg spurdt hefde þad Mooder mijn være Daud-veik. Litlu epter þetta, foor eg til Naumborgar Kaup-Stefnu, ad medtaka þar Vexel uppꜳ Tvø Hundr. Rixdale. A Leideñe ferdadest eg gegnum Camborg, og sꜳ þad Plꜳtz, hvar Vosañ villte um̃ mig. Þegar eg kom til Naumborgar, took eg mier Dvøl i Verts-Hwse einu, sem kalladest Hardneskia: Eñ neytte þar einasta Middags-Verdar, þvi mier leitst lijtt ꜳ þañ Selskap. Þar vbru Priꜳr ungar Stulkur, frꜳ Atiꜳn til Tuttugu og Fiøgra Ara gamlar, sem eg strax rede af þeirra Ordum og Athæfe, ad Lauslꜳtar væru, og hielldu sig þar fyri Aviñings Saker. Geck eg so þadañ Kluckañ Tvø epter Middege, i Hita-Vedre, og i moote Kvøllde, took vid mijnum Peningum hiꜳ þeim Leypziska Kaupmañe, bad hañ eiñeñ utvegg mier Nꜳttstad um̃ Nottena. Þegar eg nu medal añars kom uppꜳ Ræd-Stofuna, sañ eg eiñ miñ Kuñingia, sem ætlade ad rijda til Jena. Hañ synde mier ꜳsamt ødru eitt Fꜳngelse, hvar iñe ad sꜳtu hier um̃ Tuttugu Skiækiur, sem fyri þa Orsøk voru iñeluktar, ad þær ꜳn Leifes villdu med þessu Moote fremia sijna Høndlan i Naumborg um̃ Kaupstefnu-Tijmañ. Eg sꜳ ad nockrar af þeim stoodu iñañ til vid Gluggañ, og helld ur Sorglegar ad lijta, adrar voru med allskonar Hneixlunar-Jrdum, og ad høfdust þad margt, sem eg get ei nefnt. Þar sꜳ eg og Lieutenantz Frwna, sem mier vard Samferda frꜳ Wittenberg, og skillde epter hiꜳ mier Barned sitt. Eñ þegar hun leit mig, snere hun strax frꜳ Glugganum: Kom þa Qñur i heñar Stad, er eg hellt Sextꜳn Aara gamla, dꜳ-frijd, hvar fyri eg aumkadest yfer hana, ad hun skyllde brwka siñ Ungdoom til soddañ Svijvirdelegs Lijfernis. Hun var alsnakeñ ad efra Hluta Lijkamans, kvad Klꜳm-Vijsur nockrar, og so diørf, ad hun spurde mig hꜳtt, hvort ad sijn Añors-Kvæde ørsudu ei mijna

Tilteig-

Tilteiging, so eg Saker þess villde utvega sier Frelse, og hun kyñe ad gøra mier alla Anægiu hier i Naumborg, so sem hun hefde ødr gørdt i Dresden. Fangelsis-Vørdureñ stood skamt fra og heyrde þetta, kom til miin og spurde mig hlæande, hvert eg villde komast iñ til Pijku þessarar, og kvadst skyllde fyri Dryckiu-Peninga lwka upp Dyrunum: Eñ eg soor, ad eg hefde allrei vered i Dresden, so ad eg i Fyrsta Siñ hefde hana nu sied, geck siðañ i burtu, til ad umflya alla Grunseme, eñ heyrde gørla ad þesse Bestia hroopade epter mier.

"Far þu i Fiandans Valld Prælleñ þiñ, þvi af soddañ "Hundum sem þu ert, eru hier Galgar fuller.

Med þessum Ordum uppvakte hun all-mikeñ Hlatur hia Fangelsis-Verdenum, og sijnum Stall-Systrum. Eg let sem eg ecke þetta heyrde, geck burt af Raad-Stofuñe, og skodadest um vijdar i Stadnum. Um Kvøllded kom eg til Leypzigar Kaupmañs, og bad hañ um þa Tvo Hundrud Rixdale, sem hañ skyllde mier afhenda, eñ hañ afsakade sig, ad hañ i þad Siñ ei giæte feinged mier nema Helmingeñ: Eñ lofade ad betala mier Añad Hundraded ad Morgne komanda. Took eg so vid hinu, og geck burt fra hønum, epter þad hañ hafde boded mier Nætur-Gisting hia sier. Þegar eg var a Tale vid Kaupmañeñ, nefnde hañ bæde Nafn mitt og Stadeñ sem eg var fra kom eñ, og talde mier so þa Hundrad Rixdale, eñ a medañ hefur aan Efa einhvør stadid a Bak vid Bydena og hlerad til: Þvi þa eg var geingeñ fra hønum, hier um Tuttugu Stig, kom eiñ til miin, med stoorre Lotningu, nefnde mig a Nafn, og sagde ad eiñ Doctor fra Dantzig, hefde sendt sig til miin þess Erindis, ad hañ beidde mig koma a siñ Fund. Eg starde a Mañeñ, og undradest ad hañ visse Nafn mitt: Eg spurde hvada Doctor þad være sem vid mig villde tala? Eñ hañ svarade: Ad Doctoreñ hefde sagt sier Nafn mitt, og boded sier ad spyria epter mier hia Leipzigar Kaupmañe Winkler, eñ sitt Nafn hefde hañ ei viliad nefna læta, so eg yrde þvi gladare, þa eg finde sig hier i Naum-

borg, og eg feinge good Tijdende ad fregna af hønum, villde hañ þvi sem fyrst fœra mier þaug. Eg hugade nu þetta munde satt vera, og geck med Mañe þessum :- Hugdest nu fiña munde Læknet Moodur miñar, þvi eg hafde fyri nockrum Vikum skrifad hønum til um mitt Giptu-Maal, og beded hañ utvega þar til Sambicke Moodur miñar: Þock te mier þvi ei Olijklegt, ad þetta skillde helldur Muñlega eñ Skriflega ut-talast a baadar Sijdur. Þesse Madur geck undañ mier, og letst vilia vijsa mier a Hws Doctorsens, leidde mig so um margar Smaa-Gotur, þaangad til hañ kom i eitt lijted Stræte, og barde ad Dyrum a einu lijtelfiørlegu Hws korne, og þegar upp var loked, leidde hañ mig iñ i eitt illa umvendad Herberge, og bad mig bijda þar, til þess hañ finde Doctoreñ, og lete hañ vita af mier. Þetta þookte mier Kinlegt, ad hañ skyllde sier Adsetur teked hafa i so laslegu Herberge, þo visse eg ad ecke var alltijd ad þvi farid i Kaup-Tijdeñe, ad leita sier besta Hægenda. Leid so Stundar korn, þaangad til hañ kom aptur, og bad mig gaanga iñ i það Herberge sem hañ kom fram ur, eñ foor sialfur a burt. Þa eg komst iñ um Dyrnar, var þar einge Glugge a, helldur ad øllu lijkt einu Jard-Hwse, i hverju ad bruñu Lioos nockur. Þar komu moote mier Fioorer Kveñmeñ alls-nakter; og spurdu mig til hverrar þeirra eg hellst hefde Gyrnd, eda og ef eg villde, skylldu þær allar vera mier til Þienustu. Jeg hopade a Hæle, og villde flya burt; eñ þa voru Dyrnar ad utañ verdu hard-læstar og sleged Þver-Sla fyri. Þær kløgudu yfer þvi, ad eg villde so snøgglega a burt vijkia, þar eg þo viliande være þar iñ komeñ. Good Børn, sagde eg: Jeg er ecke sa, sem þid halldid mig vera, hefde eg ecke hijngad komed, ef mier hefde ei vered sagt, ad hier være eiñ Doctor fra Dantzig. Og fyrst eg hefe nu villst hier iñ, þa bid eg þier leised mier ad kvedia ydur aptur, og er eg ydur Skulldbundeñ fyri ydar gott Tilbod. Þa sagde ein þeirra: Þu Heimska Vesæl-Meñe, meinar þu oss so Skyne skroppnar, ad vier vilium trwa þier? Þu svijkur sialfañ þig; vid laatum ockur ecke

spotta

spotta nie forerlijta. Kom þu med mier upp i Rwmed, eg skal bæta þier fyri Hiartann. Hun spendte mig þa Hrigg-Speñn, og villde kasta mier upp i Hvijluna, eñ ein af Stall-Systrum heñar hamlagde þvi, og kvad hana aungvañ Rett til þess hafa, ad ænægia sier framar þeim, þetta orkade þvi, ad hun slepte mier, eñ brwkade ad eins Bligdunarlaus Ord. Ei get eg Ordum ad komed, hvad illa eg hvokteft nu staddur hiaa þessu nakta Kveñ-Foolke, þvi eg hefde helldur kiored ad siaa i kriingum mig eins marga Karl-Meñ med bera Korda: Og læggtum framar ad læta Lijfed, eñ sam þickiast þeirra Beidne. Og þar eg ecke þorde ad setia mig upp i moote þeim med Horku; foor eg ad hrovsa þeirra Fegurd, ef eg þar med giæte aa-uñed aptur mitt Frelse, eñ þad stodade alls ecke; Helldur hlaut eg ad setiast til Bords hiaa þeim, og kvædu þær mig eingva Þorf hafa til ad ferd ast so snogglega i burtu. Pa xook ein so til Orda: Þu Litle Narre; sier ad vid erum hier Eiusamlar og Mañlaus-ar, þvi mættu dvelia hiaa oss Natt-langt: Eñ vid Doct oreñ sem þig vill siña, getur þu talad aa Morgun. Og hafer þu ecke Gyrnd til Meya Hollds, þa kañtu samt aa medañ spila vid ockur, og drecka Staup Vijns ockur til Byrdingar. Jeg taldest undañ þvi ad spila og drecka, samt neyddu þær mig til þess, so eg drack hæfelega: Eñ þa eg hafde spilad Hæalfañ Aññañ Tijma, svikn þær mig angliooslega, so eg tapade aa skamre Stundn Fimtijge Dolum, og sogdu þær eg mætte liwka betur upp Pijnginne. Villde eg þa hætta ad spila, fyrst þad geinge ecke Sañsynelega til. Þær spurdu hvert eg þyrde ad Skullda sig fyri Skaalka-Sticke? Vijdþu ad eins sogdu þær, þu skallt faa þad full-borgad. Hloop þa ein fraa Bordenu, og gaf Teikn med lijtelle Klucku. Komu þa fram Sex stoorer vel-klædder Karl-Meñ, hver eiñ med Stock i añare Hende, eñ nakeñ Korda i añare, tooku til ad lemia mig og neyda til ad geallda þa Fimtijge Dale, sem eg hefde tapad. Eg baudst til med Goodu, ad læta til Peningana, samt lomdu þeir mig af ollu Megne, tooku fraa mier Silfur-bweñ

Korda,

Korda, og breittu Tijrañalega vid mig a allañ Haatt, vorpudu mier a Goolfed. Eñ eg took til ad bera mig aumlega og hroopa uñ Hialp, hvad þegar þær heyrdu, hlupu þær allar a mig ofañ, bördu mig med Knefum, traadu mig med Footum, og hootudu ad skiera mig a Haals, og kasta mier i Bruñeñ, ef eg lete til mijn heyra. Jeg gat varla hrært mig, laa Stundarkorn a Goolfenu med miklum Bak-Verk. Sijdañ var eg lagdur upp i Rwmed, letu þa þessar Skiækur sem sig ydrade þess, ad þær höfdu so Tijrañalega med mig fared, og beide þad sked fyri þad, ad eg hefde Skulldad sig fyri Svik, og þar ad auke hast slijkañ Haavada: Letust nu vilia skeinkia mier aptur þa Fiñtijge Dale, og sögdu Ovidurkvæmelegt, ad eg skyllde lijda Tvöfalldt Straff fyri mijna Avirding. Par til skipudu þær ad smyria mig med Balsaame, so eg giæte feing ed aptur nija Krapta, og geinged i burt. Jeg huggadist nockud vid þesse Ord, og hegdade mier epter þeirra Vilia, og let þær geora vid mig hvad þær villdu, ad eg ecke yrde fyri eñ meire Grimd, helldur kyñe sem fyrst ad komast ur Kloom þeirra, og frelsa Lijf mitt og Peninga. Pær breiddu yfer mig Klæde sijn, hvor epter adra, eñ eg fell i fastañ Svefn, og higg eg þær hafe gefed mier iñ i Vijne Opinum, sem giörer Svefn. A medañ eg nu svo svaf, ræntu þær mig öllum mijnum Peningum, sem hlupu til 110. Rixdala, tooku mitt Vasa-Sigurverk, Silfur-Doos er, Silfurbweñ Stock, Erma-Hnappa, Gull-Hring med Premur Diamanter, Silke-Klwt, Gull-Swwrn af Hattenum: So eg hiellt ecke epter nema Staal-Signete og einum Kniif sem þær hyrdtu ei uñ. Og til ad geora mig þvi Athlæieslegre, klijndu þær Asioonu mijna i Kinroke, setsu Hiera-Roou i Hatteñ, heingdu miovañ laugañ Lijfses-Spada vid Belltes Umgeördena, og letu so bera mig sofande ut a eiñ Mod-Bing, vaknade eg ei fyrr eñ Kluckañ Fiogur uñ Morguneñ, og sem eg leit upp, saa eg mikeñ Fiölda Foolks i kringum mig, sem hlogu ad mier og hæddu mig, svor eg þa ad hugsa uñ, hverneñ eg være komeñ i slijka

Olucku.

Olucku. Eiñ spurde mig ad, hvør mig hefde hañeñ utleiked? Miñ liwfe Vin sagde eg, jeg veit þad ecke: Eñ vilied þier leisa mier i ydar Hws, þa skal eg segia ydur þad. Pa nu þesse Medaumkunarsame Madur heyrde ad eg hefde mist Peningaña, Sigurverked og añad fleira, leidde hañ mig strax i sitt Hws, og lokade ad sier Dyrnar, bar fyri mig Speigel, ad eg sæe mijna Asynd, og feck mier so Vatn ad þvo mier. Jeg iñte hønum allt hvørneñ fared hafde: Hañ riede mier ad segia til þessa Yfervalldenu, og geck med mier til Borg-Meistarans, hver ed strax sende Stadarens Penara og Soldata ut med mier, og ætte eg ad visa þeim Veigeñ, ad þeir grætu uppleitad þetta Hooru-Hws: Eñ eg var so Okuñugur, i þessum Stad, ad eg gat ecke funded þad aptur, moatte þvi hafa þessa Skom og Skada sobwed, og feck eg þetta fyri mijna Otrygd vid mijna Uñustu. Ept er þetta geck eg til Leypzigar Kaupmañs, hañ spurde hvar fyri eg hefde ei epter Umtale komed til sijn i Giær? Sagde eg hønum þa frœ allre þessare miñe Olucku: Hañ aumkadest yfer mier, og bad mig framveges vera varañ um mig, og trwa ei Okendu Foolke ofmiøg, eñ Einkañlega ad fordast þesse svijvyrdelegu Hybisle, hvar eg kyñe rata nij Ohøpp. Hañ feck mier sö Hundrad Rixdale moote Qvittering, kvadst og vilia sœ mier adra Hundrad Rixdale, fyri þa eg tapade, ef eg gæfe sier aptur Avissan til þeirra hiœ Moodur miñe. Epter þad keypta eg mier nijañ lakare Korda og Stock: Utvegade mier Vagn ad ferdast aptur œ til Jena, og foor so Leid mijna med miklum Heila-Brotum.

XX. Cap.

Gustavs Frilla lætst vera med Barne, hañ gefur heñe Fimtijge Rixdale.

Eg Ottadest mest þegar eg kom aptur til Jena, ad Foolked munde fregna þessa Ogiæfu mijna og fierdeilis Uñusta mijn, og kyñe hun ad sœ Siñaskipte, ef hun heyrde mitt Trygda-Rof

Þac

Þar var ad ſænn ſagt, ad eirn Student fra Jena, hefde i Naumborg vered illa utleiken af Lausläatu Kven-Foolke uñ Kaup-Tijdena, og rænt ur ſijnum Peningum, eñ Nafned var duled, og feck ſo þad Sladur Enda. Gladdeſt eg nu af þeſſu, eñ þad geørde mig aptur Skielkadañ, ad Stulkañ i Hwſinu kvadſt munde iñañ ſkams leggiaſt a Goolf ad Barne mijnu. Fyrſt kom mier til Hugar ad reka hana i gegn, þa hun ſagde mier þeſſe Tijdinde, eñ aptrade mier þo fra þvi, og bad hana lijſa añañ Fødur ad Barne ſijnu. Hun hloo Kijmelega ad mier, og ſpurde þvi eg villde Oſka ſlijkrar Ohæſu af ſier? Sagde all-diarflega, ad eg ſkyllde añadhvert kaupa mig lanſañ fra ſier med hælfu Hundrade Dala, til Upphelldis ſier og Barnenu, ellegar hun ſkyllde ſtrax gaanga til Rector Magnificum og klaga mig, munde eg þa ecki ſo hæglega affkomaſt. Jeg trwde þeſſu ſem Sañleikur være, og helldt hun munde viſſt med Barne: Borgade heñi ſo 50. Rixdale, hvar a moot hun gaf mier þad ſkriflegt, ad hun villde ecki eirn hælfañ Fiſk framar af mier heimta, helldur gefa mig frijañ fra ølln Tiltale.

Nu vallt ſtoor Steirn af Hiarta mijnu, og þegar Meñ ſaa mig nu gladare eñ vant var, ſagdeſt eg hafa ſpurdt, ad Mooder mijn være ordeñ heil Heilſu ſiñar. Jeg komſt ſijdar ad þvi, ad Stelpañ hefde loged þad hun þungud være, og ſviked ut af mier Peningana. Jeg ſaa hana þar epter, og þackade hun mier þa med Spotte fyri gooda Borgun, og baud mier ſina Pwonkan ad niju: Rak eg hana þa ut ur Stofuñe, og kom þvi til Vegar, ad hun var og ſo rekeñ ur Viſteñe.

XXI. Cap.

Guſtav fylger ſiñe Uñuſtu fra Jena, mæter Skruggu-Vedre.

Nu leid ad þeim Tijma, er Uñuſta mijn villde ferdaſt burt fra Jena med Fødur ſijnum, þar hañ hafde afloked ſijnum Eyrendum, og feinged Skickun fra Furſtanum, ad koma heim aptur.

aptur. Hun sagde mier þetta Dageñ ædur! eñ ferdast skyllde: Stadfestium vid þa eñ ad niju ockar Einka-Mæal. Hun æminte mig til Poleñmæd og Stødugleinds, eiñeñ ad síndera Kostgiæfelega og lisa Sidsamlega, hveriu eg øllu stadt og stødugt lofade, og kvadst munde bidia Fødur heñar ad leifa mier ad filgia sier til Veimar, hvad eg og geørde, feck þad, og foor med þeim. Pa vid komum til Veimar, helldt eg þeim Mæltijd, so gooda sem hun i þeim Flijter gesrasti kuñi, og medañ Matgeørdt var, og Borgar-Rædeð Rædstafade sijnum Eyrendagesrdum vid Hertogañ, þa feck eg Tijma til ad tala vid mijna Uñustu i Ein-Rwme. Hun bad mig ad skrifa sier ecke til firr eñ hun skrifade mier til, þvad mier þungt fell, og gætum vid ei øllu meira samañ talad, þvi Fader heñar kom Vonum brædara. Kom nu Tijme sæ ad vid skilldum skilia, og var eg þa sem fræ mier numeñ, eñ leinde þo æ mier þad eg kuñe. Jeg fööl mig heñe og heñar Fødur Vinseinge: Eñ i Ogæte hlioop fram af Muñe mier, under eins og eg tyste Hønd heñar, ad eg sagde: Lifed Heilar Mijn Dñur Sæl, Eg Vil Og Vera Ydar. Meira leisde ei Tijmeñ mier ad tala. Epter þad þaug voru komeñ ur Augsyn, took eg ad hyxa uñi þetta, og Ottadest ad eg munde hafa med þessum Ordum Opeñberad Fødur heñar ockar Leyndar-Mæl, sem eingeñ vita ætte nema vid bæde. Mier kom til Hugar ad rijda epter þeim, og bidia þaug Forlæts, eñ þad slooft af.

Pegar eg æ Heimleideñe, skamt fræ Veimar kom i Skoog nockurn, geørde æ mig hrædelegt Skruggu-Vedur, so eg þeinkte komeñ vera hiñ Sijdasta Dooma-Dag: Elldingarnar geingu so hardt uñi Hest-Fæturnar, ad hañ datt æ Knie med mig, eñ hañ stood upp aptur, þa eg ætlade af Bake. Po eg hefde viliad leita mier Hæles under einhverin Tre, þa þorde eg þad ecke, þvi Osvidred braut af þeim Greinernar, so þad hefde kuñad verda mier ad stoorum Skada. Jeg took þa til ad bidia Gud miñ uñi Fyrergefning Synda miña, og fela mig hoñum a Vallð og Hendur: Epter þad mijukudu swæmsamañ Skruggurnar,

Elldings

Elldingárnar og Stormureñ, eñ geörde aptur ækaflegt Helle-Regn, so ad Klæde mijn alvøknudu, og Vegureñ raũ i Vatne. Jeg Ottadist og ad Kiærasta mijn, munde eirneñ hafa hitt fyri þetta Ovedur, og fool hana Gude æ Hendur. Þetta took eg sem Fyrerboda einhvørrar miñar epterkomande Ogiæfu: Reid so i þessum þwngu Paunkum, og kom Vonum brædara til Jena aptur.

XXII. Cap.

Gustav ferdast til Erfurt, kyñest vid eiñ Officera, Drepur hañ, og flijr aptur til Jena.

Svad sem mijn Uñusta hafde fyrir mig lagt, hugda eg samt ad skrifa heñi til, eñ Otte fyri þvi, ad eg þar med kyñe geöra heñe Stygd og Angur, aptrade mier þar fræ: Samt gladdest eg ei all-lijted vid þa bægelega Fregn sem eg feck heimañ ad, ad Moodur mijn villdi ecki vera i moote Gyptingu miñe, þegar eg hefde af-lokid mijnum Studeringum, og skodast um Utañlands. Lidu nu so fram Stunder, ad mig hendte eckert Markverdugt i Jena, epter þad mijn Uñusta var burtfareñ: Og þeynkti eg þa lokid munde mijnum Ohøppum, hvad þo ei verda villde, þvi Upptøk miñar epterkomande Ogiæfu, komu af eiñe Lyste-Reisu sem eg geörde til Erfurt, til ad skoda Festingu þa sem bygd er æ Peturs-Biarge. Reiste eg þængad aan Fylgdar, og took mier Nætur-Gisting i einu stooru Verts-Huse a Torgenu, skamt fræ Doom-Kyrkiuñe, þar sem sw stoora Klucka hænger. Eg villde ecki læta þeckia mig, breitti þvi Nafne mijnu, og nefndist Erdmañ Sneider, Hessiskur Lieutinant ad Nafnboot, kvadst ætla ad duelia nockra Stund i Erfurt, og ferdast sijdañ til Baka aptur til Cassel. Þar var i þad Mund eirn Mainsiskr Strijds-Furste fyri Mæla-Saker i Erfda-Prætum; Fyri hañs Tilløgur feck eg ad sioa Festingarnar, med þvi Moote, ad eg skyllde geöra hønum Veitslu um Kvøllded Þridia Dageñ epter mijna þar-

Komu,

Komu, i mijnn Herberge. Þesse Madur var ungur og Ofvijsiñ, og kaupade mikid af siñe Karlmensku og Einvijgum, ad hañ hefde margañ Fiøre fyrt: Þegar Maaltijdiñ var endud, og hañ var ad gorta samt af þessu, leiddist mier ad heyra þad leingur, og bad hañ segia mier fraa ødrum bægelegre Hlutum: Hañ took þetta illa upp, og sagde eg munde vera eirn af þeim Soldatum, sem yrde siwker, ef þeir sæe nakeñ Korda, fyrst eg þylde ei ad heyra talad um Einvijg og Orustur. Jeg liet ei aa þessu bera, eñ bad hañ ad þeüma ei so Ovirduglega um mig, og forlaata ef eg hefde stygdt hañ med þessare miñe Veldne. Hañ æsiest þa og took til med Skamaryrdum, hootade ad høggva mig i Kiñena med Kordanum, ef eg syriskrifade sier nockrar Reglur i siñe Vidrædu. Jeg uppæsiest og nockud vid Ord hañs, og greip til Kordans. Slijdrade hañ þa siñ Korda: Eñ band mier wt uppaa Tvær Pistoolur ad Morgne. Jeg helldt hañ munde hüka sig um betur, eñ vard þo vid hañs Epterleitne med þeim Skilmaala, ad hañ skyllde eindvañ Mañ med sier taka; Hñ lofade þvi og geck i burt med þeim Ordum, ad hañ ad Morgne skyllde tieña mier ad lifa. Jeg foor til Ruyms um Kvøllded, med miklum Heilakøstum, og gat ecki sosid um Noottena: Foor aa Fætur fyri Dag, og las mijna Morgun-Bæn, bad eirneñ Gud ad snwa Giede þessa Mañs, so hañ lieti af sijnum Asetninge, og eg ratade ei i Olucku. Eñ eg visse ei fyrre til eñ þad hañ æдde iñ i mitt Svefn-Herberge med Tvær Pistoolur vid Vellte sitt, og spurde hvort eg þyrde ad standa vid mijn Ord Kvelldenu fyri? J Stadeñ Fridarens kom nu breñande Heipt og Hefndargyrne i Huga mier, bad hañ stiga aa Hest, eg skyllde koma strax aa Hæla honum, wt af svokøllndu Brwdar-Porte. Vid komum i Verts-Hwsid, og gerdum þar Raad fyrir ad rijda aasamt upp til Gotha. Þegar vid komum wtfyri Stadeñ, tookum vid Raad samañ ad heya ockar Einvijge aa einum litlum Skooge sem liggur nærre Veimar. Hañ foor so sem 20 Skref undañ mier. Hver ockar hafde drucked eitt Staup Vijns til ad

hreſſa ockur: Hañ keyrde Heſt ſiñ Sporum, þa hañ reid uppa Hædena hia Veimar, Eg foor ſcirua a epter, hvad hañ took upp fyri Ragmeñſku, og bad mig nu ſafna ſamañ ollu mijnu Dꝏdlauſu Mañlyrſu Gorte og Hrooſe, med morgum Hædnis Ordum. Saa vonde Ande upphvatte mig þvi meir til ad ſkioota i Hofuded a þeſſum mijnum Ovin, hvad eg og geørde, greip adra Piſtooluna og hleypti af, ſo hañ fell daudur af Heſtenum, hvorn eg ſkaut med hiñe Añare, og took ſijdañ Flootta. Þetta ſkedi i þeim ſama Stad, og Skruggu-Vedred hafde adur yfer mig komid, ſem var Fyribode þeſſarar miñar Ogiæfu. Af þeſſu Morde feck eg ſo mikla Orvijnglunar-Þaanka, ad mier kom i Huga ad myrda ſiaalfañ mig, eñ Gud fraa-ſnere þvi Naadarſamlega. Jeg hlijfde nu ecki Heſtenum, helldur reid ſlijkt er af-took, ad eg ſem fyrſt kiæmiſt aptur til Jena, hvad og ſkede, ad eg naade þaangad þa myrkt var ordid.

XXIII. Cap.

Guſtav flijr fraa Jena a Laans-Heſte, ſelur hañ, Settur i Arreſt, Kemſt til Nijrnberg.

Ner þookti nu ecki i Jena Ohultur Stadur fyri mig. Eg hafde 8. Dogum adur eñ þetta tilbar, feinged nijtt Vexel uppa 200. Rixdale, og þar ad Auke 100. til Klædnadar og Silfurbweñ Korda. Jeg klædde mig nu i Tvær nijar Skyrtur, took a mig Tvo Hals-Kraga, nockra Socka og Vaſa-Klwta, ſkipte uñ Kioolana, took Mooraudañ fyri Blaañ: Eg hafde og keypt mier nijtt Paruqve, ſem eg brwkade i Stadeñ fyri mitt ſvarta Haar. Foor ſijdañ wt wr Hwſenu. Eg geck med Angiſt og Otta wt uñ Borgar-Hlided, og let bwa mier Maaltijd i einu Geſtgeafara-Hwſi, ſem kallad var Tunglſkyn, þvi eg var ordiñ miog Matlyſtugur: Took ſijdañ Heſt til Laans hia Vertenum, og laug þvi til, ad eg ætte Von a einum mijnum Landa, og villde eg rijda i moote honum til Dornborgar, og veita

hönum þar Viðtöku. Verten trwde mier fyri Hestiñ, sem var eirn med þeim betstu er hañ ætte. Foor eg so þadañ Leid mijna i Tunglstyne uñ Noottena allt til Kahla, sem er lijtil Borg, liggiande vid Fliooted Søl, og heyrer til Hertoganum; Padañ foor eg til Pesenek, þar selldi eg Hestiñ Pööst-Meistaranum, og georde mig svo sekañ i nijrre Avirding edur Pioosnade, þar eg ætti ecke Hestett. Padañ ferdadist eg med Pöösiennm til Ploen, hvar eg hvilldest uñ nockra Tijma. Jeg vellte nu fyri mier hvört eg skyllde hallda: Stundum kom mier i Hug ad fara Dresden fyri Vij, og til Frankfurt, ad framhallda þar mijnum Studeringum. Stundum til Strasborgar, og uñ sijder aptur til Dantzig, hvi eg þooktist þar Ohultastur vera munde. Jeg hugsade ad miñ snøgglege Flootte fra Jena, fyri Saker Mordsins, munde ei leinge dyliast, og Moodur miju kañskie fa þad ad fregna, og so hörmkwsa mier. Jeg æsetti mier ad skrifa heñi til, og segia heñe fra miñe Olucku, bidia hana uñ Hiælp edur Adstod, med hvi eg villde hallda til Vien, Añadhvert til ad verda þar Soldat, moote þeim Tyrkium sem heria i Ungaria, edur og ad leita miñar Lucku, edur riettara ad segia, miñar Olucku, a añañ Hatt. Med þessum Pauninum geck eg nockra Tijma i Ploen: Og þa eg hafde neytt Middags Verdar, og sosid lijtid, borgadi eg Vertenum, og kvadst ætla ad gista Añarstadar hia nockrum Kuñingia minum i Stadnum; Eñ miñ Asetningur var ad komast Leynilega i burtu, so hañ visse ei hvert eg hielde: Geck so til nærsta Bæar, leigde þar Hest, og took Eigandañ mier til Fylgdar. Hañ fylgde mier til Hoff, þar var eg Noott, og hvijldest þa fyrst med nockurre Værd, fra hvi ed flijde fra Exfurt. Dageñ epter qvadde eg, og geck svo Tvær Mijlur Vegar: Vard eg af þeirre Gaungu miøg þreyttur, leigdi mier þvi Hest ad Riju, a hvorium eg hafde eñ Einustie Umskipte i Barenth, sem er Furstalegur Adseturs-Stadur. Þar var eg aptur Noott i Rædum, og villde ferdast þadañ til Regens-Borgar, hvi þadañ kuñi eg ad komast til Vien

ann stoors Fe-Kostnadar. En þa eg i Verts-Hwsinu heyrde talad um Nyrnberg, var mier mikil Forvitne aa ad sia þann Nafnfræga Stad. Degenum epter, aatti eirn Vagn ad ferdast fraa Bareuth til Erlang, og foor eg þar med; En þa eg kom i þenann fyrnefnda Stad, var eg ytarlega spurdur ad Nafne og Stande: Annars aatti ad setia mig i Vardhalld, hiellt eg þa ad mitt Mord mundi þar kunnugt vorded. Eg sagdist heita Christian Rudolphsson, og vera Apothekara-Son fraa Elbing, sem vegna minna Studeringa villde reisa til Stras-Borgar. Sa sem vid mig talade, hriste Høfuded, starde aa mig, og sagde eg være med Osannindi: Sette mig siidann i Faangelse. Þann Dag var ecki meira til mijn lagt, enn gefinn Matur og Dryckur nockud betur, enn vant er ad gøra vid Saka-Menn. Mijn Samvitska liet mig nu eingva Roo hafa, þvi eg vonade hvort Augnablik, ad eg munde verda hardlegar rannsakadur umm mijna Søk. J þessu Faangelse sat eg Tvo Daga, enn sierk þo ecki ad vita Orsøkena þar til, hiaa þeim sem mig vöktudu: Þridia Daginn kómu Rettarens Þioonar til mijn, og med þeim eirn aalitlegur Madur, sem sagde eg være saa, ad hvørium hann ætti ad heimta sijna Peninga. Saa eg nu ad þeir høfdu mis-sied sig i þvi ad setia mig Saklausann i Faangelse, og villde saa fullar Bætur þessarar Svyvirdingar af þeim. Þeir færdu mig burt wr Faangelsinu. Stundarkorne siidar, kom eirn Annar, og sagde mier, ad fyrst jeg være ecki saa Kaupmanns Dreingur, sem i Vikunne hafdi hnuplad fraa siinum Herra i Bamberg 300. Gyllinum, þa mætti eg fara friaals. Jeg beiddist ad meiga vita Nafn þess Bambergiska Kaupmanns, og hvar hann stadnæmdist, svo eg giæti naad Bootum af honum fyri þennann Vansa. Mier var sagt ad þetta hefdi mier giørt verid epter Haa-Furstalegre Skickun, og jeg mætte snwa mier med mitt Kiærumaal, annadhvert til Bareuth edur Bamberg. Enn mier siindist þad Of-laangsamt, og liet þad svo hwed þar vid standa, ad Kaupmadurenn borgade Faangelsins Uppaakostnad. Ferdadist eg so þadann til Erlang i

Nyrnberg, og nam þar Stadar, fyrir eins Bruggara Tilstyrk, i einu Gestgeafara Hwse, skamt fra Borgar-Hlidenu, sem hiet sa Raude Hestur.

XXIV. Cap.

Gustav er i Nyrnberg, kyñest vid eiñ Riddara, og ferdast med hønum.

J Þessu Verts-Hwse feck eg ad Søñu goodañ Greida, eñ mijn Þarvera syndest mier vilia verda Kostnadarsøm. Madureñ i Hwsenu leidde mig uñ kriing i Stadnum, og synde mier sasiena Hlute, sem Framande Meñ pløgudu ad skoda, Þesse Karl var Uppasiñingasamur og Gladlindur Madur, og geørde mier Dægrastitting, med sijnum broslegu Jnføllum. Þeggar eg hafde vered þar nockra Daga, þa bioo eg mig til Burtferdar, og hafde i Siñe ad ferdast med Poostenum til Wien, eñ þurfte þo ad bijda epter hønum. Skodade eg Borgena a medañ, og kom a Book-Hlødurnar, Reñeskeids-Plaatzed, og i Figt-Schoolañ. Þa eg Þridia Dageñ miñar Þarveru, kom heim uñ Kvøllded, þreittur af þessu Vastre, kemur Verteñ til miñ og seger mier, ad eiñ Malthoser Riddare, Franskur ad Ætt, sem nefndest Marqvis de Vallemont, og Natt-Stad hefde hia sier teked, hefde beded sig ad utvega einhvern hañ er tala kyñe Frønsku, og sitia ad Maaltijd med sier til Skemtunar; hañ villde borga fyri hañ Kvølld-Verdeñ. Og er hañ merkti, ad eg skilde Frønsku, bad hañ mig ad vera Marqvisen til Þocknunar i þessu, hvad eg og geørde, til ad spara Peninga miña, sem þo var ecke Vane miñ. Þa Marqvis þetta visse, baud hañ mier i sitt Herberge, og took mjer med øllum Vyrdtum. Vid urdum sugt gooder Kuñingiar, satum og snæddum samañ. Hañ spurde mig ad Nafne og Nafnboot: Eg svarade hønum ei ødru i Fyrstu, eñ eg være Adals-Persoona, eñ mitt retta Nafn yrde eg ad dylia vissra Orsaka vegna, og bad hañ þvi ad spyria mig ei framar uñ

þetta. Eñ hañ var þvi forvitnare, og lofade mier ad leyna þvi so leinge sem eg villde: Eg let ecke œ mig viña ad helldur, og œtlade til hañ skyllde lœta sier leidast epter þvi ad spyrja; eñ þad vard ecke. Hañ sagde, ad þo eg hefde ratad i Einhveria Olucku, og villde þess vegna leina Nafne mijnu, þa skyllde þad ei skada mig, þvi hañ skyllde hiœlpa mier med Rœd og Dœd, so sem hañ gœte med Lijfe og Bloode. Eg þackade hønum med øllum Byrdtum, og hætte so œ ad segia hønum øll mijn Forløg frœ Barn-Æsku allt til Mordsens. Eñ Avyrding mijna vid Weimar sagde eg hønum a añañ Hœtt og med ødrum kriingum stœdum eñ hun skiede, so hañ ei skyllde fyri soddañ Svijvird ingar Saker, sœ Hatur nie O-ged œ mier. Jeg digtade þad hañg, ad jeg œ Universitetenu i Wittenberg, hefde komed i Disputatiu vid eina þar studerande Adals-Persoonu, og til ad forsvara Byrdingu mijna, hefde eg reked hañ i gegnum, og so eg skyllde uñflya Atslur og Eptermœl Forelldra þess Drepna, og þar ad auk Utskwfan Moodur miñar, þa hefde eg hallded œ Flootta, til ad forda Lijfe mijnu, og leita mier Upphelldes, añadhœrt i Orusium edur œ Añañ Ærlegañ Hœtt: Kvadst vilia ferdast nœsta Dags til þess Keysaralega Adseturs-Stadar Vien. Marqvis hugdde œ allt þetta med Gaumgiæfne, og bad mig sijdañ kasta allre Sorg, og setia eiñasta Von mijna œ Gud, og þar nœst sig, sem ecke hefde fyri adra Orsøk feinged Elsku œ mier, eñ þa, ad hañ villde veita mier Adstod i øllum Tilfellum, mœtte eg og þvi Ohultare vera, og vissare uñ mitt Upphellde. Pegar eg ferdadest frœ Einglande til Hollands, sagde hañ, hendte mig Oñur slijk Ogiœfa i einu Ein-Wijge i Haag, og veit eg þvi hverneñ þeirra Siñe vared er, sem i þvilikt rata. Eg neyddest til ad veria Hendur mijnar: Eñ er nu frij, og þarf ei framar þad ad Ottast. Nu hefe eg œsett mier ad ferdast i gegnum Balland, og til Maltha, og augliisa mig þar, hiœ so kolludum Groß-Meystara, so sem eiñ Riddara af hañs Foolke, og hallda sijdañ aptur heim i mitt Fodur-Land Frœnka-Rijke.

Bilied

Vilied hier nu ferdast þetta med mier, þa skal Eitt yfer ockur gaanga, og þegar eg kiem heim i Frackland, þa vil eg añadhvert laata ydur þar hiaa mier vera, edur forsorga ydur a ødrum Stad, þar sem ydur sialfum lijkar, so þier meiged gleyma øllu ydar Anstreyme og asøllnum Skada. Jeg þackade hønum audmiwklega, og sagdest giarnañ þiggia vilia þetta hañs af mier Overdskulldad Tilbod, eñ kvadst vera Añara Trwarbragda, og Lutheraniskur. Hañ sagde þad skyllde ecke i Veige standa, jeg være þo ecke Heideñ, hañ villde einasta adstoda mig i miñe Olucku, og hiaalpa mier til Roolegheita. Sijdañ var eg hiaa hønum i hañs Her berge, medañ vid vorum i Nijrnberg. Hañ gaf mier Tuttugu Lovis d' Or, og eiñ siñ besta Klædnad, let mig hæde Sofa og Matast med sier: Og so var hañ mier goodur, ad eg gat þad allrei full-þackad.

XXV. Cap.

Gustav fær mikeñ Otta, skrifar til Añustu siñe og einum Vin i Jena, og þaug hønum aptur. Ferdast med Riddaranum til Augs-Borgar.

Marqvis vard ad dvelia eñ þa nockra Daga i Nyrnberg, þar til hañ feinge Bref og nijtt Vexel fraa Paris. Vid geingum og keyrdum Dag hvern nu kriing, utañ og iñañ Borgar, og skemtum ockur Ymislega, og med þessu Tækefære feck eg ad sia Booka-Hlødurna, Raad-Stofuna og Her-Vopna-Hwsed, sem allt var fagurlega nidurskickad. Eiñ Fostudag stoodum vid baader i ockar Hwss-Dyrum, sem snern ut a Gøtuna, kom þa ad mier hastarleg Hrædsla, so eg i einum Rick, hlioop iñ i Hwsed, og upp Trøppurnar. Hañ var ad tala vid mig nuñ Hædena a Kyrkiu-Turnenum, og þañ for-gyllta stoora Knapp, þar ofañ a. Eñ i þvi eg leit þangad, saa eg hvar eiñ Vagn keyrde frañ hiaa, sem var hiñ same og eg hafde brwkad a miñe Olucku,

Reysu fra Leypzig til Jena: Jeg sa og sama Kwskeñ, og beinkte eg yrde uppviis ef hañ feinge ad sia mig, sliitte mier þvi ur Dyrunum og iñ i Herberged. Marqvisen kom á epter og spurde ád Orsok til þessa. Jeg iñte honum fra, hvad eg sied hefde, og hlóo hañ ád þvi ákaflega, einkum þa eg sagdest ei vita neina Kwskureñ hefde sied mig, hver ed mig hefde slutt i Wittenberg, og munde vissulega heyrt hafa og vita, bad Mord sem eg driigde þar: Hañ sagde eg skyllde alls Ohræddur vera. Jeg spurde Verteñ ad, og Laun Marqvisen, hvenær sa Jenaiske Poostur kiæme, og hvad leinge hañ dvelde i þessum Stad, og hvar hañ hefde sitt Adsetur? Hañ ansade: Ad hañ kiæme alltijd a Fostudaga, vñ fære burt aptur a Laugardaga Kluckañ Tvo epter Mid-Dag, og ad hañ dvelde þar i Maind vid sig. Jeg bad þa Marqvis, ad hañ geinge ut med mier, og leisde mier ad taka Añañ Natt-Stad til þess-Dageñ epter, hvad hañ og gcørde, og skillde vid mig i einu Vertz-Hwse, skamt fra St. Jacobs Kyrkiu; Kwskureñ var mier alltijd fyre Augum Sioonum, og nær eg heyrde einhvern tala edur gaanga ute, hurade eg strax, ad þad være einhverier sem ætlu ad taka mig faungeñ, og satt ad segia, jeg var þeñañ Tijma i rettre Daudans Angist, þvi Samvitskañ var miñ Pijnu-Beckur, so eg gat alldre añad hugsad, eñ um þañ myrdta Officera. Epter Middege seirna Dageñ, kom miñ Marqvis aptur til mijn, og sagde mier, ad Kwskureñ være a burt, og eingeñ hefde spurt epter mier. Jeg vard vid þad allgladur, og vonade iñañ faarra Daga ad ferdast til Vallands, eñ mier braast þad: Þvi miñ Marqvis feck sama Dageñ Kolldu, sem Orsakadest af Einslags Fædu er hañ neitte. Þetta angrade mig mjög, einkum þar Læknereñ, sem sookt ur var til hañs, sagde hañ ecke Ferd-færañ iñañ Maanadar. Vard eg so eñ ad dvelia i Nurnberg, og hugde med allre Astundan ad þioona mijnum Velgeorda-Mañe, og gaanga alldre fra honum, so eg være þvi Ohultäre um siaalfañ mig. Medañ þetta varde, hurade eg opt til miñar Unnustu, og hafde Osegiañlega Syrnd til ad meiga fretta

hvernen

hvernen hene lide, hookteſt og meiga til geta, ad Fader hen-
ar hefdi feinged ad vita ockar Leindar-Maal af mijnum ſijd-
uſtu Skilnadar-Ordum hiaa Veimar, og neydt hana til ad
medkena Saanleikan: Þaangad munde og lijka hafa ſpurſt
Mord ed og min Flootte fraa Jena. Ottadeſt hvi ad hun
munde ecke vilia neitt ſkipta ſier af mier framar, vegna mij-
ns illa Athæfes. Epter heſſar og hvilijkar Hugarens
Villingar, aaſette eg mier ho, ad ſkrifa hene til, og leggia
Brefed inan i eitt anad Bref til mijns beſta Vinar i Jena:
J hveriu eg bad han ſialfan i eigen Perſoonu, ad ferdaſt til
henar, og afhenda hene had, ſo og, ef mœgulegt være, ad
koma hene til ad ſkrifa mier til aptur. Unuſtu mine ſag-
de eg i Brefenu, ad eg hefde vered neyddur til Hoolmgang
unar, og til ad veria mitt Lijf, hefde eg fyrdt han Lijfi, og
yrde nu har fyrir ad fara Land-Flootta. Hvar eg være
nu ſtaddur ſagde eg ecke, neima ad eg være komin fraa Nurn-
berg til Vleu, ad vera har Ohultur, haangad til Tækefære
felli, ad eg kyne frijaſt fraa Eptermaalenu. Jafnframt
hvi bad eg hana ad bregdaſt mier ecki, ne reidaſt mier;
Eirnen gefa mier Andſvar aptur med Brefberaranum.
Jeg ſende honum og Peninga fyri hans Omak og Koſtnad
aa Ferdine, til Brefſins Naadſtofunar: Bad han lijka
ſenda ſitt Bref, ſem eg ætti vid ad taka, til Marqvis, hvad
og ſo ſkede haalfu ll Maanude ſijdar.

Min fyrrnefndur Vinur ſagde mier i Brefe ſinu aptur,
hvorneñ ſaa myrdte Officere heſde fundeſt Prem Dœgum
epter min Flootta, edur, ſem han ſkrifade, eirn daudur
Madur med Heſtenum i Veimars Skooge, heſde ſvo ſaa
Vrdroomur wtbreidſt i Jena, og oll Grunſemin aa mier
lendt, ſo ſem Mordingia beſs Mans, Sokum minar ſnogg-
legrar og leidenlegrar Burtfierdar: Sijdan hefde epter
Haa-Yſervalldana Skickan verid ſkrifad aa allar Sijdur
fyri mig, eirnen til Moodur minar i Dantzig, og hefde hun
lofad ad leyna mier ecki, hvi hun villde ei heckia mig fram-
ar fyri ſitt Barn, og hvorke ſialf hiaalpa mier, ne adra
har um bidia, helldur være eg wtſkwfadur wr ſijnum Paan-

ka, so sem sæ Sonur, er hvørke villde hlijda Guds nie Maña Løgum. Hañ varade mig vid' ad læta nockurn Mañ heckia mig, hvi Fader þess drepna Officera' hefde lagt 500. Rixdale til Høfuds mier. Sijdañ skrifade þesse miñ Vinur, hvad sært sier þvide mijn Olucka, bad mig ad skrifa sier ecki optar til, ef þad kyñe fyrirhitta Ouilldar Hendur, og vid bæder komast þar fyrir i mesta Hæska og Lijfs-Fæar. Hañ kvadst hafa afhendt Uñustu miñe Bref mitt, og formerkt ad hun hefde allmiøg af þvi æangrast, og i Fyrstu ei viliad skrifa mier til aptur. Peningana sem eg hafde sendt hønum, hackade hañ mier, eñ sende þæ þo til Baka aptur, og sagdest vita ad eg munde nu, ei sijdur eñ hañ, þurfa æ heim ad hallda. Ad Endalykt Oskade hañ mier alls Goods, so sem siaalfum sier, med so mørgum og føgrum Fyrerboonar Ordum, ad eg gat ei Tæara bundest, þa eg las þaug. Þegar eg hafde nu lesid þetta Bref Vinar mijns, stood eg eins og Høgg-dofa i Roadleysu, hvert eg ætti ad briota upp Bref Uñustu miñar eda ecki. Jeg skalf so ad eg gat varla hallded þvi i Høndunum, kyste þad allopt, eñ þoorte þo so sem i þvi være Ritadur miñ Dauda-Doomur. Loksins braut eg upp Iñsigled, og las þañeñ skrifad.

Monsieur.

" So mikellar Glede og Anægiu, sem eg vænte mier af " þvi, ad meiga niota ydar sem Egta-Mañs med Framm- " Tijdeñe, so mikil, jæ, miklu stærre Hørmung ver mier " af þeirre Svikfaullegre Jubyrling, so þad være ecke Fur- " da, þo su Olijdañlega Kvøl, legde mig i Grøfena. Þau " Sijdustu Ord, sem þier ad Skilnade i Veimar tølydud " til mijn, hafa ecke ad eins angliist Fødur mijnum ockar " Heimuglega Trwlofan, og þar med Orsakad mier leidenlegt Lijf: Helldur og þar æ ofañ su Asokun, ad þier hafed " i Hel skoted eiñ Officera, hefur skelst mig so, ad eg eñ æ " þessare Stundu ecke veit, hvernig eg skule stilla mijna þar " af rijsande Hiarta-Sorg. Bølvud vere su Stund, þa " þier rotudud i þvilijkañ Ogeorning: Formællt sie þeir-

„ re Karlmeñsku, sem þier hugdud þar med ad sijna, hafed
„ þier þa i þad Siñe hoerte huxad um̃ Gud nie Diøfulẽ,
„ ednr þau straungu Heit og Lofaner, sem þier geørdud mi-
„ er: Nei, þvi veir! Þier geørdud þad ecki. Himineñ,
„ Helvijte og Eg, vorum þa alldeilis ydur wr Miñe uden̄,
„ er sw breñande Hefndargyrne liet ydur hvørte þenukia
„ um̃ ydar Tijmañlega ednr Eylijfa Velferd. Eñ hvad
„ er ockur nu bææduni þient med þessu? Eckert, eckert añ-
„ ad, eñ ad þier nu sem eirn Mordinglegur Cain, meiged
„ gæænga um̃ kring Landsflootta, og eg þar ad auk, bæde
„ fyrir ydar Olucku Saker, og mijna eigeñ Angurseme,
„ falla i Orvinglan. Ockar Kiærleiks-Band er nu sun-
„ dursliteð. Frw Mooder ydar (sem hier er Alment tal-
„ ad) reiknar sig ydar Ovin. Þad Veralldlega Yfervalld
„ sybiar ecki helldur ad leita ydar under-forþienad Straff:
„ Og þo þier getid þad um̃flwed, þa kañ þo Gud med sijnu
„ Allt-siææanda Auga ad siña ydur, i hvøriu Heimuglegu
„ Skote og Afkimum i allre Veröllduñe. Æ! Eg bid yd-
„ ur so Hiartañlega sem eg get, ad þier Iñelega bidied hañ
„ Noott og Dag um̃ Fyrirgefning, geøred saña og alvar-
„ lega Ydran, uppææ þad þier, ef mögulegt er, kuñed apt-
„ ur ad øølast Naad hañs og Myskun. Til mijn hafid þi-
„ er ecki Þørf framar ad þeynkia, nema i þvi sem eg hefe
„ mint ydur ææ allt Gott, so eg hallde miñ svareñ Eyd.
„ I Ydar Stad hefi eg nu wtvaled Gud mier til Brwdgu-
„ ma; Hønum vil Eg reynast trw og Stadføst i Lijfe og
„ Dauda. Hier med vil Eg nu under eins Æfelæængt Af-
„ skeid taka vid ydur, eirniñ af Einlægu og Falslausu
„ Hiarta befala ydur Naadugum Guds Vilia, sem allrei
„ burthretur nockurn Stoor-Syndara fraa sijnu Auglite,
„ nær hañ ad eins af Hiarta snijr sier til hañs, og forspiller
„ ecki ad nyju Naad hañs med Þvermoodsku Syndum.
„ Þar sem mitt Hugar-Angur, og ydar Oyfervinañlegrar
„ Ogiæfu Hugleiding leyfde mier þad, þa hefde Eg eñ nu
„ mikid ad skrifa ydur, þo framar med Bloode eñ Bleke;
„ Eñ eg vil og hlijfa nu, vegna mijns Vanmaattar allein-
asta

" aſſa ſegia, ad bæde mitt Bref, og ſo miin Bon til Oſſiſt-
" aſtlegrar Einingar vid ydur, er hier med wte og a Enda.

Ydar

Allt til Grafareñar, med ſtærſtu Kvøl
og Hiartans Sorg Of-Piingd,
Charlotta Lovisa von B***

Jafnvel þo eg nu, nær eg ſkrifa þetta, hafi ei Orſøk til Angurſeme, þar Gud hefur hiaalpad mier Naadarſamlega fra øllum af-ſtødnum Hæſkaſemdum, þa ſæ eg þo ei Taara bundeſt, er eg rita þeſſa Brefs Innehalld. Dæme hver þar um ſem vill. Eingvañ liet eg vita af Brefe þeſſu, og ecke miñ gooda Marqvis, ſem ecki var helldur nalægur þa eg las Brefid: Eñ mijnu Hiarta wthellti eg med Taara-Floode heimuglega, fool mig a Vallð Guds, og þurſti ei vænta frekare Nooleghheita. Peynkti þvi ad lata ganga ſem audnadiſt, og ad hvra bæde af Jomfrwñe, Moodur miñe og øllu þvi, a hvørin miñ Hugur hafdi hjingad til hellſt ſtaded, og forlaata ølldungis Pijſkaland.

Epter allt þetta affſtaded, geck eg iñ i Herbergid til mijns Marqvis, ſyñte hønum Dægur, epter þvi ſem mitt Angur leyfde, gyrnteſt eckert framar, eñ ad hañ mætte ſem fyrſt komaſt aptur til Heilſu ſiñar, ſo vid gætum byriad Ferd ockar til Vallands.

XXVI. Cap

Guſtav kemur til Augsborgar, Er bitiñ af Hunde, Bariñ, og æliteñ ſem Pioofur, Fær i Stadiñ eitt Gull-Sigurverk, etc.

Hede Koſtglæfne Læknarans, og þeſs Siwka Sparſemi georde gooda Verkan hia mijnum Marqvis, ſo hañ komſt til Heilſu ſiñar fyrr eñ Raad var fyri geørdt. Hañ hafde og feinged nijtt Vexel fra Paris, borgade Verteinum, gaf Ordloſ þeim Picnara ſem hañ ſier tekid hafde, Sgker þeſs hañ kuñe ei Frønſku: Foorum vid ſvo med Pooſteinum,

og

og kombustum med allu Heilu og holldnu i Augsborg. Vid stöddum þar eins og i Nurnberg alla markverda Hlute: Einkum þad fagra Raad-Hws, og vard eg epter Marqvis Tilmælum ad vera þar i 5. Daga, þvi han hafde en þa Snert af Kolldune.

Eitt Sin stood Marqvis vid Gluggan i ockar Svefn-Hwse, og sa ut um han eina fagra Kvinu, leitst honum vel a hana, þvi han var æred hneigdur til Kven-Foolks, epter Franskra Mana Hætte, og nyrdte einkis Peninga hia þvi, ad faa slijka Fullnægiu hia þeim sem han kioosa villde: Spurde þvi Verten epter um þenan agiæta Raabijles Kven-Man. Verten sagde þad være ein audug Kaupmans-Kvina, han være hier um Sextiju Ara ad Alldre, en hun hefde fyri einn Missere vered gipt honum naudug, og bære marger Medaumkan med hene, þar hun ecke utan Atiaan Ara gomul, hefde neydst til ad eiga þenan Græ-hærda Moldrunarsama Stoorbocka, sem eckert lete epter hene, og breitte i aungvu betur vid hana, en ein Fanga, þvi hun mætte hvorge fara, og ei til Kyrkiu sinar, nema han fære og med hene sialfur. Marqvis kvad sier vyrdtest hun þo ecke vina til Ambaattar Atlætis, og være þetta æred Straff fyri hana, ad hun neyddest til ad ala sin besta Alldur i þvilijku Leanleyse. Samt let han ecke Verten merkia hvad honum bioo i Peanka, foor þvi ad skrafa um Eitt og Anad. Jeg hafde af Forvitne geinged ut um Dagen ad skemta mier i Borgene. Min Marqvis sa, ad þesse Kaupmans-Kone hafde Kijkir (Sivon-Pijpu) fyri Augann; og sigtade a Gluggan, kan ske til ad athuga gior hans Asynd, kune han þar af raada henar Tilhneiging, og ad hun munde gyrnast hans Komu. Af þessu uppørvadest hans Elsku-Blosse so, ad han sijdan medkende fyri mier, ad han a allre sine Æfe hefde alldre so fangadur vered af Kvena-Gyrnd sem þa.

Han took sier Pappijr, og skrifade a Franska Tungu þesse Ord.

"Madame laate sier þocknast, ad vera vid Gøtu-Dyrnar

" a sijnu Hwse Kluckañ Niju i Kvølld, þvi eg vil þa laata
" afhenda heñe Skriflegañ Underbwning til þess, ad eg
" gete feinged heñar Epterþreida Blijdu.

Kaupmañs-Konañ horfde eñ nu i Sioonar-Pijpuna, og
þegar hun sa Marqvisen vid Gluggañ hallda a þessu skrif-
ada Brefe fyri heñe, so hun kyñe lesa þad, þa bendte hun
med Høfdenu nockrum Siñum ad honum, so sem samsiñ-
ande hañs Vilia, kyste brosande a Hønd sijna, og bendte
einum Fingre til hañs, geck sijdañ burt fra Glugganum,
mær ske til ad forðast Grunseme Mañs sijns. Uñ þad
Bil kom eg iñ i Herberged, sagde þa Marqvis mier fraa
þessu, og merkte eg, ad hañ villde brwka mig fyri Bref-Ber-
ara uñ Kvølldeð. Jeg maatte ecke segia ney vid þvi,
hugsade og ad jeg munde eckert Jllt af þvi hliota, hvadsi þvi
Reidubweñ ad gøra honum til Þægdar þad eg mætte, ept-
er Skylldu miñe. J Brefenu sem Marqvis skrifade he-
ñe, lest hañ hafa Samaumkan med heñe, yfer heñar Eymd
arlegu Asigkomulage, og vilia hiaalpa heñe til betre Kis-
ra, ef hun villde vyrda sig þeirrar Æru, ad heimsækia sig
adra Nott, þegar heñe synderst hentugast, og so stæde a i
Hwse heñar, og skyllde hañ þa leggia heñe good Raad til
Hags-Boota framveigis, leist munde taka hana burt fraa
Oþocka þeim er hun æite, og flytia hana med sier: Hun
skyllde Ocfsud auglijsa Villd sijna þeim sem Brefed bære,
og trua honum sem Dauu-mañe. Jeg las Brefed, og þookt-
te þad Ofæmelegt, ad hañ baudst til ad taka Konuna Leyne-
lega a burt, hugade ad afielta þad fyri þeim baadum, þvi
þad munde leida Jllt epter sig. Þegar Kluckañ var Niju
uñ Kvollded, foor eg sem Raad var fyri geordt, og sañ hana
vid Dyrnar, sem hun let standa i Haalfa-Gaatt, og hafde
hiaa sier litla Lioos-Lytt. Hun leidde mig iñ, lokade Dyr-
unum, bad mig silgia sier epter, og fara so hliooðt sem eg
geate: Geingum vid so upp þraungvañ Stiga i eitt lijted
Herberge, hun las þar Brefed, og spurde hver mig hefde
sendt. Jeg svarade: Þad være eiñ Franskur Greise,
sem ætlade sier ad stadnæmast a þvi Sachsiska Stote. Hun

Kond

kvad sier være þetta kiært ad heyra, las Brefed med hijrn Bragde, og stack þvi sijdañ i Barm sijñ. Þegar eg sa nu þessa ungu Kvinu, vorkende eg Marqv. þo hønum riñe Hug ur til heñar, hefde hun ei vered Eigeñ-Gypt. Hun bad mig bera Kvedin sijna Greifanum, og kvadst vilia Añad Kvølld i sama Mund, tala vid hañ Muñlega, og lofade ad fiña hañ vid Gøtu-Dyrnar. Ætlade eg þa ad fara heim aptur, eñ i þvi hun lauk upp Dyrunum, kom þar Hundur stoor gelltande, og beit mig i Fæturnar so eg hlioodade. Kaupmadureñ og Prir Meñ adrer, voru i Skrif-Stofuñe skamt fra, heyrdu þetta, hugde hañ þa komeñ Pioof i Hwsed, het a Meñ sijna, og komu so aller hlaupande, og Hesta Madureñ ad auke, hafde hver þeirra Kepp i Hende, og spurdu hver eg være, edur hvad eg geørde þar, og hvad eg villde: Jeg kom aungvu Orde fyrer mig, þvi þeir lømdu mig so, ad eg komst naumlega undañ. Marqvis stood uñ allt þetta vid Gluggañ, ad hyggia ad hvenær eg aptur kiæme: Hañ heyrde Hæreisted, kom þvi hlaupande, og took a moote mier, og er eg sagde hønum fra Vidtektum mijnum, hlioop hañ i Hws Kaupmañs med mikelle Reide, og spurde þvi hañ hefde gegnt þañig med Høggum, Sløgum og Skamar-Ordum sijnum Broodur-Syne, sem være eiñ merkelegur Herra, þo hañ kiæme ad spyria epter Vexel-Brefe. Kaupmadur hriste sig allañ og skook sem espad Lauf, og hafde i frame alla sijna Mælsku til Afbøtunar. Marqv. let sier þad ei nægia, og sagdest skyllde fa þeim makleg Geolld ad Morgne hia Yfervalldenu. Strax ad Morgne sende Kaupmadur til Marqv. ad biooda hønum Forlijkun, hañ skyllde lata græda Foot miñ, og hällda mig frij i Verts-Hwsenu, lofade mier þar til Eingelsku Gull Sigur-Verke, ef ei være geørt meira af Malenu. Marqvis og eg tookum Bode þessu, og ofañ i Kauped feck Marqv. Nootteña epter fullkomna Blijdu Kaupmañs-Konu sem hañ kioosa villde, og skipte sier eckert af heñe meir. Foorum so fra Augsborg ad Atta Dogum lidnum, og let hañ Kaupmañs-Konu sitia epter med saart Eñe.

XXVII.

XXVII. Cap.

Gustav ferdast til Brixen i Tijrol: Villest a Fioll um: Poler Hwngur: Skulldast fyri Mord: Settur i Arrest: Pijndur, dæmdur ad sieglast: Frelsast aptur, og kemst til Brixen.

Jd Reystum nu til Borgareñar Brixen sem liggur i Tyrol, og er umkringd haarum Fiollum. Par er sæ længe Fialla-Klase, sem kallast Breñr. Pesse Ferd var miog Hættusöm vegna Brattlendis, urdum vid sara Foot-gængande hvila Mijlu, og teima epter ockur Hestana. Eñ had gooda Rauda Vijn sem vid' drückum i Brixen, eydde allre ockar Mædu, og hugdum vid ad vera þar nockra Daga, til ad taka Hreßing. Miñ Marqvis hefur kañ ske drucked meir eñ skyllde, og feck þvi Bwk-Hlaup, so hañ vard ad hallda sig heima. Eñ eg af Forvitne ad skoda Fialla-Tængañ, geck Añars Dags ut med Bissu mijna, og lofade ad koma aptur heim um Kvollded. Pa kom til mijn Boonde nockur, og sagde mier ad Ferda-Meñ geinge þar uppa Tængañ til ad, fenna Augum sijnum, og ad skioota Dijr. Jeg gaf honum Dryckiu-Peninga, og bad hañ fara med og vijsa mier Veigeñ, eñ hañ taldest undañ, þvi hañ ætte sivka Konu heima, og þyrfte ad leita heñe Lækninga: Sagde hañ mier sanit til Vegarens. Jeg sañ Vegeñ, og komst uppa Fialled, þar var vijdsyndt og fagurt yfer ad lijta. Eñ af Vega-Leingdeñe sem eg fared hafde, hugde eg mig of-langt komeñ, og ad eg skyllde ecke koma Of-seint heim, ætlade eg ad gaunga ofañ aptur af Fallenu. Jeg sa i þvi Tvö Dijr skamt fra mier, og hugdest skioota munde Añad þeirra: Nañ epter þeim þangad til haug hvorsu mier, hafde eg þa og mist Sioonar a Borgeñe, og visse ei i hverja Att hallda skyllde: Snere þo vid, eñ þess meir sem eg geck til Baka, nalgadest eg Dal eiñ: Eg sañ aungva Gotu, eñ noog var þar af Pyrne-Bwskum. Var nu lided ad Sool-

arlage:

erlage: Took eg þa ad ydrast Forvitue miñar, og leitade Lags ad komast burt aptur ur Pyrne-Biwskenum, uns eg komst uñ sijder uppa eitt haatt Fiall, þa Sool setteft. Eg hugde nu ad taka mier Stefnu til Borgareñar, hellst þar eg vard var vid Hws nockur nidre i Dalnum. Eñ mijn Ogiæfa leidde mig uppa Klett eiñ, sem eg gat ecke aptur ofañ af komest, vard so ad snwa mier uppa Vinstre Hond-ena, eñ þa voru Hwseñ i Dalnum ad Bake mier. Jeg geck samt afraũ, og vonade þa og þa ad komast munde af Fiällenu, eñ alltijd dimde meir og meir af Nottuñe, og vard so myrkt uñ sijder, ad eg þorde ecke leingur ad gan-ga. Jeg sette mig þa nidur þar sem komeñ var a grijtt-re Jordu breittur og moodur af Gaunguñe, lagde Vissuna mille Foota mier, og nakeñ Kordañ vid Hægre Sijdu, ad veria mig ef alæge. Litla Gyrnd hafdi eg a ad sofa, eñ samt georde þad Maattleysid ad eg datt wtaf sofñ, og vak-nade ecke fyrr eñ Dagade, var eg þa ordeñ styrdur mieg. Eñ er Sooleñ rañ upp, hressist eg nockud i Skape; Gear-de Bæn mijna og hliop a Fætur, hugdest ad fiña Veigeñ til Brixen, sparade þvi eckert Omak ad klifra upp og ofañ uñ Klettana, og vada, þess a mille yser Forodeñ: Leid, svo allur Dagureñ, og took mig nu bæde ad hwngra og þyr-sta. Uñ Kvollded komst eg ofañ i eirn flatañ Dal, þar rañ Vatn epter Dalnum, af þvi drack eg, og feck þar af Jñañskurd. Fæturnar tooku til ad skiogra under mier, og gatu varla borid Kroppeñ, neitti eg samt allrar Orku, ef eg kyñe geta nad Mañа-Bygdum: Jeg hafde Læken a hægre Hond, og geck so i fogru Graslende, kom sijdañ i Skoog eirn, þar sem eg sañ eingva Gotu; Took þa eñ ad myrkva af Nottu. Jeg sette mig nidur under einn stoorn Tre, og var þa bæde hwngradur og þreyttur, þvi jeg hafde ecke nærst i Prim Dægur: Eñ var añars vanur rijkuleg-um Maaltijdum. Nu bid fyrsta visse eg hvad Hwngur var, og huxade til Hundsins, sem eg Fordum Ol a Riett-unum, og miñtest Auñinga Fodur mijns. Pegar eg hafde setid uñ Stund med Skielfingar Paunkum under

Trenu,

Trenu, sofnade eg, þa eg ætlade ad lesa Kvølld-Bæn mijna; Mig dreymde ad jeg þooktist falliñ i dimpa Grÿfiu, hvar Elldur brañ, sem sveid Hoarid af Høfde mier, og gaf af sier Odaun, eins og af Bike og Breñesteine: J þessare Grÿfiu þooktist eg lijta eirn Risa Ogurlegañ med mikled Skegg, sem stood og droo epter sier eitt Hiool til mijn, eñ gat þo ecke komist ad mier med þad. Lokfins þooktist eg komast upp wr Holu þessare oa eirn Gøtu-Stig, og sijdañ i Grase vaxed Einge, hvar eg fañ eirn Gimstein, og gladdest mikilega af hønum, eñ misse hañ sijdañ Ovornun wr Hende miñe, þa eg þooktist vada yfer nockurt Vatnsfall, hvar af eg skielfdist og vaknade sijdañ. Jeg gaf mig eckert ad Draum þessum, helldur eñ ødru Nætur-Rugle, og sofnade skiøtt aptur, hvad mier hefde og til Mædulicttirs verid, ef mier hefde ei komed Hindrun sw er særde mig i Aumkunarlegt Tilfelli, hvøriu eg get ecke eñ þa gleimt wr Huga mier. Þegar eg um Morguneñ laa i Værdar-Svefne, visse eg eckert fyrre til, eñ Madur nockur spyrnde Fæte i Sijdu mier, og kallade hoatt oa Vallenska Tungu, og mællti: Fardu Strax oa Fætur Hunduriñ Piñ. Jeg vard Daudlega hræddur; þar eg saa 6. Fullordna Meñ standa yfer mier, bwna sem Dijraveidar-Meñ, og sierhvørn þeirra med uppspenta Bissu, og heldt eirn af þeim oa Bissu miñe og Kordanum, eirneñ ødrum Bloodugum Høgg Korda i Hendeñe. Jeg hroopade og bad mier Fridar og Vægdar med samaûløgdum Høndum og sagde: Hlijfid þo Lijfe mijnu, eg vil giarnañ gefa ydur allt hvad eg hefe: Þvi eg meinte þetta vera Skoog-Reifara, sem mundu vilia fyrst ræna mig, og sijdañ skioota mig til Dauds. Jeg blijknade mioog i Andlite, þegar eg heyrde þaa kalla mig Mordingia; Og fyri utañ þeirra illa Medferd a mier, skipudu þeir mier ad fylgia sier epter i Myrkvastofuna. Eg bad ad færa mig til Brixen i þad Verts-Hws sem heti Fijll, og munde þa auglijsast ad þeir geordu mier Oriett. Eñ þeir gegndu þvi eingu, helldur sijndu mier þañ Bloodugu Høgg-Korda, sem þeir kvodust hafa funded hiaa

ed hiaa mier, og være þad fullt Vitne um̄ mitt og miña Stallbrædra driigt Mord i fyrre Nott, og skyllde eg þvi med sier fara, ella mundu þeir koma under mig Footunum og kieña mier Gaungeñ: Þeir kvaadu og mijna Lagsmeñ saungada vera. Jeg stoolade uppaa Sakleyse mitt, og meinte þeir munde flytia mig til Brixen: Stood so a Fætur, og vard þa þola ad þeir binde mijnar Hendur aa Bak aptur: Þeir hroktu mig sem versta Odaada Mañ. Mijn fyrsta Huggun var sw, ad þeir sogdu mier Orsok mijns Fangelsis, af hvorre eg var alls Saklaus, þvi eg þeynkte i Fyrstu, ad eg munde gripeñ fyri Saker þess Mords sem eg framde aa þeim Mainziska Officera hiaa Veimar.

A Veigenum sagde eg þeim fraa hvorneñ mier hefde geinged siidañ fyrra Dageñ, og hafde allshaattar Vinsamlegt Tal vid þaa, ad naa mier lausum fraa þeim, og hugde ad gefa þeim nockra Ducata, (Gull-Peninga) af hvorium eg hafde iñ-saumad 100. i Buxur mijnar, sem eg hafde tekid af mijnum 300. Rijxdolum, sem eg vijxlade i Nurnberg. Jeg fornerkte af þeim, ad vid værum 7. Mijlur fraa Brixen, og ad vid ættum eñ þa fulla Mijlu til þess aasetta Stadar, hvad mig georde nær þvi orvinglaðañ; Jeg klagade saart yfer Hwngre, siinde þa eirn þeirra mier so mikla Medaumkan, ad hañ took Stycke Brauds wr Vasa siinum og stack i Muñ mier, hvar af eg nærdest og hrestist nockud. Þegar vid nockra Tijma hofdum ferdast um̄ Torfæru Veg, yfer Hæder nockrar, sem var med þeirra Krijngsoole vel so 3. Mijlur, komum vid aa eitt Slot, sem stood aa Klette, sem lijkara var ad siaa Ræningia-Bæle, eñ Herra-Mañs Garde. Þeir droou mig braadt fyrir eirn gamlañ Illilegañ Mañ, hvor ed var, sem siidar reyndest, Eigande Slotsins, og epter hañs Skickan voru þar Kvalernar vid mig i frame hafdar. Hañ atyrdte mig, þa eg var fyri hañ leiddur, kallande mig Skaalk, Þioof og Mordingia: Og þa eg villde forsvara mig, villde hañ þad ecki heyra, eñ liet færa mig ofañ i eina diwpa, myrkva og fwla Dyblissu, sem var under Slotenu, um̄ eirn Stiga, og fylgdu þeir

med, sem mig tekid høfdu: Var eg þar i Jaarn settur, og vard ad liggia þar aan allrar Lijknar og Adbwnadar. Yser Muña þessarar Dyblissu voru læatnar Fialer eda Bord, og dreigeñ upp Stijgeñ: Var þar þa eingeñ Skijma hellður eñ Fordum i Egyptalands Myrkrum. Jeg helld jeg hañ viist leiged þar Tvø Dægur i þessare Dybiissu hwngradur og þyrstur, þar til ad til mijn kom Okiendur Madur, og hafde med sier Stigañ. Hañ færde mier nockra Muñbita af hørdu Braude, og lijteñ Bolla med Vatn, i Maaltijd, og var so þar hiaa mier aa medañ eg neytti þess. Þesse Madur hrærdest til, bæde fyri mijna iñelega Boon, og eirn gamlañ Keysara-Dal, sem eg stack i Hond hañs, ad angliisa mier Orsøk til mijns Faangelsis. Þad var til fyri Tveimur Døgum, sagde hañ, ad Ræningiar nockrer brutust iñ aa Slot mijns Herra, ad stela þadañ miklum Fiølda Peninga, sem hañ ætlade ad senda til Venedig, hvad þeim og so tookst, ad þeir nadu Helminge Peningaña, epter þad þeir høfdu Heila-kloftd Son mijns Herra med einum Høgg-Korda, so hañ deyde þegar, þvi Peningarner voru geimder i hañs Svefn-Hwse: Eñ sem Foolked aa Slotenu vaknade vid Hlood þess vegna, voru Reisarárner gripner, utañ eirn, sem erud þier, þvi jafuskiott sem þeir faungudu Ræningiar sogdu, ad saa sem Vijged hñed hefdi, hefde undañ komist, og være i graaum Kiool med hvijtt Paruqve; Pa sende miñ Herra strax wt Sex Skotmeñ ad leita ydar, hvorier og fundu ydur og færdu hijngad, og muu þesse Olucka eflaust gillda ydar Lijf, þvi miñ Herra hefur svared, ad hañ villde hid herfilegasta hefna Dauda Sonar sijns. Jeg fell i messu Forundran, took þeisklega ad graata, og lagde vid þad dijrañ Eid, ad jeg være med ollu þar af saklaus. Madureñ eydde þessu fyri mier, og sagde ad Bloodugur Høgg-Korde hefde hiaa mier fundist, sem bære lioosast Vitne uñ ad eg være Mördingeñ; Eg soor eñ þa, ad jeg hefde hverke sied nie Handleiked hañ Korda; Eñ hañ trwde mier ecki, og foor upp aptur Stigañ. Eg sat epter i Myrkrenu, og var miøg

aasooktur

aasooktur ofañ aa añad af Mwsum. I þessare Dyblissu kuñi eg ecki adgrelna Rootts fraa Dege, visse þvi ei hvad laangt leid, þar til añar Madur kom, og færde mier nockud ad eta; Eñ af mijnu Hwngre kuñi eg raada, ad þad var laangur Tijme. Þesse sem i Añad Siñ færde mier Lijfs-Biorg mijna, var eitt Myskunarlaus Tyrañe; Hañ hootade ad brioota i mier Rifeñ, ef eg talade eitt Ord uñ mitt Sakleyse; Saa eg þa miñ Kost þañ bestañ ad þeigia, og bijda þoleñmoodur þess sem verda villde.

Eg helld fyre vijst, ad lided hafe so heil Vika, þaangad til mitt Maal var under Ransak teked: Eñ er þar ad kom, kom saa Gamle Herra-Madur med nockrum ødrum ofañ i Faangelsed, og kuñgørde mier, ad mijner Stall-Brædur, hefde lijst mig vera þañ, sem Banad hefde Syne sijnum, og þvi skyllde eg nu lijka, til ad umflya eñ hardara Straff, medkeña Oneyddur mijna Søk, eñ ef añars være, þa munde Bødulleñ geta kendt mier þad. Jeg sagdest med øllu neita Aburde hiña Reisarañа, i hverra Selskap þeir teldu mig, og bad Inelega, ad þeir væru til mijn færder, ad þeir segdu þad under Eyru mier, þvi þa munde Sakleyse mitt i Lioos leidast. Eñ Herra-Madureñ af raangre Meining iñtekeñ byrgde fyre Eyrn sijn, og baud ad kalla aa Bøduleñ. Hañ kom Vonum braadara med ødrum Tveimur, skipade þa Herra-Madureñ hønum, ad twga af mier Sañleikañ. Eñ hañ heimte strax Lioos og Vid, kveikte so Elld skamt fraa Bæle mijnu, sette Poñu aa Elldeñ, og kastade i hana Einhvert sem eg ei visse hvad var, þa þad braadnade, lyktade þad sem Bik og Breñesteirn. Asynd Bødulsens var skelfeleg ad lijta: Hañ batt mig so fast vid Veggeñ, ad eg gat mig ecke hid miñsta hrært, og spurde med Øskrande Hlioodum, hvert eg villde ei med Goodu gaanga vid Mordenu, og medkeña, ad eg hefde Heila-klofed Son Herra-Mañsens? Jeg svarade: Saa Alvijse Gud være mitt Vitne, ad eg være ecke i þessu sekur. Hañ ansade: Þu Bølvadur Hundur, soddañ Afsøkun hafa aller Illrædes-Meñ og Mordingiar: Bijdtu lijted, jeg skal

skioott læcka þiina Priootsku, og keña þier ad kveda vid añ-
añ Toon. Sijdañ took hañ Pøñuna sem stood a Elld-
enum, og let nockra Dropa glooande falla yfer Høfud mier,
af þvi er hañ hafde brædt i heñe: Þetta geørde mier Ofeg-
añlega Kvøl, ja Helviitis Pijnu, so eg af Ofbode hefde
broted Høfud mitt vid Veggeñ, so eg dæe, ef eg hefde getad
so miked hrært þad. Jeg hroopade og sagde.

HErra JEsu! Þu Sonur Guds, Myskuna Þig Yfer
Mig, Og Hiaalpa Mier Af Þessare Stooru Kvøl.

Eñ sa grime Bødull gaf sig þar eckert ad, helldur hloo,
og hellte eñ nu nockrum Dropum a mig, sem ecke slocknudu
eins og hiner, helldur kveiktu i Haare mijnu, so eg sem Vit-
laus, og af Ofegianlegu Ofbode Pijnuñar, medkende, ad
eg være Mordingeñ, og bad sem fyrst ad deyda mig. J
sama Verfaange sem eg af Kvøleñe til neyddur þetta vidur-
kende, sette Bødulleñ fraa sier Pøñuna, og smurde Høfud
mitt med Salve, sem geørde mier nockra Frooun. Eñ
Herra-Madureñ þar i moote, sagde mier, ad eg hefde 3ia
Daga frest ad bwa mig vid Daudanum, og skyllda eg ad þvi
lidnu Hiool-dragast. Þeir tooku þa af mier Jaarneñ,
sem hielldu mier føstum vid Veggeñ, og færdu mig i mitt
fyrra Bæle, hvar eg ad þeim burt-geingnum, var vidnærd-
ur med varmre Swpu, og einum Dryck Vijns. Jeg
hafde laangañ Tijma ecke smackad heitañ Mat, og svalg eg i
mig þessa heitu Swpu snøgglega, sem geørde so mikla Uñ-
breiting i Maga mijnum, ad eg vænte mier þar af Dauda:
Eñ miñ Tijme var eñ ecke komeñ, nie Guds Doomur sem eg
hafde med mijnum Syndum forskulldad. Jeg var og
þar fyre utañ miog Orroosamur i Hiarta mijnu, ut af yfer-
haangande Daudans Skielfing, so eg fañ med mier eingva
Huggun, og iñblies Satan mier þvi, ad eg skyllde myrda
mig sialfur, til ad umflya Ofrijke Herra-Mañsens. Eñ
þad hindradest fyre Tilkomu eins Capuciners, sem Hug-
hreiste mig moot Daudanum. Jeg kuñgeørde þessum
gooda Mañe øll miin Olucku Tilfelle, og sagde hønum, ad
Orsøk til miñar Mordsens Vidgaungu, hefde einasta ver-

ed sw,

ed ſu, ad flya Piſſlernar, og meiga fyre Daudañ enda mijn-ar Hørmungar. Þeſſe Æruverde Madur aumkade mig, eñ ſagde, ad eingeñ Madur a Jørdu gæte, Herra-Mañ-enum frá hañs Aſetninge komed, þvi være mier ecke ad þeintía a nockra Lauſn, helldur hwa mig vid Daudañum, ſo eg være þvi betur tilreiddur ad mæta fyre þeim Riett-láta Gude, og ad niota eilijfrar Glede, i Staðeñ fyre Stundlegar Kvaler: Hañ Hughreyſte mig med Chriſti Saklauſre Pijnu og Dauda, og hreſte ſo Gied mitt, ad eg fañ ecke framar til Hrædſlu fyre Daudanum, helldur gafſt viliugur til ad deya. Þegar hañ villde a burt ganga, bad eg hañ koma til mijn optar, og vera hia mier a miñe Dauda-Stundu, og ſkyllde eg gefa hønum Gull-Siood þañ ſem hañ kañ ſke ecke vænte. Þvi firra lofade hañ mi-er, eñ fyre þad ſijdara backade hañ og ſagde: Ad ſijn Skyll-da være ad ala Øñ fyre Saaln miñe, an Kaups og Abata Vonar. Hañ hiet og ad tala Gott fyre mig vid Herra-Mañeñ: Ej ecke gyllte uñ Lijf, þa ſamt uñ bærelegre og ſkiotare Daud-Daga. Hañ kom aptur Dageñ epter, og ſagdeſt eckert utrett hafa miña vegna hia Herra-Mañ-enum, þvi hañ hefde einſett ſier ad hefna hid gruñaſta Dau-da Sonar ſijns. Jeg ſvarade ecke ødru þar til, eñ bad til Guds aſamt hønum, og beid ſo mijns Dauda i Hugar-Kyrdum. Þridia Dageñ kom og þeſſe ſame Madur til mijn i ſijdarſta Siñe, og þa med hønum ſa gamle Herra-Madur, Bødulleñ og Tveir Þrælar hañs, ſem hefdu med ſier til-ætlud Verkfære, ſem var Jarnſleiged Hiool, ſem Bødulleñ ſiinde mier, og ſette þad ſijdañ upp vid Veggeñ. Þegar eg ſa þu, ad þetta atte Alvara ad verda, bad eg Capucinern a Latinu, ad veita mier þa ſeinnſin Bæn mij-na, og ſa af Herra-Mañenum, ad láta hina adra Fang-ana koma til mijn ef þeir eñ þa lifdu: So ſem eg hefde eitt-hvad merkelegt ad framſæra. Hañ took þa Herra-Mañ eñ Aſſijdeſs, og hviiſlade þeſſu ad hønum. Voru þa Præ lar Bødulſens ſender epter Saka-Møñunum, ſem ecke viſſu hvad hyngud til um mig lided hafde, utañ þeim hafde vered

sagt, ad þeirra burt-strokne Sam-Piòon være fangadur, og ad han være Allareidu dæmdur til Dauda. ... Pa þeir komu, sagde eg, ad þeir skylldu gefa Gude ha Æru, og segia under Topun-Saalar sinar, hvert eg være sa, sem Heila klosed hesde Son Herra-Mansens. Epter Maal-Noom þijnum, ertu þad ecke, sagde ein þeirra; en vilie Men lija ockur Lioos, ad skoda þig i Andlite, þa skulum vid segia þad giør. Bødullen kveikte strax Lioused, og er Faangarner saa mig, vidurkendu þeir strax, ad eg være ecke þeirra Stall-Brooder. Þetta þeirra Svar took Bødullen ecke ødruvijse en Uppslatt, so han gæte feinged mig i sijnar Blood-þyrstu Hendur: Capucinern kom þvi til Leidar, ad Herra-Maduren skauf a Frest Framkvæmd Doomsens, til frekare Ransooknar. Eg var samt a medan i mine Myrkva-Stofu, en hiner Faangarner voru færder aptur i sitt fyrra Faangelse. Hvad þetta gladde mig, meiga aller nærre geta, Agtade eg nu hverke Fiøtur nie Faang else, vegna minar Frelses-Vonar, hvar i mig eirnen styrkte þad; ad Herra-Maduren let mig hafa betra Mat-Lijse en adur; þvi han let gefa mier Mat af allre Gnægd Prisvar-Sinum a Tveim Dægrum: Og epter nockra Daga, skipade ad laata mig lausan. Orsøk til þess var su, ad Tveir Men af þessum Ræningia-Flock, voru Hand-tekner og faster feiter af Veide-Mønnum, hverra Annar geck vid Mordenu, og ad han hefde lagt Kordan Bloodugan, vid Sijdu eins Mans, er han hefde funded sofande a Veigenum, og hefde vered eins ad Klædum buen og han sialfur, so han þvi helldur feinge undan slopped. Þegar Herra-Maduren hafde nu funded sannan Bana-Man Sonar sijns, let han þan sama ad mier naalægum Hiool-dragast i min Stad, og hans Stall-Brædur, sem falsklega høfdu talad um Ein en ecke Tvo, let han heingia a einn stoorn Tre i Gardenum. Jeg hefde nu maklega maatt krefia af Herra Manenum Fullnustu fyre þad sem eg leid Saklaus: En hvernen skyllda eg koma þvi til Vegar, þar eg var olldunges Okunnugur, og i þeim Stad, hvar Herra-Maduren var

bæde

bæde Sak-Sooknare og Doomare, so eg saa miñ Doom fyre hesde eg leitad Hesudar: Pookte þvi Raadlegra, ad stilia vid hañ sem fyrst, og befala Gude O-Rettteñ sem eg lijda vard, hverium eg af Hiarta þacka mijna furdañlega Frelsan, og took þetta allt fyre hañs Fodurlega Tiptun, fyre, Hesdargyrne mijna vid þañ til Dauds-skotna Officera, og aasettte framveges ad lifa betur. Herra-Maduren assakade sig sem hañ gat, og let mig i Tvo Daga, medañ eg var ecke Ferda-fær, eingva Persnun nie Skort lijda aa nockru. Neydde mig sijdañ til ad lofa þvi med Eyde, ad hverke skyllde eg hefna þessa siaalfur, nie saa þar til adra, ecke helldur klaga sig fyre Yfervalldenu, helldur gleyma þvi sem sked være. Feck so eiñ Veide-Mañ ad filgia mier til Brixen, og hiaalpa mier aa Fund mijns Reysu-Brooders: Foor eg so af Stad med þessum mijunm Filgiara. Fyrsta Dageñ ferdadest eg Fioorar Mijlur uñ Otrodna Vegu, þar til vid ad Kvollde, komum i litla Lands-Bygd eina, var eg þa af Þreytingu yferkomeñ; Þar tookum vid ockur Naattstad hiaa saatækum Boonda, sem ei gat gefid ockur añad uñ Kvollded, eñ saaein soden Egg og Ost-Stycke, og Miolk i Staden Vijns, eñ hesdum aadur uñ Middeged eydt þvi, sem Herramadureñ feck ockur til Ferdareñar, under eirnrar Eikar-Skugga, og lijka drucked allt af Vijn-Floskuñe. Vid logdum ockur sijdañ til Svefns aa Goolfenu, sem var bæde hardt og Ohreint: Eg sofnade þegar. Eñ Fylgiare miñ strauk fraa mier uñ Noottena, so þa eg vaknade, var han allur i burtu, og feck eg allrei sijdañ til hañs spurdt. Boonde furdade sig yfer hañs leynilegre Burtfør, og bad mig vera varañ uñ mig aa Veigenum til Brixen, fyri þessum vonda Mañe. Hañ sagde eg ætti eñ nu Priaar Mijlur Vegar epter þaangad, og Leideñ Villugiørn, eñ torgiædt ad fiña Foolk aa þeim Veige; Baudst hañ þa til ad fylgia mier til Brixen, añañ Veg eñ Veide-Madur af-visse, ef eg villde gefa sier 2. Kañur Vijns i Omaks-Laun. Jeg þaade seigeñ þetta hañs Tilbod, og gaf honum strax i Peningum epter Sachsiskre Mint, so mikid

sem 8. Grossen, og losade hønum ødru eins þa vid kiæmum i Brixen, og ad borga so mikid Vijn sem hañ drecka villde. Hafdest nu upp Brwn a Karle vid þetta Orlæte; og foor med mier; Eñ vard eg ad klifra upp og ofañ, frañ og aptur, gaf þar þo ekert uñ, fyrst eg hafde Fylgdar-Mañeñ. Vid komunst uñ sijder i Brixen, og sañ eg mitt fyrra Hws Fijleñ, eñ frette þa ad miñ Marqvis hafde alla Vega leitad mijn, og var þadañ burtfareñ fyri 8. Døgum.

XXVIII. Cap.

Gustav fær gooda Reysu-Peninga, fer til Trient, finnr þar Marqvis.

NOur eñ Marqvisen burt foor fra Brixen, hafde hañ eptersktled hia Vertenum 50. Ducata, sem hañ ætlade mier, ef eg kiæme aptur, til Reysu-Penings, ad ferdast epter sier. Jeg took vid Peningunum med Glede, og hugde ad na hønum sem fyrst: Ferdadest þvi strax Samdægris til Botzen, hvar eg sa ad Meñ jarnudu Nautrñ eins og Hesta hia ojs til Brwkunar. J Botzen fretti eg til mijns Marqvis, foor þvi þadañ med Flijter til Trient, og spurde epter hønum. Mier var sagdur hañ þadañ farin fyri Þreimur Døgum; og hefde Raad fyri gerdt, ef einhver kyñe ad spyria epter sier, ad hañ miunde bijda 8. Daga i Verona, og hallda so þadañ til Livorno, og þadañ aptur til eirnrar vissrar Eyar: Og þooktu mier þessar Frettir allgoodar. Adur eg reyste fra Trient, skodadi eg Kyrkiu St. Mariæ Magdalenæ, asamt þad stoora Saung-Verk, og Biskupsins Adsetursstad. Þadañ foor eg med einum Vallendskum Kaupmañe til Verona, og mætte þar mijnum Marqvis, er hañ var a Ferd rijdande. Hañ þeckte mig ecki i Fyrstu, og ætlade ad rijda fram hia; Eñ er eg sa þad, hlioop eg af Vagnenum og i Veg fyri hañ, fundunst vid þa i mestu Kiærleikum: Jeg sagde hønum sijdañ allt hvad uñ mig lided hafde epter þad eg skilde vid hañ, þagde þo uñ þad, ad eg

hefde verid i Bøduls Høndum, þvi eg Ottadest ad ef hañ þad visse, kyñe hañ ad faa Audstygd aa mier: Eñ þa vid høfdum dvalest i Verona nockra Stund, inte eg hønum fraa øllu eins og var.

XXIX. Cap.

Gustav fær Saar aa Vinstra Handleggeñ, Læknast, fer til Mantua.

Marqvis reindest mier so vel, ad eg valla hefe funded hañs Lijka i Verølldeñe: Ey villde hañ taka vid þvi sem epter var af Gull-Pen ingunum, er hañ skillde mier epter i Brixen, helldur bad mig behallda þeim, og kaupa fyre þa hvad eg villde. Sijdañ ferdudust vid til Mantua, og tøfdum þar Atta Daga. Vid gistum i einu Verts-Hwse hiaa Frønskum Kaupinañe sem hiet Chimoy, og var sæddur i Blois, eñ hafde gypt sig eiñe Silke-Vefara Doottur fyre Fim Arum, og var i miklu Afhallde. Kona hañs var hønum ei so trw sem skyllde. Þad bar til eitt Siñ i hañs Hwse, medañ vid þar vorum, ad þar var Officere eiñ sem lagdest aa Hüge vid hana: Hañ Keypte ad heñe nockud af Silke-Tøye, fyre Tuttugu Spanska Duplones, eñ Chimoy var ecke sialfur heima. Officereñ betalade þetta strax, eñ hvert hañ geørde Kaup þesse af Hendingu edur Asetninge, veit eg Ogeørla, þo hid sijdara sie lijklegra. Þegar hañ afhendte heñe Betalingeñ, Opeñberade hañ heñe siñ Kiærleika, og villde koma heñe til vid sig. Hun took þad upp i Gamne, og hafde hañ af sier med Kurteyse: So hañ foor Erendeslaus i þad Siñ, og unde þvi illa, kom þo aptur Añañ Dageñ, og aanijade sitt fyrra Erende. Med þvi Mons. Chimoy var leinge i burtu, gaf hañ heñe Tækefære ad lifa og laata sem hun sialf villde. Eitt Kvølld let hun kalla aa Officerañ til sijn, og sagde ockur Marqvis, ad eiñ Madur munde koma til sijn, hiaa hverium hun hefde ad heimta Peninga, eñ hañ villde ecke gialld, bad þvi ad vid

hiaalp-

Hialpudum sier, og kæmum hönum til ad geora sier good Skil: Ockar Herberge var nærst Stofuñe. Officereñ kom epter Aftale, og leitade eñ Lags vid hana, eñ hun foor undañ: Hañ so sem ækafur Venus Riddare, villde hafa sitt fram med Vallde. Hun gaf ockur þa Teikn, so vid komum bæder i Stofuna, og spurdum hvad þar være um ad vera, ad hun hefde hlioodad? Hun svarade: Ad þesse Lumpni-Karl vill smæna mig, fyre þad eg hefe krasest Skulldar hiæ hönum. Hun hafde sied epter Kaupnum, og þooktest lijda Höllun, eñ hañ i Stadeñ Peningañä, villde fullnægia heñe med Añad Slag. Vid kvædum þetta illa geordt af Officeranum, geingum til hañs, og drou Marqvis ut Korda, ad koma Officeranum af sijnum Asetninge. Hañ ryckte lijka so Korda, eñ eg til ad hindra meira Upphlaup, hlioop æ mille: J þvi stack Officeriñ i miñ Vinstra Armlegg, so ækast blædde.

Marqvis Reiddest þa, og kipte Kordanum af Officeranum, barde hañ sijdañ med hönum uñ Eyruñ, og kastade so Kordanum ut uñ Gluggañ. Officereñ greip Eina Mord-Bissu upp ur Lumñ siñe, og hleipte heñe æ Marqvisen, eñ Kulañ flaug ad eins i gegnum Paruqven. Marqvis hlioop þa æ hañ, greip hañ Hrigg-Speñu, og fleigde hönum æ Goolfed, hefde og farid illa med hañ, ef Foolked i Hwsenu sem heyrde Skoted, hefde ecke hindrad þad. Officereñ kom sier i burt þad fyrsta hañ kuñe: Eñ eg feck mier eirn Bartskera, til ad græda Saar mitt, sem ecke var mieg stoort. Marqvis feck bod fra Officeranum epter þad, ad hañ skyllde skioolast æ vid hañ med Pistolum, eñ Kaupmañs-Konañ hindrade þad æ einhvern ockar Ovitañlegañ Hætt, og kom þvi til Leidar, kañ ske Saker siñar eigeñ Virdingar, ad Officereñ sætte sig vid Marqvis, og forkte þad mikid til miñar Heilbreygde, þar eg añars hefde mæ ske hlooted ad hafa Sorg af Marqvis Skada, eñ vard nu frij fyre Officerans Eptersookn, og gætum so ferdast vockrum Dögum sirre fra Mantua, eñ vid ætludum i Fyrstu.

30. Cap.

XXX. Cap.

Gustav kemur til Modena, þiggur þar Silfur-Dooser, þeidest þess sem hañ vill ei þiggia, dettur og meider sig þa hañ flijr.

Vid foorum til Adseturs Stadar Hertugans af Modena, villdum nema Stadar hiaa Postenum, og taka þar Hws-Næde, so sem Ferda-Meñ voru vaner. Eñ eiñ Wallendskur Madur af Adle sem þar bioo i Stadnum, og hafde ordid ockur samferda fraa Mantua, liede ockur Hws hiaa sier, hvad vid og þaadum. J þessum Stad var þad skemtelegast, ad Moñum var leift ad gaanga aptur og fram uñr Vollana, hvar Meñ maattu siña allshaattar Foolk, og flytta sier so Dægur. Pad þar til eirn goodañ Vedur-Dag, ad eg geck wt uñ Kvollded, ad reika þar sem kallad-est Reñesteid, eñ Marqvis var heima ad tebla Skaak vid Adals-Mañeñ. Medal añars Foolks þar mier þar fyrer Sioner eirn Ungur Madur Forkunnar værn, i raudum Gullbordalogdum Kiool, og þar under Veste af Trap d'Or, og a Hofdenu vænt svart Spanskt Paruqve, asamt Hatte med hvijtre Fiodur. Jeg hyxade þetta munde aan Efa Edalmadur vera, ellegar ogso Officeré. Hañ geck miøg snidugt og bar sig Artuglega. Jeg reikade nockrum Siñum a Vij vid hañ, eñ hañ leit ætijd hijrlega til mijn; Og Einusiñe riette hañ ad mier sijnar Ref-Tobaks Silfur-Dooser, og mællte til mijn a Wallendsku: Hvort mier þocknadest ecki ad taka i Nefid? Jeg þaade þad, og took til ad hroosa Doosunum, og beiddist epter ad meiga skoda þær betur, hañ let þad strax epter; Saa eg þa i Doosna-Lokenu hullda med Glere Kvenmañs Mynd, miøg liika honum sem feck mier Dooseruar: Hañ sagde ad Sijster sijn, sem nijlega hefdi gyptst einum Greifa i Livorno Salvatelli, hefdi laatid geora þetta, og gefid sier so Dooseruar, so hañ skyllde helldur muna til sijn. Eg hroosade Myndeñe, sem verdt var, helldt ad þesse Okiende Madur munde vera af

Greifa

Greifa Ætt, gaf hønum þvi Greifa-Titil, og villde faa hønum Doofernar aptur. Hañ sagde ad þesse Titill heyrde sier ei til, og mællti: Eg er Baron Rufeito, og tek þad mier fyri Virding, ef þier vilied bijhallda þessum litla Hlut, i Miñing þess, ad vid høfum fundist. Mier hugkte vid þetta, so eg truᵭladest nockud, og visse ei hvadañ slijkt Orlæte kom, talldest þvi undañ fyrst ad þyggia Giøfena: Hañ sagde jeg være Pijstur Edalmadur, og mætti jeg þvi bijhallda Doosunum, og bad mig ad heimsækia sig i Staden; Hañ talade leinge vid mig, og spurde hvad leinge eg hefde verid hier i Modena, og hvørnig mier litest aa Borgena? Jeg svarade hønum sem mier leitst, og reikudum vid eñ þa samañ nockra Stund, þaangad til røckva took, og jeg villde fara ad qvedia hañ, kvadst hañ þa ei vilia tefia mig leingur. Eñ þa eg sagde hønum hvar eg hefde Hwsnæde, gladdist hañ og sagdi ad faa Edalmadur sem eg dvellde hiaa, være Ættinge siñ, og eg skyllde laata sig fylgia mier þaangad. Jeg villde ecke mootmæla hañs Tilbode, og geck epter hønum hier um 100. Skref, aa eina mier Okuña Gøtu, nus hañ stalldrade vid fyri Dyrum eins aasiaalegs Hwss, hvørs Asigkomulag eg gat þo ei vel sied vegna þess hwmad var; Hvad hañ kvadst giøra i þvi Skyne, ad eg skyllde gaanga iñ med sier sniøggvast, aa'medañ hañ læti speña fyri Vagn siñ, og ætlade svo ad keyra med mig til mijns lienta Hwss, þar Vegur þaangad være laangur nockud: Jeg visse og ad þad var satt, og huxade eckert wt i þetta. Moote ockur kom strax ung Stwlka hier um 16. Vetra gømul med Lioos, og vijsade ockur upp Trøppurnar ad einu Herberge, þar geingum vid iñ, og var þar eitt pragtugur og farvadur Salur med hinu prijdelegasta Maalverke, þar bruñu Tvø Vax-Lioos i Silfur-Lømpum: Eg saa þar marga fagra Hlute, og medal añars stooran Speigel, sem took af Goolfenu uppunder Lopted, krijngum hañ voru Raamur af Olin Vide, med Silfur-Bloomstur-Verke. Baroneñ sette mig aa eitt Stool gagnvart Speiglenum, og bad mig forþeynkia ei, þo hañ yrde ad bregda sier fraa mier sem

sniøggvast,

fnøggvast, jeg kuñe ecki ad segia þar i moote. Hañ geck sijdañ i næsta-Herberge, og voru ei nema Dyrnar a mille þess og Stofuñar sem eg var i. Jeg heyrde ad hañ talade vid Kveñfoolk, og meinte þad munde sw fyrr-nefnda Stwlka;. Hañ var leingur i burt eñ mig varde. Jeg geck a medañ ad Glugga einum, og sa þar wtefyrir Jurtagard, eñ þo ecke gløgt, þvi diñt var ordid. Mig took til ad furda a Burtuveru Baronsens; Litlu þar epter kom Stwlkañ til mijn, og bad mig koma med sier, þaangad sem Baroneñ bide mijn i nærsta Herberge; Jeg geck so iñ þærsømu Dyr, sem hañ adur uñfoor, eñ Stwlkañ geck i burt, og sloo Hurdeñe i Laas, mætte mier þa Afbragds føgur Mær, og var hin lijkasta Myndeñe i Doosunum, og allt eins og Baroneñ i Andlits-falle; Hun var ecki nema i Nætur-Klædum einum, og sijnde sig so Astwdlega, ad þad matte Stein-Hiarta vera, sem ecke viknade þar vid.

Gud bijvare mig, sagde eg hare Raustu: Hvada Svik eru mier bruggud? Eingeñ, segir hun, helldur ad eg mætte kyñast vid so agiætañ Pijsskañ Cavallier, sem þier erud miñ Herra, og þier hafid komed Baron Ruseito til ad uñbreita sier i Kveñmañ þañ, sem hefur Hiartañlega Gyrnd til ad geøra ydur alla upphugsanlega Anægiu.

Þesse Blijdyrde hefde komid betur mijnum Marqvis eñ mier, og miñtest eg nu bess sem eg hlaut fyrre af Kveñfoolkenu. Eg þorde ei añad eñ gegna hæverssklega, og sloo wt i allrahanda Gaman-Rædur, ad koma heñe til ad sleppa mier, hvad hun hefur maske teked so upp, sem eg blygdadest og fyrir-virdte mig, Hughreyste mig þvi a margar Lunder, took i Hønd mijna og bad mig akaflega ad setiast nidur hia sier, so hun kyñe helldur segia mier af Høgum sijnum, jeg þyrste eckert ad Ottast, helldur hefde miklu framar Goods eins ad vænta. Jeg lietst gegna heñe i Vinseme; Eñ hun took ad sijna sig angrada. Miñ Herra, segir hun: Þier siaed ad jeg er ein ung Kvina, sem ad søñu ecke sialf hroosa mier af miñe Fegurd, eñ þo so sie, ad margar mune ei framar mier hafa þar Orsøk til: Nu i Tvø

Aar

Aar hefe eg vered gypt einum Mañe Aerlegum og noogu rijkum, eñ hañ gesrer þvert i moote Naattúru þessa Lands Foolks, ad hañ skipter sier harla lijted af Kveñfoolke, so eg veit ecke hvørt eg a nockurn Mañ edur ei; Hañ er skamt a burt hiedañ a sijnum Herra-Garde, og skeiter uñ ecke-ert nema sijnar Jñtekter, og ecke uñ mig, helldur forlæt-ur mig einsamla, so eg verd i hañs Fraaverù ad siña uppa ymislegar Dægrastyttingar. Hañ er nu 52. Aara gam-all, og hefur skriflega vid mig undergeingest, ad ef eg aflade med sier Sonar, aadur eñ eg dæe, þa villde hañ Aarlega gefa mier til Rentu 1000. Ducata, eñ hefur þo sialldañ sunded mig sijdañ Brwdkaup ockar var hallded, helld eg þvi hañ mune ydrast epter Heitenu; Og þesse er nu Orsokeñ, ad eg leita eins Framande sem kyñe hiaalpa mier til ad naa þvi, sem Madur miñ vill og ætlar ad fyrra mig. Þvi he-fe eg lockad ydur i mitt Hws, so ad eg kuñgiorde ydur Kyn mijn og Koste, lijka mijna Epterlaungun.

Nu þott vyrdast mege, so sem eg gaange ut yfer Tak-mørk Aerlegheitaña, sem betur lijtur ut a eiñe Uñkomu-lausre Lausa-Stelpu, eñ eirnre giptre Frw sem eg er, þa meiga samt framfærdar Orsaker noogar vyrdast mier til Afsøkunar; þo eg bidie ydur Sampijningar med miñe O-forskulldadre Utskwsan og Forsøgtun, þvi meiged þier ecke miñ Herra, vinda so braadt ad Burtfør ydar, sem þier Alla reidu byriad hafed, helldur laat mijna Epterleitni siña St-ad hiaa ydur, og vered þess fullvisser, ad eg vil ecke gleyma ad uñbuna ydur þad goodu, ef þier laated þetta epter mier, og stilled mijna Laungun. Hun beid nu epter Svare mij-nu, sem eg þo ei visse hvørsu vera skyllde. Jeg sette heñe þa fyre Sivoner, ad eg Syndgade hier med mikelega, ecke alleina moote Gude og Mañe heñar, helldur og siaalfre he-ñe, og mætte hun þvi ecke leida mig til þessa: Jeg være og eingvn meir gefeñ fyre Kveñ-Foolke eñ Madur heñar, eñ leitade miñar Lijfseme framar i ødrum Hlutum, eñ þeim sem være til Nidurdreps Trigd og Aeru. Vid þesse Ord vard hun Afar-reid, stock af Stoolnum, greip eina Mord-

Bissu

Bissu og laangañ Daggard, og lagde fyre mig aa Borded, med þessum Ordum, ad eg añadhvert skyllde goodlaatlega gegna sijnum Tilmælum, edur utvelia añad þessara til mijns Banä-Verkfæres. Hefda eg þa aatt i Hogge vid Karlmañ, so skyllde miñ Korde hafa vered miñ Raadgiafe, eñ nu var eg sem Faange i Kveña-Sal, og visse ei hvad til Bragds taka skyllde. Madañe, sagde eg, ydar Hootaner eiga ecke Samkynia vid ydar Frijdleika, og stoorum furdar mig ad þier vilied breita so grimlega vid eiñ Mañ, sem þier hafed utvaled ydur til Elskara: Hvada Abata hafed þier af Dauda mijnum? Ecke er hñ þad Medal, sem fullnægia kañ Gyrudum ydar, gefed mier helldur lijteñ Frest, ad yfervega ydar Goodvilld, þvi vera kañ eg faae Siña-Skipte um þad, og giøre sem þier bidied. Verde þad i Tijma, seger hun, þa vil eg gefa ydur eina Eikt til Umþeynkingar, og skal eg fara burt aa medañ: Eñ þad sver eg vid alla Heilaga, ad ef þier epter þessar Priaar Stunder hafed nockrar Vidbaarur, þa skal þad gyllda ydar Lijf, þo þad gyllde mitt aptur. Sijdañ geck hun fraa mier, sloo Hurdeñe i Laas, og let Slaa fyrer Dyrnar, so eg skyllde ei slija meiga. Jeg geck nu fram og aptur i Herbergenu med þungum Þaunkum, hvørneñ eg skyllde frija mig, og syndest þad med ollu Omøgulegt: Hugade þvi, ad jafnskiott sem hun lyke upp Dyrunum, þa skyllde ed med Korda mijnum ridiast til Utgaungu. J þessu Bile lauk eg upp einum Glugganum, og saa þar eitt Tre fyre nedañ: Jeg klifrade þa ut um Gluggañ, og komst so ofañepter Trenu aa sletta Jord, villde þar ei betur til, ad eg var komeñ i eiñ Alldengard, umgirdtañ med Tre-Verke, sem var Haalf Oñur Mañs Hæd. Hver munde nu verr staddur eñ eg var i þad Siñe, eg aatte ei Goods Von, hefde eg fundest þar i Gardenum, og ecke añars eñ þins herfelegasta Dauda. Hefde biartur Dagur vered, munde eg hafa kuñad eitt hvad ur ad raada, eñ nu vard eg ad faalma i kriungum mig, eins og blindur Madur. Um sijder fañ eg fyre mier stuttañ Stiga, og komst so uppaa Tre-Verked, eñ þa eg villde naa Stiganum upp, og koma

hønum nidur hinumeigeñ, slapp hañ ur Høndum mier. Hvad ætte eg nu framar til Bragds ad taka, ad sitia leinge a þessare þuñu Tre-Girding, og bijda þaangad til einhver kiæme a Gøtuñe, og hiælpade mier, gat eg ecke Saker þeirrar Ohægdar sem eg þar ætte. Eg vard og ecke var nockurs Mañs þar i Nænd, eñ sa nockur Lioos breña i fiærlægum Hwsum; Þo eg villde fleigia mier ofañ, þa visse eg ecke hvad under var. Þegar eg nu vere bañig aptur a Bak og æfram a þessum mijnum Tre-Heste, sa eg þa søgru Frw, og med heñe Þriæ Karl-Meñ, hvørn þeirra med siñ Dyrumdal edur Korda i Añare Høndeñe, eñ Var-Lioos i Añare, hun geck sialf a epter þeim, med Skamar-Yrdum, og var þa ecke um añad rædt, eñ ad Drepa, Stijnga og Myrda. Jeg støck þa i Ofbode ofañ af Plank-Verkenu, og fell a Steinana, skadade mig a Vinstra Handleggnum, spreingde i sundur a mier Høfuded, og Vinstre Footureñ geck ur Lide, so eg læ þar Hælfdaudur og barst illa af. Hvad hun med Fylgiurum sijnum adhafdest þar epter i Gardenum, visse eg ei. Foolked sem var a Gøtuñe sañ mig albloodugañ, og spurde mig um mijna Ogiæfu: Jeg sagdest hafa dotted a Steinana i Myrkrenu, og bad þad hiælpa mier so eg kiæmest heim, og lofade med Þacklæte ad læta þad æsañast. Þegar þad var ad stumra yfer mier, villde so Giæfusamlega til, ad eiñ toomur lijtell Vagn, kom þaangad keyrande, a hvørium ad stood eiñ Þienare med Liøos: Folked yfertalade hañ, til ad taka mig uppa Vagneñ, og flytia mig heim, fyre Dryckiu-Peninga, hvad hañ og geørde. Miñ Marqvis vænte nu lijtels Goods af miñe Burt-Veru, og var nockud styggur vid mig i Fyrstu: Eñ þa eg a Frønsku hvijslade ad hønum, ad eg Saklaus til ad biarga Lijfe mijnu, heide ratad i þvilijk Ohøpp, þa kiende hañ i Brioste um mig, og sende strax Bod epter Læknara, sem kom Fæte mijnum aptur i Lideñ, og batt um Sear mijn, af hvørium þad var mest sem eg hafde a Høfdenu. Þegar þetta var bwid, og eg i Einrwme hiæ Marqvis, sagde eg hønum fra ølluſamañ, hloo hañ

þa ad

þa ad þvi, og aatalde mig ad eg hefde ecke orded vid Baon Konuñar, so aastwdlega sem hun hefdi farid þess aa Leit, og sagde eg hefdi kuñad þa i Stadiñ fyri Skraamurnar, ad faa borgad Omaked. Jeg sijnde hønum Doofernar og Myndena i þeim, sem geørde hañ forviteñ ad spyria epter Nafne heñar og Stande: Took sier þar af Tækefære ad sijna Doofernar Edalmañenum sem vid gisium hiaa, og sagdest hafa funded þær aa Vollunum, þa hañ fyri skømu aadur hefde wte reikad þar. Verteñ sagde, ad hin Unga Marchesa Pentirolli hefde aatt þær, edur ad miñsta einhvør miøg lijk heñe, og sig furdade stoorum, hvørneñ hun hefde tapad þeim, eñ vid lietum ecki framar aa þessu bera.

XXXI. Cap.

Gustav verdur veikur i Florentz, er Kistu-lagdur, Lifnar aptur. Ferdast til Livorno.

MArqvisen þekte betur eñ Eg Hefndargyrne Vallendskra, hiellt þvi ad Marchesa mmunde hefna Smaanar þeirrar sem heñe var geørd, bwa mier Svik, og kaupa þar til aa Laun nockra Bandita: Af þessu vard hønum Orovtt i Gede, þo hañ med Fyrsta liete mig þad ei aa sier merkia, eñ þa hañ sagde mier þad, og eg visse eirneñ ad miñ Gistingar-Stadur var heñe kuñur, þa geck mier þad nær eñ hønum, og Oskade ad meiga komast med Fride og Frelse burt wr Modena.

Ad lidnum haalfum Maanude, þa eg var ordeñ heill aptur, hugdum vid ad ferdast þadañ so skiott sem møgulegt være, og søgdum Edalmañenum, ad vid hefdum i Siñe ad fara til Bononien, so eingeñ vita skyllde hvørn Vegeñ vid færum; Þetta iñtum vid hønum wte i hañs Lystegarde, og høfdum beded Poosteñ þar komeñ vera, so eingeñ afvisse. Þegar miñ Gedprwde Marqvis hafde goldded hønum 30. Ducata, bæde fyri Hws-Leiguna og Fæded, qvøddum vid hañ, og foorum so styttsta og beinsta Veg til Florentz, hvør Stadur med øllum Retti er af Vallendskum kall.

adur ad Ankaafne Hiñ Fagre, af siinum priidilegu og veglegu Byggingum, og mørgum diirmætum Hlutum, sem eg sleppe hier fraa ad segia: Eñ iñe helldur af sialfs mijns Forløgum. Vid gistum i einu Gestgeafara-Hwse, sem het saa Forgyllte Hane; Þar kyñtunst vid vid allrahanda Ferdameñ af allslags Pioodum, og lietst eg vera Broodur-Son Marqvis med hañs Leife, sem eg og aadur georde þa Tilburdureñ skede i Augsborg. I Florentz foor Marqvis miøg tijdt aa Venus-Veidar, þviad auk þess, þar var i Hwsenu ein føgur Dootter, sem geørde hønum nockrar Nætur-Vitianer: Þa villde hañ og Utañhwss hafa sijna Dægrastytting, hvar af þad skiede, ad hañ sooade sijnu Gull-Sigurverke, og hañs Giallð-Pyngia tæmdest miøg, þvei aabære, so ad hañ fyri Svall þetta, vard ad lifa sparlegar, þvi hañ kuñi ei faa nijtt Vexel fyrr eñ i Livorno. Til ad bæta hønum Skadañ ad nockru Leiti, og andsijna hønum Packlætis Merke, gaf eg hønum þad Gull-Sigur-Verk sem eg feck i Augsborg hiaa Kaupmañenum fyri Høggeñ; Og so var eg Medaumkunarsamur, ad ad mier var komed ad skeinkia hønum Gull-Peningana sem eg hafde iñsaumad i Buxur mijnar, eñ þad hindradest so ecke vard af þvi. Þad bar til eirn Dag, ad eg fyri Middege drack goodañ Teig af Limonade, ad kiæla mier i yfer-Maata miklum Hita, og lijka til ad slæckva Þorsta miñ, aat ogso solltud Pomerantz Eple i Morgun-Skatt, hvar af eg feck so sterkar Iñañtøkur, og Maga-Pijnu, ad eg lagdist Faarsiwkur. Mier voru gefiñ iñ allrahanda Læknis-Medøl: Eñ þad stodade eckert, so eg Dageñ epter var nær Dauda eñ Lijfe Marqvis sende Bod epter Lækner; Eñ þegar hañ saa mig, spaade hañ mier strax Dauda, og sagde eg mætte bwa mig til ad skiliast vid þetta Tijmañlega, eñ taka vid þvi Eilijfa, og geck svo i burt. Var þa ad mestu wtgiørt uñ mig, og Verteñ sijnde mier litla Medaumkan og Adhiwkrun, einkum þegar hañ visse ad eg var ecke sømu Trwar og hañ. Marqvis villde ei ad helldur yfergefa mig, og liet sig aumka mitt Asigkomulag, og ad so lijtt var

vid

vid mig geørt, talde þvi um̃ fyri Vertenum, og sagde ad hañs Allranaadugaste Herra Koũgureñ hefde sendt mig til vigtugra Eyrindageørda, og þar fyri hefde eg orded ad dvelia hier i Florentz til ad athuga Kongsins Gagn og Besta, þvi skyllde hañ geøra vel vid mig: Jeg munde aun Efa verda tekeñ i Forsvar af Konunglegre Haatign, og ef hañ biargade mier ecke vid Lijfid so sem hañ giæte, þa munde hætt verda Lijfe hañs sialfs. Verteñ skipadist so vid þetta, ad hañ tovk til ad hiwkra mier betur. Marqvis gaf hønum ogso 6. Ducata, so hañ liet sækia strax añañ Læknara, sem var reyndur og Goodviliadur; Hañ spaade ecke so Haaskasamlega um̃ Veikleika miñ sem hiñ fyrre. Mier batnade þa og nockud vid Medøliñ sem hañ liet mig taka iñ, og gladdist miñ Marqvis þar af, sem sat alltijd hia Hvijlu-Stock mijnum, og hiwkrade mier sem Fader Barne sijnu, þo eg hefde þad ei verdskulldad. Þa eg var nu so komeñ, ad eg Einusiñe villde komast a Fætur, og gaanga wt underberañ Himen, vard eg aptur yferfalleñ af nijum Siwkdoome, sem a einu Augabragde gagntook so allt mitt Siñe og Tilfiñing, ad eg fell wtaf, og laa sem daudur, mattu Meñ þa fara med mig sem þeir villdu, þvi eg visse hvørke uie-sañ til þess, og leit wt allt eins og Naar, (epter þvi sem Marqvis sagde mier sijdañ) so ad eckert Lijfs-Mark maatte med mier fiña, var þvi halldeñ Steindaudur, og boreñ i eitt hvolft Herberge, smijdud Kista, og eg so Lijk i hana lagdur, atte þa ad grafa mig a Pridia Dege. Þetta angrade harla miøg miñ gooda Marqvis, og sturlade lijka nockud Verteñ, þvi þar eg var af hinum fyrra Læknaranum misgrunadur um̃ Trwar-Villu, þa Ottudust þeir bæder ad þar munde skie Rañsookn um̃ Svik þesse, og þeir rata hier fyrer i Haaska. Þeim kom þa asamt, ad þeir skylldu jarda mig sialfer a Laun so ei yrde vart vid, og skyllde so Marqv. hafa sig wr Hindar-Hlioode og fara burt wr Florentz. Hañ borgade Læknernum fullu, og sagde hønum eg være a Fætur komeñ, og þyrfte hañ ei sijsla um̃ mig framar; Var þa og ecke helldur spurdt epter mier.

Marqvis villdi ecki fara i burt fyrr eñ bwed være ad grafa mig, og styrkte hvad hañ gat til Greftrunar miñar.

Verteñ kom þa upp med þad Raad, ad Añars Dags epter miñañbirlada Dauda, skyllde flytia mig um Midnætte wt a eina þraungva Gøtu, og villde hañ adur reka eirn Daggard i gegnum mig, og stinga a mig Bloode, svo Foolk skyllde meina ad eg hefde verid drepiñ af þeim Banditum; Eñ Marqvis villde ecki sampyckiast, ad so være farid med mig daudañ, þo samt var þad fyri Vertsins Umtølur afrædeð. Kom so Verteñ um Midnætte iñ þaangad sem eg laa med Lioos, hafande Daggard mikiñ i Hende, hwern hañ ætlade ad reka gegnum Hiartad i mier. Hañ hafde og med sier eirn Pott af Hænsna Bloode, sem hañ sette vid Lijk-Kistuna, ad hella yfer mig þegar hañ være bweñ ad stijnga. Hañ droo þa Daggardeñ wr Slijdrunum, og þreifade añare Hende um Briooſt mitt til ad hitta rett a Hiartad; Eñ i þvi hañ siudde þar fast a, þa kom i mig aptur Tilfiñingeñ, so eg leit upp Augunum, og vard skielfdur þa eg saa þeñañ Mañ med naken Hnijfiñ fyri framañ mig. HErra JEsu! sagdi eg: Þvi vilia Meñ myrda mig? Skaut þa Vertenum Skielk i Brijngu, snarade Hnijfnum laangt burt, og took a Raas wt wr Herbergenu: Foor eg þa ogso upp wr Lijk-Kistuñe, ellti hañ og hlioop epter honum iñ i Hws Marqvisens; Vard honum þa og, O-gott vid er hañ saa mig, stock upp af Stoolnum, sloo samañ Hondunum, og Krossade sig i Sijfellu hvad epter añad: Eñ yfer Verten leid, so hañ fell upp i Lopt a Goolfed aflaugur med Skialfsta miklum, og matti ecke Ord mæla. Mier bra og nockud vid þetta; naut Stadar a Goolfenu og starde a þa: Jeg bad þa fyri Guds Saker ad hiaalpa mier af þessum Draum, og segia mier hvørneñ þetta kiæme til, og þvi so Mordingialega være vid mig breitt? Marqv. gat ei ødru trwad, eñ eg være geingeñ aptur, og var ad Krossa sig i Akiefd: Las Pater Noster og Ave Maria, hvad epter añad, og þokade sier smaamsamañ ad Glugganum, ad hlaupa þar wtum ef eg kiæme nær honum.

num. Jeg holde þa ecke ad horsa leingur a þetta Apaspil, og foor ad eg være hvorke Ande nie Diøfull; helldur sa rietti Gustav, þyrftu þeir ecki ad Ottast, og bad þa segia mier þvi þeir hefdu geordt mier þetta, og viliad stijnga mig i Hel? Verteñ raknade nu wr Rotenu, og skreid a Bak vid Marqvisen, eñ þorde þo ei ad tala Ord. Marqvis took þa Livos sem stood a Bordenu, og foor ad lijsa i Augu a mier: Jeg er sa riette Gustav sagdi eg: Hvi vill miñ elskulege Herra Marqvis iñbyrla sier ad eg sie Apturgaanga? Hañ kvadst ecke skilia ad eirn daudur Madur kyñe lifna aptur, standa og tala. Jeg sagdest af eingvum Dauda nie Lijk-Kistu vita ad segia, og þvi beidde eg þa ad hrynda fra sier þessum rangu Þankum, ella skyllde eg kalla a Foolked i Hwsenu, til ad frelsa mig fra þeirra Mordinglegre Ossookn. Marqvis hriste Hofuded, og trwde eñ ecki ad eg lifande være, þangad til eg stadfeste þad med Rokum sterkum, sem tooku fra þeim allañ Otta, og snerest þa allt þetta uppi Forundran: Þeir søgdu mier sijdañ allt hvørsu fared hafde. Eg sagdist eckert af þessu vita añad eñ þad, ad eg hefde orded snøgglega veikur, og mist alla Tilfiñing og Rænu, hvar fyrer eg munde hafa daudur halldeñ vered: Eñ þackade þa Almattugum Gude fyrir þad hañ liet mig koma aptur til sialfs mijns. Sijdañ lietu þeir gefa mier Mat og Dryck, og urdu nu allglader: Toludum so samañ nockra Stund, adur eñ vid geingum til Hvijlldar. Uñ Noottena svaf eg næsta lyted, þvi eg var ad hugsa uñ mijn Tilfelle. Læknereñ gaf mier eñ nu iñ nockra Læknisdooma, til ad styrkia mijna Krapta, so eg vard Ferda fær.

XXXII. Cap.

Gustav fer til Skips, fær Storm, sigler til Malta.

Livorno fundum vid Eiñ Mañ ur Sikil-Ey, sem eggiade ockur a ad ferdast med sier til Messina, og so þadañ til Malta. Eñ Marqvis

qvis hafde ætett sier epter þad hañ hafde dvaled nock-
ra Stund i Malta, þadañ ad fara til Sicil-Eyar, sijd-
añ i gegnum Neapolis, og kom til Bononien og Venedig,
og þar epter til Frankarijkis. Þvi villde hañ ei beñañ
siñ Asetning brigda, feck sier helldur Skip, so hañ kiæmest
beinsta Veg til Malta. Þessa Ferd bar so brædum ad,
ad vid feingum varla komed Farængre ockar i Skiped, þvi
Skip-Herrañ villde ei forsooma Byreñ. Þegar vid nlist
um Skionar a Livorno, took til ad koolna Vedred, hvar
af vid hresimust epter þañ ækaflega Hita, sem vid þolad
höfdum ædur. A Vegenum mille Sicil-Eyar og Sar-
dinia, hreptum vær mikeñ Storm af Utnordre, so vær kom-
umst i stærdsta Raadaleyse, þvi Bilgiurnar geingu Odum
iñ i Skiped, og vard vid ecker raaded. Mijn Nijunga-
Gyrne kom mier til ad giæta ad sierhvoriu þvi sem geøra
þurfte a einu Skipi i soddañ Tilfellum, geck eg þvi þess
Eyrendis ut ur Cahittuñe, ad koma uppa Pilsarid: Eñ i
þvi braut Vinduren Segl-Staung eina, so Broted kom
a Vinstre Öxl mier, og kastade mier flötum, flijtte eg mier
þa iñ aptur, og þackade Gude, ad eg ratade ecke meira Tio-
un, þo blæuade og boolgnade Öxleñ þar sem Tred hafde a
komed. Vinduriñ snere sier til Nordurs, og rak skipid
eins og Pijlu være skoted, i Sudur, so ad Stijre-Madureñ
hroopade, ad Vindureñ ætlade ad hrekia oss uppa þær
Africanisku edur Barbarisku Strander, edur og so til Tu-
nis, ef Meñ kostudu ecke alls Kapps uñ ad sporna þar vid:
Eñ litlu sijdar geck Vedred til Vest-Nord-Vesturs, so vid
fryudunst fra þeirre Hæska-Von. Þetta geck i heilar
Tvær Stunder, þar til Stormeñuñ linade nockud, so ad
raaded vard betur vid Skiped, samt hafde þad skadast i
Stormenum og komed Gat a þad, skamt fra Pudur-
Hwsenu, so Siooreñ sem þar hafde iñfalled, var Tvær
Foot-Hæder, og urdum ad pumpa i Akeso, þar til Gated
vard nockurnveigeñ til byrgt. Vær neyddumst nu ad
stefna til Palermo i Sicil-Ey, ad bæta Skip vort, hleypt-
um þvi iñ a Höfnena. Marqvis ydradest nu epter, ad
hañ

hañ hefde ei filgt Rꜳde Sikil-Eyingsins, og fared til Mes-
sina, eñ þegar eg rett athuga, hefur Gud ei viliad hafa þad
ødruvijse. J Palermo feingum vid eitt Malteser Skip,
og ferdudunst ꜳ þvi Dageñ epter til Eyareñar Malta.

XXXIII. Cap.

Gustav utleggur Draum þañ er hañ dreymde i Brixen, ser i Sivo-Orustu vid Tyrkia.

Eg lifde alltijd i þwngum Paunk-
um, af Fiærlægd mijns Fødur-Lands, og mijn-
um Slisa-Tilfellum, eirneñ af Draum þeim sem
mig dreymde i Brixen, þar sem breitt var vid mig
eins og Mordingia, og lagde eg hañ ut uppꜳ þa Olucku,
sem eg hafde þar utstaded. Eu diwpa Grÿsia sem eg
þookteft i falleñ, var ecke añad eñ Myrkva-Stofañ, þar sem
eg lꜳ bundeñ, og þolde Hwngur og Þorsta. Elldureñ
sem sveid af mier Hꜳred, og gaf af sier Biks og Breñe-
Steins-Lygt, var su Kvøl sem Bødulleñ georde mier, þa
hañ brende ꜳ mier Høfuded. Sꜳ sierke Madur med
þad stoora Skegg, sem hafde med sier Hiöfled, var sꜳ gri-
mme Bødull: Lijka sem eg komst ur Grisiuñe, so vard eg la-
us lꜳteñ. Fyrer hañ dijrmæta Stein sem eg þookteft
fiña, þijde eg Marqvis: Eñ hvad eg skyllde utþijda þad, ad
hañ fell ur Hende miñe, þa eg geck yfer Vatned, visse eg þa
ecke, er eg kom til Malta, eñ sijdañ sꜳ eg ad þad var fyre
ockar Skilnade i Algier. Eg hafde soddañ Heila-Brot
og þunga Pꜳnka i Malta, ad eg feck ei duled þad fyre mijn
um Marqvis. Eñ hañ Hughreysie mig med sijnum Glede
Fortølum, hiet mier siñe Hiꜳstod, og took mig med sier
hvort sem hañ geck, kom mier eiñeñ i Kuñingskap vid Grofs
Meistarañ, og adra Mikelshꜳttar Riddara, sem audsijndu
ockur mikla Vyrding. Feck eg so smꜳmsamañ Rvoleg-
re Gedsmune, og sette nu meira Traust ꜳ Marqvis eñ
Gud. Pañeñ lidu nu Tveir eda Þrijr Mꜳnuder i Mal-
ta, ad vid tookunst eckert sierlegt ꜳ Hendur. Grofs-

Meistaren (sem þar var tilsettur af Keysara Karl Fimta) sende Jafnadarlega Malteser Skipeñ ut fra sier moote Barbariskum og Tyrkium, i Orrustur, og var mieg Sigursælt; so hañ feck opt miked Herfang og marga Præla: Miñ Marqvis villde nu ei leingur Ydiu og Adgiørdalaus sitia, helldur eñ adrer Malteser Riddarar, hvied þeir voru aller skyllder til ad sijna Hreiste sijna moote Tyrkium. Hañ æeggiade mig og fast med sier ad fara. Løgdum so ut a glvopnudu Her-Skipe, og sigldum so nær Tunis, ad vid attum þangad ecke nema Fimtan Milur: Saum vid þa er lijste uñ Morguneñ, Tvø Keisara-Skip, sem Kvølld-enu fyrer høfdu ut siglt ur Tyrkerienu, til ad avinna aptur fyre þañ mikla Skada sem Maltesar høfdu geort þeim, og fanga þeirra edur añara Christeña Maña Skip.

Jafnskiott sem vier saum Skip þesse, þa drogum vier upp Tyrkneskt Flagg, til ad giña þa Barbarisku nær ofs, og Jñbyrla þeim ad vier værum þeirra Landar fra Tripoli. Þegar Heidingiarner sau þetta, sigldu þeir til vor, og so nær ofs, sem eitt Stickes-Skot. Marger af ockar Soldatum og Skips-Foolke, høfdu klædt sig i Tyrkneskañ Bwning; og geingu med Kiæte uñ Pilfared. Þetta styrkte þa Barbarisku i þeirre Meiningu, ad vid værum Esklaust Tyrkiar, og tooku fagnande a moote ofs. Þegar vorer Yser-Meñ sau þetta, skutu þeir a Tyrkia, so ad þeir fiellu Flockum samañ a Pilsorunum, og marger duttu Ulbyrdes. Vier skutum i aftre, Akiefd, so ad Meñ kuñu valla deila Tyrkia-Skipeñ fra vorn fyre Reik og Svælu. Tyrkiar sporudu ecke helldur sitt Pwdur, so ad i þeirra Fyrsta Skote doou og særdust nockrer af vorum Møñum. Eñ vegna Hrædslu þeirra sem a þa var falleñ, og Tioons þess sem Maltesar høfdu þeim adur geort, datt ur þeim allur Dugur, og villdu flya i Reiknum, vorer Foringiar urdu þess varer, sooktu þvi a epter þeim sem mattu, uns þeir gatu nad þeim, og tooku þa iñ Skip þeirra. Vær leistum strax þa Christnu Præla sem a Skipunum voru, Attatiige og Tvo ad Tolu ur Vidiunum, og løgdum þær a

Tyrkiana

Tyrkiana siœlfa, fluttum þa so flesta œ vort Skip, eñ sett-
um aptur ockar Foolk œ Tyrkia-Skipeñ, seingum so þeim
leistu Prœlum Vopn þeirra, ad þeir skylldu hiœlpa oss i
Þørfum ef œ lœge. Komunst siidañ aptur til Malta,
fyrr eñ þad nockrer komu fræ Tunis, ad heria af oss þetta
Herfæng. Marqvis feck af þessu mikla Glede, ad hañs
Fyrsta-Her-Før Luckadest so vel, og var þad Meistara-
Stycke hañs Hreysie, hañ feck aungvañ Skada, nema hvad
ein Kwla hafde snorted hañs Winstra Handlegg. Jeg
hafde ei hellдur neirn Skada hrept, eñ hætte mier þo midt
iñ œ mille Tyrkiaña, til ad leysa þa Bunduu, og get eg ecke
gleymt hvørsu þad auma Foolk sem eg leyste, þackudu mier
sitt Frelse: Medal hvørra ad var ein Sponsk Stwlka ung,
sem fyre Premür Arunt hafde ratad i þwingañ Prældoom,
og heyrde til Tyrkneskum Officera, hvør ed var alls Kveñ-
Foolks svareñ Ovinur, og flutte hana alltiid med sier, hvørt
sem hañ foor, til ad geora heñe þvi meire Kvøl og Hiarta-
Sorg; og kwga hana til ad gæunga af Trwñe. Huñ var
fræ Alicant, og hier uñ Tvistug ad Alldre, hafde vered
Hertekeñ af Tyrkium, þa huñ ætte ad ferdast til Mesina,
og gyptast einum Kaupmañs-Syne. Nefndur Officere
plœgade hana med þungum Jæru-Vidium œ Høndum
og Footum, took af heñe Klædeñ, og feck heñe aptur sliteñ
og fornañ Kiool ur Segl-Dwk, sem valla gat huled heñar
Blygdan, og var huñ þo nakeñ ad ofañverdu. Adur eñ
hañ ut foor i þessa Orustu, hafde hañ hootad heñe, ad ef huñ
Dauf-heyrdest leingur vid hañs Fortølum, og villde ei ta-
ka Mahometiska Trw, þa skyllde hañ hana Myskunarlaust
med Svipum hijda, sem hañ og geørt hafde, so huñ var
øll Bloodrisa. Hañ hafde og svared vid siñ Gud Maho-
met, ad þa hañ kiæme aptur til Tunis, skyllde hañ med eig-
eñ Hende skera af heñe Brioosteñ, sundurfletta heñar Lij-
kama med Pwdre, og læta so sijna Tvo Hunda rijfa hana i
Parta, ef huñ villde ei sijna Trw taka. Þegar eg nu sag-
de heñe, ad huñ være frelsud af Hende þessa Tyrañs, þa fell
huñ grœtande fyre Fætur mier, fadmade þa og kiste œ

Skoo

Skoo mijna, og sagdest aalijta mig sem Eingel Guds, er sier være af hønum sendur til Mÿskunar, um hvøria hun hefde hañ Noott og Dag beded. Eg gat ei lided leingur, ad hun læge fyre Footum mier, reiste hana þvi upp, og Hughreiste, losande ad koma heñe til Messina edur Alicant. Jeg feck heñe Tyrkneskañ Kiool ad skiila med siinum nakta Liikama, liet hana so fara aa Skip ockar Marqvis: Sagde hun ockur þar fraa ollu þvi hun lided hafde i siinum Prældoome. Þegar vid komum heim, fundum vid Groß-Meistarañ, og iñtum hønum allt af Ferd ockar: Hañ liet allvel yfer þvi, ad eg hefde, so hætt mier vegna Christeñdoomsens Nytsembar. Jeg talade vid hañ um þa Spønsku Stwlku, og bad hañ naada hana, og skioota yfer hana Skioole siinu, og hiaalpa heñe til Sicil-Eyar edur Spania, skipade hañ þa ad leyda hana fyre sig, hun kvadst heita Isabella Mendoza. Jeg færde hana til Groß Meistarans i sama Bwnade og hun i var, þa eg leyste hana ur Vidiunum. Hun klagade saart yfer Officeranum, hvørn hun nefnde Abtul Mumen, og sagde hañ visse ei hvad illa hañ ætte ad høndla vid þa Christnu, sem aa hañs Valldkieme, hvar fyre hañ var og færdur fyre Groß-Meistarañ. Þa hañ kom, var ecke añad of hønum ad heyra, eñ Hroop, Nyd og Skamar-Yrde, hañ hrækte i Andlit Isabella, og Illskadest af þvi, ad hañ geæte ecke framkvæmt aa heñe, þad sem hañ heñe hootad hafde. Isabella umbar med Hoog værd þessa Smaan, eñ bad Groß-Meistarañ ad liida hønum ecke þviliikañ Offa. Hañ kvadst munde fiña hañ betur. Hañ liet spyria hañ, hvert hañ villde ecke taka Christelega Trw? Eñ þar komu ecke aa moote nema Einvoom Skamar-Yrde, og Lastmæle i gegn Christnum, og kallade þa Villu-Hunda og bølvadar Bestiur, sem ecke være þess verder, ad Jørdeñ bære þa. Hañ blygdadest og ecke ad kalla sialfañ Groß-Meystarañ fwlañ Hund, sem so margañ Riett-Trwadañ Muselmañ hefde af Døgum raaded. Og þar þesse Officere eiñig hier aa ofañ Gudlastade hid Kielsetegasta, þa skipade Groß-Meystareñ ad skiera af hønum

um bæde Naser og Eyru, slijta ur honum Tunguna, og grafa hañ sijdañ lifande, hvad allt geort var i Nærveru ock ar Marqvis og Isabellæ.

XXXIV. Cap.

Gustav fer i Añad Siñ moot Tyrkium, verd ur Herteckeñ, og illa utleikeñ.

Noorkaun Dogum epter þetta, fast eitt Reisara-Skip fra Malta. Marqvis æsette ad hleypa eñ i moote þvi, og foor eg med honum, a einu Her-Skipe, a hvøriu ad voru Fiñtijge Fallsticke og Tvø Hundrud Mañs: Kost høfdum vid til Hálfs-Mánadar. Vid sigldum gagnvart Tunis, hier uñ Tuttugu og Fiñ Mijlur fra Algier, þar sau um vid eitt Ræningia-Skip. Vid hloodum Seglum a Skipenu, og vorum kyrrer, og bioggumst vid sem best kuñum. I Døgun uñ Morguneñ gætum vid ad lijta Her-Skip mikeд Eina Mijlu fra oss, hvøriu ad eptersylgde añad miña. Vor Skip-Capteiñ var Fullhuge hiñ mesie, og hafde opt barist vid Ræningiana: Hañ skaut sijnum Fall-Bissum a Ovineua, eñ þeir skutu a moote, og hleyptu fram hia oss so sem villdu þeir flya, eñ sneru þo strax vid aptur og skutu i Akiesd, so Kwlurnar flugu i gegnum Skipvort, og ein took Høfuded af Capteinenum, geck þa Marqvis i hañs Stad. Pad miña Ræns-Skiped hafde hier uñ 20. Fallstiicke, eñ hitt 45. Pad miña hætte sier nær oss, og kastade breñande Bik-Krønsum a vort Skip, sem jafnoott urdu þo sløkter. Eirn af þeim fell nidur fyri Fætur mier; Ieg stack i hañ Kordanum, took hañ upp, og kastade honum a þad miña Ræn-Skiped, so ad Elldur hlioop i þad, og neydde þa Barbarisku ad vijkia fra oss uñ Steinsnar, til ad forda sier Skotum og slöckva Elldeñ. Vid skutum epter þeim af 12. Fallstickium, til ad hindra þa, hvar af þad kom, ad Løgeñ dreifdest vijda og las sig iñ i Pudur-Hwsid, so ad allt Skiped flaug i Lopt upp,

upp, og eingeñ Mañeskia vard frelsud sem a þvi var, helldur dreckte Sioorẽ þeim øllum, sem ecki sundurmørdust af Pwdrenu. Þegar þeir a hinu Skipenu saau þetta, urdu þeir Oder og skutu a oss, og draapu af oss Hundrad Mañs, so vier þordum ei ad laata siaa oss a Pilsarenu.

Þa nu Orustañ hafde staded nockra Tijma, og vort Pwdur var ordeð vott af Sioonum sem iñ hafde geinged af Skotunum, þa teingsludu þeir sig vid vort Skip, og hlupu uppa þad med nakta Korda. Vier skutum þa eñ Priaatiju Stickium ofañ fyrer oss, so ad þeir tvistrudust eins og Flugur, og urdu ad hørsa a Bak aptur. Miñ Marqvis eggiade Lided, sem ei var þa epter yfer 70. edur 80. Mañs sem figta kuñu, ad þeir skylldu ei uppgefast, ef þeir villdu ei komast i Æfiñlegañ Prældoom. Tyrkiarner æstust nu sem Olm Leon, og hlupu eñ 50. a Vort Skip, og gerdu þar miked Blood-Bad. Eirn sa hellste af Tyrkiunum mætte mier, og sagdest skyllde skioota mig til Bana, ef eg legde ei af mier Vopneñ: Eñ eg hivo hañ i Haals nidur, og añañ til i Andlited, so hañ miste bæde Sioon og Heyrn.

J þvi Bile feck Marqvis Skot i Footeñ hægra, so hañ fell; Þegar vor Foringe var falleñ, ridladest Foolked, og foor allt i Oreglu: Gaafu þa flester sig faangna, medal hvørra eg var eirn, þvi Tyrke nockur sloo mig med Bissu i Høfuded, so ad eg fell i Svijma. J einu Orde: Vort Skip var tapad, Priaatiju eda 40. Mañs voru miøg saarer og Limlester: Þeim Daudu var wtrudt, eñ þeir sem epter lifdu i Jaarn og Vidiur setter. Þegar Jllmeñi þesse aattu haalfa Mijlu til Algier, raknade eg fyrst vid aptur, og saa þa bæde mig og Marqvis i þwngum Hleckium. Hañ huggade mig, og sagde, ad þa hañ kiæme til Algier, ætlade hañ ad skrifa til Malta, ad vier skylldum verda wtleyster og so hitt Foolked lijka. Hañ bad mig og þad añad Herteknа Foolked, ad leyna þvi, ad hañ være Maltezer Riddare, helldur segia hañ være Franskur Edalmadur, sem teked hefde sier Þienustu i Malta, og skylldi eg segiast vera siñ Þienare: Foolked lofade þessu, eñ Tyrkiar skildu

ei hvad

ei hvad vær telndum. Eg kveid mikilega vid Prældoom-
enum, og epterkomande illre Vidurbreitne. Jeg ætte
nockra Gull-Peninga iñsaumada i Buxum mijnum, sem
Tyrkiarner fundu ecki, þa þeir faungudu mig: Eñ nockra
Peninga i Silfur-Mynt fundu þeir æ mier og tooku þar.
Jeg hugde ad þesse miñ hullde Fearsioodur munde sijdañ
kuña ad gagna mier nockud til Frelsis, og giætte þañs þvi
med stærstu Umhyggiu. Vær nalgudumst Algier æ
meir og meir, og sæum Stadeñ. Tyrkiarner gæfu
sijna Komu til Vitundar Tveimur Skotum, bæde af sijnu
og þvi Herteknа Skipe, og lagdust so vid Akkier æ Høfn-
ena: Tooku Klædeñ af oss Faungunum, og fluttu oss sijd-
añ i Land æ litlum Baat, var þar þa vid Siæfar-Strønd-
ena mikill Fiølldе Foolks, sem Saker Forvitne voru þan-
gad komner ad siæ oss, og fretta hvørnig til hefde geingid.
Eñ jafnskiott sem þeir heyrdu ad vid værum Malteser,
svifust þeir ecki ad geøra oss allt Illt: So ef ad Capteineñ
sem Hertook oss, hefde ei rædеd þar nockra Boot æ, þa
mundu þeir añadhvørt hafa dreped oss, edur bared til O-
Boota sem Hunda. Mig umkrijngdu nockrer unger Tyr-
kiar, sem børdu mig med nockrum smæ Keppum: Jeg
varde mig med Knefum sem eg kuñe, eñ þeir tooku fullar
Hendur af Reñesteins Bleitu, og jusu yfer mig, ad eg var
eingre Mañeskiu lijkur, og hroopade um Hiælp. Þar
voru nockrer Janisker, sem ræku þessa Skælka i burt, og
leiddu mig til Vatns, hvar ed nockrer mijner Medfængar
þvodu mig. Tyrkeñ sem utsendt hafde Reisara-Skip-
ed, var stoor, Alitlegur og vel-bweñ; Hañ skodade oss
alla, og liet færa oss æ eirn Stad sem kallast Batasian,
hvar vier vorum skodader ad Niju, ef nockur i Algier kyñe
ad þeckia oss hvad fyrer einer vier værum. Miñ Marqvis
gat ecke staded vegna Skotsins sem hañ hafde feinged i Foot-
eñ, sette sig þvi nidur æ Jordena, var hañ þa steigeñ af
einum Tyrkia, so hañ hlaut ad standa upp aptur, og slyd-
iast vid añañ Fænga. Þegar vier høfdum staded þar
nockra Stund, og Ræningeñ hafde skodad Skiped, vard
hañ

hañ Oþoleñmoodur af vorre þar-Komu, nær hañ heyrde ad ecke være Peninga Von hiaa oß. Wier kvaadumst aller vera Baatsmeñ og Soldatar: Skipade hañ þa ad færa þessa Hunda til Bassans, og hlutum vær so ad fylgia hønum epter i all-aumkunarlegu Asigkomulage.

XXXV. Cap.

Gustav kemur fyri Bassan i Algier, er skiliñ fraa Marqvis, verdur Præll, sier aa Dauda-Kvøl eins Bartskiera.

Þegar Tyrkiarner raaku oß nu so undañ sier sem Skiulausar Skepnur, komum vid uñt sijder mit i Stadeñ, þar sem var prijdileg Bygging med Marmara Pijlaarum, og feingum þa vita, ad Bassen edur Vice-Roy i Algier bioo þar. Oß var skipad ad koma fyri hañ. Saa eg hañ þa sitia aa Hæd nockurre, og praktuglega klæddum Beck. Hañ hafde mikid Skegg, Hrockvott Eñe, og var all-illelegur Asijndum. Hañ sat og hafde Kroßlagt Fæturnar, hiellt aa Hogg-Korda i añare Hende, eñ hvijtum Staf settum Fiødrum i Añare, og var mier sagt hañ brwkade þetta þa Hite være, ad reka fraa sier Flugurnar. Ræningeñ sem vier tilheyrdum, talade vid hañ nockur Ord aa Tyrknesku, og bendte til mijns Marqvis, hvad mier geørde stoort Angur, þvi eg var hræddur fyri Dauda hañs, þo vard sw mijn Grunsemi eñ þa stærre, þegar Bassen liet spyria hañ ad fyrer eirn Wallendskañ Renegat, hvad hønum hefde geinged til ad veria sig so aakaflega i Orustuñe, þegar hañ saa sig yferuñeñ, ad hañ hefde dreped so margañ Ougandis Tyrkia? Maaduge Herra, sagde Marqvis: Þar til geck mier eckert añad, eñ ad eg villde sem leingst veria mitt Frelse, og þvi geck eg i Stad Officerans sem i Hel var skoteñ, so ad Foolked lieti ecke af ad veria sig, fyrr eñ adrerhvørier iñe Sigur. Jeg neita ecke ad þad meige Ofdyrska kallast, eñ ydar Haatign mun þad ei misvirda, þvi eirn riettur Soldat

er ecke

er ecke skylldugur til ad gefast fyrre upp, eñ hañ er yferuñeñ.
Þegar nu Renegaten hafde a Tyrkneſku ſagt þetta Baſſanum, og Reiſareñ hafde lagt þar nockur ſa Ord til, þa baud hañ ad Marqvis ſegde Rafn ſitt og Embætte. Jeg heite Jean Lemorin ſagde hañ, og er eiñ Edal-Madur fæddur i Nordmandi, var eg ungur þa Forelldrar mijner doou, þau lietu mier ſo lijted epter ſig, ad eg hlaut geſa mig i Druſtr, og biarga Liiſe mijnu med Kordannm. Fyri ſaum Maanudum took eiñ Malteſer Riddare mig ad ſier, og gerde mig ad einum UnderOfficera, og bad Embætte hafde eg til þeſs nu er eg var ſaangeñ. Po vil eg Oſka ad mier leiſt ſie ad ſkriſa til, mijnum Riddara i Malta, og munu þa Peningar ſender mier til Utlauſnar. Baſſen ſyndeſt anægd ur med þetta Svar, og ſkilde eg ſo miked, ad hañ Oſkade af Ræningianum ad eignaſt miñ Marqvis, var hañ þa ſtrax a burt leiddur, ſo eg gat ecke neitt vid hañ talad, eñ kallade epter honum og ſagde: A! miñ goode Lemorin, gleymdu þo ei þijnum Ogiæfnſama Guſtav, helldur þeink a Lauſn mijna, ſem eg ſkal bidia, ad Gud i Himnenum laate ecke Olaunada: Hañ Joſade þvi med Eyde, og geck ſo Sorgfullur fra mijnum Augum, gat eg þa og ecke helldur Taara bundeſt. Baſſen ſkipade Ræningianum ad taka oſs burt med ſier. Var oſs þa viiſad i eiñ diwpañ Kiallara, ſem var a Bak vid Hws hañs, þar urdum vær ad liggia a beru Goolſe, og laata oſs nægia med lijteñ Mola Brauds og Vatn. Peir af oſs ſem ſærder voru i Oruſtuñe vid Tyrkiana, feingu lijted af heitum Hriiſen-Grioona-Graut. Par kom og eiñ Lækner til þeirra, ſem var eiñ keyptur Præll, og atte ad græda þa. Eñ hañ var ſo Ofroodur i þeirre Kunſt, ad þar doon Sio iñañ Priggia Daga, ſem þo heſdu liſad, ef vered heſde a Chriſtnu Lande og friaalſer, þvi þar er betur breitt vid Siwka, eñ hia Tyrkium. Pegar nu Ræningeñ, hvorium vier tilheyrdum, hier af ſeck (epter hañs Reikninge) Skada til Puſund Rixdala, vard hañ ſo aakaflega Reidur Prælnum, ad hañ i allra vor Vid urviiſt, liet giefa honum Sex Hundr. Slog a ſiñ Bwk, uns

 hañ

hañ deyde: Og var. þad Særaumkunarlegt ad siaa og heyra, og eñ nu rijs mier Haar aa Hofde, þegar eg huxa til þess, hvorneñ hañ velltest aa Jørduñe eins oa añar Madkur, og Ostrade af Ofraun Kvalareñar sem Naut, þar til hañ doo sundursliteñ og mareñ. Þesse Tyrañe hafde einga Medaumkañ i sier, helldur saa aa þetta med mestu Glede og Giedþeckne, sem hañ gørde eitthvørt Lofs verdt Verk. Vær Faangarner baadum Gud aller iñelega uñ Myskun og Lausn. Vær gørdum med oss Innesleg Raad, þo forgefens: Afriednum þvi ad bijda þess sem verda villde, og hallda hver med ødrum.

XXXVI. Cap.

Gustav og hañs Med-Faangar, færast aa Torged i Algier, og seliast Mansale.

SA Reisare sem oss hijngad til ætt hafde, villde nu ei leingur kosta uppaa oss, þessum litlu Braud-Molum og Vatne, sem þo gat ei miña vered: Liet þvi flytia oss upp ur Kiallaranum, og sijdañ aa Kaupa-Torged, hvar ed mikell Mañ-Fiølldi var fyri. Vorum vær þa boduer upp til Kaups, fyri eiñ Uthroopara, sem hafde Kiepp-Staf i Hende, og færde oss aptur og fraañ. Eg visse ei hvad fyri laa: Eñ eiñ Christeñ Præll fraa Neapolis, sem þar frañ hiaa geck, med Korn-Tuñu aa Hnackanum, sagde mier þad med faam Ordum, er hañ Oskade mier naadugs Hws-Boonda. Þar kom eirn aalitlegur Tyrki, og skodade mig Hæls og Hnacka aa mille, Hendurnar, Teñurnar, og foor Innislega med mig. Uthrooppareñ skipade mier ad hlaupa frañ og aptur, eirneñ ad hlaupa 50. Skref ad einu Hwse, og snwa med Skinde til Baka aptur. Lijka hlant eg ad taka upp aa Veigenum eirn stooran Stein, og aan añara Tilstyrks hefia hañ aa Oxl mier, og bera ad aadur-nefndu Hwse, so eg svitnade allur. Eg neytte hier til allrar miñar Orku, og lijkade Tyrkianum þad so vel, ad hañ band Uthrooparanum 200

Rixdale

Rixdale fyrislmig: Eñ Reisareñ var ei ánægdur med þad, þvi hañ hugde ad sáa meira, og liet vijkia mier Assijdis frá. Vóru þa mijner med-Fángar eñ færder fram og aptur, þar til ad sig gáfu fram nockrer Kaupmeñ: Eñ eingeñ villde gefa meir eñ 100. eda mest 150. Dale fyri neirn af þeim. Pa kom Tyrkeñ aptur til mijn, sem áður hafde reynt miñ Provtt, og adspurde mig á Franciski (sem samañ er blondud af Vallendsku, Svønsku, Frønsku og Pijsku) hvad eg hiete? Hvørs Lands-Madur eg være, og hvøria Iþrovtt eg lærdt hefde? Eg skilde ei Málled, og hlaut Uthroopareñ ad segia mier þad á Vallendsku, og bad mig svara Einardlega. Jeg sagde riett til Nafns mijns, og ad eg være Sveuskur ad Ætt, hefde fared Ungur til Fracklands, og ferdast mijlega þadañ til Malta, þar hefdi eg komest i Pienustu hiá einum Riddara, og vered hañs Herbergia Sveiñ; Hañ hefde sijdañ láted mig til Franskś Officera, og hiá hønum hefdi eg þioonad sem Soldat. Tyrkeñ hlustade epter þessare Søgu, og geck frá mier 8. eda 9. Skref, og foor ad tala vid añañ Tyrkia.

Þegar vid høfdum nu nockra Stund vered bodner upp og georder faler, og eg esadest um ad nockur af oss munde ad þvi Siñe fá Hwsboonda-Skipte: Færde Uthroopareñ oss eñ þa nockrum Siñum um kring og kallade med háarre Raust, þetta Vana-Ord: Arrache! Arrache! Sem þijder: Hvør bijdur meir? Þángad til vorer Kaupmeñ tooku til ad deila og þrátta um oss, og feingum so aller ymsa Hwsbændur: Eg hlotnadest einum Tyrkia fyri 225. Rixdale. Pad er Vane i Algier, ad þad hærsta Verd sem sett verdur uppá Prælana er skrifad á Sedel, og hañ festur á sierhvørs Høfud: Sijdañ eru þeir færder til Bassans, ef hañ kañ vilia taka þá fyri sama Verd. Eñ þad skiede þo ei i þetta Siñ, þvi hañ villde eingañ af Fangunum utañ Marqvisen; Foor so hvør med sijnum Hwsboonda. Gud veit hvørsu glad eg geck þang Spor, þa eg huxade um mijna epterkomande Anaud og Olucku: Eñ eg vard ad leyna á mier, so ecki merktest miñ Ovilie,

XXXVII. Cap.

Gustav færdur heim og settur i Jarn-Hlecke, Fær Hogg med þwngu Erfide. Settur medal añara Præla: Lijdur Hwngur og Porsia.

Þa miñ Herra þesse hafde leidt mig uñ laugañ Gøtu-Stig, komum vid uñ sijder til hañs Hwss, sem var skamt fra þvi austara Borgar-Hlideun, er nefndist Babasson: Þar var eitt Turn, i hvørs Mwr ad fester voru utañ-til nockrer stoorer Jarn-Krookar, a hvøria Tyrkiar eru vaner ad kasta Sakamøñum: Og sa eg þar haanga eirn fastañ a Kvidnum, sem Degenum fyri-hafde wtstaded þetta Kvala-Straff. Ei vissa eg eñ þa hvad Hwsboonde miñ hiet, eda hvørt Handverk hañ ydkade, eñ heyrde sijdan ad hañ hiete Osman Delisuf, og geørde wt Skip uppa siñ eigeñ Kostnad. Þad Fyrsta sem hañ liet mig adhafast, var, ad eg hlaut bera Jarn-Hlecke a Ørl miñe i Smidiuna, med ødrum Tveimur Prælum, og var miñ vinstre Footur þar i settur: Þesser hlecker voru ad Vigt 16. Puud, og kuñe eg ei aan stærstu Mædu ad draga þaa Þyngd epter mier, lagde þvi añañ Endañ uppa Axlernar, og hiellt med añare Hende i Hrijngeñ þa eg geck. Þeir Tveir Prælar sem med mier geingu, voru Spanster Skip-Meñ, sem og so høfdu Hlecke, eñ ei so þwnga sem mijna: Þo þordi eg ei uñ þetta ad kvarta. Þeir søgdu mier ad Hwsboonde vor være hiñ meste Tyrañe vid Christna: Og hvørsu lijted sem þeim yrde a, þa være Lijfid i Vede. Hañ hefdi 255. Præla i sijnu Vallde, sem hañ sette a Skip sijn, eñ liete optast 116. vera heima: Þeir søgdust hafa vered eitt Aar i hañs Prældoome og mikla Grimd þolad, bædu Gud ad vera mier Naadugañ, þvi hia Møñum være þar eingeñ Hiaalp. Mig hrillte allañ vid þa eg heyrde þesse Ord, so þegar eg var nærre komiñ ad Gøtu-Dyrunum, hvar ed Osman Delisuf beid mijn, fell eg i Svijma, og meintu Prælarner mig daudañ vera. Hwsboonde miñ hiellt þetta vera

ka vera ad keña Hleckiunum, greip med Skinde til mijn, og barde mig, bad eg þa Aumkunarlega um̃ Náad. Hañ sloo mig þa med Knefanum i Andlited, so Blooded fell nidur um̃ mig, skipade mier sijdañ iñ i eitt lijted Hws, hvar eg vard ad mala med eiñe Hand-Kvørn, og er þad hid þyngsta Erfide sem Prælum er þar uppælagt. Jeg var Ovanur þeirre Ydiu; Eñ þa eg gat þad ecke so sem vera ætte, feck eg ætijd Høgg af ødrum tilsettum Tyrkia. Eg var ad þessu Erfide allañ Dageñ, og længade mig miøg epter Hvijlld. Um̃ Kvollded var þar kastad nidur æ Goolfid gømlum wtslitnum Segl-Dwk, og hugde eg ad eg munde eiga þar æ ad hvijlast, eñ sw Von bræst mier, þvi Tyrkeñ kallade æ mig med sier; Eg flijtti mier sem kuñe, þvi eg hræddist Høggeñ: Þegar vid komum wt, leidde hañ mig æsamt ødrum meir eñ 30. Prælum, sem voru vid Dyrnar, Tuttugu Skref æ Bak vid mijns Herra Hybijle: Þar var gømul nidurfalleñ Bygging. Hañ lauk þar upp litlum Dyrum, sem ei voru stærre eñ Ons-Muñe, og hlutum vær aller ad skrijda þar iñum: Eñ so eg villtest ei i Myrkrenu, hielldt eg mier vid Hlecki þess sñ næst foor undañ mier, og bad hañ segia mier hvad fyri læge. Hañ skilde Vallendsku og Frønsku, og sagdi eg skyllde leggiast nidur Samsijda sier. Kom þar þa upp Hæreysie og Kløgun af nockrum, ad þeir væru trodner under Footum. Tyrkeñ sem oss fylgde þangad, kom iñ til vor um̃ adrar stærre Dyr, med Lioos i Hendeñe, gat eg þa geor sied hvar mier var Rwm ætlad. Þetta var ein Hvelfing af Tigulsteine upp-murud, eñ Dauneñ þar iñe var hiñ Andstyggilegaste, af Saurindum Prælaña er þeir fraa sier løgdu i ødrum Enda þessarar Byggingar, hvar ed var Gryfia mikil, sem ei mætte hreinsast nema Attunda-hvørn Dag. Um̃ Goolfid var dreift Bygg-Stræum: Þar var og allt fullt af Lwsum, og skridu þær eiruñ æ mig. Hvort sem eg rende Augunum, var ecke ad siæ nema Præla allt um̃ kriing, er læu eins og Skynlaus Villu-Dijr, og glomrndu Hleckiunum: Bidiande Tyrkiañ um̃ Mat og Dryck. Hañ feck

sierhvørium af oss eirn lijtiñ Sedel, oc hvørium hvørs eins Nafn var skrifad, ad reikna hvørt vid værum aller samañ: Eñ mier feck hañ eingañ Sedeliñ. Þegar hañ talde samañ aptur Sedlana, took hañ til ad bølva, og sagde vid ættum ad vera 117. eñ Sedlarnér være ei nema 116. Og hootade þeim Olucku, sem af Strafskap hefde hallded epter Sedlenum. Jeg sagdist ecki hafa neirn Sedel feinged, sem orsakast munde af þvi, ad eg hefde komed hijngad fyrst i Dag. Tyrkeñ spurde mig ad Heite? Jeg sagdest heita Gustav Land-Kron. Riett, sagde hañ: Þu ert sa sem eg hefi gleimt, þiñ Sedill er i Vasa mijnum; Jeg skal huxa betur til þijn a Morgun. Hañ skipade þa Premur Prælum ad standa upp og fylgia sier. Vier feingum þa Tvær Karfer med þad aumasta Braud, sem eg sied hefe uñ Æfi mijna, og Priar stoorar Krwser med gruggad Vatn. Tyrkeñ kastade Braudenu til vor eins og Hunda, hvar af ad hvosust Aflog, so hvør hrissade Braudeð fra ødrum, og wr añars Muñe. Sumer rifn hvør añars Haar, og børdust med Knefum, so Tyrkeñ vard ad beria þa ofañ i Kaupeð. Jeg var so Ohappasamur, ad jeg feck hvørke neitt af Braude nie Vatne: Kvartade þvi uñ Hungur og Þorsta fyri Tyrkianum, og hroopade uñ Dropa Vatns. Eñ hañ geck fra mier med Spotte, og sloo i Lass Jarn-Grindeñe sem var i Dyrunum, og kvadst munde breita vid oss a Tyrkneska Vijsu, ef vid værum ei til Frids. Faer af Prælunum skipdust vid þad, helldur Olmudust þeir alla Noottena, og gafu Hnefa-Høgg fyri Braud; Voru so blaer og Blooduger uñ Morguneñ, og geordu þar med sialfer sijna Eymd eñ stærre. Hvørsu mier leid þa, er Gude kuñugast, jeg get ecke fra þvi sagt, og valla gat eg beded til Guds uñ Hialp. Jeg gat og ecke helldur sofid neitt uñ Noottena fyri Olatum Prælaña: Og þegar eg dottade, dreymde mig Skielfilega, hvad eg riede uppa mijnar epterfylgiande Rauner og Hørmungar, vard eg so ad bijda Naudugur viliugur þess sem ad Høndum kiæme.

* * * * * *
* * *

38. Cap.

XXXVIII. Cap.

Gustav selldur Tyrkneskum Kaupmanne, sem tekur hann wr Hleckiunum, og geörer honum Gott.

A Døgunn kom Tyrkenn aptur, sem sett-ur var yfer Fanngana, og hroopade a Frønsku: " Hier upp, þid Hundar, Hier wt til Erfidis. Jeg hlioop strax a Fætur, enn komst þo ecki wt fyrr enn seint, vegna Hleckianna. Tyrkenn vällde þa af, ofs þaa færaster voru 40. eda 50. Hiner voru epter og þookte betur, þvi þeir vonudu ad þeir mundu þann Dag frijer verda fraa Prældooms Erfide. Þeir sem wt-tekner voru, voru leidder wt a Stræted under bert Lopt, og þar rakad af þeim Haar og Skegg, og sagt þeir ættu ad fara til Skips ad ræna og faa Herfaang. Jeg heyrde a þesse Tiidinde, og huggade mig i Von þeirre, ad vær mundum kunna ad verda tekner af Christinnum Skipum, og faa so Frelse: Enn þad furdade mig, ad ecki var rakad Haar mitt sem annara, heyrde eg þa, ad eg ætte ei ad vera med Skips-Prælunum, hell-dur var mier skipad ad koma heim til Hwsboonda mijns.

Þa eg kom heim, spurde eg Osman Delisuf, hvad hann villde skipa mier? Hann bendte til mijn Hendenne, og leidde mig ad Hwsa-Bake, hvar hann var ad laata byggia nyann hannsann Vegg, atti eg þar ad bera samann Steina i eina Hrwgu. Epter 2. edur 3. Tijma, var mier skipad ad laata Steinana sem epter voru liggia, þanngad til ad Oddru Sinne, og ganga med Osman. Hann hafde keypt nijann Skips-Reida, sem eg atte ad bera heim fyri hann. Eg geck med þessum mijnum Hws-Fødur, og drog mijna þwngu Hlecke. Skamt fraa Divans Bain (hvar Stadgrens Prælar eru inne geimder) mætte honum einn Tyrkneskur Kaupmadur, sem hiet Ismael Asan, og talade vid hann nockra Stund: Enn eg skilde ei neitt af þvi, nema þeir nefndu mig. Þesse skodade mig grant, eins og Osman Delisuf Degenum fyri; Kaupmadurenn spurde mig ad a Val-

lendsku, hvørt eg villde skipta um̃ Hwsbændur, og gånga i sijna Piöonustu? Jeg gaf audmiwkt Andsvar, og sagde eg være fåtækur Fånge, sem yrde ad geöra allt epter gũ̃ara Skipan, og kyñe þvi eingvu þar til svara. Kaup-Madureñ hefur vijst sagt Tyrkianum Svar mitt, þvi hañ leit til mijn blijdlega og hlov, og liet segia mier ad hañ hefde seldt hønum mig, þo skylldi eg fyrst bera heim Skips-Reidañ. Eg gladdest nockud af þvi, þvi Kaupmadur var ecke so Illwdlegur sem Osman, og leit wt sem hañ være miwklyndare, og hugde eg nu betur til eñ ådur; Bar so heim Skips-Reidañ. Kaupmadur borgade mig 300. Rixdølum. Eg hafde nu eins marga Peninga hiå mier i Gulle, Jũsaumada i Buxur mijnar, og villde feigeñ gefa þå til þess, ef eg mætte Friåls verda. Þegar bwed var ad greida Fe þetta, geck Osman med mijnum nija Hwsboonda i Smidiuna, hvar af mier voru tekner Hleckerner þeir þwngu, og adrer liettare lagder aptur å vinstra Footeñ og Høndena, þeir voou hier um̃ 6. Pund, og stoodu mier lijted fyri: Foor eg so heim til þessa mijns Hws-Boonda, og kvartade fårt um̃ Hwngur og Þorsta. Liet hañ þa gefa mier gott Sticke af høangnu Kiøte og Braude, vijsade mier sijdañ å stoora Stein-Krucku med Vatn, so eg vard af-þyrstur. Jeg þackade audmiwklega og prijsade Gud i Hiarta mijnu, ad hañ hefde gefid mier so Medaumkunarsamañ Herra, sem breitte betur vid mig eñ hiner fyrre Tveir: Og til ad koma mier þvi betur vid hañ, kyste eg Knesallande å Kiool-Erme hañs, og lofade ad þioona hønum med Trw og Dygd. Hønum lijkade þetta allvel, og skipade mier ad bera nockra Korn-Secke ofañ af Lopte einn, sem hañ ætlade ad senda til Tunis. Um̃ Noottena liet hañ mig ei liggia hiå hinum ødrum Prælunum, helldur i litlu Herberge uppunder Þakeuu, å eiñe Gras-Boolstur-Sæng, þar svaf eg med Værd, og mætti vera i Fride, nema hvad þær Sexfætu Onådudu mig, sem eg feck i Osmans Kiallara, og eg villde giarnañ meiga ån vera.

* * * * * *

39. Cap.

XXXIX. Cap.

Gustav fær Kost að að leysa sig wt med M. Rixdolum, ella taka Tyrkia Trw: Fær 200. Hogg i Iliarnar, og kastast i Myrkva-Stofu.

NErsta Morgun var Eg hiaa Hws-Boonda mijnum ad klæda hañ. Hañ spurde mig þa, hvört jeg villde ei taka Mahometiska Trw, og skyllde hañ þa gera mig ad aalitlegum Mañe, og hiaalpa mier til goods Gyptu-Maals. Eg gat ei svarad so fliootf til þessa. Eñ bad hañ uñ sijder ad lofa mier ad skrifa til Malta, uñ Utlausn mijna, og segia mier hvad miked hun kosta ætte. Hañ svarar: Þu stendur hier sjaalfum fyri Kioose, ef þu hyggur þig kuña friiast wr miñe Pioonustu med Peningum, þvi eg hefi aasett mier ad laata þig ecke lausañ fyri miña eñ 1000. Rixdale: Eñ hvörneñ kaſt þu Uñkomulaus Christieñ Præll, ad faa so mikla Peninga fraa Malta? Eñ ef eg fiñ ad þar sie nockud meira huled under þiñe Persoonu, og þu siert ædre Tignar eñ Almeñilegur Soldat, er ei vijst eg sleppi þier lausum, þo þu biooder Tvofallt, og vil eg gefa þier 8. Daga Frest, ad þu laater mig añadhvört faa 1000. Rixdale fyri þijna Utlausn, eda verder Tyrke. Þu skallt og uñ þeñañ tilteken Tijma hafa þad Starf, ad vokva Bloomstureñ i mijnum Alldengarde, so þu hafer þvi betre Hentugleika ad yfervega mitt Tilbod: Eg skal sijdañ laata kalla a þig aptur nær mier þyker Maal til. Eg svarade eingvu Orde, geck i burt med aangraadu Hiarta, og þooktist sjaa ad Goodsemi Hwsboonda mijns munde ei vera til añars eñ ad locka mig i Neted. Jeg georde i Gardenum þad mier boded var, og bad Gud ad gefa mier siñ Krapt, so eg lieti ecke draga mig fraa Peckingu hañs Saaluhiaalplegs Ords. Ad wtvega aakvebed Gialld var mier Omogulegt: Eñ sjaa Widbioodur sem'eg hafde aa Mahometiskre Villu, hafde fest so diwpar Rætur i Hiarta mijnu, ad eg gat ei huxad til þess; Og veit Gud

hvada Oskop ad þa komu i Huga mier, samt hieldt hañs Myskun mier vid Vit og Rænu, og huggade eg mig vid þad, ad hañ munde ei yfergefa mig. Jeg asette mier og ad forlaata mig alleinasta uppa hañs Myskunsemi, og laata mig allrei leida fraa riettre Trw, þo þad kyñe ad kosta mitt Lijf. Jeg sagde þetta Hwsboonda mijnum um Kvøllded med audmiwkustu Ordum, eñ hañ stygdest so þar vid, ad hañ liet slaa mig 200. Høgg i Jliarnar, og draga mig i fwla og dimma Dyblissu, (sem var under Hwsenu) af Tveimur Spønskum Renegater, edur fraafsllnum, sem afneitad og kastad høfdu Christelegre Trw, eñ teked aptur vid Mahometiskum Villu-Lærdoome.

XL. Cap.

Gustav lijdur miklar Kvaler i Dijplissuñi af þeim Tveimur Reneganter, sem amiña hañ ad kasta Trwñe.

Eg laa i þessu Myrkre eins og eiñ Ve fæll Madkur, eñ þeir Myskunarlausu Renegantar, epter Skipan þess grima Jsmaels, þvodu mijnar Jliar, sem allar voru af høggunum sundur sprungnar og krassader, med beyskasta Edike, og dreifdu þar yfañ i smaatt moldu Sallte, sem ad geørde Obærelegañ Svida og Pijnu. Mier kom ecke Dwr a Augu alla þa Noott, helldur laa eg og veinade aan Aflaats, Oskande mier Dauda, so mijn Angist mætte Enda taka. Dageñ adur hafde eg ei feinged Mola Brauds, eñ þo fañ eg nu ei til Sveingdar fyre Kvøleñe. J Atta Daga epter þad, gat eg ei uppstaded a Fæturnar, og þa Tijd alla, feck eg ei til Matar, nema smaa Mola af þurru Braude, og Tvo Potta af fwlu Vatne, og vard eg ad bleita i þvi Brauded, so eg gæte neytt þess. Naudsynia miña vard eg ad leita liggiande, og þolde ei vid fyre Odaun, þvi þesser Tveir Renegatar vilidu ei, hvørneñ sem eg bad þa, taka Saurendeñ fraa mier, helldur neru þeim uñ Naser mijnar. Þeir voru sem

Holldleger Diøflar, sem Offrad høfdu Andskotanum Saalu siñe til eilijfrar Fyrerdæmingar, og gerdu sier aungva Samvitsku af ad kvelia mig hvad epter añad, ad Ismaels Asans Raadum, uppaa þad þeir þvi fyrre kiæme mier til Fraafalls: Eñ Gud styrkte Hiarta mitt, og hieldt mier vid stødugt Ged: Hvar fyre hønum sie Lof og eilijfar Packer.

XLI. Cap.

Gustav verdur nockud vægt, maa geora straangt Ervide, spurdur hvørt ei vilie verda Tyrke, neitar, og er skoreñ i Iliarnar.

Nijunda Dege epter þad eg var i Dijblissuna iñlæteñ, komu þesser sømu Tveir Trwar-Nijdingar eñ aa nij til mijn, og lømdu mig til ad standa aa Fætur, þo mier væru eñ miøg saarar Iliarnar. Mier var þa gefed nockud af volgum Rijsen-Grioona-Graut, og Mørk af Raudu Vallendsku Vijne til ad styrkia mijna Krapta, þvi miñ Herra villde epter Middeige uñ Dageñ brwka mig til eins sierdeilis Ervides, og merkte eg eñ, ad hañ villde locka mig til ad geora epter Villd siñe uñ Trwar-Skipteñ. Miñ solltne Mage var grædugur i þessa goodu Fædu, og hafde eg þvi loked Maaltijd miñe firr eñ Renegatar af vissu. Stuttu þar epter var mier skipad ad gaanga med þessum Møñum i Alldengard Hwfsboonda mijns, og bera þar Staanga Bindene: Var þad þa so þungt, ad eg gat ei lipt þvi fraa Iørduñe, þvi þad hefur vijst maatt vega haalft Centener, hvar fyre þesser Skaalkar neyddust til ad hiaalpa mier, og lipta þvi aa Herdar mijnar. Jeg borde ei ad klaga yfer þessu af Otta fyre Høggunum, sem þeir hootudu mier: Þeir knwdu mig til ad filgia sier med þessa Byrde stijfañ Fioordung Vegar til Keysara Kastalans, og var þesse Gaangur mier riett Vijsliarfull Kvalning, bæde Saker Þijngslaña, og miña saaru Foota, aa hvørium eg vard allsberum ad gaanga. Nu villda eg feigeñ meiga vera komeñ aptur i mijna sivlu Dij-

blissu til ad hvijla mig nockud. Þegar eg kom heim apt-ur, fañ eg Hwsbboonda miñ i Gotu-Dyrunum, hañ talade blijdlega til mijn og mællte: Hvernig geingur nu Gustav? Villtu ecke eñ verda Muselman? Jeg hneigde mig fyre hønum til Jardar, kyste og epter Landsens Sidveniu á ha-ñs Kiool-Erme, og bad hañ med Tárum, ad hañ villde leifa mier ad blijfa vid miñ Christeñdoom. Pad skal vel skie i Dag seger hañ, eñ eg skal kieña þier á Morgun ad kveda vid añañ Toon. Sidañ mællte hañ til Renegat. Látted á medañ þeñañ Hardhnackada Hund aptur i sijna Dijplissu, og skiered upp á hønum Iliarnar, so hañ kom-est ecke i burtu. Jeg bad aumkuuarlega med miklu Vei-ne, ad hañ villde aptur-taka þessa sijna Skipan, og vægia mier. Eñ þeir Bañsettu Trwar-Nijdingar risu mig med Vallde frá hønum, og veittu mier mørg og stoor Høgg, med sijnum laungu Stockum, sem þeir høfdu alltijd i Hønd um sier, vard eg þvi feigeñ ad flijta mier sem eg kuñe. Þeg ar eg var komeñ iñ, lokudu þeir Dyrunum, og komu aptur lijtelli Stundu sijdar, hafde þa añar þeirra i Hendeñe Liios og Streinge, eñ i añar Hende eirn Pott, i hvorium ad var Salltblandad Edik, og sette hañ nidur skamt frá mier. Nu þoökte mier sem eg ætte ad færast til Aftøku-Stadar og missa Lijfed. Þegar þesser Bøduls Bovar komu iñ, kom mier i Hug ad biooda þeim nockud af mijnum Gull-Peningum, ef eg mætte komast hiá Pijnuñe, eñ i Añ-añ Stad Ottadest eg, ad þeir munde ei ad eins ræna mig Peningunum, helldur og so kvelia mig þar á ofañ, og upp-hvetia miñ Herra til eñ meire Tijrañaskapar og Hardyd-gis, þar eg hefde duled Peningana fyre hønum, og syndest mier þetta meir Skadlegt eñ Gagnlegt. Þeinkte eg þa ad bera mig ad veita þeim Mootstødu, og sasnvel drepa þa ef eg gæte, og flija sijdañ. Jeg hlioop strax moote þeim er þeir komu, eñ af þvi eg gat ecke noted Vinstra Handlegg-sens nie Handareñar, so sem þurfte, vegna Hleckiaña, þa fell eg med Ødrum þeirra, eñ hiñ let þa Snørn um Háls mier, og streingde mig vid eiñ Járn-Hrijng sem fastur

stood

stood i Goolsenu, so eg gat valla nœd Andanum, Fœturnar reyrdu þeir og saman, og bundu þa vid Añan Jaarn-Hrijngeñ, skœru so diwp Sœr i Jliarnar, helltu so þar i þvi Sallt-blandada Edike, leystu Snorurnar af Hœlsenum og Footunum, og spiodu mig œ Imsa Vega, þa eg bar mig illa og hroopade til Guds, ad hañ med Sœluhiœlplegum Dauda villde leysa mig ur þvilijkre Eymd. Og so var mikel Vondska Añars þeirra, ad hañ villde þar œ ofañ breña œ mier Jliarnar med Liwsenu, eñ sœ Añar var nockud Vægdarsamare, og hindrade þad segiande: Ad Js mael Asan hefde þad ecke boded. Þegar þeir hofdu nu leinge spottad Gud og mig, geingu þeir frœ mier so œ mig komnum, ad eg skielfest þa eg huxa til þess. Jeg hafde nu einga Roo fyre Kvoleñe: Jeg villde bera mig ad plocka Salted ur Sœrunum med Fijngrum mijnum, eñ gat þad ei, þvi þad jook mier eñ meire Pijnu, og vard þvi ad lœta þad vera kyrrt. Þegar Dagade (ef eg riett til giet) fell eg i stoort Aungvit, og raknade ei vid aptur, fyrr eñ ad nockrum Tijma lidnum.

XLII. Cap.

Gustav taleñ œ ad taka Tyrkia-Trw, snijr Renegatis aptur til riettrar Trwar, þeir græda Sœr hañs, taka Rœd samañ ad flija.

EG hafde nu œtt Þriœ Herrana: Sœ Fyrste hefur vijst vered sœ hellste: Añar hönum framar i Hardydgeñe: Þridie þo hañ i Fyrstuñe lete Fridlega, þa var hañ þo Tyrañeñ Oguarlegaste, so eg get ei sagt þar frœ. Dageñ epter let hañ þa Tvo Renegatos vitia uñ mig, ei samt (kañ skie) i odru Skyne, eñ ad vita hvort eg lifde, og villde ei gefa mig til Frœfalls. Þa þeir komu til mijn, hofdu þeir med sier nockra Muñ-Bita af hordu Braude og lijted af Vatne, sem œtte ad vera allur Dag-Matureñ miñ: Þeir spurdu mig eñ alvarlega, hvort eg ætlade samt ad hallda œfrañ i

mijnu

mijnn Einrœde, og ecke taka Tyrkneska Trw epter þeirra Dœme? Jeg kvad þar Ney vid, þo eg kyñe þar med ad aviña allt Veralldareñar Gull og Audæfe. Meined þid (sagde eg) Gudlauser Skaalkar, ad eg fyre lijtels Aviñings Saker, vilie briota miñ Skijrnar-Sattmaala so svijvirde lega, er H. Guddoomseus Preñing, hefur vid mig geordt, og missa so mijna Hlutdeild i Himna-Rijke og þa Eilijfu Saaluhiaalp? Hvert skielfest þid ecke, nær þid hured til þess, ad þid erud Diofulsens Børn og Syner, sem epter Tijmañlegañ Dauda, munn pijna og plaaga yckur og yckar vesælar Saaler i Helvijte: Og þid bligdest ei vid ad vijsa mier Veg til Fyrerdœmingareñar. Hured ecke, ad eg vilie verda yckur Samferda þaangad. Su Kvøl sem eg hefe af ydur lided hijngad til, og eg kañ lijda hier epter, skal alldre hræda mig fraa Guds Vege, helldur vil eg þad allt Poleñmoodlega og stodugur utstanda. Hafe þad Saklausa Guds Lamb JEsus Christur fyre mijna Skulld þolad so margfalldar Kvaler, Under, Beniar og Bloods-Uthelling, og þañ allra Smaanarlegasta Krossens-Dauda: Hvi skyllda eg þa ecke med Pæklæte astunda, ad fiñast hon um trwr allt til Dauda. Geored ydur þvi ecke framar Mædu med þvi, ad nefna vid mig þa Mahometisku Diofuls Villu, Peinked helldur um ydart eiged Olucku-Tilstand, sem þid erud i komner: Audmijked ydar Hiertu fyre Almaattugum Gude med Falslausre Ydran: Afsegged Tyrkneskañ Villudoom: Reijsed ydur ur Satans-Kloom og Snørum, i hvørium hañ helldur ydar, med JEsu Blode dijrkeyptum Saalum, faungudum. Troded ei leing ur hañs Saklausa Blood under Footum, med hveriu þier erud Endurleyster. Guds Myskun er þo stærre eñ ydar Spijvirdelegar Synder, med hvorium þier i ydar Trwar-Afneitan hafed hañ til Reide reitt, og lijka sem neglt Christum ad niju a Krossen. Trwed ad eins, þad hañ vilie ecke eñ nu ydar Dauda. Hañ sijner ydur, ad sijns Fødur Naadar-Dyr standa eñ opnar, og vill ydur ei burt skwfa, ef þier med sañre Ydran falled honum til Foota, og miñed

hañ

hañ og hañs Fyrebeit: Ad hañ vill einkis Syndugs Dauda, helldur ad hañ snwe sier og life. Eg bid ydur fyre Saker H. Preñingar, taked aptur aan Tregdunar ydar Afneitan, sem þier vorud, eins og eg, þvijngader til med Ofrijke, aþars verded þier Eilijflega fordæmder, og mun þad sijdañ Einusiñe, eñ þo allt Of-seint, angra ydur, nær þier standed fyre Guds straanga Doome, ad þier hafed ecke vilad hlijda mijnum Trw-Hiartanlegum Aminingum. Eñ kuñe ydar Hiörtu eñ ecke ad hrædast: Pa er þad vel: Jeg varpa mier þo samt under Guds Vilia og ydar Ofrijkes Vidhøndlan. Giøred hvad ydur er befalad, ellegar þad sem ydar eigeñ Illska kemur ydur til. Pid saad eckert añad Svar hiaa mier, eñ ad eg vil lifa og deya sem Christeñ Madur. Ecke kom mier þad i Hug, ad Gud munde vilia hafa mig fyre sitt Verkfære i Algier, ad snwa aptur Tøpudum Saalum: Po var þad hañs Oendanlegre Mysk un ad þacka, ad þesser Tveir Renegati, sem hijngad til vœru mijner Bødlar, hrærdust so vid þesse mijn Ord, ad þeir spurdu, hvørt þad være møgulegt, ad þeir kyñe ad faa aptur Guds Naad, ef þeir Opeñberlega afneitudu Tyrkneskre Trw, og ad nyju iñlijmudu sig Christelegre Kyrkiu? Jeg forsoomade þa ecke med kroptugum Bevijsingum ur H. Ritningu, ad sañfæra þa og yfer-bevijsa þeim Guds Sañleika, so þeir ecke ad eins tooku til ad graata, helldur hietu og ad utrijma alldeilis ur siñn Hiarta Mahometiskañ Villudoom, og gefa sig aptur til Christelegrar Trwar. Pegar vær høfdum talad um þetta nockurn Tijma, spurdu þeir hvørt eg villde ei flyja med þeim burt fraa Algier, ef þeir kyñu ad naa þvi Tækefære? Eg þorde nu valla ad trwa þeim: Eñ þa þeir, so gott sem med Eyde, Stadfestu, ad þeir villdu fast med mier standa og biarga mier, allt til sijns sijdasta Blood-Dropa: Og mig þar ad auke sioalfañ laangade so miøg epter mijnu Frelse, þa svarade eg Jaa. Eñ bad þa fara sem varlegast, og leitast vid ad flyja helldur a Sioo eñ Lande. Renegater søgdust fyre þvi sorga skylldu sem best þeir kyñu, og utvega oss Mat og Dryck: Eñ ef ad Is-

maes

mael Asan, villde ꝏ medan nockud adhafast vid mig, þa skyllde eg segia mig veikan, og bidia han ad vægia mier so leinge med mijna Koste, ad taka Tyrkia-Trw, þar til mier batnade, og ad eg kynne sijdan ad lꝏta han vita hvad eg af-riede. Epter þetta vard eg vissare um Trwfeste þeirra, þvi Annar kom strax til mijn aptur, og þvode med fersku Vatne Sallted ur Ilium mier, og smurde þær aptur med Oleo, so eg fieck þar af goodan Bata og Linun, gat þa og sofed epter þad.

XLIII. Cap.

Gustav hvattur af sijnum Herra til Trwarskiptana: Verdur veikur: Flijr med þeim Renegatis: Fær O-Sioo: Verdur Hertekenn aptur.

DAgenn epter var allt þolanlegra fyre mier, og greru Fætur mijnar Vonum brꝏdara, þvi Renegati hiꝏlpudu mier med mikelli Astundau. Þeir høfdu sagt Hwss-Boonda mijnum ad eg læge mjøg veykur. Han kom eitt Sinn siꝏlfur til mijn, bar eg mig þa aumlega, og var sem hønum findest til þess, og sagde: Ad eg med minne Þvermoodsku steipte mier siꝏlfur i Oluckuna, þar han villde geøra mier betre Koste, ef eg lete undan, og forsmꝏde ecke sijna frambodna Goodvilld, hvar med eg stoorlega til Reide reitte han mikla Spꝏman Mahomet. Sagdest og siꝏlfur neydast til vegna þeirrar Byrdingar sem han ætte hønum ad sijna, ad breyta so hardlega vid mig. Kvadst þo ætla ad vona, ad nær eg yrde heill aptur, munde eg huxa mig um, og ecke spilla fyre mier af ꝏsettu, minne Tijmanlegre Velferd, til hvørrar han villde hiꝏlpa mier, helldur geørast Riettsickadur Muselman, so eg kynne ad komast ur øllum frekare Mootlætingum, og verda brꝏdt einn ꝏlitlegur Madur. Jeg svarade hier til epter Renegat. Avijsan, og brwkade þod Orda-Tiltæke, sem hellst kynne ad hræra han til ad breita Vægdarlegra vid mig. Epter þetta vard eg alvarlegaveikur, hvad ed ecke lijted hryggde Reneg. þvi þeir

þooktust

booktust hafa funded gott Raad til ad geta flwed. Þeir høfdu feinged fier Baat eiñ, og safnad Vistum handa oss, hvad þeir huldu i gamalli nidurfalleñe Bygging, geørdu sig so Reidubwna ad flyia, þegar mier batnade aptur. Þetta varade i 13. Daga. Þeir høfdu þa og feinged sier Tuñu ad laata a Vatned handa oss til Ferdareñar, sem atte nu ad ske Noottena næst epter, ef eg være fær til þess. Jeg sagdest feigeñ fara med þeim, nær sem þeir villdu. Um þad Leite var Byr goodur ad sigla fraa Algier, til Stadarens Majorca. Þegar Myrkt var orded, og Meñ voru vaner ad leggia sig til Hvijldar epter Hwssboondans Leise, komu þeir til mijn, tooku af mier Hleckena, og færdu mig Assijdes a Borgar-Mwreñ, hvar vid gaatum hæglega ofañ komest, flijttum oss so til Hafnareñar, sem var fraa Borgeñe M. M. Skref. Vatned og adrar Naudsyniar færdum vid a Skip, høfdum gamallt Segl, og Tvær Stijres-Steingur. Løgdum so fraa Lande i Nafne Guds þo Myrkt være, so vier saaum ei Handa vorra Skil. Byreñ sijndest oss Hagstædur, og rerum vær so i Akiefd, so vier giætum sem fyrst komest Algier a Hvarf. Þetta var ad soñu hin mesta Vogun, ad fara ut a Villu-Haf a litlum Baat: Eñ vær villdum helldur deya i Siovonum sem Christner, eñ ad steypa Saalum vorum i eilijfa Fyrerdæming med Tyrkium. Jeg talde og um fyre þessum Reneg. sem betst eg kuñe, ad þeir skylldu vera Hughrauster og Ottast ecke: Þeir geørdu og til þad betsta þeir gaatu. Nu sem Dagade, og Soolar-Geislarner skinu a Siooeñ, þa saaum vid ecke neitt til Algier, eñ Vindureñ took ad snwa sier til Vesturs, hvørs vegna vier Ottudumst, ad ef hañ hielldest vid, þa munde hañ reka oss a Hægre Hønd ad Sardinien, edur og uppa þær Frøusku Strander. Þetta hrigde oss ad soñu ei so miked, so sem þad, ad oss munde bresta Lijfs-Medøl til so laugrar Ferdar, vid vonudum ad fiña eiñhvørt Christed Skip, og hielldum afram af øllu Kappe.

Þegar vid høfdum nu vered ad þessu i 6. Dægur Svefnlauser, eñ saaum hvørke Skip nie Land, so ad Kraptar vor-

er tovkn'ad bila, Kosturen ad þverra, og Vatned hafde i Naatt-Myrkreun Ovorum spillst nidur, breptum vær strijdan Nordvestan Vind, so Bæturen var i Haaska, og Lijf vort med, en fundum eingen Hiaalparraad: Treystum þo Gude, og lietum reka fyri Vinde sem verda villde: Petta værde til þeirrar Fiordu Nætureñar. Morguneñ epter heyrdum vier eitt Fallstickis-Skot skamt a burtu, en viss-um ei hvort þad var helldur a Siov edur Lande, sen þa yf-er oss hin mesta Skielfing, er vær litlum Tijma þar epter saaum eina Algieriska Pramu hier um 100. Skref fra oss, sem stefnde til vor. JEsu Maria! sagde añar Renegat. med samanlogdum Hondum: Nu erum vær tapader. Jeg þecke þetta Skip, ad þad heyrer Ismael Asan til, og villde hafa fleigt sier Utbyrdis; En eg hindrade hañ, og sagde ad Siaalfs-Morded fordæmde hañ, eins og þo hañ hefde Tyrke kyrr vered. Jeg bad þaa vera Gude i Him-nenum eins trwa, og þeir hefdu nu nockra Stund verid mier, og blijfa JEsu Nafus stoduga og glada Vidurkieñ-ara, so þeir misstu ecke þa fullkomnu Farsælld eilijfrar Saa-luhiaalpar, þo þeir ei hefde med Floottanum getad, sem vær hugdum, odlast þa Tijmanlegu. Po þeir take af oss Lijfid, sagdi eg, þa verda þeir þo ad laata oss bijhallda Himnenum. Gud mun og hiaalpa oss ad sigra allar aa-fallande Hormungar. Tyrkiarner komu braadt til vor, og skipudu oss ad gefast upp, og koma a sitt Skip. Jeg var fyrstur til þess, og sijdan fylgdu þeir mier epter: Vo-ru þa strax bundnar a oss Hendur og Fætur, og oss kastad i Horn eitt, og hootad Dauda i Ismaels Asans Nafne, sem strax skyllde frañkvæmast er vid kiæmum til Algier: Vorum vid nu þadan 4. Mijlur. Um Middege komu Tyrkiarner fyri Stadeñ Algier, geordu strax Bod Ismael Asan, ad vid værum tekner, og fluttu oss so til Lands.

XLIV. Cap.

Gustav kemur aptur til Algier. Renegati pijnder: Hañ lijdur Hwngur og Porsta.

Jer vorum nu flutter heim af Fiølda Maña, sem epter Gudlausra Vana, kostudu að oss Steinum og Skarne, og leiddu oss fyri vorn Hwsboonda: Hañ rañsakade oss, og leitadest heldst epter ad vita, hvørnig vier stwd hefdum. Jeg hieldt Svørum fyrer oss: Po løgdu Reneg. nockud til. Peir voru so Einbeitter, ad þo þeirra Hendur bundnar være að Bak aptur, þa kostudu þeir samt af sier øllum þeim Tyrkneskn Klædum sem þeir nædu, nidur fyri Fætur Ismaels, og søgdust nu ei leingur vera Muselmeñ, helldur villdu þeir lifa og deya Christner. Jsmael gniiste þa Toñum samañ af Heipt, og stappade nidur Fætenum, so eg visse ei nær eñ hañ munde Heilaklifwsa þar med Kordanum; Eñ þar hañ villde ei læta þar so nædduglega af-komast, þa hepte hañ Brædre siina, eñ skar af þeim Eyrun med eigeñ Hende, og negldte þau að Dyrnar, hvad mier þookte Hørmuleg Sioon, og hugde mier munde ei betur gæanga.

Mier veittu þeir 100. Sløg að berañ Hriggeñ, so eg fell nidur að Goolfed, og drovu mig so hæalf-daudañ i þa fyrre Dijblissu; Pæangad var og kastad þeim auñu Renegater, og bundeñ ein Stein-Kwla, sem vo meir eñ Centener, fast vid Fætur þeirra, so þeir giæte hvørge komist. Pwngar Jæarn-Vidir voru lagdar að Hendur þeirra, og festur añar Ende vid Jæarn-Hrijng sem stood i Goolfenu. J þessu Fæangelse lidum vid Obærilegt Hwngur og Porsta.

Eg geørde mig nu eñ ad Predikara, og hvatte þar til Stødugløndis, og ad þeir skylldu ei hrædast Daudañ, hvørsu Ogurlegur sem hañ være, þvi þeir mundu epter hañ ødlast eiliist og Oforgeingelegt Liif, og gæanga frañ fyri Gud med Glede, so sem trwer Pijslarvottar, og i margra Pusundsiñum Pusunda Eingla og Maña Selskap, niota þeirra allra fullkomnustu Velserla Liifs og Sæalar. Eg

talade og um̃ Daudañ, og framfærdi þær Greiner Ritningarrñar, sem helst ættu vid þvilijkt Efne. Nær þeir tøludu um̃ Moodur Mariam og adra Heilaga, bidiande þær Hiælpar, þa lastade eg ei ad sønu þeirra gooda Meining, eñ bad þær reida sig alleinasta uppa Forþienustu og Fyriboon JEsu Christi, sem eingvañ hañ villde fraa sier reka er til hañs kiæmi, hvad mijner Renegatar allvel underrstoodu, hielldu med miñe Meining, og styrktu mig i þeirre Von, ad þeir villdu fwslega offra Lijfe sijnu fyri Guds Nafn og Ord, og Saker eilijfrar Sæluhiælpar. Þegar vær høfdum nockra Daga vered i þessum Gudrækilegum Paunkum, þa sende Ismael Asan Eittsiñ til vor nockud lijted Braud og Vatn: Og med þvi Renegatar høfdu tapad Gunst Ismaels, sende hañ Tvo Jnlenda Tyrkia til vor, sem af Vandlæting vegna siñar Ovsuls Trwar, hondludu vid þær sem Villudijr, og trodu þær med Footum, so þeir tøruduft. Vid þeckudum Gude Hiartaulega, þa þeir geingu i burt: Og mættum nu bijda, jeg veit ei hvad leinge, þangad til vid feingum aptur Mola Brauds, og lijted af vondu Vatne. Reneg. ættu nu Dag hvørn Von aa Pijslunum, og Oskudu sier Dauda Oaflætañlega.

Þeir Tveir sendu Tyrkiar spurdu, hvørt þeirra Herra Ismael Asan munde vanta Aræde til ad framkvæma aa þeim hootadañ Dauda? Pa svørudu þeir: Segid þeim Helvijtis Elldebrande og Hølldlegum Diøfle, ad vid Ottunst ecki meir Daudañ eñ hañ; Hønum og ydar Høfud-Svikara Mahomet i Træss, eñ þeim Saña Prij-Eina Gude til Ærn, vilium vid med mestu Anægin frambiooda ockar Lijkame under allar Pijsler sem upphuxadar verda, og gefa so øllum Christnum Prælum eitt Epterdæme uppaa þad, hvad Riett-christens Skyllda wtheimter, þegar hañ ratar i Mordingia Klær ydar Tyrkiaña.

Þeir villdu og hafa talad meira, eñ Nafa-Sløgeñ sem Tyrkiarner gaafu þeim i Andliteñ med Knefunum, hindrudu þær fraa ad hafa fleire Ord. Tyrkiarner hootudu, ad Ismael Asan skyllde vita ad hefna sijn sialfur aa þeim, fyri

Smꜳn þa er þeir hefdu giørdt hønum, og þeim heilagasta Spꜳmañe Mahomet, og þad ꜳ hañ Hꜳtt, ad øll Algier, Jꜳ, aller Meñ ꜳ Jørdu, einkum þeir Christnu Hundar, skylldu skielfast þar af og forundra sig þar yfer. Jeg ꜳsakade mijna Medfꜳnga fyri þeirra Stooryrde, hvar med þeir hefdu orsakad sier eñ skielfilegre Doom, og være þetta nij Awirding fyri þꜳ, sem giørde Straffed eñ stærra. Þeir kvꜳdust hafa giørdt þad i þeirre Meiningu, ad þeir kyñu þvi fyrre ad skiliast vid sijna Pijnu og Kvaler: Løgdu þad og til, ad þorsi þeir med sañrar Trwar Afneitan, hefdu so Hrædelega Syndgad gegn Gude, þa munde hañ þvi fyrre gefa sig kvitta, sem þeir meir hefdu forsvarad hañs Æru. Þegar Jsmael Asan hafde heyrt Søgn Tyrkiaña, foor hañ til Bassans i Algier, og sagde hønum þeirra Tveggia Renegat. Gudlastaner ꜳ moote þeim H. Mahomet. Bassen Rꜳdfærde sig vid Mufei, edur hañ Tyrkneska Biskup, og af allre Akiesd hvatte hañ til ad lꜳta ei þess mikla Spꜳmañs Lastaner Ohegndar vera: Gaf þvi Jsmael Asan Leife til ad aflijfa þessa Tvo Spønsku Renegater, ꜳ hvørn hañ Hꜳtt sem hønum litest, og hañ upphuxa kyñe.

XLV. Cap.

Gustav sier ꜳ Pijsler og Dauda þeirra Spønsku Renegata.

Þegar Jsmael Asan hafde ꜳkveded vissañ Dag, nær þeir skylldu Lijflꜳtast, þa liet hañ fœra oss ut ur þeirre fwlu Dyplissa vorre, og leggia Reneg. ꜳ Hross-Hꜳr bundnar i Asna-Tagl, og let so draga þa um øll Stræteñ i Augsyn Otølulegs Fiølda Foolks, og sijdañ ut fyre Ported Babasson, þar Tyrkiar voru vaner ad retta Saka-Møñum. Jeg hlaut ad gꜳnga epter þeim med þungum Jꜳrn-Hleckium ꜳ hvørium Fœte, og bundnum Høndum ꜳ Bak aptur i Kross. Jsmael reid undañ ꜳ Heste, eñ þeirra Mezuar edur Bødull rak Asnana med

Svipu, so þeir Spønsku strícktust alla Vega a Hross-Haanum. Sem komed var ut fyre Ported, þa voru þeir bundner vid Tvo sijvol Tre, sem Jaarn-Nagle var i gegnum rekeñ i Midiu, og fester adrer Tveir Endarner i Jørduñe. Epter þad las Bødulleñ med hærre Raust þeirra Dauda-Søk, og spurde þa: Hvørt þeir ecke jatudu þaug Tyrknesku Trwarbrøgd søñ ad vera, og hvørt þeir villdu ei aptur taka Lostunar-Yrdeñ i gegn þeim mattuga Spamañe Mahomet, ad ødlast þar med hægre Dand-Daga. Þeir svørudu Oskielsder Ney: Og hvad meira var, sem mig undrade stoorlega, hroopudu þeir a Vallendsku, sem þeir vel tala kuñu.

" Bølvadur se Mahomet med øllum sijnum Lærdoome,
" og aller þeir sem trwa a hañ og hañs Lærdoom, þeir
" verda og sañarlega Bølvader af Prij-Einum Gude þeir-
" ra Christnu. Vid erum Christner, vilium og deya sem
" Christner.

Þegar Jsmael Asan heyrde þetta, vard hañ sem Olmur Hundur, og skipade Bødlenum ad spara þeim eingva uppþurañlega Kvøl nie Grimd. Sijdañ took Bødulleñ eina Taung, og reif med heñe allar Neglurnar af Taanum a þeim Spønsku, hvar af þeir veinudu Yfer-Mæta, so eiñ Steirn hefde mætt jafnvel kuinast vid af þvi. Þessu nærst bar Bødulleñ Breñestein i flata Reim edur Band, og vafde um þeirra særdu Tær og Fætur, og kveikte þar so Elld i: Gaaku þeir þa varla Hlioodum upp komed, vegna þesstar Otrwlegu Kvalar. Jeg snere mier nu undañ, og gat ecke horft a þessa Angist, eñ feck strax Hogg, so eg hlaut ad snwa mier vid aptur. Ad þvi bwnu makade Bødulleñ Haar og Høfud þeirra Spønsku i smaatt møldum Breñesteine Oliu-blønduðum, allt ofañ ad Augna-Lokum, og kveikte so Elld i, so ad allt Hefuded logade: Og af þessare Pijnu-Ofraun, uñhverfdust Auguñ i Høsdenu, Tungañ teigdest og kastadest ut ur Muñenum, og so hrærdest allur þeirra Lijkame, ad Krossen sem þeir voru bundner vid, og grafeñ var i Jørdena, took ad losast, hvørn Meñ strax festu

betur

betur nidur med Fleigum. Eg bad Gud þeim Myskunar i Hiarta mijnu, ad hañ fyre Sealuhiealplegañ Dauda villde sem fyrst Enda gesra a þessare þeirra Grimdar-Kvøl, og gefa þeim Stødugleik sañrar Trwar. Midt i Kvølunum voru þeir eamiñter ad gesrast Tyrkiar aptur ad niju, eñ þad gylldte ecke: Helldur heyrdust þesse Ord til þeirra med Meattlijtelle og leagre Raustu, ad sig leangade nu til ad deya a sinum Krosse Saklauser, eins og þeirra Sealuhiealpare og Frelsare JEsus Christus, og ad þeir sæu hañ i opnudum Himne, hvørsu hañ med utbreiddum Fadme kiæme og villde taka vid þeirra aumum Sealum, ad leysa þær ur þessum Eymdar-Dal, og færa þær iñ i Eilijfa Glede. Eg gat ecke bundest Teara, og gladdest þo i Hiarta, af Stødugleik þessara Mañа, og þeirre Huggun sem Gud gaf þeim, gyrntest þvi sialfur ad verda Hluttakande i þeirra Sealar-Velferd: Eñ hier fyre var eg hæddur og spiadur af Tyrkium. Af miñe Samaumkvan vard Bødulleñ eñ grimare, og took Jearn-Hamar, smeamolade med hønum þeirra Armlegge Fætur og Lær, so Beina-Broteñ stoodu ut uñ Holld. Þesser Pijslar-Vottar geatu nu ecke nema geyspad, og niist Toñunum samañ. Epter þad dreyfde Bødulleñ þurrum Healme allt i kriung um þa, og kveikte þar Elld i, meinte so ad steykia þa alla jafnt Eñ Gud, til ad stitta þeirra Kvalar-Stunder, hagade þvi so til, ad Vindureñ sloo Reiknum so eakast ad þeim, ad þeir køfnudu þar af, og, sem eg viist trwe, uppgeafu siñ Anda, sem JEsu Nafns og Lærdooms sañer Vidurkieñarar og stadfaster Jeatendur. Þegar ecke fañst nu med þeim Lijfs-Mark, voru þeir tekner af Krossenum, skoren af þeim Høfudeñ, og negld easamt Tungunum, sem þeir høfdu slited ur Kverkunum a eiñ Stiaka, Lijkamarner sijdañ til Øsku brender, og Øskuñe utdreist uñ Astøku-Stadeñ allt i kriung. Jeg var alltijd i þeirre Meining, ad Hlutfalled muude nu hitta mig: Eñ Gude hefur ei þocknast ad afhenda mig so skiott Daudanum, helldur leata mig biida Keyre Hørmungar-Tilfella, hvar fyre mig ad þessu Siñe

hendte eckert Jllt, nema hvad Tyrkiarner elltu mig til Hwſs mijns Herra, koſtudu aa mig Skarne; og ſpiodu mig.

XLVI. Cap.

Guſtav fær C. C. Hogg aa Baked, og eins morg ad framañ. Frelſaſt fraa ſijnum grimma Hwsboonda. Fær nijañ, ſem lætur lækna hañ.

Strax ſem eg kom heim, ſpurde Iſmael Aſan mig ad, i Naaviſt nockra Hundrad Tyrkia, hvørt eg ecke nu ſtrax i Stad, villde taka Tyrkneſka Trw, ad komaſt hiaa þvi Straffe, ſem eg med mijnum Floottа hefde forþenad? Þeſſe Spurning var riett Reidarſlag i Hiarta mijnu, og batt ſo Tungu mijna, ad eg gat ecke talad Ord, helldur fiell aa Knie, og bad miñ Herra uñ Naad. Þu forſtockade og hardſvijrade Hundur, ſagde hañ: Eg ſie georla, þu villt ecke beckiaſt mijna frañ bodna Naad og Myſkun, helldur blijfa vid þijna Fyrertekt: Eñ ſo þu kuñer ad faa þijn forþient Laun, þa ſtanda hier nockrer Muſel-Meñ, ſem ſkulu veita þier C. C. Sløg aa þiñ Hrigg, og eins mørg aa Kvideñ, og færa þig ſo i þijna gømlu Dypliſſu, hvar þu ſkallt vanmegnaſt ſem Hundur. Hlupu þa ſtrax aa mig Fioorer ſterker Tyrkiar, ſleingdu mier nidur, og ſtoodu ſo aa Høndum og Footum mier: Sijdañ komu Tveir Gryſker Þrælar, ad ſlaa mig a Baked, ſo mørg Hogg ſem Naad var fyre geordt, og nær þad var bwed, ſneru þeir mier uñ, og ſloou mig af øllum Mætte aa Kvideñ, ſo eg af Kvøl og Hiartans Ofraun forgleymde ſiaalfum mier, utſtood og med ofur-Hliodum þeſſa Helvijtis Piñu, þar til eg uñ ſijder feck miklar Sina-Kreppur edur Nidurfalls-Soott, ſo eg kaſtadeſt og billteſt uñ, og þeir nærſtadder voru, þeinktu ad eg mundе ſprijnga i ſundur þar i Stad. Eñ Almaattugur Gud, ſem ſo opt hafde þrifed mig ur Daudans-Kverkum, frelſade mig eñ fraa Daudanum. Eg took ſijdañ ad rakna vid aptur, ſo eg gat lited upp Augunum, bad eg þa fyre Guds

Skulld,

Skulld, ad gefa mier Dropa Vatus, ad svala med miñe breñande Tungu. Ismaël Asan villde þad i Fyrstu ecke leifa, eñ eiñ Tyrke sem stood vid Hlid haus, kom þvi til Veg ar, ad eg feck ferskt Vatn, sem þa smackade mier betur eñ betste Dryckur. Þeir Tveir Grysku Prælar færdu mig so aptur i Jard-Hws-Fangelsed, og af Medaumkan gaf-su mier nockud lijted af Brande, sem eg hulde i Burum mijnum, þar til mesta Kvøleñ mijnkade, og leifde mier ad nærast, og stilla Hwngred. Epter þetta var eg hier uñt Viku Tijma miøg veikur og aumur. Miñ Tyraniske Hwsboonde hafde ætlad ad pijna mig a herfelegasta Hætt, til ad taka Tyrkia-Trw, og ef eg villde ei lata leidast þar til, þa skyllde kasta mier epter Tyrkneskre Sidveniu, so sem Mahomets Foragtara a Krookana a Mwrnum. Þessare Pijsl er so hattad, ad þeir i Algier i vissum Stad, sem heiter Babel-Sund, þar sem geinged er ut af Stadnum, hafa fest Jarn-Krooka nockra, til ad sia sem bogeñ Giæsa-Hals, edur Fiske-Aungull i Mwreñ. Þegar Tyrkiar hafa eiñ Saka-Mañ, sem þo a Stundum hefur forsied sig nærsta lijted, þa flytia þeir hañ uppa Mwreñ, afklæda hañ, og hrinda honum fram af, so hañ fellur a einhvørn Krookeñ, og hanger þar til þess hañ deyr. Hitte Krookureñ a riettañ Stad, þa kañ Madureñ snøgt ad deya: Eñ kome þar a Footur, Handleggur eda Bak-Hlu te Mañs, sem eg opt matte med Skielfingu asia, þa hlaut su auma Mañeskia ad hanga þar: Eiñ, Tvo edur Pria Daga, uns hañ af Hwngre vanmegnadest til Dauda. Þar a auka og Tyrkiar þeirre bølvadre Hardydge, ad þeir med Snørum lypta upp Høfdenu a þessum Mañeskium, svo Blooded skule ecke kiæfa þa, og þær þvi leingur kveliast. Dageñ adur eñ þeir færdu mig ur Dyplissuñe, þa foor Hwsboonde miñ med fleyrum ødrum Tyrkium uppa Mwreñ hia Borgar-Hlidenu Babel-Sund, til ad utvelia heutugañ Stad, þar sem hañ skyllde lata kasta mier a Krookana, so eg yrde langsamlega kvaleñ, so framt eg villde ecki lata af Trw miñe. Hañ bograde vijda uñ

Mwreñ, og giærdest fram af: Eñ so villde til, ad hañ fyri Guds Alvijsa Forsioon, sem ei kuñe leingur lijda hañs Grimd og Hardydge, þa hañ i einum Stad fram af giægdest, steiptest ofañfyri Mwreñ, og fell a eirn hañ hvassasta Krookeñ, og hieck þar fastur mille Brijngubeinsins og Puñlijssins. Hañ greniade mikilega, eñ hlaut þo, adur Meñ gætu hialpad hønum, ad sundurbresta þar og slitna, þar til hañ blies wt siñe Ohreinu Sal; Frelsadest eg þa fra þessum mijnum Offooknara og Tyraña: Og neita eg ei, ad þa eg heyrde þetta, gladdist eg af Hiarta med siálfum mier, eñ liet þad þo ei i þinu miñsta a mier merkia, helldur sagde til Tyrkiaña og Prælaña er i krijng stoodu, ad eg sampijndest hañs Olucku, þvi jeg (ad gleimdu þvi Illa sem hañ gesrde mier) hefdi alltijd vonad ad hañ munde lata af ad offækia mig leingur, fyri Saker miñar Trwar. Med þessu Smiadre gesrde eg mier ei all-lijted Sagn, þvi eirn af hañs Ætt-Moñum, sem het Cadem Hamet, og var eirn Yfermæta Rijkur og vel virdtur Madur i Algier, alyktade hier af, ad ecke være eg Hefndargiarn, so sem flester Prælar eru vid sijna Ohmyskunsama Hws-Fedr: Took mig so strax heim med sier i sitt Hws, hvar eirn Portugisiskur Præll, sem vered hafde Skips Bartskiere, hlaut ad taka mig i Grædslu, uppa Cadem Hamets Kostnad, so eg ad Mañude lidnum vard alheill, og kuñe gesra hvad mier var skipad.

XLVII. Cap.

Gustav vel halldeñ hia Hwsboonda sijnum, ma vera Barn-Fooftre og Sprok-Meistare Doottur hañs.

Hesse miñ Hwsboonde Cadem Hamet, breitte vid mig riett Christelega, og var eg hia hønum i Sio Aar. Hañ skipade mier alldrei ad gesra meir edur framar eñ eg gat orkad; Hañ liet mig vera Barnfoostra Sonar sijns, og bera hañ a Stundum a Handlegg mijnum wt um Stræteñ og leika vid hañ.

Hañ var hier uñ Fiñ edur Sex Aara, og villde alldrei skilia vid mig Noott nie Dag, hvar fyre eg og ad-naut hañs til margra goodra Hluta.

Jeg hafde so 3. Aar vered i Algier, ad eg spurde ecki neitt til mijns Marqvis, edur añara sem æsamt mier voru æ Malteser Skipenu, og Hertekner voru af Tyrkium, hvørt þeir væru dauder eda lifande, edur hvar þeir lendtu. Miñ svolgne Fearsioodur villde ei hrøckva til ad leysa mig wt: Mier leid ad søñu miklid vel, eñ hneixladest þo æ þeim Svijvirdingum og Syndum, sem yfirgeingu medal Tyrkiaña. Hwsboonde miñ gaf mier opt gooda Von uñ mitt Frelse, eñ villde þo hafa fyri þad ælitlega Suñu Peninga, sem mier var Omøgulegt wte ad læta. Hañ ætte og fyri utañ siñ ædur-uñgetna unga Son, eina Dootur 18. Aara ad Alldre, sem het Ahamula Zaine, og var uppfrædd i Mahometiskum Trwarbrøgdum. Hun var Dæfrijd sijnum, og kostulegur Kveñmadur, prijdd mørgum Dygdum. Jeg sæ hana Daglega, og talade opt vid hana: Þo reiknast þad hiæ Tyrkium mikil Synd, nær Ogypter Kveñmeñ læta nockurn Karlmañ siæ sijna Asioonu bera, nema hañ sie ordeñ Sextugur eda Siøtugur ad Alldre; Þess vegna þegar þær gænga i Bad, edur til daudra Maña Grafa, ellegar til Maribont, (so kallast þeir Meñ af Tyrkium, sem halldner eru fyri heilagt Foolk) þa verda þær ad hafa Klæde fyrer Andlitenu, sem hylie þeirra Eñe., Naser og Kiñar: Eñ heima hafa þær ecke þeñañ Bwning, þvi Tyrkiarner reikna þæ Christinu blinda, og hafa þa Meining, ad Konur sijnar og Dætur skipte sier eckert af þeim: Og þad hefur Hwsboonde miñ eirneñ þeynkt uñ mig, meinande mier þvi ecke ad stytta Dægur Doottur siñe, og reika med heñe wte æ Morgnana og Kvølldeñ þegar svalt var Vedur. Eñ sw hellsta Orsøk til þessa var sw, ad eg ætte ad kieña heñi Vallendskt Tungumæl, hvar i hun took sæmilega Framfør: Jeg hafde og ædur nockurn Veigeñ numed Tyrkneskt Sprok, so hun kuñe þvi helldur skilia mig, og eg hæna. Þa eg studerade i Jena, lærde eg Vallend-

skuaf

ſku af ſialfum mier, þvi hun kemur ſaman vid Latinu: Jeg hafde og Grammaticam og Lexicon ad ſtydiaſt vid. Jeg ſagde Ahamula a Vallendſku þad ſem hana forvitnade ad vita, hvar af hun numde Tals-Hattuna, og kynte ſier ſo Maaled.

XLVIII. Cap.

Guſtav helldur Samtal vid ſijns Herra Doottur, ſem vill Chriſtnaſt og fara fraa Algier.

Af þeirre jafnadarlegre Umgeingne, ſem eg hafde vid Ahamula, trwde hun mier ſo vel, ad hun eitt Sinn ſagde mier fraa, ad Mooder ſijn (ſem var Eingelſk ad Ætt, og hafde kaſtad Trw ſiñe) hefde ſagt ſier margt um Chriſteña Mañа Hattalag, eirnig uñ þa Vyrding er Meñ bæru fyre Eingelſku Kveñ-Foolke, og marga adra hægelega Hlute, hvar af hun kvadſt hafa uppvakſt, og hneigſt til Chriſtelegrar Trwar. Eg þorde ei ad geſa mig i þeſſa Samrædu vid hana, ef hun kyñe geora þad af Freyſtne, og færa mig ſo i Oſæru, og geck þvi braadt fraa heñe, hvar af hun riede, ad eg heſde Misgrun uñ heñar Trwleika og Einlægne. Kallade epter mier og ſagde: Pu georer mier Raanglega til Guſtav, ad þu hefur illañ Þanka uñ mig, og mælte ſramveigis: Mijn Fæding eñ ecke miñ Frijvilie, heſur geordt mig Tyrkneſka: Eg er orðeñ leid af gøldum Sidum mijns Foolks, og villde giarnañ meiga verda Chriſteñ, og er mier þad full Alvara: Eg medkieñe fyre þeim Gude, ſem ſkapad hefur Himen og Jørd, hvørium þu þioonar, ad eg hefe eckert Fals i Siñe, og þad er mier Angur, ad Mooder mijn er ſalleñ fraa þeirre Trw, i hvørre hun var þo uppfrædd. Eg hefe litlu betra Urkoſta eñ ein Ambaatt, og er ſem Fange, er ecke þorer ad fara ut ur Fangelſenu ſyrr eñ Vaktareñ leifer þad. Mooder mijn ſagde mier, ad Kveñ-Foolked þad Chriſtna, meige frialslega umgangaſt med Karl-Foolke, og þvi meiga ydar Trwarbrøgd vera i mørgu betre eñ vor: Þvi er þad mijn full Alvara, ad mig langar epter ad verda Chriſteñ,

og

og munder þu Skulldbinda mig til Æfenlegs Þacklætes vid þig, ef þu gæfer mier gott Raad, a hvørn Hætt eg gæte komed fraũ þessum mijnum Asetninge, og fared hiedañ fra Algier. Pier hafed misskiled Aheimula sege eg, ef þier hafed teked mijn firre Ord fyre Asøkun, þar eg hefe ydur marga Velgiørninga ad þacka: Eñ þier verded ad forlaata mier, þo eg sege ydur, ad ydar Tilhueiging lijtur ad nockru þvi, sem ecke a vid mijn Trwarbrøgd. Pad er ad vijsu satt, ad Kveñ-Foolked i Christeñdoomenum hefur sama Frialsleik og Karlmeñerner, ad so miklu Leite, sem Soomasamleg Umgeingne utkrefur og leifer, so bær bæde heima og Añarstadar meiga Ohindradar umgangast med ødrum. Eñ þad meiged þier vita, ad ecke er Christeñdoomureñ i hvilijkre Epterlaatseme iñesaleñ, helldur i miklu ædre Hlutum. Pvi Meñ verda laangtum framar medal Christeña, med Ordum og Verkum Leint og Liooft ad sijna, ad þeir geøre ei añad eñ þad sem er Ostraffañlegt bæde fyre Gude og Møñum. Sa same Gud, sem er Eiñ i Veruñe, eñ þo Preñur i Persoonunum, hvørn Meñ eiga ad Ottast, vyrda og elska yfer alla Hlute fram, hefur laated fyriskrifa oss Christnum Løgmaal, fyre sijna Heilaga Spaameñ og añad utvaled Foolk: So og fyre siñ Eingeteñ Son, hvørn hañ sende hijngad a Jordena, til ad lijda hiñ Smaanarlegasta Dauda fyre vorar Synder, og uppvakte hañ fra Daudum a Pridia Dege. Epter hañs Løgmaale eigum vid ad lifa, ef vier skulum a Dauda-Stunduñe komast til Eilijfrar Glede, sem hañ lofad hefur. Hier af meiged þier sia, ad Christeñdoomureñ er ecke iñesaleñ i Jardneskum Vellystingum og Fullnægiu: Par fyre kuñed þier ecke ad hafa Gud Naadugañ, edur sløduga Velferd, ef þier Osked ad verda Christeñ, einasta i þvi Skyne, ad meiga nioota Dægrastittingar, og Umgeingnes med Karl-Møñum, hvør þo (sem eg firre sagde) ecke er bøñud i Christneñe. Og nema so sie, ad þier alvarlega asetied ydur, ad lifa Froomu, Hreinserdugu og Ostraffañlega Framferde, og fordast Synder og Leste, eñ i þeirra Stad

ydka Guds Ottañ, Hreinlijfed og adrar Dygder; þa erud þier midt i Christneñe, eingu betre eñ eiñ Tyrke, edur ſu Mañeſkia, ſem Gud uñ ſijder vill ſteypa i Helvijte til Fordæmdra Diofla, hvadañ eingeñ Endurlauſn er uñ Eilijfd; helldur Obærelegar Kvaler og Pijſler Eilijflega. Þar fra mun Gud Christeña Maña vardveita ꝛnig i Raad ſeger Aham: Añars hrædeſt eg þijn Ord miñ kiære Guſtav. Þo ſamt hefe eg eingu ad ſijdur einſett mier ad vijkia hvør ge fra þeſſu mijnu Uppatæke. Ecke langar mig til ad verda Christeñ i Til-lite til Vellyſtingaña. Eg ſver og vid þiñ Gud, ad eg vil feigeñ gefa mig under øll þaug Løg ſem hañ hefur ydur fyreſkrifad: Þeink þar fyre ecke, ad eg af Hollðlegum Gyrndum, edur ødrum Otilhlijdelegum Tilgange, Oſke ad breita mijnum Lifnadar Hattum edur Trwarjatningu. Ef þad være ſvo, þa vantar mig ecke Hentugleika til ad uppfylla mijnar Gyrnder, þar Fader miñ er Daglega ad plaga mig med Giptinga-Tale, eñ eg fiñ einga Gyrnd hia mier til þeſs, hyrde ecke helldur þeſs vegna uñ Karlmaña Umgeingne. Fiñer þu nu þeſſa mijna Beidne Saklauſa ad vera, þa kemur til þiña Raada, ad ſia Veg til hvørſu eg kyñe na þeirre Giæfu, ad verda Christeñ, og vil eg þijnum Raadum framfara, og ad ſtoda þig i þvi ſem eg gict. Þad ſem þier Oſked af mier Ahamula ſegeɾ eg, ſijneſt mier ſo Omøgulegt, ſem ad fara yfer Siooeñ an Skips: Ad flya Leinelega burt med ydur, ſie eg eingañ Veg til, og geørde eg nockur þvilijk Raad, munde þad ganga mier, eins og fyre nockrum Arum hia Iſmael-Aſan. Eñ ſie þad ydar Alvara, ad fara med mier i Christnena, þa ma Almattugur Gud vera ſialfur ockar Raadgiafe og Vegviſare. Ahamula hieldt þvi faſtara a ſijnu Maale, kvadſt munde betra betur yfervega og heimuglega ſegia mier ſijdañ ſijna Meining.

XLIX. Cap.

Gustav fær Frelse, og tekur Ahamula å Laun burt med sier.

Vel lidu so nockrer Tijmar, ad su froo-ma Ahamula kom eige fram siinum Raadageord-um ad flya med mier, og klagade hørmulega yser þvi vid mig, talade hun tijdast um Christendoom, en, i hvørium eg og undervijsade hene, þad betsta eg kune, meinande mig hier med gióra Gude þægt Verk, epter Skylldu mine, ad vijsa eine Villuraafande Maneskiu a Himnarijkes-Veg, epter henar Innelegre Hiartans Epter-leitne, og foor hene þar furdanlega fram i, sagdest og fina med sier Hiartans Anægin af þvi tendrada Lioose Guds og hans Vilia Peckingar: Kvadst helldur kioosa ad vera hin allra audvyrdelegasta Ambaatt i Christnene, en hin hellsta Edal-Frw i Tyrkerynu, og færde þar til Riettvijsar Or-saker. Þegar vid høfdum nu þanig leinge uingeingest, bar þad til, ad ein Portugisiskur Jesuite kom til Algier, sem het Xaverio-Arbasor, og villde kaupa nockra fartæka Præla lausa, fyre Peninga þa sem Medaumkunarsamer Men høfdu giefed i Aulmusu, og saman voru safnader um Christendoomen. Nær han hafde nu feinged Orðlof af Bassanum, ad meiga koma i Land, og kungiora sin Aset-ning i Stadnum, þa kom han og i mijns Herra Hws, til ad leysa einn wr Prældoome, sem verid hafde Constabel a einu Portugisisku Skipe, og høfdu hans Viner i Lissabon lagt hønum goodan Peninga-Styrk til Frelsis. Nefndur Præll kallade sig Emanuel Reinira, han hafde fyri Bæn mijna noted mikils Goods hiaa Cadem Hamet, og ad Auk þess, eg Daglega skamtade hønum Mat og Dryck, hafdi eg komid þvi til Leidar, ad han hafdi ecke so þrwngt Erfide sem hans Medfangar. Pater Xaverio Arbasor keypte þena Emanuel lausan wr Fiogra Ara Prældoome fyri 200. Dale: Og var han so Medaumkunarsamur vid mig, ad han bad Jesuitan frija mig af Prældoomenum,

Gude til Æru. Pater Xaverio lofade hønum þvi, geck til Hwsbponda mijns, og spurde hvad mijn Utlausn skyllde kosta? Eadem Hamet villde traudlega missa mig, og meinte ad fæla Jesuitañ fraa Kaupenn, kvadst vilia faa fyri mig 300. Ducata i Tyrkneskre Mynt, hvør i þad Siñ kostade meir eñ añars var vant. Jesuitanum sijndest þetta ofmikil Suma, og var so þar med wte mijn Lausnar Von. Jeg sagde þetta Ahamula, eñ hun frelsade mig strax, og lofade ad lxata til þessa 300. Ducata, ef eg villde taka sig med mier i burt fraa Algier a þetta Portugisiska Skip. Feck hun mier so þessa Peninga, sem eg afhendte Jesuitanum, og sagde hønum Ahamulas Beidne: Eñ hañ kveid fyri, ad hañ Saker þessa kyñe ad komast i Olucku med Skipe sijnu, ef þetta spyrde nockur, ad hañ tæke med sier Doottur Tyrkians. Eg lofade hønum hxalfu Hundrade Ducata af sixalfs mijns Peningum, ef hañ finde uppa eitthvørt gott Raad til ad taka med sier Ahamula; Liet hañ þa gyñast af Peningunum, og lofade ad huxa epter þvi.

Nu bar so Giæfusamlega under fyri Gudlega Tilhlutan, ad Hwsboonde miñ, (epter þad hañ hafde teked vid þessu Giallde, af Pater Xaverio, og tekid af mier Prældooms Hleckena) hlant Dageñ epter ad ferdast i vigtugar Eyrindagesrder. Hafde hønum verid til Geds ad hafa med sier Doottur sijna; Eñ þa hun þad visse, lietst hun kraunk vera, vard hun þvi kyrr epter heima, i Adgiætslu Sextugrar Kierlingar. Eñ Tyrkeñ foor med Premur Prælum, og Hiaakonu siñe Hñu Galvin Moodur Ahamulas, af hvørre hañ hieldt mest.

Kierling skilde ecke neitt i Vallendsku, og gaatum vid Ahamula geørt oll ockar Raad fyri heñe. Dageñ sem vid skylldum fara a Skip, gaf hun Kierlingu iñ Svefn-Dryck, og breitte Bwnade sijnum, klædde sig eins og Portugisiskur Soldat, so hun i þessum Bwninge giæti geingid med mier til Skips, þegar Pater Xaverio villde sigla af Stad. Hañ wtvegade mier þesse Klæde hia einum Baatsmañe, sem Ahamula klædde sig i: Hun took eirneñ med sier siñ Tyrk-

neska Klædnad, i hvørn hun Innsanmad hafde sijna Gull-Hrijnga, og Dijrgripe, sem verdt var nockra Pusund Ducata. Jeg flutte þetta, a Skip til Jesuitans, en hañ hulde þad i afviknum Stad, so eingeñ visse, nema vid baader.

Litlu fyrer ockar Burtför, sem skiede um Kvølld-Tijma med hagstædum Byr, hafde sw gamla Tyrk-Inna sofid i Tvo Dægur. Alhamula foor nu i Soldats Føteñ, og yfer-dreifde sijn hvørs Dags Klæde med Lambs-Bloode, so Meñ þeynkia skylldu ad hun hefde myrdt vered: Hun liet og Kistileñ, sem heñar Gersemar høfdu i vered, standa open, eins og wr hønum hefde stoled verid. Allt þetta skiede til ad afvenda Grunsemi um heñar Flootta til Christendoomsins. Vid geingnum sijdañ wt um einar Leyne-Dyr a eitt þraungt Stræte, og hafde hun klijnt Andlit sitt, so Foolks-Fiølden, sem er Otalulegur i Algier, skyllde ecke þeckia hana, og luckadest ockur þetta vel, søörum i Baateñ og so til Skipsins, sem eñ þa laa, vid Atkiere, a Høfneñe: Vorū þa og aller þeir keyptu Prælar komner, sem voru ad Toln 54. Sijdañ køñudu Tyrkiar Skiped, hvørt eingeñ Prælaña være a Lauñ burt hlaupeñ, og er þad fañst ecki, var oss eingeñ Hindran geørd. Lettum þvi Atkierum, kvoddum Algier med nockrum Fallstickia-Skotum, feingnum Byr goodañ, og hielldum til Lissabon.

L. Cap.

Gustav þackar Gude sijna Lausn: Hañ og Alhamula verda siwk, og batnar aptur.

Nu komst Eg nu fyrst Guds mikla Myskunsemi wr þvi Eymdarlega Prældooms og Anaudar Stande, i hvørju eg hafde vered þvi nær Atta Aar, og aatt Fioora Hwsbændur. Hvad til bar a medañ eg var hia Cadem Hamet, var ei so Markverdugt, ad eg gieti þar um skrifad. Þegar vid sigldum fraa Algier, þackade eg Gude Hiartañlega, fyri hañs mikla Myskun og Naad mier audsijnda, og ad hañ hiaalpade

mier ad snwa heim Tveimur Tirwar-Nijdingum aptur aa rietta Leid. Lijka Vegsamadi eg Guds Fødurlega Giædsku, fyri þad hañ hefde plantad i Hiarta Ahamula soddañ alvarlega Gyrnd og Epterlaungun til Christeñdoomsins, ad hun forliet þess vegna allañ siñ Rijkdoom, aasamt Fødur og Mòòdur: Eg bad hañ og so audmiwklega ad vardveita mig aa Ferdeñe til Portugal, þvi þaangad aasetti eg nu med þessu Skipe fyrst ad hallda, og komast so þadañ añadhvørt i Eingland eda Holland, ad hiaalpa mier þar sem eg kyñe; Eñ fyrer Ahamula var eg ei so stoorañ Kvijdboga, þvi eg visse hun hafde nockra Þusund Ducata Verd hnled i Klædum sijnum, var eirneñ Ung og frijd sijnum, so hun sijndest flioott saa munde meiga aagiætañ Naadahag og Gypting. Snmer laañ mier og aa Hææsse, ad eg tæke hana ecki sialfur mier til Eigeñkonu, eñ eg var ecke þess Siñis ad gypta mig: Lijka myndi eg og so til miñar Uñustu i Dantzig, og ockar bundna Sattmaala. Um þetta Leite urdum vid bæde siwk þa fyrstu Noott epter ockar Burtfør fraa Algier, eñ ockur batnade aptur smaamsamañ, fyri Læknis Medøl þaug er ockur gefiñ voru: Þo komst hun ecke til siñar fyllrar Heilbrygde, fyrr eñ vær vorum komner fyri þañ ytsta Skaga af Evropa, sem kallast Capo de St. Vincente. Loksins komunst vær i þa miklu Høfn vid Lissabon og stigum aa Land.

LI. Cap.

Gustav fiñur Danskañ Skips Capitain i Lissabon, sem yfertalar hañ ad fara med sier til Austindien.

ÞEgar vid komum aa Land vid Lissabon, sañ eg eirn framande Mañ i Fiørnñe med Tveimur Soldatum er toludu Dønsku, af hvørre eg miøg lijted skilde. Þesse Madur (hvørn eg meinte vera eirn Sioo-Officera) bendte mier med Fijngrenum, og spurde mig aa Frønsku,

hvört eg være eirn af þeim vtleystu Faungum, sem nijkomed hefde med þvi Portugisiska Skipe? Eg jattade þvi, og sagde honum fra um Ahamulam, hvad hañ mikilega forundradi, og took til ad hroosa heñar Fegurd. Hañ spurde mig ad mijnu Fødurlande og Trwarbrøgdum? Eg sagde honum satt til þess, ad eg være Svenskur ad Ætt og Lutheraniskur. Peiged þier fyri Guds Saker, sagdi hañ, og laated hier eingvañ þetta heyra, þvi a moote þvilijkum er hier illa tekid: Añars er eg þo sømu Trwar og þier, eirn Danskur Skips Capteiñ sem a ad ferdast til Austindien.

Sijdañ baud hañ ockur Ahamula, ad koma til sijn a Skip-sitt, so vid værum þvi Ohultare. Hañ baudst og til ad borga Portugisunum fyri mig, Peningana sem þeir hefdu wtlagt mier til Lausnar, lijka Reisu Kostnadeñ, og skyllde þegar segia, ad hañ hefde teked mig i sijna Þienustu; Hañ kvadst og vilia veita Ahamula gooda Forsorgun. Jeg took vel þessu Capteinsins Tilbode, og sagde Ahamula þessa hañs Raadageord a Wallendsku. Hun kvadst vel til Frids ad fylgia mier epter hvört eg villde, þo þad være til vtsta Heims Enda, so hun kyñe þvi helldur ad sijna mier Packlæte og Þienustu fyri Trygd mijna. Capteiñiñ skilde og Wallendsku, gaf sig þvi a Tal vid Ahamula, og losade heñe siñe Adstod. Fooruin sijdañ oll a Fund þess Portugisiska Capteins, med hvörium vid foorum fra Algier, og lukum ockar Erindum vid hañ. Jeg sagde þeim Danska Captein, ad eg villde halldа til Einglands edur Hollands, og tiaade honum af ollum mijnum Afsollum. Hañ, hvör ed nefudest Johañ Petur Rosen-Krans, riede mier ad snwa fra mijnum Asetuinge, og eggiade mig a ad fara med sier til Indien, og taka Ahamula med mier. Eg var tregur til þessa, og afsakade mig a marga Vega, eñ þad hiaalpade ei, so vid riedum af ad fara med honum a Skip, þo med vissum Skilmaalum. Eg bad Capteineñ mikilega fyrer Ahamula, og sagdist eiga ad þacka heñe mijna Lausn, þad hañ og tilsia, ad hun epter siñe Hiartanlegre Epterþreying mætte sem fyrst Christnast. Hañ losade mier ollu

Goodu, og töok Gud til Vitnis, ad hañ skyllde breita vid ockur sem Vme sijna: Sitt Bord og sijn Pyngia skyllde vera ockur til Pooknunar aan Betalings, og ef vid giætum ei unad Hag ockar i Indien, þa skyllde hañ flytia ockur aptur med i Evropam. Fyrer Ahamula þurfed þier ei ad kvijda, segir hañ: Þvi eg hefi Tvo Presta hiaa mier a Skipenu: Aña̋r þeirra ad verda epter i Indien, eñ añar flytia Guds Pyoonustugiørd aa Heim-Reysiñe i Skipenu; Þeir muñu sorga fyrer Ahamulas Saal, og Christina hana: Eg vil og tilsiaa ad eingeñ kreinke heñar Æru. Ollu þessu töok eg med Packlæte af Capteinenum: Uñ Kvøllded saamm vid med honum ad Maaltijd, geingum sijdañ til Hwijlldar, og svaasum vært uñ Nottena. Uñ Morguneñ epter þa vier høfdum loked Veniulegu Bænahallde voru, feck Capt. mier þienañlegañ Reysu-Klædnad, og Tyrk-Jñuñe Fatnad, tilbweñ aa Franskañ Haatt, sem heñi aagiætlega sooijide. Siidañ foorum vid optur i Land aasamt Capt. og reikade hañ med ockur uñ Kring i Stadnum Tvo Tijma, til ad skoda hañ, geck sijdañ aa Herra-Gardeñ ad wtgeora sitt Eyrende, sem hañ hafde vid eirn Portugisiskañ Vice-Roy til Goa i Austindien, hvør ed fyri Tveimur Arum, hafde raanglega tekid eitt Danskt Skip, og hallded þvi iñe allt til þessa. Atte nu Capteiñ Rosen-Krants, ad leita epter þeim Skada-Bootum fyri Hønd Dana Kongs: Og med þvi hañ var miøg vel Vite boreñ, geck þetta hañs Eyrende greidlega frañ, og ad þvi bwnu, skipade hañ ad bwast til Burtferdar; Lettum vær so Akkerum, og løgdum til Hafs moot Vestre i Uppbyrian Februarii Maanadar, Ared 1666. Og byriudum i Guds Nafne vora aasetta Ferd til Austindien.

LII. Cap.

Gustav fiñur Prest aa Skipenu, sem hañ þeckte; Ahamula skyrest.

Þegar

Þegar Eg var komen ä þetta hid Danska Skip, san eg þar Man eirn, sem vär annar Prestureñ, hvor ed took møote Capteinenum, og Osklade hønum til Lucku med ockar Samsør: Jeg þooktest þeckia hañ æ Audlitsfalle, og heilsade hønum ä Latinu; Hañ took þvi vel, og þooktist eirneñ þera Kieñsu. æ mig; Vꝏrum vid þa samañ med ockur, äd vid hefdum. ædur sieſt og fundest i Jena i Doctor Carpzovii Hwse, sagdest hañ heita Andreas Crojer, og spurde mig ad, hvort eg være ei Land-Kron, eirn Svenskur Edalmadur? Ꝛæᴋᴋade eg þa vid mier, ad eg hafde i Leypzig þeckt þeñañ Mañ ad Goodu, fell uñ Hꝏls hønum og kyste hañ; Hañ gørde mier slijkt hid sama, geck sijdañ med mier, Captein, Ahamula, og þeim ødrum Danska Preste iñ i Cahyttuna, og bad mig segia Tijdindeñ: Spurde mig eirneñ uñ þa føgru Mey, er eg med mier hefde? Sagdest eg ei gera þad. i stuttu Mꝏle, eñ kvadst þad þo med Tijma gøra munde, sem og so skiede, og undruduſt þeir allmiog þar yfer.

Epter þetta liet Capteiñ Rosen-Krants Prestana strax fara ad kieña Ahamula Christeñdoomeñ, þo gørde Herra Crojer þad sierdeilis, þvi hañ kuñe Vallendsku: Vid hiꝏlpudunst og iafnframt ad, ad kieña heñe Hꝏ-Pijsku, so hun skilde þvi betur þad heñe var sagt. Þegar nu þañig lidnar voru 5. Vikur, þa kuñe hun ad svara til allra þeirra Spurninga, sem ꝏhrærdu Høfud-Greiñer Trwarenar: Atte hun þa ad skijrast æ Paaskunum, sem i Hꝏnd voru.

Pañ fyrsta Dag Paaska, gørde sꝏ añar Skips-Presturen Mag. Daniel Hoybech, sem var Jutskur ad Ætt, flutta Predikun til Hꝏmessu ä Pijsku, wt af Sacramentaña Handterañ sem fyri Hende sꝏ, med alvarlegre Auññing, ad Meñ skylldu af Alhuga bidia Gud fyri þessare Saalu sem uñvendast ætte. Epter Predikunena var Ahamula leidd uppꝏ Pilfared, hvar hun under þerum Himne framsagde Vidurkieñing siñar Trwar ä Vallendsku, so sem hier greiner.

" Eg Ahamula Zaine, i Mahometiskum Villudoome al-
" iñ og uppfædd, ur Stadnum Algier, fram kiem hier fyre
" Auglit þess Allra Hæsta Guds, og i Andanum nidur-
" kasta mier fyre hañs Hæatignar-Thron;. Jatande fyre
" hönum og ydur öllum hier nælægum, af swsu og O-
" neyddu og Falslausu Hiarta, ad eg alltijd upp frá þessu,
" Formæle og Fordæme þa Tyrknesku Trw, og allt þad
" sem hefur nockurt Skyn edur Smeck þar af.. Eñ þar i
" moot snij eg mier til þeirrar Soñu og alleina Saalu-
" hiaalplegu Evangelisku Christelegu Trwar. Medkeñe
" Eiñ Prij-Einañ Gud, Fodur, Son og Heilagañ Anda,
" sem hefur Skapad, Endurleyst og Helgad mig Auma
" Synduga Skepnu: Hönum gef eg mig med Saalu, Lij-
" kama, og öllu þvi eg gjöre og læt Ogjördt, lofa ad þiona
" eingvum Gude nema hönum, hañ alleina ad lofa, prijsa
" og Vegsama, vil alleina gaanga epter hañs Bodum, og
" so miked sem mögulegt er, vara mig vid öllum Syndum.
" Eg vil allrei laata nockra Mañlega Makt nie Bliñdne,
" snwa mier frá hañs Saaluhiaalplega Orde, helldur Lifa
" og Deya i allre þeirre Skilldu sem rettur Christeñdoom-
" ur af mier utheimter. Uppá þetta mitt Heit og Lofañ
" vil eg nu medtaka þa Heilögu Skijrn, og þad Hæverd-
" uga Altaresins Sacramentum, sem eru þau Tvo af miñ-
" um Frelsara JEsu Christo iñsett Sacramenta: Ejuñar
" lausañ, ad hañ vilie veita mier sijna Nædar-Adstod, og
" gjöra mig verduga Obisañlega ad grundvalla þar a
" mijna Saaluhiaalp: Legged og hier til aller nærstadder
" ydar Bæner, og vered framveiges Vitne til, ad eg er ord-
" iñ Christeñ Mañeskia, hefe slited mig ur Djöfulsens
" Kloom, og gefed mig i Guds Hendur, ur hvorium eg ad
" Eilijfu vil ei laata mig slijta. J þessum Asetninge vil
" eg blijfa i Lijfe og Dauda: Jaa, til Oendañlegrar Ei-
" lijfdar.

Ahamula fram sagde sijna Trwarjaatning miklu utþricke
legar og kroptuglegar, eñ eg hafe getad munad so leinge, eñ
þad man eg, ad marger gretu þa af Glede. Skijrneñ
fram

fram̃ foor epter hvi sem Plagsidur er til i vorum Kyrkium. Kona Magist. Heydbechs var Gud-Mooder; Var Aha-mula i Skirneñe gefed had Nafn Cathrin med Auk-Nafne Christina, so hun fyre Til-Nafned, skyllde hvi helldur minnast siins Christeñdooms. Pegar Skirneñ var afstadeñ, ha geörde Sira Crojer Packlætes-Rædu, og einig fyre Sacramentis Utdeilingune. Su skirda Cathrin medtook Drottens Kvølldmaaltiid med stærstu Andagt Kne-krimpande. Pegar hetta allt var bwed, geck had sem epter var Dagsens til Andlegra Ydkana, har Skiped um̃ Dageñ, Saker hess hæga Vedurs; hafde geinged nockud til Baka, so ad vier vonudum hvi skiootara ad komast til Goodrar Vonar-Høfda.

LIII. Cap.

Gustav spurdur hvørt hañ vill ectast Cathrinu, afsakar sig, Capt. gyptest heñe, halldes Brwdkauped.

Jrn Dag bar so vid, ad eg var hiaa Captein Rosenkrants i Cahyttuñe Einsamall, og vorum vid ad tala um̃ ha skirdu Cathrinu: Hañ spurde mig, hvørt eg ætlade ecke ad gypta mig heñe? Jeg svarade, ad jeg hefde hana ad søñu mieg kiæra i Hiarta minu, hun være og so hess verd, ad hun elskud være: Eñ su Ast sem eg aa heñe hefde, kiæme hellst har af, ad hun hefde leyst mig ur Prældoomenum med siinum eigeñ Peningum i Algier, og være sialf ordeñ Christeñ. Eñ fraa hvi ad iñgaanga med heñe Hioonaband, bægde mier ecke einasta mitt nærverande Asigkomulag, har mig vantade alla Hlute til hess ad forsorga eina Konu, helldur og heimug leg Trwlofan sem eg hefde geørdt vid eina Jomfrw i Pyska Lande; hvørre eg ei villde Otrwr reynast, eñ hoot eg allrei sæe hana aptur, hun hefde og med Eyde bunded sig til ad eiga eingvañ Karlmañ añañ eñ mig. Capt. broste ad hessu, og fañ eg ad hañ trwde mier ei, og took hetta upp fyre Laatalæte, eñ ecke Alvøru: Vard eg so ad leggia har til

kroptugre Bevijsinar, þar til hañ uñ sijder trwde mier, og bad mig gaanga lijted afsijdes, so hañ kyñe tala Einslega uñ þetta vid Cathrinu hina Christnu. Eg gegrde sem hañ bad. Hvernig þeirra Samtale hefur hættad vered, veit eg ecke fyrè vijst ad segia: Eñ þo komst eg ad þvi sijdañ, ad hun hefde vidurkiendt, þad eg hefde allrei nnñad i þañ Veg vid sig uñ Einka-Maal. Eñ þo hielldè hun, ad eg munde samt geora þad hier epter, og være hun þa til Reidu, ef hun visse þad være miñ Vilie, eñ kvadst nu formerkia þad munde ei verda, þar eg være ei Sialfrædur.

Epter þetta var eg kalladur iñ aptur i Cahittuna, spurde þa Capt. hvørt mier være þad full Alvara, ad eg hefde einga Gyrnd til ad gyptast Cathrinu? Miñ Herra, sagde eg: Ecke vantar mig Gyrnd nie Vilia til þess, eñ þad er mier ei i Sialfræde, so sem eg hefe adur sagt, kañ þad þvi ecke geora an Samvitskn Kreinkingar. Eg elska hana sem sialfañ mig, er og viss uñ, ad hun munde þeim Hag allvel una: Eñ hvad være þad allad, eñ ad leida Olucku yfer ockur bæde, ef eg skyllde gyptast heñe, og geora mig so ad Meinsæris-Mañe: Hun mun þad og ecke af mier heimta, vil eg þvi ei helldur koma heñe þar til. Pad er vel seger Capt. ad þier taled so Einlæglega vid mig uñ þetta Efne, og fyrst þier skiooted þvi til Guds ad utvelia heñe Mañ, þa vil eg Ræda þetta Maal vid hana. Bijd eg ydur þvi mijn Dygdarijka Cathrin, mitt Hiarta til Eigeñdooms. Raadgest nu uñ vid sialfa ydur, edur Gustav, edur hvørn þier vilied, og seged mier a Morgun hvad þier afraada ætled. Alldeilis ecke vil eg neyda ydur til ad jaatast mier, þvi þo þier þad ecke geored, skal eg samt sorga fyrè ydar Tijmañlegre Velferd þad eg maa. Hioonabands-Astieñ a ad vera frials og Onevdd i alla Stade, og Grundvølllud a liwfum Frjvilja, þvi gef eg ydur Umþeinkingar Tijma til Morguns, og leingur ef þier vilied. Pesse Capt. Epterleitun matte alijtast sem Gudleg Tilskickan. Jeg sagde strax Cathrinu mijna Meining, og liet hun sier þad vel lynda, kvad sier fielle Capt. Persoona vel i Ged, og Sra

Crojer hefde i sijn Eyru alltijd kalad miked vel um̃ hañ: Gaf sijdañ Tregdulaust Jaayrde, ad hun i Nafne Heilagrar Preñingar villde vera hañs allt til Dauda, var þetta þa Naadum Naaded og Fastmælum bunded, og þaug Degenum epter samañ gefeñ af Sira Crojer. Hier af maa siaa augliosa Forsioon Guds fyre Mañskepnuñe: Hvad munde Capteiñ Rosenkrants hafa sijdur huxad þa hañ foor fraa Kaupenhafn eñ þetta, ad hañ so margar Hundrad Mijlur burt fraa sijnu Fodur-Lande, aa Eyde-Hafe, munde taka eina skijrda Tyrk-Jũu til Eegta: So er þa allt Gude mogulegt. J Skipenu voru Hundrad Tuttugu og Priaar Saaler, sem gloddu sig yfer þessare Guds Skickun. Þeim gaf Capt. eitt Uxa-Hofud af Spönsku Vine, allmarga Hollendska Osta og Biscuit. Jeg sat aasamt Prestunum baadum og odrum Skips-Officerum, ad Brwdkaups-Veitsluñe: Var þa skoted af Fall-Stickiunum, og oñur Leifeleg Skemtan hofd um̃ Hond.

LIV. Cap.

Gustav helldur fram̃ Ferd siñe, kemur vid Eyuna St. Maria d' Agosta, fær Storm, kemst til Capo d' bonne Esperance, tracterast af Governieuren.

Hingad til hafde Ferdeñ geinged oss Giæfusamlega, þo Moot-Byre være aa odruhvoru; og Hiteñ þvi meire sem vier meir naalgudumst Lijnuñe, so vier urdum ad leggia af oss mest oll Klæde vor, og i Stadeñ fyre Vatn, ad leita oss aññarar Svolunar. Epter þetta saaum vær Aleingdar i goodre Siaafar-Syn Strandernar af Brasilien, eñ þar er Hætta mikel ad fara, þvi þessar Strander liggia hier um̃ Siotijge edur Attatijge Mijlur Vegar fram̃ i Siooeñ, med Blind-Skerium og Utgrynningum, sem traudlega verdur hiaa sneidt, nema med allra mestu Varud. Þeñañ Skeria-Klasa kalla Meñ aa Portugisisku Abrolhos, hvad ed þijd-

er Augna-Upplit, ad Meñ vagte sig. Vor Capt. geørde sitt bid besta til, og komumst vier so Luckulega fram hiaa þessum Haaska, þackandum siidañ Gude sijna Myskun. Under Lijnuñe (hvar vier hofdum Soolena nær þvi yfer Hvirflenum, so ad eiñ Knijfur nidur settur i Pilsared, gaf eingvañ Skugga af sier) var Obærelegur Hite, einkum þar vier vegna Logns og Byrleysu, urdum ad liggia kyrrer i Fioortan Daga, svo vier komumst ei aafram, nema hvad Straumarner raku oss nockrar Mijlur fram og aptur.

Nu took eg til ad ydrast epter þvi, ad eg nockurn Tijma foor Ferd þessa i Aust-Indien, og hugde eg munde af Hita deya: Gat ei helldur þolad Porstañ, sem hitt gñad Skips-Fookled, eñ Vatn og Vijn so volgt, ad þar var eingeñ Svolun i. Um þessar Mundir vard og Capt. Konañ aakaflega veik, so Meñ ætludu heñe varla Lijf.... Eñ Gud, sem ollu kañ vel til Vegar ad koma, gaf oss eina Nyott Æskelegañ Svolunar-Vind, sem oss alla gladde og Endurnærde: Þeirre Daud-veyku Kathrinu batnade og meir þar af, eñ ollum Læknisdoomum, so hun um siider komst til siñar fyrre Heilbrygde, hvad ed miøg gladde Mañ heñar, þvi ad Samfarer þeirra voru hinar aasiwdlegustu. Eiñ Morgun er vier þañig sigldum, saaum vier Okiendt Land, og fundum sijdañ, ad þad voru Eyarnar St. Maria d' Agosta og Martin Vazio, hielldum þa under þær, so hinar Africaniskü Strænder þvi siidur villtu oss. Þess meir sem vier nælægdumst, þvi betur saaum vier, ad þær Eyar voru settar haasum Kloppum og Kletta-Tindum. Cathrinu laangade miøg til ad koma aa Land, i þeirre Meiningu, ad hun villde nockud Endurnæra sig: Skips-Foolked Oskade þess og ämelega, ad þad mætte veida sier þar Fiska, sem Pusundum saman sveimudu um kring Skiped. Capt. liet þetta um siider leidast til, var þa settur ut Baatur, og Tiju Meñ aa, medal hvorra vid Cathrin vorum bæde: Þeir fluttu ockur til Lands, uppaa Eyuna St. Maria, var þar all-ill Lending, Skip-Meñerner veiddu þar Heilhoop af Fiske: Eñ vid kliifrudum i kring aa Eyuñe, og var þar

hvorke

hvorke Gras nie Skoogur, sierum þvi aptur til Skipsens, og sigldum bürt fraa Eyum þessum. Noottena epter hreptum vær Storm-Vidre Hgnarlegt, blandad med Reid arþrumum og Elldingum: Bilgiurnar geingu hreint yfer Skiped, so vier-vorum i mesta Haaska; Fiim Baats-Moñum og Syne Stijremañsens, kastade ein stoor Baara Utbyrdes, so þeir drucknudu strax, þad sama hefde og lijka hendt sialfañ Capt. hefde hañ ecke naad i Kadal eiñ; og hallded sier þar vid, úns hønum vard biargad. Þetta Ofvidre hiellst alla Noottena, og fram til Middeigis Dag eñ epter: Var þa allt aptur i Lag fært, þad sem i Storminum hafde aflaga geinged a Skipenu og skemst; laangade oss nu epter ad meiga naa sem fyrst til Gôodrar Vonar-Høfda, eñ vier vissum ecke neina Stormureñ kyñe ad hafa hraked oss Afvega, hvad vær redum af Fraavikning Compas-Naalareñar, og fundum nockrum Døgum sijdar, þa vier mælltum Soolar-Hædena, ad vier vorum komner Priaatijge Mijlur nær Eyuñe Tristande Cunha, urdum þvi ad snwa aptur a retta Leid. Vær komum nockud nær þessare Eyn, og gladde Foolked sig vid þad, ad vær mundum ecke vera laangt fraa Høfdanum. Uñ þetta Bil deydu i Tvo Daga Sio Meñ a Skipenu, hvørium sijdañ var Utbyrdes kastad. Capt. Kreinktest og af Sijdu-Stijng edur Take, og lagdest siwkur, hvad miøg angrade Konu hañs. Eñ Skips-Bartskiereñ geørde vid þvi Vonum skioótara, og feck stoor Laun þar fyre af Capt. Eina Noott feingum vier Poku miøg þicka, merktum þar af, ad vier mundum ei vera laangt fraa Høfdanum. Ett Stijremadur yediade, ad vær iñañ Eins edur Tveggia Daga mest, feingium Land sied, og saañdest Spaasøgn hañs; þvi Kluckañ Tijn Morguneñ epter, þa Pokuna byrte upp, og hreint Vedur geørde, var hroopad wr Mastrenu: Land, Land, Land. Skip-Madureñ sem Landed saa, feck fyri þad Flosku af Sponsku Vijne, og nockra Dryckiu-Peninga. Skøm̃u þar epter saaum vær gløgt þad haasa Fiall vid Høfdañ, sem Tøblu-Fiall heiter, sigldum so ad Lande,

og lagdum Dagen epter iñ a Hofnena.

Þar er eirn Hollendskur Kastale, hvar ed bioo eirn Governeur (Forstioore) sem gaf oss Ordlof ad koma a Land, og baud Capt. hans Frw, Mier, bædum Skips-Presunnum og nockrum af Officerunum i sin priijdilega Lyste og Allden gard, og veitte oss hid Skorugleigasta. Medañ Maal-Tijden yfersioob, liet þesse Herra-Madur kalla þangad nockra Hottentottara med Konum þeirra, og gefa þeim Indianiskt Breñevijn, eirneñ sa þeim Pijpur med Einslags sierdeilis Tobak, sem þeir kalla Busch-Basch: Þeir dønsudu og lieku svo Skriingelega fyrer oss, ad ockur Chatrinu vard nærre þvi illt af Hlaatre. Uñ þessa Lands og Foolks Asigkomulag, og Trwarbrogd, segia aðara Reysu-Bækur, hvar fyrer eg sleppe þvi.

Pañ 5. Junii Ared 1666. stigum vær aptur a Skip, og sigldum þadañ goodañ Byr i þad Indianiska Haf, J Trauste og Nafne Guds, bidiande hañ ad leida oss farsællega til Coromandels Strandar.

LV. Cap.

Gustav sigler fraa Hofdanum, fær laangvarande Storm, hrekst ad Obecktre Eyu, Skipid slijgur i Loptet; Niju Mañeskinr komast Lijfs af.

Nu hofdu so lided Floorer Maanuder a Ferdiñe fraa Lissabon til Capo., ad mig hafde ecke neitt sierdeilis Vondt hendt, nema hvad adur er sagt uñ þañ mikla Hita og Storm: Eñ sa goode Gud hafde eñ þa fyrihugad mier eitt sierlegt Tilstand til ad reyna mig og Trw mijna, og skal eg lysa hañ fyri þad allt. Vier sigldum fraa Goodrar Vonar Hofda, wti hid Blaalendska Haf til Cyariñar Madagascar edur Mauritius, a hvoriumj Vegi, ad Sioofarendur segia, Von se a þeim sterkustu Storm-Vindum, og þvi haia þar so morg Skip Aumkunarlega forgeinged. Ad

lidnum

lidnum 10. edur 11. Døgum, þegar vier þooktunst hvad Ohultaster, feingum vær mioote oss Nord-Nord-Vestan Vind, sem æ tijd joxst, so vier urdum fella oll Seglen, og yfirgafsunt so Skiped i Vedur og Vind, og lietum Bylgiurnar rꜳda oss. Var þa Daudans Hꜳske openberlega fyrer Augunum, og eckert annad syrna, enn ad hvør mætte qvedia annan. Þad Osbod allt sem þa ꜳgeck, af Vedre og Siꜳfargꜳnge, kann eg ei med Penna utmꜳla, og lꜳ nærst, ad Skiped munde þa og þa mölast i Þusund Parta, ellegar hvolfast um. Stundum liptest þad upp, so sem til Skijanna, stundum geck þad nidur, sem i hinn diupasta Afgrunn: Stundum var þad hædst ꜳ Bylgiunum, stundum huldu þær þad. Þesse Stormur kastade mier Eittsinn so hardt til, ad eg misse bæde Heyrn og Siovn, og lꜳ sem daudur ꜳ Pilsarenu nockrar Minutur, þar til eg raknade vid aptur. Þennan Storm linade ecke, hvar fyrer ad nockrer af Skip-Foolkenu komu hlanpande med Axer, og villdu høggva burt Mastren, ꜳdur enn Osvidred bryte þaug af. Enn Capt. varnadi þvi, og med sinne Karlmennsku og Manndooms Hørku sefade Æde Foolksins. Þetta Osvidre hiellst i Tvo Daga, so vier høsdum einga Roo: Þridia Dagenn vard lijted brukad Fock-Segled, en ødrum mꜳttum vær ecke vidkoma, allra sijst reisa stoora Mastred med sijnum Bunade, enn 20. urdu ad vera vid Stijred. Þad var Furdanlegt, hvørsu Vindurenn fleigde Skipenu eins og Koolse være skoted, so ad mig svimade. Þeir Veiku ꜳ Skipenu ꜳtty versi, þvi þeir mꜳttu ei liggia kyrrer, helldur køstudust ur Rumunum jafnoott og þeir skridu upp i þaug: Voru þeir þvi bundner nidur, sama var og gørdt vid Konu Capt. og Mag. Heylbrechs. Capt. Konan bad Innelega til Guds, einkum um Lijf Manns sijns. A Fioorda Degi lægde Stormenn, og fooru Menn þa ad gøra ad Skip-Skadanum; og þøckudum Gude hans Myskun.

Epter afstadenn þennan Storm, gørde um Nottena þess 24. Junii, so miked Haf-Blik og kyrra Logn, ad Skipped hrærdest eckert, helldur enn þad stæde ꜳ þurru Lande.

Capt. Rosenkrans og Yfer-Stijremadurenn alyktudu, eckert gott af þessu, enn letu þo ei Foolked merkia það.

Þegar byrte um Morguneñ, hroopade Vorduren ur Mastrenu Land, og allt uærre ofs. Capt. og aller sem þetta heyrdu, hlupu uppa Pilfared ad sia Landed, enn alls einginn vissi ad segia hvada Land það var, eda hvad það het. Stijremadureñ villde hialpa sier med Siookortum, enn það var hvad i moote odru. Sijdan kostudu Meñ ut Grun-Socku, og fundu mille Fimtiju og Sextiju Fadma Diwp, lögdum so nær Lande, uns ad ecke voru utan Atian Fadmar diwpt, var þa varpad Atkierum, lögdumst so i Guds Nafne kyrrer til meire Rādagiørda. Vær saum ad Land þetta var med Hædum og Biørgum, og ad a Bak vid Hæd einar gaus upp hickur og dimmur Reykur, af hvøriu vier dæmdum, ad Ey þesse munde bigd vera, og styrkte það þessa vora Meining, ad Siaafar-Stronden var þakenn Triaam. I þessum Svifum greidde Skyenn fra Svolune, so Hæden vard teken: Af einn Siookorte Yfer-Stijremañsens sa eg, ad það Plaatz, i hvørin vier nu vorum, var a midre Lijnu þeirre, sem liggur fra nedsta Hluta Madagascar til Vestare Sidu þess nyja Hollands, enn þar var þo eckert Land aftteiknad. Capt. hiellt þetta vera Obekta Ey, villde þvi kyña sier heñar Haattalag og fara i Land, hañ meinte sig og kuña aviña sier Vyrding þar med, ad hafa funded Land þetta, og iñtaka það til Abata sijnum Konge. Yfer-Stijremadureñ hvatte hañ og hier til, var þa raaded ad Roa med nockra Meñ til Eyarcñar. Capt. villde sialfur med fara, took mig med sier og Tiju hrausta Soldata, voru Sie af heim ur Holsten, Tveir Danster, og einn ur Lybek. Hañ let taka nockud af Allrahanda Naudsynlegum Hlutum i Skips-Baateñ, Sticke, Bissur, Krwlur, Pwd ur Tuñu, ferskt Vatn, nockur Flaat med Vijn, Axer og oñur Verkfære, og Imeslegt añad: Eina Kistu fulla med Nurenbergs Varning (sem Indianar og Heidner Meñ hellst gyrnast) sem hañ ætlade ad bioodá Lands-Foolkenu. I einu Orde: Vier binggumst til ad taka bæde moote Vin

Uin

um og Óvinum, epter þvi sem verda villde. Capt. Konañ villde med eingu moote epter verda a Skipenu, hvarneñ sem hañ bad hana þess, og sette heñe fyre Sioonér, ad þar hun være ei Kona Einsömul, kyñe heñe sialfre eda Foostre þvi him geinge med, audvelldlega Skade til ad falla, a einhvörn Hatt: Eñ þad gyllde eckert, hun kvadst vilia Lifa og Deya med hönum, hvad sem uppa fielle, so Capt. vard ad læta þetta ad Beidne heñar, og took hana i Baateñ. Adur eñ þetta skede, geördum vier Alþeñelega Bæn til Guds, og medtookum Sacramented. Foorum so af Stad forlijkter vid Gud, Reidubúner til ad deya ef hönum so þocknadest, komumst so med illañ Leik til Lands. Vær saaum þar af Hæd eiñe, fagur Tre, þyckva Skooga og Grosugt Land, eñ einga lifande Skepnu: Vær saaum og so Reikeñ sem fire, bak vid nockrar Smaa-Hæder, eñ villdum ecke fara so Framañer ad kaña Land þetta betur. Vær fluttum Fall-Sticked uppa Hædena, binggum uñ þad sem vera atte, og geördum þar nockrar Grafer til ad fiila oss i ef a þyrste ad hallda. Ad nockrum Tijma lidnum, voguduss Prijr Hraustér Soldatar ad gaanga a Land upp, med bladna Bissu, og laungañ Korda a Hlid hvör þeirra, geingu so hijngad og þaangad uñ krijng, komu til vor aptur, og kvaadust ei nockurs Mañs Spor sied nie fundeð hafa, nema nidur bælt Gras i einu Rioodre, lijka sem Madur skyllde hafa legid þar. Styrktust Meñ þa i þeirre Meiningu, ad Eyeñ munde bygd, og betra Land a Fialla-Bake eñ þar sem vær vorum komner ad. Eñ fyre þvi vær þöökt- umst Mañ-færer, sende Capt. Fim a Baatnum til Skipsens, og atte eñ nu ad taka Tiju Meñ a Land, og Matar-Faung til Tveggia Daga. Þegar þetta Foolk vár komed i Baateñ, og þeir a Skipenu voru ad geora ad Gate einu a Þwdur-Hwsenu, sem i Stormenum hefur kañ ske brotnad a, og Baatureñ var komeñ hier uñ Tuttugu Alner fraa Skipenu, þa flaug Skiped i Lopt upp med Ognarlegum Hvin, Brake og Stoor-Brestum, eñ þad sem epter var af þvi a Sioonum, stood i biörtu Baale: Vær a

Synise fiskum flater til Jardar af Skelsingu. Eñ þegar meste Reykurcñ leid af, saaum vier Baateñ aa Siovonum, og i Kyker eiñ Mañ Rogande, og dæmdum af Klædnuum, ad þad munde vera añar Skips-Presturcñ, sem Capt. hafde epter sendt. Capt. synde eñ nu mikla Ged-Hreyfte og Hryggleik, Hughreysste oss og bad oss fela allt Gude aa Walld og Heyndur. A. medañ naalgadest Skips-Baatureñ Syuñe, so ei var meir eñ sem Fimtiju Skref til hañs. Par sat þa Presturcñ Sra Crojer vid Stijred, og hroopade aumkuñarlega, uñ Hiaalp, þvi hønum var Omøgulegt i Land ad komast. Tveir af oss køstudu af sier Klædum, løgdust til Sunds ad Baatnum stigu upp i þañ, og reru hønum til Lands: Vær geingum til Strandar ad fretta uñ Orsøk Olucku þessarar; Af þeim 15. sem i Baatnum voru, laau 11. Aumkunarlega sundurmarder og dauder; Fiorer voru aakaflega skiemder, so þeir eirneñ deydu fyrr eñ aa Land komust; Presturcñ eiñ lifde af, þo skadadur i Andlite og aa Høndum: Eñ af þeim 86. sem aa Skipenu epter voru, komst alls eingeñ af Lijfs, og ecke saast eirn af þeim aa Siovonum finda, helldur took þad allt eirn aumkunarlegañ Enda. Pa Presturcñ sagde oss fraa, ad þar hefde fundest Gat aa Constabels-Hwsenu, gat Capt. Rosen-Krans til, ad Pwdur nockurt munde hafa falled þar aa Goolfed, og sijdañ Tobaks-Pijpu Elldur i þad dotted, og lesed sig so iñ i Pwdur-Hwsed, hvar iñe ad voru Sextaan Pusund Pund Pwdurs, sem flutigst aattu til Tranqvebar. Eñ hvad uñ þetta var og hvorneñ þad hefur adborcd, þa vorum vær nu þær Vesælustu Skepnur aa Jørduñe. Vid høfdum ecke nema faarra Daga Lijfs-Metøl, eñ vorum aa Okendum Stad, og aattum einga Von Mañlegrar Frelsunar. Pvi settum vier alla vora Von aa Guds Almætte, og villdum bijda med Poleñmæde þess sem hañs Allra H. Vilie hefde aasett vid oss ad geora.

LVI. Cap.

LVI. Cap.

Gustav kañar Eyuna vid Fioorda Mañ: Kiemur aptur: Deya Fioorer af þeim: Færer sig i þa miñe Eyüna, og lætur þar skriberast.

VEr bundum Bæteñ vid Tvær Eykur sem stoodu vid Sioocñ, groofum þa Daudu i Sandenum, og foorum sijdañ uppa Hædena, þangad sem Fall-Bissañ var. Ef eingeñ Kveñ-Madur hefde hiaa oss vered, hefdum vier audvelldlegar eitt edur añad til Bragds teked. Eñ epter þad vid foorum fraa Capo:, vissum vid ad Capt. Konañ var Oliett, urdum þvi ad gefa vel Giætur ad heñe. Sämt knwde Neydeñ oss til, ad leita allra Bragda oss til Biargar, so vier dæum ecke af Hwngre og Porsta. Leid nu miøg ad Noottu, og villdum vær þvi bijda til þess Dageñ epter med vorar Raadagerder: Eñ gærdum oss Sæmelega stoort Hreiso i Eiñnin hyckvum Ruñe af Kvistum og Laufum Eyknaña, sem bæde var vort Geymslu og Svefn-Hws. Alltijd heldt einhvør af oss Vord vid Lauf-Skaala-Dyrnar uñ Noottena, nema Capt. Frweñ og Presturen saa færde. Uñ Morguneñ hieldt Sra Crojer Morgun-Bæner, og utlagde stuttlega þañ Tuttugasta og Pridia Psalm Davids, af lijtelle Hand-Biblin, til ad iñræta oss nockra Huggun, i þessu voru Eymdar-Stande, og herdte voru Huga ad efast ecke uñ Guds Myskun. Vær vorum nu alls Niju Mañ-eskiur, utvølldum Helmingeñ med Hlutfalle til ad kaña Eyuna, sem fyrst fiell yfer mig, þar næst Christian Paalsson Danskañ, Pridia Simon Valster af Holsten, og sijdast hañ Lybska sem hiet Johañ Martin Egan. Capt. villde ecke vera epter, eñ Kona hañs kom þvi til Vegar: Hun græt saarañ þa vid skyldum vid hana, eins og pid ættum ad gaan ga i Daudañ. Vær tookum med oss nockud til Næringar (Biscuit) i Vasa vora, Pwdur og Kwlur fyre Tiju Skot, og hrestum oss aa Breñevijne, geingum so af Stad, og eg aa undañ þeim sem Foringe. Capt. hafde lagt fyre

oss, ad þa vær kiæmum. a Hædena, a Bak vid hvoria ad Reikurenn sást, þa skylldum vier skioota, og ætlade hañ ad skioota a moote aptur med Styckenu, ef Innbyggendurner kynnu þar med ad lockast ut. Vid nædum Hæðene, þo Torvelldt veitte i gegnum Ruña og Ovegu. Jeg skaut siidan Bissuñe ofan i Dalen; eñ þar took so ækaflega under, ad Epter-Hlioodeð vard so mikeð, sem Tiju Mañs hefdu skoteð :- Kom þa og Svaared af Fall-Stickenu sem Reidar-Pruma laugt til ad heyra. Jeg skimade i kring epter Foolke, og sa nidre i Dalnum eina Giaa, ur hvorre ad Reikuren gans eins og ur Reik-Hoaf, med Elld-Flugum. Filgdar-Meñ mijner undrudust þetta, eñ eg sagde þeim þad være af Jard-Ellde, sem Orsakadest af Breñesteine i Jørdune. Vid geingum siidañ ofañ i Dalen, og fañ eg þa, ad eg hefde þess rett til geteð. Epter þad sneerum vid nockud til Sudurs, vard þa syre oss grijtt Jørd, snerum þvi aptur a Vinstre Hønd til hiña grænu Hædaña, þar var allt þaked med Lifteleg Tre, sem Aloe. Þesse Tre, litu ut sem Eikur fullar af Avøxtum, sem lijker voru Perum Asyndar, være flooum nockra nidur og smockudum, þeir voru Rauder ad Lit med svørtum Blettum, høfdu Sikur Smeck, eñ nockud Swran Keim Epterleides. Þessar Perur, ef eg a so ad kalla, svøludu vorum Þorsta; Eñ var þordum ecki eta mikeð af þeim, þvi vær vissum ei hvad heilnæmar vera mundu. Epter Tvo edur Priaa Tijma komum vær til Austur-Siidu Eyareñar, og saaum þar adra miñe Ey, og var Sund a mille, hier uñ 30. edur 40. Fadma breidt. oss virdtest hun ei vera yser Priaar Mijlur i kring; Eñ sw sem vid vorum a, virdtest ockur Tvij edur Prijslijk, eda jafnvel stærre. A þessare niju Ey nær þvi midre, mootade fyri Bockum Tveimur a Hæd nockurre til ad sia sem Hws, sett med Vidar-Ruñum og laugum Triaam. Vid Sivoeñ saaum vær nockur smaa Dijr, lijk Hierum, eñ þo nockud þickvarnare, med mioonm Høfdum, Dockblek ad Lit: Simon Valster skaut til þeirra, eñ þaug flwdu i Vidar-Ruñana sem nærstez voru, komu þo strax aptur i

Augsyn, og sooktu Foodur sitt af Jurtum heim sem þar uxu med Siovnum. Þegar vier höfdum nu funded þessar lif-ande Skiepnur, villdum vær snwa heim aptur og kúngeøra þetta Capteinenum, ef hañ kyñe vilia taka sier Bwstad a hiñe litlu Eyu, og leita þar Næringar vorrar. Eñ þa vid villdum ferdast Heimleidis, villtunst vid þañ Dag allañ og Roottena epter. Vid heyrdum ad sfñn uñ Kvollded skot-ed af Fallstickenu; sem Advorun ad snwa aptur, eñ þad var ockur ei moguleg fyrr eñ Dageñ epter, og vorum vid þa bæde Mathurfande og þyrster: Og Tveir miña Stall-Brædra Christian og Simon siwker ordner. Vid kom-um sijdañ heim til vors Selskapar: Hafde þa so tilbored, ad Adam Hermansson Holstenskur, og Christian Nielsson Danskur, voru stwngner Roottena adur af Eitur-Orme edur Poddu, so ad þeir deydu adur vid komum, þvokte oss þad hiñ mesta Skade, og þar a ofañ deydu þañ sama Dag Valster og Christian Paalsson: Eingva Orsøk visse eg þeirra Dauda nema Perúrnar, af hvorium þeir höfdu eted ofmiked 10. edur 11. Eñ vid Martin Eaan, atum ecke nema Eina, og feingum þo miklar Jñantokur þar af: Eñ ockur batnade vid Breñevijn. Þesse Fiogur Lijk groo-fum vær under Hædeñe, og var nu 4. Mnnum færra ad eyda vorum Matfaungum, eñ 5. voru epter. Adur Ott-udunst vid Jñbyggiara Evareñar, eñ nu Eitur-Orma, sem ei komu fram nema a Næturnar. Jeg sagde Capt. fra þeirre nij-fundnu Eyu, og fiellst hañ strax a ad fara þaangad, vegna þess ad þar voru lifande Skiepnur, ef þær kyñu þiena oss til Lijfs Uppheldis: Eñ þad simdest nærsta Omøgulegt þaangad ad komast, þvi Skips-Bateureñ var of-stoor, eñ Foolked satt ad stioorna honum, og þar med Sioøreñ Olgufullur. Vær geørdum Elld vid Hreyse vort uñ Roottena til ad fæla Ormana: Vakte Presstureñ og Capt. til Skiptis vid Elldeñ, ad varna þeim eitrudu Kvik-indum ad geøra Skada þeim er svæfu. Uñ Morguneñ epter binggunst vær burt wr þessum Stad, og þad sem vær ecke gatum med oss komed, af þvi oss tilheyrde, þad groof-

um vier i Jörd, og baarum Grioot a ofañ: Fylltum Vásſa vora med Biscuit; eñ baarum Vopn vor a Bakenu, og Exer i Höndum; og foorum nu sem varlegast, ad vær villtunst ecke. Capt. leitst vel a Eyuna. Eñ þar sem vid komum ad Sundenu, var breidara yferuñ, eñ þar vid adkomum fyrra Dageñ. Geingum vid svo Sudaustur med Sundenu, miockade þad þa og vard so miott uñ siþer, ad sa Lybske Soldat syndte þar yferuñ. Nu þvoktunst vær aller færer ad komast yferuñ: Eñ þa var þo Frwen Cathrin Oſær til þess. Presturen Raadlagde ad gøra litla Feriu wr Skips-Baatnum, eñ Capt. villde þad ecke, ef hañs kyñe skjdar vidþurfa til stærre Naudsynia. Sa Lybske raadlagde, ad gøra skyllde Fleka af Triaa, og foor ad hwast til þess; Syndte þa Capt. yferuñ til hañs, og hialpade hønum til þessa Smijdis; Eñ Presturen var a medañ hia Capt. Frwñe. Vid fullgeordum so Flekañ og hrundum hønum a Siooeñ, festum hañ sydañ vid Sunds-Backañ med Reyrflettudu Toge, droogum sijdañ Presteñ og Konuna til vor yferuñ, og svaafum nu þessa Noott under berum Himne. Dageñ epter sooktum vid þad sem vid epter skildum a hiñe stærre Eyuñe, og fluttum þaangad sem vid ætludum oss Stadar ad nema, var þad vid eirn fagrañ reñande Læk, i hvørium ad var allgott Vatn; A Nordare Sijdu Eyareñar fundum vær eirn Heller i Hæd nockurre, og geordum hañ so vijdañ, ad oss nægdest Rumed.

LVII. Cap.

Gustav bijst uñ a Eyuñe: Sa Lybske og Capt. deya.

Nu þoott vær hefdum þessu i Lag komed, og þyrstum ecke ad Ottast fyre Eytrudum Kvikindum, þa vantade oss þo samt Lijfs-Biørg, eñ Hierarner saust allstalldañ, og voru þar ad auke akaflega styggver, og lidu so Fiortañ Dagar, ad vid

feingum

feingum eingañ sied. Sa Lybske Martin Caan, sem var Einlægur og Atorkusamur Madur, og oss hafde leinge og vel þient, vard veikur i Añare Vikuñe og Andadest. Strax sem bwed var ad Jarda hañ, geingum vid Capt. ut til, ockar Utvega, komu þa Tiju edur Toolf Hierarner ad vorum fernsku Uppsprettum ad drecka og bada sig, skutum vid þa Priaa af þeim til Dauds, og þañ Fioorda i Lœred, so vid og so naadum þonum, eñ hiner flwdu. Þesse Feing ur var ockur kiærare, eñ þo vered hefde stoor Suña Peninga: Jeg batt Tvo daudu Hierana samañ a Footunum, þeingde um Bissu mijna, og bar heim a Bakenu, eñ Capt. bar þañ færda lifadne i Faangenu: Pa vid komum heim, tioodrudum vid hañ, og bundum Saar hañs, þvi vid villdum hañ skyllde lifa. Vid floonum og sundrudum þa dauðu, þvoodum þa i Sioonum, þvi Sallt var ecki til, þeingd um þa sijdañ yfer Elldstoona, þvi Ellde-Vid braft oss ecke, bruggum sijdañ til Steik af þeim, hvør oss smackade sem beste Rettur vid eitt Fursta-Bord. Vid þockudum Gude af Hiarta þeñañ Velgiørning, aatum af þessu, þo var lega i Fyrstu, medañ vid vissum ei hvad holl þesse Fæda munde, og reiknum þad sem vid aatum ecke. Dryck vantade oss ecke, þvi vid høfdum gott Uppsprettu-Vatn, sem oss svalade vel i Hitanum. Pañig lifdum vær nu haalfs Missere, ad vid añadhvørt foorum a Hiera-Veidar, edá læsum i H. Ritningu, hvøria Prestureñ Daglega utlagde fyre oss, og Hughreiste oss i vorre Einsetu. Eñ Gude þocknadest eñ þa framar ad reina oss og vora Polenmæde.

Eiñ Dag geck Capt. Einsamall ad skoda sydra Hluta Eyareñar, og skioota Hiera sem eg so kalla, þo Olijker sieu þeim, er vier høfum i Þijska-Lande, hafande Tvo Horn, Fijngurs laung mille Eyrnaña. Hañ geck hier um Mijlu Vegar, uns hañ kom a eiñ Kleit sem var i Tveñs Lage Tiju Alna haar. Hañ saa Hiera mille Klettaña, sem hañ ætlade sier ad skioota, og villde støckva af einum Klettenum a añañ, eñ miste Footaña, og fell ofañ a mille þeirra, stoost þa vid Høfud hañs, so hañ Rotadest og fell i Svijma.

Prestenum og mier leingdest hans Burtvera, og Kona hans took til ad bera sig aumlega, geck eg þa af Stad epter Boonheñar, ad vitia um̃ hañ, og fañ hañ mille Klappaña, geyspade hañ þa og Andvarpade, var Bloodugur og Mættlaus, hañ sagde mier sitt Ohappa-Fæll. Var eg hañ þa æ Herdum mijnum heim ad Iñe vorn, þo erfidt geinge. Vid þvodum Sæar hans og binggum um̃: Hofud-Skielen̄ var miøg skødud, hvar af hañ spæde sier Dauda, eñ Konañ bar sig sœrlega. Capt. lœ so nockra Daga med stoorre Hofud-Pijnu, og gat sier einga Biorg veitt. Presturen̄ gaf hønum iñ Pulver til Styrkingar, sem hañ hafde flutt med sier fræ Danmørk i Silfur-Veske til siñar eigen̄ Brwkunar, eñ bad gagnade ecke, helldur jookst hans Siwkdoomur Dag fræ Dege, og Verkuren̄, so hañ bad Gud um̃ Sæluhiælpleg Afelok, og bad ockur eiñen̄ bidia fyre sier og mættu þa jafnvel Steinarner hræraſt af Harme Cathrinær. Hun fell æ Kne med upplyptum Høndum, og bad Gud med føgrum Tæarum um̃ hans Heilbrygde: Eñ Capt. svarade heñe þañig.

" Þu georer Oriett Barned gott, ad bidia Gud um̃ Lijf " mitt: Huxadu um̃ vort Eymdar-Stand, og einkum " mitt. Þang Tæar sem þu wthceller yfer mig Vesælañ " Orm og Madk, sijnest mier ecke Oþurkvæmeleg, eñ þo " geora þaug mijna Kvøl eñ þijngre. Skule eg niota " nockurrar Linunar, þa hlijtur þu ad tempra þijna Angist, " og huxa ad þad eg nu lijd keimur fræ Gude, þvi þad er " Straff miña Synda. Þookneſt hønum ad taka mig " burt wr þessum vonda Heime, þa læ ttu hañ hafa siñ frij- " añ Vilia; Þad verdur mier fyri Bestu, ad hañ fyri nææ- " lægar Hørmungar gefur mier Eilijfañ Fognud. Ef þu " setur meira Trausi æ mig eñ hañ, þa Syndgar þu miki- " lega moote hans Fødurlegre Giæsku, og virder Mañlega " Hiælp meir eñ hans Almættis Adstod. Fyrst hañ biar- " gar og forsvrgar so margar Þusundar Maña og Dijra æ " Iordune, þa trw þu ad hañ muñe ei helldur yfergefa þig, " þo eg forlæte þig og geti ecke vered hiæ þier. Lættu

" mig einasta deya Huga-gladañ ; Barned gott, og bliß
" vid þiñ Christleñdoom, eins og þu hefur hingad til sofle-
" ga æst og ydkad. Jeg befala þig JEsu Christo þijnum
" Frelsara, so sem þeim rietta Raudþiaalpara, og nærst
" honum, þeim Aeruverduga Guds Mañe Sr. Erojer, og
" mijnum gooda Vin Gustav, fyri hvorn eg vard þier samt
" eiunr. Pesser Tveir munu ärwlega, epter Von miñe,
" sorga fyri þier, og ei yfergefa þig so leinge sem þeir lifa.
" Ef þu i Heimeñ fæder Pant ockar Hiönabands Kiærlei-
" ka, þa munu þeir fyri Guds og mijna Skulld ala Oñ fyri
" Barnsins Upphellde, þar til Gud kañske visfar þeim Veg-
" eñ til Baka wr Eyu þessare; Verde þad ei, þa ræde
" Gud. ONottens Hønd er ecke stutt vordeñ; Hañ fiñ-
" ur noog Medøl til Biargar þeim sem aa hañ treysta:
" Bidied og Lesed, vakted ydur fyri mootþroppañlegum
" Syndum, Otteft hañs Bod. Eg Oska ydur af Hiart-
" ta þessa þins sama, og skil so vid ydur til Eylijfdar, þa eg
" sæ ad siaa ydur aptur, og halla mier nu einasta ad mijns
" Frelsara Forþienustu, sem fyri mig er dauñ og upp apt-
" ur riseñ. Eñ þier, mitt Hiarta, þacka eg þiñ einlægañ
" Falslausañ Kiærleika, og Trygd vid mig. Pu þekker
" mitt Sakleyse og veist ad ockar Samfarer eru komnar
" fraa þeirre ædstu Magt. Saa same Gud vardveite þig
" fraa allre Neyd og Hæska, og geore mig so Luckulegañ,
" ad eg meige Ununarsamlegar umfadma þig i ödru Lijfe,
" þo eg hier nu skilie vid þig. Goodar Nætur! Þusund-
" sinum Goodar Nætur! Og þier mijner Elskuleiger
" Viner, bliised mijner.

Nu kuñe saa goode Capt. Rosen-Krants ecke leingur brwka Tungu sijna: Varer og Kiñar blikuudu, Augun apturluktust, og hañ slokuade sem rioos. Vid höfdum nu noog med ad hugga hañs Ysermæata Sorgande Eckiu, og georde Prestureñ þar i sitt hid Betsta, med siñe Maalsnille og Gudrækuis Fortølum: Hvad ed vañ so miked, ad hun med Þoleñmæde gaf sig under Guds Vilia, og bad ockur miñast þins Andada Egtamañs, sijdustu Orda. Vid

 groos-

grööfum sijdan Capteinen, og lietum stooran Stein yfer Gröf hans, og greiptum þar i Nafn hans, Embætte og Dauda-Tijd, ad ef vær dæum hier a Eynne, og einhvörja kynne sijdan ad bera hier ad, þa kynnu þeir sa sana Vitneskiu um hann. En ad þad hafi skied, veit eg als ecke, nema hvad hier fra segi.

LVIII. Cap.

Gustav er goodur Fader. Capteins Sonar, hvörn, asamt Prestenum ein Skrugga deyder. Segir framar hvörnig tilgeck.

Epter Greftran Capt. lá þad allt a mier ad leita oss Liifs-Biargar, þvi Presturenn vard ad vera hia Eckiunne: Gud veit beggia ockar Sr. Crojers Hiarta, ad hvörigur ockar villde henne nockurn Vansa giora. Jeg áasetti mier nu, ef eg giæte, ad fanga eirn Kvenn-Hiera, til þess sem vid höfdunn fyrre nád, so Diiren fölgudu, þvi hann var nu heill vordenn og farenn ad tenniast, so hann rann i kring epter oss: Vid gáfum hönum Gras og Jurter, og ferskt Vatn ad drecka, en Kvenn-Diirenu gat eg Omögulega nád, þvi þaug fældust Skotenn ydugleg. En ecke var annara Liifs-Medala ad leita, utann eg villde prooфa þar Avöxt af nockrum Triaam, fra hvörium mig fældu þo Dæme þeirra Tveggia sem deydu af Perunum: Samt reidde eg mig uppa Gud i öllu þessu, og hans Almættis Forsioon.

Nu leid ad þeim Tijma ad Eckian munde Barn ala; og hrygdumst vid af þvi, ad vid vissum ecke hvörsu vid skylldum hialpa henne i Fædingunne, edur farg ad med Barned; Litlu sijdar Ol hun Son, og geck þad allt Luckulegar enn vid kunnum hiera. Sr. Crojer vard ad gegna Lioos-Moodur Skylldunne, Barned var og so heilbrygdt. Presturenn skijrde Barned, og var eg þess Gudfader; Vid höfdum eckert ad næra a Moodurena og Barned, nema hana med reiktu Hiera Kiøte og Vatne; en Barned var a Brioost lagt; Presturenn var nu Barnfooстra, en eg Matselia, og vard

þar

þar til ad gáuga Daglega wt a Mørkena ad leita oss Mak-Fánga. Um̃ þetta Leite strauk sá tamde Hieren̄ frá ockur; og leitade eg allra Brágda ad náa hønum aptur edur skiota hañ. Eirn Dag geck eg Veiin leingra frá Jñe voru, því þar i Nánd var el ad sjña framar Hierana, komu þa Ognarlegar Reidarþrumur, so eg hefi allrei sied nie heyrt þeim lijkar: Med þeim var og Regn nockurt, eñ Vedur ad mestu kyrt: Þrumurnar voru so Ofbodslegar ad heyra, ad eg þeynkte ei añad eñ Hiñen og Jord mundu forgánga. Jeg bad Gud um̃ Hlijfd, og took ad syngia þeñañ Psalm: Nær Hugraun þvinga Hofun Vier; etc. Hvør Skruggañ kom epter adra, so valla vard Hlie á. Sneri eg þa Heimleidis aptur, og er eg átti hier um̃ 200 Skref ad Hybijlum vorum, og sá ad Presturen̄ sat vid Dyrnar, hafande Barned i Fánge sijnu, og var ad hyggia ad hvørt eg kiæme ei aptur; Þa kom ein Elldingeñ wr Skijunum, fleigde hønum med Barnenu daudum til Jardar; og braut mikeñ Hluta af Hellirs-Klettenum. Jeg hliop med Skinde þángad; fañ Presteñ daudañ og Barned lijka; eñ Capt. Frwna Mállausa af Hrædslu, gráatande og veinande, og er hun gat Orde uppkomed, sagde hun: Almáttuge Gud! Hvørneñ ertu nu so upphvattur til þvilijkrar Grimdar Reide i gegu mier, ad ein Olucka og Hiartans Angist kemur yfer mig epter adra? Æ! Myskunsame Fader, frelsa þu mig af þeirre stooru Hrygd og Angist sem mig um̃kringt hefur; Tak nu þad Lyf aptur sem þu hefur gefid mier, þvi eg giet ecke leingur wtstaded þijnar Refsingar. Æ Hiarta-goode Gud Bænheyr mig! Æ Drotteñ vertu mier aumre Syndugre Skiepnu nádugur! Kasta mier ecke frá þijnu Auglite; Frelsa mig fyri Daudañ af ollu Illu. Jeg bad hana vera Hughrausta, Gud villde ei láta sier neitt Lognmal fyrirskrifa, epter hvørju hañ skyllde laga siñ allra Heilagasta Riettláatañ Vilia. Huxed ecke, sagdi eg, ad hañ gøre ydur Oriett. Allrei er so stoor Skadeñ, ad Guds Hønd kuñe ei lækna hañ. Ydar Sáar kañ hañ græda, og leida ydur, wr uppáfalleñe

Hrygd. Jeg er og Hluttakande orden̄ ydar Sorgar, en̄ vil þo samt ecke sleppa þvi Trauste, sem eg ꝏ ad hafa ꝏ Gude og han̄s Hiꝏlp medan̄ eg life. Vered þar fyri med goodu Gede, og lꝏted einga Olucku sturla ydar Hiarta, Allt hvad Gud gjører, þad er Gott. Vid erum i han̄s Wallde, fare han̄ med ockur sem hønum best lijkar.

Epter þetta ockar Samtal, spurde hun mig ad, hvørt Reidarslaged hefde deydt Presten̄ og Barned? Eg kun̄e ei an̄ars en̄ ad segia Jꝏ: En̄ lagde þar til strax allar þær Hugganer sem eg feck upphugsad, en̄ Gud lagde so mikin̄ Krapt Ordum mijnum, ad hun Fridstilltest meir og meir.

Þegar þesse Ofkøp aflidu, groof eg þꝏ Daudu. Prestsins Klæde took eg ockur til Skiols, nær ockar være slitin̄ wt. Presten̄ groof eg hiꝏ Capt. Grøf og Barned med, þegar Mooderen̄ hafde ꝏdur klappad þvi og kyst, þad sem hun villde. Jeg took sijdan̄ Steinen̄ sem sprwnged hafde wr Klettenum, og kom hønum yfer Grøfena, med miklu Erfide ꝏ Brotum, so Hellirs-Dyrnar være fríjar og opnar. Nu ꝏttum vid ei Lijfsbiørg neina til Tveggia Daga: En̄ eg villde feigen̄ ad Capt. Frwen̄ þyrfte ei Hwngur ad lijda. Um̄ Noottena bad hun mig hvijlast allnærre sier, Søkum Otta er hun hafde, en̄ bad mig hlijfa samt Æru sin̄e, hvad eg og med Guds Hiꝏlp hafde mier fastlega ꝏsett; Gud liet þad og so luckast mier. Nærsta Morguns, þa eg villde fara ꝏ Hiera Veide ad Vana mijnum, kom eg i þan̄ Stad Hellersins hvar Pwdur-Tun̄an̄ stood i jnhøggven̄e Kletta-Skoru, edur Afkima, allnær Rwme Capt. Frwr; merkti eg þa ad Tun̄u-Svigarner høfdu svidnad af Skruggu-Elldenum, eins og þeir være brender med Liovse. Jeg sijnde þetta Capt. Frw. til mestu Forundrunar og Bevijsingar um̄ Gudlega Hiꝏlp og Vardveitslu, ad Elldurin̄ hliop ecke i Pwdred, sem an̄ars hefde ꝏn Efa gilldt Lijf hen̄ar, þvi þar voru en̄ þa i 20. Pund Pwdurs, sem nægt hefdu til ad spreingia i sundur Biarged, nūturna so øllu og svipta hana Lijfe og Eign. Þetta gaf ockur Orsøk til ad þacka Gude af Hiarta. Vid biuggum sijdan̄ betur um̄

Pwd-

Þwdred epter eñ ꜳdur, tookum þad wr Tiñuñe, og lietum iñan i Hiera-Skiñeñ, so eingeñ Elldur giæte ad þvi komest. Þeñañ sama Dag skaut eg Fiñ Hierana, og lagde þꜳ i Sioo-Selltu, heingde sijdañ i Reik, nema þad sem vid ꜳtum fernskt. Degenum epter mættu mier Fioorer af þeim, og nꜳdi eg Tveimur af þeim. Kiøted af þessum Dijrum vo 10. eda 12. Pund, fyri utañ Møreñ, hvorn vid þrwkudum til Liboosa i tilhøggnum Stein-Lampa med þurrum Reir. Þegar vær vorum ꜳ stærre Eyuñe, høfdum vær safnad oss nockru af hreinum Breñesteine, og nær eg villde kveikia Elld, took eg Tvo Tiñusteina, sem nooga fꜳ mꜳtte þar ꜳ Morkeñe, sloo þeim samañ, so Neistarner festu sig i Kole þeirra smꜳtegldu Trespoona, sem eg ꜳdur makade i Breñesteine, kveikte so upp med Laufblødum af þurrum smꜳ Greinum. Þañig kiende Neydeñ naktre Konu ad spiña, þo hvørke þetta nie añad geinge ockur greidt i Fyrstuñe.

LIX. Cap.

Gustav veikest af Skyr-Biwg: Fædest Niju Mꜳnude ꜳ Brioostum Eckiuñar: Hønum batnar. Forgeingur Stooru Eyañ.

Atta Døgum epter Greftran Prestsins og Barnsins, fell eg i þungañ Siwkleika, so mier var eckert vijsara eñ Daudeñ: Þad Reikta Kiøt gat eg ecke smackad, bæde vegna þess mig velgde vid þvi, og Teñurnar skroptu lausar, so sem Skyr-Biwgs Siwkdoome er vant ad filgia. Capt. Frweñ leitadest vid ꜳ allar Lunder ad hiwkra mier: Hun skar þad steikta Kiøted i Smꜳ-Flijser, og liet i Muñ mier, lijka sem þa tijndt er i Fugls-Nef, ad eg skyllde þvi hæglegar geta kijngt þvi nidur; eñ þad foor jafnskioott upp aptur, og Ox so alltijd Velgiañ og Vidbiooduren vid þessare Fædu. Hun hrygdest af þessu mikelega, þvi hun visse jeg mundi ei lifa leinge Næringarlaus. Jeg vard og alldeilis Holldlaus, og ecke utañ Bein og Sinar. Þegar

eg eiñ

eg eiñ Morgun klagade sꝏrt yfer Hwngre fyre heñe, þa sette hun sig á Kne fyre framañ Flet mitt, og kvad sig aumka mitt Asigkomulag; segiande: Miñ Aume Gustav, hvad á eg til ad gióra; so eg gete hallded ydur vid Lijfed? Eg sie ad eckert nema Dauden kañ frija ockur frá Hórmungunum, og ei veit eg hvada Medøl DRottéñ hefur ønur fyre ockur ef vid skulum ei deya. Fyre Mañа Augum synest þad utgeórdt um ydur, og þa er lijka ute um mijna Frelsunar-Von. Gud hefur þo eñ nu giefed mier eitt Medal til ydar Lijfs-Næringar. Jeg bijd ydur mijn Brioost, sem mitt Andada Barn saug, i hvørium ad eñ nu er Miolk: Og verded þier nu ad gióra ydur ad Brioost-Barne i Staded ydar Neyd, og þa Gyrnd sem eg hefe til ydar Lijfs-þienu til ad afsaka þetta mitt Tilbod. Þier vited i Samvitskuñe, ad vid driuni hier med eckert Hneixlañlegt, þo eg gióre ad so miklu Leite mijñ Lijkama beran fyre ydar Augum, þvi þad skedur þo einunges til þess, ad þier ei af Hwngre til Dauds vanmegnest: Hvør veit nema Gud hafe þessu so til hagad ydur til Lijfs, og gefe mier lijka so Lijfed þar med, og hañ sie Vitne mitt, i hvørre Meiningu eg gióre þetta, og giæte þad varnad ydar Dauda, villde eg helldur deya. Jeg Táradest af þessare heñar Medaumkan, og sagdest ei vita hvørnen eg hefde forskulldad af heñe so mikeñ Christelegañ Kiærleika: Packade heñe iñelega, og took þessu Tilbode. Drack nu giruglega, og meir eñ mitt Hwngur leifde, sañ eg þa strax, ad þesse sæta Næring styrkte mijna Krapta, so eg Dag frá Dege took ad fitna og styrkiast. Kom nu ad þvi, ad ockar Reikta Kiøt var ad mestu endt, þvi hun vard nu ad eta meir eñ hun var añars von, vegna sijns 29. edur 30. Ára gamla Brioost-Mylkings, so hañ feinge þvi meir ad drecka: Og vard ockur þad ad nijre Sorg, ad Foostrn mijna vantade Lijfs-Biørg. Hun took Bijssu mijna, og villde bera sig ad veida Hiera, eñ hun ramñade eingañ, og spillte bæde Pwdrenu og Kwlunum ofañ i Kauped: Eñ eg hafde ei epter nema C. Kwlur, sem mier hooktu þa dijrmætare eñ nockrer Dijrgriper og Gimsteinar.

steinar. Samt Myskunade Gud ockur sijnum aumu Skepnum, og gaf ockur adra Braud-Kørf til ad stilla Hwngur ockar. Allstamt fra þvi sem ockar litle Lækur ran i Siooen, fan mijn gooda Kathrin eina Jurt med laungum Blødum raudum, Root heñar var so fost i Jørduñe, ad hun vard ad hiaalpa sier med Knijfe ad na heñe. Þessar Rætur uxu þar so þiyckt i krijng sem Sandur, af hvørium ad Hierarner atu Bloden. Frwen at eina af þeim, og flysiade hana adur: Hun fan ad hun smackade all-vel, og groof Heilhoop af þessum Rootum, færde mier sijdan heim. Jeg: Ottadest hun munde hlioota Skada af Ate þessu, þar hun neytte eirurar hrillrar, sem eg hefde allrei vogad: Eñ er eg sa heñe vard gott af þvi, let eg leggia Rootena a Elld, so Skirlen losnade utan af heñe, neytte eg þa Kiarnans iñan ur, sem hafde so þægelegañ Smeck, ad ockur laang ade ecke framar i Hiera-Kioted. Og þar hun fan nockrar i Blooma, saman safnade hun Frænu af þeim, og saade þvi sijdan i nockurt lijted Jardar-Ploats, hier uñ 20. Skref ad Vijdd, eñ rudde adur burt þadan Steinunum, og feck so hier af miklar Byrgder. Hun fan og Einslags Tre, sem baarn af sier Cocus-Nitur, og lagade þær til Matar. Af þessu vard hun so gyllt og feit, ad eg feck nooga Mioolk ur Brioostum heñar. Þegar eg hafde nærst þan ig, hier uñ Prioa Fioordunga Ars, batnade mier smaamsamañ i Tønunum, og vande mig vid Ræturnar og Nyturnar, sem mier smæckudust eins vel og heñe, þo samt saug eg jafnañ Brioost heñar, so eg breitte ecke Fæduñe of-hastarlega. Af þessare Brioost-Legu, Ox Elska mijn a Frwñe, so eg Oskade mier, ad eg være i þvi Stande, ad eg matte Einhvorn Tijma iñgaanga Hiuonaband med heñe. Þegar mier betur batnade, geck eg ut med heñe, ad safna ockur Mat-Byrgdum: Skaut so Hierana ad odru hvørju, og brwkudum vid þad reikta Kiøt fyrer Suñudaga-Fædu. Hieren sem adur var tamen og hlaupen i burtu, kom aptur i Uppbyrian Arsens 1668. fiaalfkrafa, og kom med Makañ med sier, sem var nær ad Burde komeñ, og liet

audvelld-

audvelldlega fanga sig. Vid hurudum ad lata þetta Ungvidelija, og bwa ockur so til Dyra-Haaf, og geordum vid hañ af Hrijse og Vidum so þiett, ad Fie ockar maatte ei ut sleppa, helldur hliop þar iñañ nuñ. Nockrum Vikum þar epter feingum vid Priaa unga Hiera, eiñ Kall-Kyns og Tvo Kveñ-Kyns, sem aa skoñum Tijma uxu so miked, ad vid af þeim Tveimur Kveñ-Dijrum feingum braadt adra Hiera, og hofum adgiætt, ad þau aa Fiñ Fioordungum Ars (edur 65. Vikum) kostudu Prisvar. J midium Octobris Maanude, aa þessu sama Are, bar þad til eiñ Morgun, ad aa þeirre stooru Eyuñe heyrdest eins og miked Skridu-Hlaup og Steina-Glamur: Vid vissum ei hvad þetta vera munde, geingum þvi efst uppaa Hædena, under hvørre vid bigguum, og saaum þa, ad Giaaeñ rauk aakaflega, med utsriaalande Loga og Breñesteins Lykt. Eg hurade þad munde vera Fialled Ætna i Sikel-Ey: Þetta Or braadt eñ nu meir, so Hædeñ vid Giaana skalf og billtest uñ. Jeg sagde þetta være Jardskiaalfte, og skylldum vid fara ofañ af Kløppeñe er vid aastoodum, þaangad sem Mørkeñ være slett: Jeg gat og rett til, þvi vid vorum naumlega komeñ 50. Stig fraa Biargenu, og ad ockar Dyra-Haaf, ad Jørdeñ took ad skiaalfa under Footum ockar, so Kløppeñ fiell, og Hellereñ haalfur nidur i Gruñ. J sama Vetjaange var øll stoora Eyeñ i Ellde og Reik, sem formyrkvade so Himeneñ, ad vid meintum Dooma-Dag komeñ. Vid fiellum aa Knie, og badum ockur Gud til Hiaalpar, vonudum so epter Ending ockar Eymda. Eñ þad skede hvørugt, hvørke ockar Lausn nie Veralldar Ender. Jardskiaalfteñ soreydde þeirre stooru Eyuñe, so hun ad fraatetnum Fioordunge Vegar i kriing sock i Sioo, og saast einasta aa Toppa Triaaña standa upp ur Sioonum, eñ skoñu siidar saast þar eckert Merke til framar. Ockar litla Ey uñbreittest eckert, fyre utañ þad sem sagt er: Þeg ar Jardskiaalfteñ var afstadeñ, komum vid til Heimkyñes ockar, og var þar eingeñ Hlutur iñe skiemdur. Mier leyst ei ad bwa þar leingur, og georde Raad fyre ad bwa

ockur

ockur til Hreyse Aňarstadar œ Mørkeñe: Eñ Frwen astalde bad, og sagde Gude eins hægt ad nœ þar til ockar, sem i Hellernum, ef hañ villde svipta ockur Lijfe. Jeg sœ hun hafde rett fyre sier i þessu; og hielldum sama Bwstad: Binggum þvi uñi ockur, eins og vid ætludum ad vera þar alla ockar Æfe.

LX. Cap.

Gustav seger fra siñe Samvist œ Eyuñe med Capt. Frwñe, og þeirra Fatnade.

Añig lidu nu Atta samfelld Ar, ad vid sœum einga Mañeskiu og ekkert Skip. Þegar vid geingum ei ut ockur til Brœda, þa lœsum vid jafnañ i Ritninguñe, edur Sr: Crojers Bibliu, lagde eg so ut hvad eg skillde fyre Frwñe. Eñ œ þaug audu Blød sem voru Bak vid Bookeng, teiknade eg jafnott hvad marga Daga vid vorum œ Eyuñe, med Blijant, sem Sœl. Rosenkrans hafde hast hiœ sier. Ødruveisenu Endurbættum vid Hijbijle ockar, yrktum Akureñ, og œttum vid Hierana, so vid vorum sialldañ Ydiulaus. Eg let og ei af ad kieña Cathrinu þad Þijska Tunguœal, og toludum vid samañ i þvi. Ey ockar var stærre eñ vid ætludum, nærre Sex Mijlur ad Leingd: Þar voru marger Opekter Avexter, eñ mesta Gagned høsd um vid af þeim Dock-Raudu Rootunum og Cocus Nytium (hvørra Kiarne smackade sieþktur sem Castaniu-Ber.) Dyr voru þar eingeñ, nema þeir Tvij-Klaufudu Hierar, nockrer litler grœner Fuglar, sem sungu fagurt, af Fiskum eckert. Hite var þar opt misell, sem vanmeanade ockur i Erfidenu. Stundum var þar Regn, Krape, kallder og hvasser Vindar, frœ Junio og til Augustum. Snios og Hagl kañ eg ei segia eg hafe sied. J Martio, Aprijli, Majo og Septembri, geingu opt Skruggu-Vedur, eñ bo einkañlega i Decembri, þa Sooleñ var hærst œ Himnenum hiœ oss. Þad var og til ad Skruggu-Vedur komu i þeim nefndu kolldu Mœnudum, þo rgrt være. Avexter

og Tré ûrn vel og fliotsti Hita-Mannudunum, þvi Jørden var Deiglend, og sundum Pokusamt. Vatn høfdum vid merkelega gott: Og so kom, ad eg unde mier i Eyune, þegar eg var alvanur orden þessum Lifnadar-Hættum. Cap. Frwen var og optlega med glødu Bragde.

Þegar vid komum fyrst til Eyarenar, høfdum vid skickanlegan Klædnad, sem Men plaga ad brwka a Ferdene til Austur-Indiana, en þaug slitnudu øll med Tijdene, og voru Gagnlaus a Støtta Are. Ockar Reysu-Brædra Klæde vørdu ei helldur leinge. Epter þad geørdum vid ockur Fatnad ur Hiera-Skinnunum, og var eg Skraddaren, en hafde þo hvørke Skiære, Naal edur Praad: Brwkade eg þvi Gaffal min ad stijnga a goten med, og teingflade so samanmed Haalme. A Sumuren snerum vid Lodnunne utan, en þa kalldt var og hvast inan, og huldum þa efra Hlut Lijkamans med Skin-Kapu, sem anars var ber. Skegg mitt Ox fra bádum Eyrum so sijdt, ad þad náde a Naflа, en Høfud-Haared a Lendar nidur, sem eg klauf og batt um Haals mier. Haared a Capt. Frwne nade ad Foot um nidur: Jeg flettade þad i Tvo Locka og vafde upp um Haalsen, so Endarner heingu nidur a Briostеn. Af Sockum og Skoom høfdum vid eckert ad segia: En þegar kalldt var, vøsdum vid Hiera-Skinum um Fæturnar, og geørdum ockur Toplur ur Berke af Trianum, og gatum vid brwkad þær nockrar Vikur. Høfud-Klæde geørdum vid ockur wr Hatt-Flookum, er vid høfdum a Skipenu, og lietum þaug hanga ofanfyrer Andlited þa Hiten var, eins og Bændur geora. Petta allt munde þykia Hlælegur Bwningur, ef han sæsti i mijnu Fødurlande, þo hagade Gud þvi so, ad vid þurftum ecke ganga naken.

LXI. Cap.

Gustav sier eitt Framande Skip, sem þaug took med sier.

Epter þetta geørdest Stoor-Stoor med Storme og Hvassvidrum heila 14. Daga sam-

samfelldt: Stundum geingu og Jardskiœlfstar mikler. Þegar þesse Stormur lægdest, kom mikill Hite. Jeg geck eitt Kvolld af Gndlegre Tilstille upp hærrst a Biarged, og sa eitt Skip i Aust-Nord-Austre, sem mier sijndest stefna ad Eynñe. Jeg gladdest hier af framar eñ fra kañ segia, flijtte mier ofañ af Biargenu, og sagde Cathrinu Fretter þessar: Took mier so Pwdur og Elld, og geingum so bæde upp aptur a Biarged. Hlood eg þa Sticked, og skaut Tvø Skot i Rød, eñ Skiped skaut aptur a moote Einu. Jeg skaut i Pridia Siñe, eñ Skiped svarade þvi ecke, hell-dur lagdest vid Atkiere nockru leingra eñ Stickes Skotmaal fra Eynñe; Sijdañ settu þeir wt Baat med 6. Alvopn-udum Møñum, er høfdu hladnar Bissur i Høndum Vid geingum til Strandar ¡i Bwninge ockar Vanalegum. Þeir spurdu ockur a Portugisisku, hvørt vid værum Iñ-byggiarar Eyareñar, Frid-Meñ eda Oviner? Jeg kuñe lijtt Maal þetta, bad þa þvi Itreka Spurning sijna, añ-adhvørt a Pijsku, Latinu, Frønsku, Vallendsku, Sven-sku, edur riett a Tyrknesku, so eg kyñe gefa þeim Andsvar. Þesser Meñ furdudu sig miøg yfer þvi ad vid skylldum vita ad segia af so mørgum Tungumaalum. Þegar þeir høf-du murrad uñ þetta nockra Stund, þa geck eirn frañ og sagde a Frønsku: Vier høfum spurdt hvørt þid værud Iñ-byggendur Eyar þessarar, og hvørt þid siend Frid-Meñ edur ei. Jeg svarade: Vel meigum vid heita Iñbygg-iarar Eyareñar, eñ høfum leinge Oskad ad vera komeñ hie-dañ, þvi gledur ofs ydar Hierkoma framar eñ vid getum fra sagt, hvar af merkia ma, ad vid høfum eckert Illt i Siñe, og beidunst Vinaattu og Adstiodar af ydur ad meiga frelsast hiedañ. Hvør erud þid þa, sagde Madureñ? Eg svarade: Ogiæfulegar Mañeskiur, sem i mørg Aar høf-um hier vered i mikilli Eymd, eñ kuñum nu frelsast, ef þid gerød Myskunar Verk a ockur, Tveimur Christnum Mañeskium. Hvorier eru hier hia yckur a Eynñe, mællte hañ? Eingeñ, sagdi eg, nema Kveñmadur þesse og Eg, komed þvi i Land, þvi so sañarlega sem Gud er i Him-

 nenum,

nenum, þa þurfed þid eckert ad Ottast: Eñ ef þier trwed ockur ei, þa flytied ockur a Skip ydart, so vid getum fraa sagt hvørnig til hefur geinged fyrer ockur. Þeir tooku þvi vel, og til meire Vissu, liet eg Vissu mijna epter a Lande, stigum so i Baateñ og foorum til Skips. Yfermadureñ, sem nefndest Adrian Vander Taas, Hollendskur ad Ætt, took vel a moote ockur, eñ gat ei vared sig Hlaatre, þvi hønum virdtust vid Skoogar-Trøllum lijkare eñ Møñum, hvøriu eg eirneñ samsiña vard, þa eg saa mig i Speigle er hañ sijnde mier. Þa hañ nu hafde laated gefa oss Staup af Indianisku Breñevijne, leidde hañ ockur, asamt þeim hellstu af Officerunum a Skipenu ofañ i Cajyttuna, og bad ockur ad segia af Høgum ockar. Jeg geørde þad so sem Sakareñar Asigkomulag krafde: Og lyktade Maal mitt med iñelegre Boon, ad Yfermadur Skipsins villde flytia ockur med sier til bygdra Landa, og hiaalpa ockur i Evropam. Hañ lofade þvi, og aumkadest yfer ockar Hørmungum: Fretti eg þa ad Skip þetta hafde att ad sigla fraa Batavia til goodrar Vonar Høfda med Ordur fraa þeim haasu Herrum i Hollande til þeirra General Governeurs i Aust-Indien, eñ hafde feinged Storm, og hrakest hijngad ad Eyuñe. Morguneñ epter liet Commandeuren setia sig a Land, ad skodast um Becke, og grenslast um vort Haattalag: Vid gaasum hønum nockud af ockar Rootum, Cocus-Nytum, og Pria-Hiera, sem eg hafde Degeñum aadur skoted med smaa Steinum i Stadeñ fyrir Kwlur, þvi þær voru allar fyri laungu eyddar. Þegar eg hafde dreped þaa Hierana sem vid aattum lifande, og bored Fallbissuna og Hierana i Baateñ, baud Command. ockur ad fylgiast ad med sier til Skips, þvi þa gafst Byr goodur. Eg fell auglioosslega a Kne i Fiøruñe, og þackade Gude alla hañs Myskun og Hlijsd yfer ockur hijngad til, og þa miklu Naad, ad vid maattum nu komast Heilbrygd wr þessare Einsetu og Utlegd. Komu mier þa i Huga þesse Davids Ord: Hefde ecki þitt Ord vered mijn Huggun, etc. Og þegar eg geck til Baatsins, þesse Ord: Lofa

þu

þn Motteñ Scala miin, etc. So eg gret þa af Glede. Pad sama geørde og Capt. Frweñ, og sagdest nu hafa augliosa Beviising Guds Mystunar, sem hærre være eñ nockur Madur feinge i Hug sier leidt. Jeg talde i Bibliu mine ockar Eyar-Veru-Tijma, og voru þad 4242. Dagar, sem eru 11. Aar 7. Mánuder og 8. Dagar. Gud vere eilijflega losadur fyri þad hañ eirueñ a fiærst-liggiande Stødum, hefur Náadarsamlega og Fødurlega aled Hñ fyrer ockur, so vid skylldum vidurkieña hañs Almætte, Priisa og Vegsama hañs Nafn, so leinge vid lifum og erum til.

LXII. Cap.

Gustav forlætur Eyuna, mæter Storme, Kemur vid Eyuna Mauritius, fer þadañ til Capo.

Þegar vid vorum komeñ a þad Batavisska Skip og lett var Atkierum, sigldum vier goodañ Byr fra Eyuñe þañ 3. Februarii 1678. Himeneñ var þickur, so vier vissum ecke hvar vier vorum, fuorum þvi varlega, hielldum a þañ sydra Boogeñ, ad vid særum ei of-laangt fra þeim Africanisku Stróndum. Fioorda Dageñ feingum vær Storm mikeñ af Sudanstre, sem geørde ofs Ottafulla; Eñ Gud gaf ofs ad komast þar fra med Lijfe, og er Himeneñ heidde, merktum vær ofs komna i Náand Eyuñe Mauritius, ecke laangt fra Madagascar. Yfermadureñ villde sigla af til Good-rar Vonar Høfda, epter hønum wtgefiñe Skickun: Eñ Spioll þang er Skiped hafde feinged i Stormenum, knwde hañ ad leggiast vid Atkiere hia Eyuñe Mauritius, hvar ed var þo Skierivottur og Ohreiñ Sioor. Par fundum vid Ferdbwed Hollendskt Skip, sem flutte þaangad Saka-Meñ fra Capo, hvørier ad i Stadeñ þess Straffs, sem þeir høfdu forþienad, skylldu høggva Ibenhollt, (er a Eyu þessare vex miøg) edur geøra þar añad þwngt Erfvide; Pvi þad er Venia i Capo, ad þa einhvør hefur miøg mis-

broted, er hañ sendur til Eyareñar Mauritium, ad viña þar þess hættar Erfide, under Tilsiorn eins Forstioora. Af þeim Vide eru þar mikler Skoogar: Sa kañ og traudt ad nææ aptur Frelse sijnu, sem til þess er Eitrsiñ tekeñ.

Adurnefnd Ey þesse, sem liggur 500. Mijlur fraa þvi ytsta Africaniska Forberge, og er allt uñ kring 30. eda 40. Mijlur, kom oss vel i Hag, þvi vid fundum þar ymislega Hlute, sem oss þientu til Endurnæringar: Eñ þar hiaa er hun so full med Valsker og Mys, ad Meñ kuña valla ad vera i Næedum fyri þeim. Vær saaum þar og Mwsar-Bradur sem saatu aa Ville-Fijkin-Triaanum, og voru stoorer sem Dwfur i Nordurælfuñe, þaa tilbiuggn Meñ sier til Matar, og smæckudu þeir ægiæta vel. Vier proofudum þar og so Kiøt af eiñe Sioo-Kw, hvørt ed smackade eins og Kaalfa-Kiøt; Par var og so nægur Fiskur. Hellst furdade mig aa hvad stoorar þar voru Sioo-Skiel-Poddurnar, edur Skielfiskarner, sem eru allgoodar Atu. Af þeim saa eg eina, aa hvørrar Skiel edur Hrigg ad Tveir Meñ kuñu standa, þo so, þeir hindrudu eckert þeñar Skrid. Pegar vid hofdum vered þar Tvo Daga, og vor Yfermadur hafde laated Forstioorañ aa Hofdanum vita med þvi aamiñsta Skipe ad vier mundum bræadt epter þvi koma, þa stigum vier aptur aa Skip vort, sem þa var bwed ad bæta, undum upp Segl, og vorum so heppner, ad vier epter 14. Daga komum vel reidsara ad Toblubæ, liet þa vor Yfer-Madur hrinda Baat fyri Bord, foor i Land og wtriette sitt Eyrende vid Stadarens Forstioora. Eñ vier urdum vera eina Eikt aa Skipenu, aadur eñ oss var leift aa Land. Po urdum vid Capt. Frweñ og eg, med þeim Fyrstu sem aa Land voru flutter, þvi Forstiooreñ villde siaa ockur fyri Tilstille vors Yfermañs. Pesse Forstioore liet sier ecke neitt fiñast uñ nie gaanga til Hiarta ockar Eymd, og geørde ei neima hloo ad ockur. Pegar eg hafde i stuttu Maale iñt hønum af ockar Asigkomulage, þa svarade hñ einasta þessu:

" Vier gietum þurad ad þad hafi geinged fleirum sem yckur, er þo hafa slopped med heilum Eyrum eins og þid.

A med-

A medan villde hann þo leisa oss Upphellde a Hosdanum so leinge, þar til vid skyñum komast til Baka i ockar Fodur-Land. Vor Ofermann riede ockur ad bijda vid Dyrnar medan hann være ad tala vid þeññ Herra, og kom þvi til Leidar, ad vid feingum ad komast iñ a Hospitaled ann Be-talings, þo attum vid ad passa uppa þan Siwku þar iñe, þegar med þyrste. Vid þaadum Bod þetta, og skeinkte Ofermadureñ ockur af Frijvilia 100. Gylline, ad kaupa ockur eitt og añad Naudsynlegt med, og munde hañ ei hafa geordt sier þeña Kostnad, ef hañ hefde vitad af Dijrgripum þeñar og Peningum mijnum, sem vid hulldum hia ockur i Hiartar-Skiñs Bellte, er att hafde Saal. Capt. Rosen-Krants, og hafdi eg þad fyri Lijfstiecke epter Dauda Prest-sins. Eñ þa fåa Peninga sem vid tookum af þeim Dau-du, lietum vid ei þar samañ vid: Þeir voru sem svarade 12. Gyllenum. Jeg feste þetta Lijfstiecke vid mijnar Hie-rastiñs Buxur, hvøriar jeg aflagde strax sem jeg kom a Hollendska Skiped, þvi Ofermadureñ liet geia bæde Frw-ñe og mier Venjuleg Skips-Klæde, og vard hun ad klæda sig Karlmaña Bwnade, þvi Kveñfot var þar ei ad faa. Ofermadureñ baud ockur ad kasta Eyar-Bwnadenum i Sioveñ, eñ þar vid vissum hvad i hønum var fyolged, hetst eg vilia hafa þesse Fot til Vitnis um ockar wtstadnar Naud-er, þa vid kiæmum i ockar Fodurland. J Hospitalenu feingum vid so lased Upphellde, ad vid villdum helldur ver-ed hafa a Eyu ockar: Vid urdum ad þioona þar Tiju Siwkum, sem vid høfdum ecke Voo fyrer, og hlutum þar a ofañ þola Olijdañlegañ Odaun; Matureñ sem vid fei-ngum, var illa tilbweñ; Þo vondunst vid þessu. Capt. Frwen bad mig fyri Guds Skulld, ad sia til vid kiæmunst i burtu þadañ, eñ þad var ecke hægt, og þo eg huxade upp ymisleg Raad, þa dugdu þaug ecke.

* * * * * *
* * * * * *
* * * *
* * *
*

LXIII. Cap.

Gustav finnur Einn sinn Kunningia, sem tekur þaug heim til sijn, og gjörer þeim Gott.

Ad þar vid Eitt Sinn, ad vid geingum bæde samann skamt fra Kastalanum i Capo, og mættum þar Tiguglega buinum Manne, sem talade til mijn a Pijdsku, og spurde hvort eg være ur Dantzig. Jeg bad hann segia mier, hvi hann spyrde mig þannig? Hann svarade: Jeg þikiunst þeckia ydur ad Asynd, og vil giöra ydur allt þad Gott; er eg giet. Jeg vard gladur vid þetta Svar, og sagdest hafa leinge vered i Dantzig; enn Tuttugu Ar være sijdann eg hefde þadann farid. Hvorud þier þa ei til Berlin; sagde þesse Madur? Jeg sagde þad satt vera. Hvi draged þier þetta fyre mier seger hann? Ef þier villed ecke segia mier ydar Nafn og Stand; þa skal eg segia ydur mitt: Jeg heite Bernhard Flitter, sem reyste med ydur fra Dantzig til Berlin, og var eg þa Apotecara-Sveinn. Eg munde nu til þessa, og þeckest þeckia Mannenn, þo bæder vid værum ad Asynd Tortieckleger vordner, var eg þo hvenn ad lata raka af mier sionna Skegged. Fiellumst vid þa i Fadma, og sögdum hvor ödrum af Högum ockar. Pa eg hafde vered Prin Ar i Berlin seger hann, kyntest eg vid Dootur eins meire-Hattar Manns þar i Stadnum, og batt Einka-Mal vid hana: Hun var fædd i Berlin, og var ad Visium med einum sijnum Vin, sem varnade mier Umgeingne med henne. Vid unnum hvort ödru Hug-Astium: Enn þar var einn annar, sem villde fæla mig fra henne, og kom þvi til Leidar, ad hun vard Tvijlrad. Jeg ysdest vid þetta, og sagde Jomfrwnne, ad annadhvort skyllde eg edur minn Med-Bidell lata Lijfed, ef hun giæfe honum fra mier Elsku sijna: Enn hun lagde ei Trunad a Hootaner mijnar, og bra mier upp: Sijdann ferdadest hun til Forelldra sinna, ad hallda þar Brudkaup sitt, foor eg þa a Laun epter henne, og drap unn

Kvölld-

Kvollded Brwdgumañ, eñ flwde sialfur og foor til Hollands, skrifade so til Forelldrum mijnum, og liet þaug vita þetta Tilfelle, og ad eg ætlade alldre ad koma siidañ a Piöðsta Grund, helldur fara til Indien. Mooder mijn aumkade mig so miøg, ad hun sende mier M. Rixd. so eg geæte þvi helldur uñflwd Bøduls-Hendurnar: Foor eg siidañ hijngad, og nam hier Stadar i Høfdanum: Gyptest so epter þad eiñe Capteins-Dootur fra Amsterdam, og hefe siidañ lifad Roolega med heñe. Vid attum samañ 3. Børn, sem Gud hefur teked i burtu: Hyrde eg nu alldre framar uñ, ad koma i Evropam. Fyre utañ Apotecara-Konstena, er eg nu eiñ Bartskiere, og aliteñ sem Læknis-Meistare. Jeg hefe og keypt Boolfestu þessa er eg a bij. Vilied þier nu koma til mijn, og vera hia mier, þangad til Skip sigla hiedañ til Fødur-Landsens, þa skal Hws mitt og Bord vera ydur til Reidu. Jeg took feigensamlega þessu Tilbode: Hañ sagde eg skylde ei skilia vid mig Capt. Frwna, þvi hun være sier eins velkomeñ. Vid geingum siidañ til Hyrdstioorans, og feingum hia hønum Burtfarar-Leife, ad vera hvar vid villdum, þockudum hønum audsynda Nad, og komum til Flitter, hañ took vid ockur badum Høndum: Kona hañs var ockur og miked astwdleg, er hun heyrde af ockar Ofsørum, og geörde ockur allt til Gooda. Hun gaf Cathrinu eiñ hiñ besta Klædnad, og Tvær Skyrtur nijar. Jeg bad Flitter segia mier hvad hañ villde hafa miked uñ Vikuna fyre Fæded og Herberged, eñ hañ villde ecke heyra þad, og kvadst veita ockur sem Vinum sijnum, villde þvi einga Borgun af ockur hafa, nema þad, ad vid skylldum iñelykia sig i Bænum ockar til Gudds, hvøriu vid og so hietum hønum.

LXIV. Cap.

Gustav kemur i Lijfs-Haska vid Tvo Tijgris Dijr og Leon, er bitez af Bavian.

Vid vorum svo hiaa þessu gooda Foolke og þaadum marga Velgiorninga. Skips Yfer-Madurenn, sem ockur flutte, sigldi ad lidnum Atta Døgum til Batavia, og skilde epter hiaa ockur eitt Bref til Capt. Claus Neukerk Vinar sijns, i hvøriu hann fool ockur hønum aa Hendur, ad hann flitte ockur med sier aa sijnu Skipe. Enn medann þesse Bid stood yfer, þaa geørde Flitter allt til Dægrastittingar, og sijnde ockur Bwstade, Sidu og Lifnadar-Haattu Hottentottara, sem eg ecke skrifa, þar annara Ferda-Bæknr segia þar nooglega fraa. Eitt Sinn vorum vid i Brullaupe eins Hottentottara, þar voru Karlmenn og Konur hvert i sinne Rød, og stoodu i Hrijng: Imidium Hrijngnum stood Brwdgumenn og Brwdurenn aa Hniaanum, i sijnum Lyktar-illu Skinn-Kyrtlum. Geck þa framm til þeirra i Hrijngenn einn vijss Hottentottare, ad vijgia samann Brwd-Hioona-Efnen, hann lypte braadt fraa Skyklu þeirre er hann hafde fore sinne Blygdan, og med mørgum krijngelegum Ords-Hnickinm, yfersløckte þaug med sijnu Naatturlegu Vatne, hvøriu hiner adrer neru inn i Skinn og berann Kropp Brwd-Hioonanna, og þetta geørde hann Prisvar Sinnum, so eg helld hann hafe orded ad safna þvi Pvæge til, og innelykia þad i marga Daga med sier. Þad furdade mig hellst, hvørnenn Brwd-Hioonen kunnu ad utsletta þær Rispur, sem Noglur þeirra, er neru Pvægenu inn i Hollded, geørdu laangs epter Kropp þeirra, so þar skyllde ei siaast Merke til. Þegar þesse Ceremonia var ute, þa geck þetta Hijske til Bords, og þo Brwdgumenn sæte hiaa Brwdenne medal annara Kvenna, i þann Stad þar annad Karl-Foolked sat ut af fyre sig, þa þorde hann þo ei, ad jeta med henne ur sama Bolla, og var borenn fyre hann Pottur, sem hann aatte einn ur ad eta. Epter Maaltijd var eingen Dans halldenn, heldur Reyktu þeir þa Toobak soleidis, ad einn

Madur

Madur edur Kona kveiktu i Pijpu, og tooku nockra Reyke, feck so hvør þeim nærstur sat, og so hvør af ødrum allt umm kring. Reiknum hielldu þeir leinge i Hálsenum, ádur þeir prodrudu hønum ut ur Munnenum, eins og ur Reik-Haaf: Nockrer kijngdu hønum og nidur, og feingu þar af Hoysta og ønnur Rembings-Læte Þesse Toobaks-Dryck-ia, Skræker og Bulldran, varde alla Noottena til þess i Døgun, foor þa hvør heim til sijns Jnes, ásamt Brwd-gumanum og Brwdenne, og løgdu sig til Svefns. Hvad sijdann geørdest, og nu annad þeirra fraaleitt Skick, læt eg ødrum epter ad fortelia, so eg komest sem fyrst aptur til minn ar Søgu, er eg fyrre fraa hvarf, ad vid lifdum ánægd hiaa Mons. Flitter. Landed Capo er miøg Avaxtarsamt, þar er og mikell Fiøllde Leoná, Tigris-Dijra og annara graadugra Villu-Skepna, sem koma jafnvel á albiartann Dagenn, heim ad þeim Hollendska Kastala, ad leita sier ad Braud, og Orsaka margslags Ogiæfu. Eitt Sinn er vid Cathrin geingum med Flitter ut á Landed, ad kaupa nockur Naut af Hottentottunum, skede þad, ad eitt sollted Tigris-Dyr hlioop ut ur Runne einum uppá Bak Capteins-Frwnne, og fellde hana til Jardar: Vid Flitter høfdum báder hladnar Bissur, og skaut eg Tigris-Dyred i Høfuded, so þad doo liggiande ofann á Capt. Frwnne. Vid meint um hana særda af Dyrenu, enn þad var ei, nema hun hafde feinged eina Rispu á Hálsenn so blædde. Jeg hafde nanmast hladed aptur Bissuna, ádur enn vid saaum Tvo Leon, sem hristu Mackann, og ødrudu Halanum af Grimd, þaug voru fraa ockur so sem 20. Foot-Maal. Capt. Frwenn vard afar hrædd, enn took þo Vasa-Kniif sinn i Hønd sier ad veria sig med. Leonenn nálægdust meir og meir og Øskrudu. Grimdarlega. Vid ætludum báder ad skioota, enn hønum slapp til, og hitte ecke Dyred: Eg skaut á mille Augnanna á ødru- so þad var þegar daudt. Hitt Leoned gaf sig eckert ad Skotunum, og reiste sig upp á Aptur-Fæturnar, enn sette framm Klærnar i Klæde Flitters, og fleigde hønum under sig: Capt. Frwenn herdte þa upp Hugann, og skar á

Leons Tunguna sem ut hieck ur Kiaptenum, med Knijf sijnum. Eg i sama Augnablike sloo Bissune i Høfud þvi, so þad Øskrade hrædelega, og vid Annad Høgged drapst þad: Eg took sijdan Vin min ur Kloom Dyrsens, og sagde hønum Leonin bæde daud, han vard gladur vid, fadmade mig ad sier, og kallade ockur Cathrinu, sijna Lijf-Giasa. Sloouft þa af Nauta-Kaupen, og snerum vær heim aptur. Þar kom i þvi Bile laus Vagn, keyrande, æ han løgdum vid þaug daudu Dyren, og færdum Hyrdsijooranum, sem let borga oss þaug, fyre hvørt Leoned 25. Gyllene, og hvalft so miked fyre Tigris-Dyred, hvøria Peninga Flitter feck ockur, og villde eckert af þeim hafa. Eg vogade sijdan alldre eitt Skot-Maal fra Hwsum Flitters. Han hafde fyre nockrum Arum plantad ein Alldingard, skamt fra Adsetre sijnu, med Imislegum Avextum og Triæm, so sem x Granata-Eple, Meloner, Augurker, Jardar-Ber og þess-Hattar, i hvørium Jurta-Garde, ad eg optlega reikade þa Daguren var svalur. Hvalfum Mænude ædur eg foor burtu, var eg ein Morgun staddur i þessum Liste-Garde, og sæ þar ein stooran Bavian vid eitt Granata-Epla-Tre, sem gjørde Avextenum Skada, og let ecke af þo eg kallade. Jeg hafde eckert hiæ mier, utan Spans-Reir, geck til hans og villde slæ han, en þetta grimma Dyr vardest og beit mig i Vinstre Høndena, so eg hlioodade af Saarsaukanum. Þesse Bavian flwde sijdan uppæ eitt Mandel-Tre i Enda Gardsens, og skrækte eins og han hlæe ad mier. Jeg sveipade Klwtnum um mijna Blooduga Hønd. I þvi kom Flitter med Tvo Hunda, eg synde hønum hvar Bavianen sat æ Trenu, han bad mig koma med sier, tijnde Simæ-Steina i Hatt sin, og grijtte Dyred, þar til þad støck ur Trenu: Hlupu þa Hundarner æ þad, og risu þad til Dauds. Bited hafde geinged in i Bein æ Høndene, og vard eg ecke heill i henne innan Atta Daga.

* * * * * *
* * *

65. Cap.

LXV. Cap.

Gustav ferdast til Amsterdam: Seger hvad hendte Capt. Frwna.

Eid nu ad þeim Tijma er þau Aust-Indianisku Skip skylldu sigla aptur til Fødur-Landsins, og høfdu tekid sier þad Naudsynlegasta, so sem var Kostur, Vatn og Elldevidur, og bidu so Byriar. Eg hafde ꝏsett mier ad fara med þessum Flota. Eg kom til Capt. Claus Neukerk, sem var Madur Lofs og Æru verdur; Hañ lofade ad flytia mig og Capt. Frwna heim, fyri 300. Gylline, sem vid ei skylldum bekala hønum fyrr eñ i Amsterdam, og kostade Almeñilega eins miked ad flytia eirn Mañ: Hañ kvadst þar ꝏ ofañ vilia veita ockur Kost hiꝏ sier. Eg villde hafa borgad Flitter hañs Velgeorder vid ockur, eñ hañ villde ecke þyggia eitt hid miñsta, og gaf ockur þar ꝏ ofañ alla Naudsynlega Hlutetil Ferdareñar, so hañ audsijnde ockur riett Fødurlegar Goodgeörder: Og þegar vid vorum albweñ, stigum vid ꝏ þad Hollendska Skip þañ 20. April. 1678. og løgdum i Haf; Høfdum vid þa vered Mꝏnud ꝏ Høfdanum.

Pañ 14. Maij nꝏdum vær Eyuñe Acension, þar sende Admirallen ꝏ Land, epter fersfkum Fiske og Skiel-Fiske. Skielfisks-Eggen smꝏckudu mier best, sem þar fiñast i Sandenum Hrwgum samañ, og eru svo heilnæm sem Hænu-Egg. Tuttugasta og Fimta Maij nꝏdum vid Lijnuñe, var þa Logn hid mesta ꝏ Sioonum, eñ Hiteñ Obærelegur, so vier kostudum Klædum, og sumer fleigdu sier ꝏ Sund i Siooeñ ad kiæla sier. Capt. Frweñ vard þa veik, eñ heñe batnade hvad ad hvoriu, þa vier komum nockra Gradus Nordur frꝏ Lijnuñe.

Pañ 5. Julij, þa vier høfdum siglt hier um 0. Grad. til Nordurs, villde eiñ Skip-Madur Osæmia Capt. Frwna, sem þa var kollud Frw Christin, hun hafde mesta Vibiood ꝏ þessa Skelmers Epterleitne, svarade hønum hardlega, og villde flija frꝏ hønum. Eñ þesse Skꝏlkur drov

ut sijñ

ut sin langa Knijf, hootade ad slijnga hana til Dauds, ef hun lete ei þetta ad Villd sine, kastade hene flatre og villde þrwga hene, eñ hun hroopade um Hiælp. Jeg vaar stadd ur hiaa Tveimur Constabler, og er vid heyrdum Hlioodeñ, hlupum vid þangad. Añar Constabeleñ slaug aa Skip-Maneñ, og villde taka af honum Knijfeñ, eñ Skaalkureñ stack hañ i Kaalsañ, so Bloodeð fossade ut. Eg naade um Hægre Hond Skelmersens, eñ Añar Constabelen um Haalsen, og kreistum ad so fast, ad Knijfureñ vard honum laus, og Capt. Frweñ gat komest aa Fætur. Þustu þa ad fleire Skip-Meñ, ad hiaalpa Lagsmañe sijnum. J þvi Bile kom Capt. og Skips-Leutinanten, sem geordu þeim Oþægeleg Complement. Capt. Frweñ og saa særde Constabel, flægudu sig. Eñ þesser Skip-Meñ gaafu Skamar-Yrde, og assøgdu Capt. alla Hlijdne, ef hañ georde Stall-Broodur þeirra nockurt Mein. Geordest þa Upphlaup aa Skipenu. Capt. hroopade aa hin Skipeñ sier til Hiaalpar, og let sijna Soldata Vopnast. Þegar Skip-Meñerner saau, ad Foolked bióst til vor af Skipunum, flwdu þeir aller, nema Tveir voru epter hiaa Spillvyrkianum. Voru þa þesser Þrijr tekner Hondum og setter i Jaarn: Hinum var og hootad, ad þeir skylldu verda i Hel skotner, ef þeir hrærdu sig til nockurs Ills. Þegar Admiralleñ heyrde þetta, let hañ setia upp blaatt Flagg, og færa til sijn þa Prisaa faungudu, hvorier sijdañ af Skips-Raadenu dæmder voru: Þeir Tveir, skylldu bindast vid stoora Mastred, og saa 50. Sløg, eñ Upphlaups Adiliñ skyllde Þrisvar dragast under Kiøl, setiast sijdañ i Jaarn, og flitiast aa hinum Skipunum til Hollands, til frekara Straffs og Adgeorda. Þetta Straff var aa þa lagt aa voru Skipe. Saa eine sem Kiøl-dreigeñ var, hvør og sijdañ var settur i Fanga-Hwsed i Hollande, vard skoñu sijdar siwkur og deyde: Eñ hiner Tveir voru frij gefner fraa meira Straffe fyre añara Bæna-Stad. Epter þetta sigldum vær Bak vid Irland og Skotland, feingum Kullda og Frost, urdu þa marger veiker af oss, so 15. laau i Vatn-Soott.

Pañ

Pañ 23. Julij feingum vær Vedur miked, felldum Seg-leñ, og letum Skiped reka fyre Vinde. I þessu Stoor-Vidre adskilldest Skipa-Floteñ, so vier uñ Kvøllded saa-um ei nema Priu af þeim. Eñ þa er Dagade, lægde Ved-red og byrte Pokuna, og fundum aptur Skipeñ uñ Mid-degis-Bil. Tuttugasta og Siøtta Juli, urdum vier varer vid 4. Stoor-Skip, 6. Mijlur fraa oss: Voru þad Hollendsk Hernadar-Skip, sem ætttu ad filgia oss heim.

Pañ 6. Augusti kom allur Floteñ i Teixel: Padañ foor Capt. Frw Christin, og eg til Amsterdam, borgudum hønum 150. Gillene, þvi hiñ Helmingeñ borgudum vid hønum i Capo, og þöckudum hønum hañs Goodgiørder vid ockur.

LXI. Cap.

Gustav fregnar Dauda Moodur siñar, og Eydslu heñar Fiæarmuna.

Pegar eg kom til Hollands, sagde eg fraa Ferdum mijnum. Vid komum til eins Lut-heranisks Prests, og medtookum af hønum H. Sa-cramentum. Par vijxlade eg Gimsteinum Capt. Frwareñar i Peninga, til ad koma ockur þvi betur fyri. Pesser Dijrgriper voru, Tveir stoorer Demantar, Prijr Saphir-Steinar og Rubin, sem ædur voru Verdlagder fyre 15. Pusund Hollendsk Gyllene, hvad eg og feck fyre þa, og CC. Gyllene ad auke. Presturen saa Lutheraniske sem hiet Sr: Nicolaus, vijsade ockur a eiñ stoor-Audugañ Mañ, hiaa hvørium eg sette 14. Pusund af þessum Gyllen-um a Rentu, med þeim Skilmaala, ad hañ losade ad skila þeim aptur þegar eg villde, og skyllde eg laata sig vita þad Tveimur Maanudum ædur. Jeg hugade ad koma mier i Pienustu hiaa Einhvørium Herra, til ad þioona mier fyr Braud, þviad Peningarner heyrdu Capt. Frwüe til eñ ecke mier, og sagde eg heñe þeñañ miñ Asetning, og ad eg yrde ad skilia vid hana, eñ hun villde þad med eingu Mopte, og

hand

haud mier sijna Peninga til Upphelldis, eins og ætte þa siálfur, og hvadst vilia filgia mier epter hvørt sem eg fære, allt til þess Dauden adskilde ockur. Jeg þackade hene Jnelega alla heñar Trigd og Goodvilld, og sagdest vilia taka hana med mier i mitt Fødur-Land, edur til Møodur miñar ef hün være eñ þa Lijfs. Epter þetta hitte eg eitt Siñ Tvo Kaupmeñ, og spurde Añañ þeirra, hvørt hañ kyñe segia mier nockud ur Dantzig, hañ kvadst hafa þar siñ Bwstad, og verq komeñ þadañ fyre nockrum Vikum, og ætlade ad ferdast þangad aptur iñañ skañs. Jeg spurde hvørt hañ þeckte ei þañ Herra-Mañ, sem bwed hefde i H. Anda Stræte? Hañ kvad jaa vid, og sagde hañ fyre laungu Andadañ, eñ Kona sijn være Dootter hañs, hvøria hañ hefde ætt i 20. Ar. Merkte eg þa, ad þesse var hin sama, sem geørde mier Fordum Viela-Bragded med Ull-Kramarans-Doottur. Jeg spurde hañ sijdañ epter miñe Moodur mijna, eñ let hañ þo ei vita, ad hun være mijn Mooder: Eg þeckte geørla þa Kviñu sem hier um taled, seger hañ: Eñ kañ ei miked af heñe ad segia, fyre utañ þad, ad Einka Sonur heñar, hvørn hun litlu fyre mitt Brwdkaup i Dantzig, sende til eins Universitets, skaut, epter þvi sem Rædt er, eiñ Pijdskañ Officera til Dauds, og foor sijdañ Land-Flootta, so Meñ vita ei hvad af hønum er orded. Þar a ofañ fell heñe til su Hiarta-Sorg, ad þegar þesse Ohamingia Sonar heñar spurdest i Dantzig, vard hun ad betala M. M. Rixdale, uppa þad Sonur heñar, ef hañ Einhvørn Tijma i Lioos kiæme, kyñe frijast fra Lijfs-Straffe. Eñ þesse Peninga Utlaat geørdu heñe einga Nytseme, þar Sonur heñar spyrst hvørge upp Daudur nie Lifande. Jeg spurde mig fyre i Hollande, hvørt hañ munde komeñ til Aust-Jndien, eñ þad gat eingeñ sagt mier. Ad auk þessa, hafde þesse ædur-nefnda gooda Kona, ætt Peninga a Rentu hia einum Dantzigar Kaupmañe, sem hafde miklar Kaupferder til Einglands, eñ gat ei hallded wt, og komst i Stoor-miklar Skullder, uppa 139. Pusund Rixdale, eñ allt hañs Bw hlioop ei meir eñ til 27. ed-

ur 26. Pusund Rixdala, og atte þo Kona hañs þar af 18. Pusund. So þesse gooda Frw miste þar sijna Peninga, og vard því ad selia þad sem hun atte i Silfre og adra Dijrgripe, sier til Lijfs-Biargar. Eñ eirn viss Lækner i Dantzig, sem alltijd hafde Adstodad hana, aumkadest yfer heñe, og baudst til ad forsorga hana, heñar Lijfs-Tijd, ad Fæde, Herberge og Klædnade, fyri þa Peninga sem komu fyri heñar Silfur-Tøy, er munu hafa hlauped sig til Tveggia Pusund Rixdala. Hun iñgeck heñañ Samning og foor til hañs, eñ hun deyde Aared epter, og eru nu liden sijdañ 9. edur 10. Aar, ad hun var Jordud, og hörmudu hana marger, þvi hun var Gudhrædd Kona, og vel lateñ. Og munde Syne heñar, ef heim kiæme, þykia surt i Broste, ad sa eckert epter hana. Eg villde Oska hönum, ad hañ være añadhvört daudur, edur hefde feinged sier Uppheldde añarstadar. Jeg var nu af mier Sorgena sem eg gat, og liet ecke merkia mig, ad eg hefde þeckt Konu þessa edur Son heñar, nema eg hefde Eittsiñ afhendt heñe Bref fra Stoch-Hoolme. Eg skilde vid Kaupmañ epter þetta, og foor i miñ Rættstad, sagde sijdañ Capt. Frwñe þessar Fretter, eñ hun huggade mig sem hun kuñe.

LXVII. Cap.

Gustav kemur til Mynster, fiñur þar Stulku sijna sem vill hañ eige sig, kemst fra heñe og fer til Cassel.

Egar vid höfdum vered nockrar Vikur i Amsterdam, feinged ockur Lijn-Tøy, Klæde og adrar Naudsyniar, og eg lijka hafde skrifad til mijnum Velgeorda-Mañe Marqvis til Paris, ad vita ef hañ være aptur komeñ wr Tyrkerienu, eñ hafde eckert Svar feinged. Pa riedum vid med ockur ad ferdast til Sachsen, og taka ockur Bool-Festu i Leypzig, edur og ad kaupa ockur þar nockrar Lendur, hvar vid kyñum lifa i Roo vckar Lijfs-Tijd. Foorum so

fraa Amsterdam þañ 9. Octobr. til Mynster. Vid naam-um Stadar i einn Verts-Hwse. Pad var til a Pridia Dege epter ockar Parkomu, ad eg foor ad skoda þar Doom-Kyrkiuna: Tveir Catolisker Andlegrar Stiettar-Meñ, leiddu mig alla Vega i krijng i Stadnum, og sijndu mier þaa Markverdustu Hlute, og ræddu margt vid mig: Med-al añars spurdu þeir mig, hvort eg være Lutheraniskur; hvad eg vidurkiende;. Villdu þeir raada mier fraa miñe Trwar-Villu, sem þeir so kolludu. Jeg þackade þeim gott Raad, hneigde þeim, og geck miñ Veg i burt. Peir gein-gu epter mier, eñ eg aa undañ, og er eg saa þeir fylgdu fast aa epter, aan Efa, sem eg tilgat., ad vita hvar eg være ad Gisting, þa til ad villa þaa fraa mier, geck eg lijted af Vei-ge iñ i eitt Okuñugt Hws, hvar eg spurde epter einum Ma-ñe, sem eg allrei hafde heyrt nefndañ, geørde eg mier þetta ad Eyrende, so eg kiæmest wr Augsyn þeirra Catolisku. Eg sañ i þessu Hwse eirn Kveñmañ, sem neydde mig til ad gaanga iñ i Stofu nockra, og bad mig so bijda þar, a med-añ hun kallade a Mañ siñ. Jeg beid eiñ i Stofuñe, og lauk upp einum Glugga ad skignast epter þeim Catolisku, voru þeir þa aller aa burt. Medañ Konañ var i burtu, geørde eg mier i Hugar-Lund, ad þetta munde vera Maal-ara Hws, þvi eg saa þeß-slags Verkfære þar iñe. Pegar Stund var lideñ, kom Konañ aptur, og med heñe velbweñ Karlmadur, sem mier virdrest uñ Fertugs Alldur, og eins hun. Jeg þookttest hafa sied þessa Konu fyrre; Madur heñar, sem hun so kallade, took Vingiarnlega moote mier lijka sem hun siaalf, og sagde sier þække þad illa fara, ad hañ giæte ei sagt mier til Mañs þeß sem eg hefde epter-spurdt, eñ ef eg villde bijda þar litla Stund, þa skyllde hañ senda i Post-Hwsid, ad spyriast fyri þessu. Eg kvadst mundi gaanga þaangad siaalfur, og ætlade nu ad qvedia, eñ þaug hindrudu mig, og lietust vilia sijna mier nockur Maalverk, og liet eg þad so vera, þvi eg var i Veruñe nock-ud hneigdur til ad sia soddañ. Paug leiddu mig þa uñ Tvær Troppur, sem laau upp wr þessu Hwse i eitt añad lij-

ted Hws, og bædu mig ad koma þar iñ. Jeg sa þar þa eckert nema digrar Jarn-Steingur i Tveimur Gluggum, og var þar lijtel Skijma iñe i gegnum þessar Grindur, virdtest mier þetta lijkara Myrkvastofu eñ Maalara; Par var eitt umbillt Hvijlu-Rwm, og Bloodslettur allavegana. Jeg took til Kordans ad veria mig ef mier skyllde nockurt Mein gesra eiga; Pegar eg nu þañeñ stood i þwngum Þaunkum, usnhurande hvad þetta ætte ad þijda, komu þar Tveir stoorer Karlmeñ svarter i Andlite iñ i Hws þetta, hafde aññar þeirra i Hende uppspeuta Pistolu, og Tvær adrar vid Bellted: Þeir tooku af mier Kordañ, hootudu mier Dauda ef eg liete heyra til mijn, edur sette mig i moote þvi ef þeir mier tilsegdu. Jeg spurde þa eg slepte Kordanum; Hvad þetta ætte ad þijda? Heyrdu Karl, sagde Kveñ-Persoonañ: Pu meinar, kañske, ad þu muner nu sleppa so hæglega fra mier, sem ædur fyrrum i Jena, þegar þu sendter mig miñe Æru, og hurader ad kaupa þig lausañ fra mier med 50. Dolum, og ad eg skyllde þeigia yfer þvi ad þu laust med mier: Ney, Ney Lagsmadur; Nu er aññar Tijme, og hefur nu Luckañ reked þig i Hendur mijnar. Ef þu gegner nu ei strax epter Villd miñe, þa skal kieña þier ad dansa odruvijse. Jeg visse nu ad þetta var sw hin sama, med hvørre eg hafde Forrum i Jena forsied mig i gegn Gude og miñe Unnustu: Furdade mig þo, ad hun mig þeckia skyllde. Jeg villde yfertala hana um þad eg være ecke sa er hun meinte, og kvadst ei vita þañ Stad til i Heimenum sem hiete Jena, eñ langt fijdur hefdi eg haft med heñi nockra Umgeingne. Hun vard af þessu hæls-ær, kallade mig Lygara, og nefnde mig med Nafne, þvi Ored yfer vinstra Auganu sijnde þad eg være Landsfron. Eg sagde ad fleire kyñu hafa Ør i sama Stad og eg. Hun sagde eg þyrfte ei ad þrætta vid sig hier um, og til ad asmaa þa Skoñ og Ovirding sem eg hefde geort sier, skylldi eg naudugur viliugur ganga til ad eiga sig; Ella skyllde hun koma þvi fyri Ofervallded, ad eg være sa sem myrdt hefde Officerañ af Veimar. Jeg Ottadest ad soñu

M nockut

nockud fyri þessum Ordum, eñ Hugbreysleſt þo vid þad, ad Mooder mijn hefde lagt wt Gialld til Frelsunar. Jeg stood eñ fast a þvi, ad shun sære villt um Persoonuna, og þvi kyñe eg ei gegna Syptunmala-Leituneñe, og villde eg fyri Yfervolldunum bevijsa mitt Sakleyse. Þesse Bligdunarlausa Kviña svarade mier med Smanarlegum Hædnis Ordum, og spurde mig med Elld-raudum og tiñande Augum, hvørt eg eñ þa þyrde ad neita þvi ad eg være Land-Kron, sem hefde naudgad sier i Jena? Jeg er þad ecke, svaradi eg: Feck eg þa Tvo Hnefa-Høgg i Stadeñ. Bestiañ þijn, sagde hun Frodusellande: Þorer þu ad standa hier og liwga i opeñ Augu mijn? Þu skallt viist fa þijn makleg Laun, og skal drepa þig i Stad, eins og eg geørde i þessare Sæng næstlidna Noott vid añañ eins Þioofa-Prælen og þu ert. Eñ so þu siaer ad eg vil þyrma Lijfe þijnu, þa vil eg gefa þier 24. Tijma til Umþeynkingar; Eñ vilier þu þa ei gaanga ad eiga mig, skal þier Daudeñ vijs.

Malareñ hafde þagad allt þetta af, og took nu til ad tala Vinsamlega vid mig, og afrada mier ad steipa mier i stærre Olucku, med þvi ad neita Sañleikanum. Hañ sagde hun være Systkyna Barn vid sig, sem hañ elskade eins og Madur Konu sijna, og villde þvi ei lijda ad heñe være Oriettur geor i nockru. Fyri þa Orsøk hefde hañ og Noottena fyri hiaalpad til ad drepa þañ Skelmer., sem hafde lofad ad eiga hana, og sviked hana so sijdañ. Og ef eg villde umflya somu Olucku, þa skyllda eg ecke misbruka miñ gefna Umþeynkingar Tijma. Jeg kom eingu Forsvare fyri mig.. Þetta Foolk geck sijdañ allt fra mier, og sloo Hurdeñe i Laas, so eg skyllde ei umflwed geta. Nu var eg i mesta Radaleyse, sa fyrer Augum mier Nwmed Allbloodugt, huxade mest um Morded sem skied var Noottena adur, og gat nu a eingañ mier til Lids kallad. Eg fwde nu epter Veniu til Guds, og bad hañ af Hiarta Hiastodar, hvøria hañ hefde opt veitt mier i Daudans Haaska. Eg lauk upp einum Glugganum, ef eg kyñe ad sia einhvørn, eñ þar var eingeñ. Eñ þa eg geck wt aptur og fram i þessu

i þessu lokada Hwse, vard eg var þess Hluta Dyrañá sem Slaneñ var utañfyri. Eg took Vasa-Kniff miñ, og georde Gat á Hurdena, so eg hitte á Slaana, og gat pluckad hana fraa, foor frañ wr Dyrunum, og lokade aptur eins og var. Nu var Kvolld komed, eg klædde mig þa wr Fotunum, og foor ytst Klæda i mijna hvijtu Skyrtu, og georde mig so ad Draug til ad hræda þaa sem mier mæta kynu þa eg villde wt hlaupa. Jeg heyrde ad Kluckañ sloo 10. geck eg þa til Dyrañá, og stood vid þær, heyrde eg þa ad eitthvad hrærdest þar i Hwsenu Bak vid Rwmed, og sagde med laagre Raustu: Æ! HErra JEsu Hiaalpa Þu Mier. Mier vard bilt vid þetta og skielfdest miog, datt mier þa i Hug, ad þetta munde vera Madureñ sem þaug hefde umtalad, ad myrdtur hefde vered fyrre Noottena. Þookte mier þa ei Raadlegt ad bijda leingur, plockade fraa Slaana, lauk so upp, og geck ofañ Tröppurnar ad Ute-Dyrunum sem opnar stoodu, saa eg þaug þa bæde Kvina, Konuna og Maalarañ: Jeg stood i Skugganum i hvijtu Skyrtuñe, stack sijdañ wt á mille þeirra, og sagde med dimre Roddu: Burt Þid, Burt Þid! Eñ þaug hruckn undañ wt á Gotuna eins og þa Hey-Visk fijkur, og strækti Oddum, foor eg so miñ Veg, eñ þaug skutust iñ aptur; Og er eg var skamt komeñ, foor eg wr hvijtu Skyrtuñe, og stack heñe i Vasa miñ, og er eg kom i nærstu Gotu, mættu mier Tvær Stwlkur, sem baaru Blis: Jeg sagde þeim fraa þeim er Dandvona laa, og allt hvorneñ á þvi stæde, og hañ læe þar Bak vid Rwm eitt i Hwsenu er eg þeim tilvijsade, riede þeim ad kuñgiora þetta strax Yfervalldenu, so Mañenum yrde biargad Þær beiddu mig gaanga med sier til Hofud-Vaktareñar, eñ eg taldest undañ, og kvadst verda ad vitia eins þeiks Mañs, geck so med Skynde fraa þeim, og hliop i Myrkrenu leinge um kriug, þar til eg fañ eirn Mañ, sem visade mier á riettañ Veg heim til mijns Herbergis. Var þa Capt. Frweñ orden miog Hug sjwk um mig, og hafde laated leita epter mier allañ Dageñ. Eg sagde heñe fyrst ad Kuñingiar mijner hefdu hallded mi-

er hia sier so leinge: Eñ iñte heñe sijdañ satt af ollu. Eg liet sijdañ gefa mier Mat og Dryck, og geck so i Hvijlu mijna. Uñ Kvollded epter kom Verteñ til ockar, og sagde ockur fra, ad eirn Hryggilegur Tilburdur hefde skied þar i einu vissu Hwse, hvar Meñ hefdu viliad drepa eirn Snickara Svein fra Gotha, eñ hefde fundest Dageñ fyri med Lijfs-Marke, eñ være nu daudur, og þeir tekner sem Illverkeð hefdu uñed. Jeg liet sem eg vissie ei þetta, og bad hañ segia mier liooſara af þvi. Jeinu Hwse, sagde hañ, sem liggur skamt fra Kross-Portenu, bijr eirn Madur og Kona, hun er kyniud, wr Jena: þaug lifa samañ eins og Egta-Hioon, voru þo Ogypt, eñ hofdu framvijsad falskt Samañvijgslu Bref: Madureñ lætst vera Maalare. Fyri hoalfum Maanude kom til þessa Foolks eirn Snickara Sveiñ fra Gotha, og villde læra Maal-Verk; Eñ i fyrre Noott, þeggar þaug satu oll til samans ad Vijn-Dryckiu, þa sagde Maalareñ Sveinenum, ad þesse Kona være ecke sijn Kviña, og eggiade hañ a ad taka hana sier til Egta. Snickara Sveirneñ took þetta illa upp, og sagdest ei vilia taka sier þa til Kviñu, sem vered hefde añars Mañs Hoora. Vid þesse Ord urdu þaug asar-reid, og þa hañ var hoattadur i þvi litla Herberge er hañ hafde, komu þaug ad miðre Noottu med odrum Tveimur Karlmoñum, sem hofdu makad sig svarta i-frañ, og stungu Snickara Sveineñ med Knijfum, til þess ei fañst med honum Lijfs-Mark, kofludu honum sijdañ upp fyri Rwmed, og ætludu nu i Noott ad koma honum burt a Laun. Tvær Stwlkur hofdu feinged af þessu Fregn, hia Mañe nockrum er þær mættu a Gotuñe, og sogdu þetta Hofud-Vakteñe. Voru so strax þesser Mordingiar fangader, og fañst þa Snickara Sveiñeñ liggiande þar i Bloode sijnu, eñ var þo ei Dreudur, og gat nockud fra þessu sagt, eñ doo strax sijdañ. Epter þetta sat eg uñ kyrt iñe hia Capt. Frwñe, og geck allrei wt af Verts-Hwsenu, þvi eg hafde Illt i Fæte; Huñ hafde og uñ nockra Daga kvillud vered, eñ heñe batnade skiott aptr, so hun gat ferdast med mier til Cassel.

LXVIII. Cap.

LXIIX. Cap.

Gustav finnur einn Mann i Cassel, sem vered hafde i Prældoome hiaa Fodur Cathrinar, og seger heim hann daudann.

Eg kom til Cassel þann 1. Decembr. og letum vid berast fyre i einu Gest-Giafara Hwse sem kallast Ornen, þar vorum vid Viku: Enn adur vid foorum aa burt þadann, villde Capt. Frwenn kaupa sier Vettrar-Sycka, geingum þvi i Bwd eina, þar sem þvilijk Vara var til Sølu. Enn þa vid vorum ad tala vid Kaupmannenn umm Verded, kom þar Okendur Madur i Bwdena, og spyr epter Stijgvielum. Capt. Frwen var ad taka upp Peninga ad borga med Sockana: J þvi saa þesse Okende Madur hana, sloo samann Hondunum, og mællte hatt aa Tyrknesku: Gud Bevare Mig! Ahamula Zaine, Hvort Erud Pier Hier? Capt. Frwne vard bilt vid, er hun heyrde Nafn sitt aa Tyrknesku, og bendte mier med Hofdenu: Hun svarade eingu hier til. Hann spurde hana þa aptur, hvort hun hete ecke Ahamula Zaina ur Borgenne Algier? Hun svarar: Vera maa ad hvortvegg-ia sie til umm þad; Enn hvar af dæmed þier þad, og hvort er ydar Nafn? Hann mællte: Ef þier jaated þvi, ad þier sieud Ahamula Zaine, Dootter eins Kaupmanns i Algier, sem het Cadem-Hamet, þa kann vera þier muned til eins Manns i Algier, sem het Gabriel. Hvad? Seger Capt. Frwen: Eru þier saa same Gabriel? Jaa seger hann. Jeg gled mig, seger hun, ad þier erud komner i Frelse, og Gude sie Lof, ad eg er nu Christenn, hvad eg aa Gustav þessum ad þa-cka nærst Gude, og hefe eg ferdast med honum fraa Algier. Pier kann ske þecked hann valla, þar þier ad eins fyre faum Vikum vorud komner i Pioonustu Fodur mijns, aadur vid foorum fraa Algier. Enn ef þier minnest þess, ad þier eitt Sinn hittud ockur i Alldingarde einum, og spurde eg ydur hvort þier þecktud hann, þa kunned þier hitta hvor Madurenn er. Jaa, Jaa, seger Gabriel: Jeg man þad vist; Enn

þad furdar mig, ad eg skule hitta ydur hier, eina Christnada Joomfrw, þar eg heyrde i Algier, ad Fader ydar munde gypta ydur þar einum miegtugum Tyrkia. Eñ hier er ecke Tyme ad tala margt um þetta: Vilied þid veita mier þa Æru, og koma med mier heim til Forelldra miña bæde Tvo, þa vil eg segia ydur, og so vær hvørt ødru, hvernig vid erum komeñ aptur i Christeñdoomeñ, kañ og vera eg gete sagt ydur sumt þad er ydur forvitnar ad vita. Foorum vær so ølls aman i Hañs Hws, hañ var Signurverka-Smidur, Forelldrar hañs, sem voru vel vid Alldur, sœtu vid Kakal-Oneñ. Þar sœum vid eina Konu, hier um 36 Ara gamla, hvøria Gabriel kallade Konu sijna, og sagde heñe og Forelldrum sijnum, ockar Cathrinar Par-Komu. Hañs Grœhærde Fader sagde ockur velkomeñ, og spurde Son siñ hvad vid villdum? Kiære Fader sagde hañ: Þesse Joomfrw er Dootter eins Tyrkneskz Kaup-Mañs, hiœ hvørium eg fyre 15. Arum, var i aumu Þrældooms-Stande: Þa eg œ Ferd miñe fra Marseille til Einglands, hafde salled i Algieriskra Siov-Reyfara-Hendur, og hitte eg hana nu i Bwdeñe, þar sem eg keypte Stijgviel mijn, og œsamt heñe þeña gooda Mañ, hvør eg heyrde ad hafe hiœlpad heñe burt ur þvi bølvada Ræningia-Bæle Algier, og til ad taka Christelega Trw: Hañ hefur og so vered þar i Þrældoome, og sœ eg hañ þar med Hlecke œ Fœtenum, eñ þeckte hañ þa eige. Nu villde eg forvitnast um, hvørsu þaug eru komeñ i Frelse, og segia þeim aptur af Høgum miñum, og añad sem þaug eñ ecke vita, og þvi baud eg þeim hijngad med mier, ad eg villde hallda þeim hiœ mier i Dag, so vid giætum þvi hentuglegar sœmañ-talad. Forelldrum og Konu Gabriels þookte þetta allvel fara. Vid sœgdum þeim ad vid hefdum pantad ockur Middags-Verd i Verts-Hwseñu, og villdum sijdañ koma aptur, eñ Gabriel villde ad vid værum ad Maaltijd med sier, og sende eiñ Pillt ofañ i Verts-Hwsed ad lœta Verteñ vita þetta. Sijdañ hvof hañ upp sijna Frœsøgu œ þeñañ Hatt.

Þa eg Ared 1666. ydkade mieg mitt Hand-Verk, reyste eg til

eg til Paris i Frackland, og dvalde þar hꝏlft Añad Ar. Paðañ ferdadest eg til Marseille, med einum unguin Kaupmañs-Syne, sem þookte sierdeilis vænt uñ Siglur-Verkt, og kostade hañ mig til þeirrar Ferdar. Þar feck eg all-mikla Peninga a þessa Jþroott mijna, og villde sijdañ hall-da til Einglands, ad sia og læra eñ nu meira, took mier Far hia einum Skip-Herra, sem sigldi þangad med Kaupmañs-Voru, og undum upp vor Segl i Febr. 1660.

Pañ 4. Dageñ mættum vid Tveimur stoorum Ræningja-Skipum fra Algier, sem settu strax upp sitt Blood-Flagg, og kuwdu oss til Uppgiafar. Vier vørdumst Røsklega nockra Stund, og feingum Jll-Meñunum noog ad geora, eñ urdum þo lꝏta undañ uñ sijder, voru þa lagd-ar a oss Fanga-Vidiur, flutter so til Algier, og selldet Opeñberlega sem añad Fe a Torge. Jeg kom þa undet eiñ Hwss-Boonda, hvørs Jþroott var ad bwa til Segl-Dwka, og þar eg gat lijtt numed þa Jdin, let hañ mig all-illa. Jeg leitadest a alla Vegu vid, ad na aptur Frelse mijnu, feck lijka Ordlof ad skrifa heim til Forelldra miñt uñ Lausnar-Fe, sem vera ættu DC. Rixdaler. Eñ þar eg feck eckert Svar, þeinkte eg Brefed munde kómed hafa t Ouilldar Hendur, sem og so var. Hvad eg þolde og leid i þessum Prældoome er oflangt upp ad telia: Eñ ei villda eg Oska mijnum argasta Ovin, ad þola añad eins, og eiga mijna Æse. Ad lijdanda Arenu M. DC. Sem var mitt seinasta hia mijnum Myskunarlausa Segl-Vefara, hendte þad sig, ad hañ sellde mig Fødur þessarar her nꝏ-lægrar Kviñu, fyre Fiogur Hundrud Rixdale, og so sem hañ var milldur og miwkur Hwss-Boonde, þa feck hañ mi-er og so liett Erfide, og let mig vakta Kijr sijnar og Saude, þo mætte eg a Stundum lijka so bera Vatn i Hwsed og hreinsa þad, sa eg þa Einusiñe þeñañ gooda Mañ hlær Doottur Hwss-Boonda mijns i Lijst-Gardenum, sem spurde mig hvørt eg þeckte hañ. Skømu þar epter hlaut miñ Herra ad ferdast til Salee, took hañ mig þa med sier og Añañ Præl til, sem het David Bork, Hollendskur fra

Rotterdam, þar ad auke siina Hiu-Konu, sem var fra fallen, Eingelsk Kona, ad Nafne Anna Galvin, en a Tyrkneskn Adilla Riza: Hun var Mooder þessarar Ahamula Zaine sem hia oss situr, hvør ed epter vard heima under Tilsioon gamallar Tyrkneskrar Konu. Um þetta Leite komu Fimm Frønsk Skip fra Smyrna, sem til minnar Glede tooku oss med sier til Marseille, epter þad ad Hwss-Boondè minn Cadem Hamet hafde mist Hægra Footen af einne Styckis-Kwlu, hvar af hann Dagen epter, þegar vid kontum til Marseille, doo og var þar grafenn. Hvad? Seger Capt. Frwen, er Fader minn daudur? Þad er sem eg sege, svarade hann, þvi eg sa hann Mölldu ausenn. Gret hun þa søgrum Taarum, og sagde sig angrade ei so miked Daude hanns, so sem þad, ad hann hefde daed Tyrke. Vid Gabriel bæder huggudum hana sem best vid gaatum. Siidann hiellt Gabriel afram Søgn sinne: Þegar eg var komenn til Marseille, geck eg til þess ædur-nefnda Kaupmanns-Sonar, og sagde hønum hvad mig hendti i Algier. Hann reiinndest mier so vel, ad hann laanade mier Peninga moote Handskrift, sem mier nægdust til Heim-Reysunnar. Hafde eg mig so strax til vegar i mitt Fødurland, er nu hier komenn, og lise Roolega i þessu mijnu Hwse, og gled mig bæde yfer minne Frelsun og þessara Treggia, sem attu med mier samlijk Kiør. Endade hann so Søgu siina, og spurde ockur aptur um ockar Hage: Þegar vær høfdum neytt Middags-Verdar, søgdum vid ockar Æfe-Søgu, til Forundrunar þeim sem a heyrdu, og geck þad allt til Kvølldsz Kvøddum vid þa, og villdum fara Heimleidis. Foolked i Hwsenu villde vid værum leingur: Enn eg lofade ad koma aptur og segia fra fleiru. Gabriel filgde ockur heim i Vertz-Hwsed, hvar vid druckum saman eitt Staup Vijns, og skyldumst so ad.

LXIX. Cap.

LXIX. Cap.

Gustav fellur i Hendur Priggia Skoogar Ræningia, sem særa hann. Verda sidan flutt heim a eirn Herra-Gard.

Capteins-Frwen Harmade leinge Fødur sin, og villde Traudlega huggast lata, so var hun Astriik; En helldst syrgde hun þad, ad han deyde i Mahometiskre Villu, hvar fyre han yrde ad Fordæmast: En eg sagde henne Myskun Guds Oendanlega, og eingen Madur mætte Annan fordæma; þvi kynne þad fyre Guds Krapt sked hafa, ad Fader hennar hefde hoolpen orded, þo han ecke Christen være, fyrst han vantade einasta Uppfrædinguna, en var annars Good-meene.

Um Morgunenn vorum vid snemma a Footum, borgudum Vertenum, og keirdum a Vagne til Altendorff: Þar eru agiæter swrer Brunnar, sem eg-liet syna mier: Fyrrum so badan, og villdi eg komast til Sachsen, ad fa Fregner af Unnustu minne, og hvar hun munde vera. Vid komum sidan i þan Furstalega Adseturs-Stad Eisenach þan 11. Decembr. i slæmu Vedre: Eg visse ad Fader Unnustu minnar var kunnugur i þeirre Borg, spurdi eg þvi Verten, hia hvorium vid tookum ockur Hwss-Næde, epter honum, og visse han eckert af honum ad segia, og hieldt han daudann fyri morgum Arum. Vedur voru hørd um þetta Bil, og ollu þvi, ad vid aattum þar Dvøl nockra: Þar til feck Capt. Frwen Obærilegan Tann-Verk, so þad sem henne var gefid þar vid hialpade eckert, og ecke gat hun eirn Dwr-sofnad i Priaar Nætur. En epter þad linadest Tann-Verkuren nockud fyri Plaastur sem ad Utannverdu var vidlagdur, var hun þa so Maattlaus vorden, ad hun var ecke Ferda fær. Medan þetta varade, geck eg stundum wt ad skamig umm epter einu og ødru Nijstarlegu: Jeg heyrde medal annars, ad þar bygge eirn Nafn-frægur Manns-Mynda Maalare i Stadnum, sem þar bwed hefde yfer 30. Ar, og hefde vijda i Stoor-Stødum bwed til margar Epter-

mynder Maña. Jeg æsette ad fara æ Fund hañs, og sijng hønum Mynd Unustu miñar, sem hun fyrrum i Jena hafde skeinkt mier, ef hañ þar af kyñe þeckia, hana, heñar Asigkomulag, og vijsa mier æ heñar Adsetur. Jeg hafde geimt þetta mille Foodra i Buxum mijnum, þad var mææ lad æ litla Silfur-Pløtu, og huled i forgylltu Hulstre. Þegar eg kom til Mæalarans med þessa Mynd, þvode hañ hana strax med hvijtu vr Egge, og sagdest fyri mørgum Aarum hafa gerdt hana fyri eina Jomfrw i Leypzig, hvørrar Nafn hañ nu ecke mynde, vísse ei helldur heñar Adsetur, hvar þad være, og sagde hun munde daud fyri mørgum Arum. Þetta var mier lijtel Huggun, geck so fræ hønum aptur sobweñ, og þeynkti allrei meir ad sæ ad siæ hana. Þad hrygde mig mest, ad eg munde hafa vered Orsøk til heñar Hiarta, edur Dauda-Sorgar, sem hun kañske bored hefde til Grafareñar: Huxadi eg nu epter þetta ad taka fyri mig Einlijfe, og yfergefa Mañlegt Samlyæme, og bivooda allre Lysteseme gooda Noott, eñ þioona Gude og þacka hønum, þad sem epter være Æfe miñar.

Vid vorum 12. Daga i Eisenach, batnade þa Capteins Frwñe, so vid gæatum farid Leidar ockar. Vid feingum ockur eirn Vagn, æ hvørium flutt hafde vered Sallt til Eisenach, og tookum Vagnmañiñ med ockur, sem lofade ad flytia ockur til Erfurt fyri Priæ Dale.

Þañ 23. Decembr. foorum vær fræ Eisenach i kølldu Vedre, og vorum Nootena i Hain. Dageñ epter ferdudunst vær til Ringleben, eñ hlutum fyri Kullda Saker meir gæanga eñ keyra, þo Vagn-Madureñ villde þad ecke. Eñ eg helld, ad hefdum vid setid kyrr i Vagnenum, þa hefdu bæde Hendur og Fætur frosed æ ockur: Eñ þvott vid hefdum ockur Kulldalega twbwed. Joola Kvøllded Kluckañ 9. ferdudunst vid i gegnum þickva Ruña: A Bak vid þæ var eirn lijtill Skoogur, frañ wr hvørium ad hlupu Prijr hrauster Karlmeñ, þa vid foorum þar frañ uñ: Þeir tilsøgdu ockur ad leggia af allt hvad vid hefdum medferdis, ella bivast vid Daudanum. Vagn-Madureñ sem

var ynggur og Hugprwdur, greip Oxe eina i Vagnenum, ad veria sig med; Jeg ryckte og so Korda minnum. Eirn þessara Spillvirkia sloo þa Vagn-Mañeñ, so hañ fell Stein-daudur œ Bak aptur, sooktu sijdañ aller Prijr i Akafa ad mier og Capt. Frwñe, eñ hun badst Fridar og Lijfs: Veittu þeir ockur miorg Saar i Hofud og Andlit, so ockur blædde miøg. Þegar þeir sœu vid gœtum ei varest leingur, þrifu þeir ockur wr Vagnenum, leitudu i Klædum ockar, og tooku af ockur alla Peningana hier um 500. Rixdale: Þeir tooku og Kœpuna frœ mier, og Hestana frœ Vagnenum, og skundudu so med Flijter i Skoogeñ aptur, eñ lietu oss liggia þar œ Snioo og Klaka Biargarlaus epter. Jeg visse nu ei hvad eg skyllde til Rœds taka i þessare Neyd. Capt. Frwñ lœ og veinande yfer Sœrenu sem hun hafde i Hofdenu, og gat ecke uppristid. Eg hafde seinged Tvo stoora Averka i Hofuded og œ hægre Hondena, so eg gat ei hallded Kordanum, þvi Hondeñ var so doseñ og Mœttlaus, ad eg gat eingañ Fijngureñ hrært, eñ fyri þvi ad kalldt var, stillteft Bloodrœseñ. Vid bœrum ockur smœmsamañ ad rietta ockur vid, og studdum ockur vid Vagneñ. Nu vorum vid bæde Okuñugi, og hofdum einga Peninga, vorum þvi stodd i allra mesta Rœdaleyse. Eñ litlu sijdar villde ockur bad til allrar Luctu, ad þar kom eirn Boonde keyrande œ Vagne, og hafde Lyvos med sier. Fyri honum klogudum vid Neyd ockar, og bœdum hañ hiœlpa ockur til einhverra Mañna-Bygda: Hañ assakade sig i Fyrstu, þa hañ heyrde vid villdum fara til Ringleben, og sagde Leid sijn læge til Gotha. Eñ þa vid bœdum hañ eñ iñelegar ad fylgia ockur til nærsta Bœar, liet hañ þad leidast til, og flutte ockur um Noottena Kluckañ 11. œ eirn Herra-Gard: Hvar vid beiddumst Hwsa hiœ Vert einum, og spurdum epter Bartskiera, sem kyñe binda Sœr ockar. Vid feingum hañ, og georde hañ ockur til Gooda, sagde og ad vid mundum iñañ fœrra Daga heil verda: Hañ hafde þaug bestu Medol, sem verkudu bæde sliott og vel.

LXX. Cap.

LXX. Cap.

Gustav finnur Kiærustu sijna: Hun deyr af Kolldu. Hann gypptest Capt. Frwne. Endar Æfe-Søgu sijna.

Og hvarf þar fraa, ad Boondenn flutte ockur i eitt Verts-Hws vid Herra-Gardenn: Eg gaade ei ad spyria Vertenn epter umm Yfer-Mann þessa Stadar, samt hafde hann kunngiørdt hønum ockar Ogiæfu-Stand, hvørs vegna ad Foringe Stadarens let kalla ockur fyre sig Jooladags Kvølldid Fyr stá, til ad spyria ockur Fretta. Vertenn filgde ockur uppaa Herra-Gardenn, og leidde ockur þar i eina varma Stofu, hvar einn Kvenn-Madur laa veikur i Rwme einn, sem bad ockur ad sitia, vid þackudum henne fyre, og baadum þad, og lofade eg ad underviisa henne umm ockar Asigkomulag og utstadenn Forløg, baadum hana Leifes, ad meiga vera i Verts-Hwsenu, þar til Saar ockar være groveñ Pesse Vyrdug-lega Joomfrw aumkadest mikelega yfer ockur, baud ockur hentugt Herberge þar aa Gardenum, og sagdest aa Borg-unar vilia forsorga ockur og laata græda. Spurde siidann hvør vid værum, og hvørt vid ætludum. Naaduga Frw, sagde eg, (þvi eg meinte hun hefde gyft vered, hvoriu hun þo strax neitade:) Pier sioaed hier Tvær Mannesskiur, hvør-ra Ætt og Asigkomulag, er so margviislegt, ad þar þarf marga Daga til ad segia fraa þvi: Og vil eg med færstu Ordum inna þar af lijted Agrip, ef þier villdud hafa Polenn-mæde þar yfer, hun kvadst þad gearnann vilia, og fyrst saa ad vita, hvørt vid Tvø værum Egta-Hioon, og hvørs Lands-Menn? Eg svarade; Pesse Kona hefur vered Eckia i 12. Ar, og hefe eg alltijd hiaa henne vered, og þo, so sem alvitrum Gude er kunnugt, einga Oleifelega Umgeingne med henne hafft. Enn þetta skede einasta af þeirre Orsøk, ad eg fyre 20. Arum, hafde svared mijna Trw einne Dygdariijk-re Mikelshaattar Jomfrw, sem vyrdte mig sijns Kiærleika, og giørde mier hid sama, jafnvel þo eg sie Vonarlijtell umm

þad,

þad, ad eg fære sía hana i Lifanda Lijfe. Þesse Eckia og eg erum fædd hiarlægt hvørt ødru. Eg er Evropæiskur Madur, eñ heñar Forelldrar eru i Algier i Africa, hvar ed eg i mijnu Prældooms-Stande, upptendrade Evangelii-Lioos i heñar Hiarta, sem þo var ein Tyrkia-Dootter, og siaalf Tyrknesk, og epter þad hun foor fraa Algier, var hun skijrd, sem skede a einu Dønsku Skipe i þeim Atlantiska Sioo, sem ætlade til Aust-Indien, og hefur sijdañ vered hin mesta Trw-Koua, og med mier utstaded mørg Hørmuleg og Undarleg Tilfelle. Þetta er skialldheyrd Saga, seger Joumfrwen, og villda eg heyra meira af þessu, og þacka ydur i Stadeñ. Eg kvadst Reidubweñ ad gøra heñar Skipan, og took ad iña heñe af Æfe miñe: Eñ þad kom mier Okuñuglega fyre, ad þegar eg sagde heñe fraa mijnum Tilfellum, Andvarpade hun þwnglega, og þa eg sagde heñe fraa mijnum Flootta fraa Jena, þa gret hun Beisklega, so ad Taareñ floodu nidur epter Andlitenu, sem hun jafnoodt af-þerrade, med Klwtuum. Þa eg saa þetta, stood eg upp af Stoolnum, og afsakade mig ad eg geørde heñe ofmikla Mædu, bad hana so Ordlofs ad meiga hætta Søguñe, med þvi margt Sorglegt være epter Osagt. Hun bad mig hallda afram, og sagde ad sitt særda Hiarta lide sier ecke ad bindast Taara, er hun heyrde þvilijkar Sorgar-Søgur. Hoof eg nu Fraa-Søgu mijna ad niju, og heyrde hun a þad med Polcumæde, þar til eg sagde heñe, hvørneñ mier geck hia Ismael-Asan i Algier fyre Saker miñar Trwar. O þu Almaattuge Gud, seger hun Graatande: Hvad þoleñmoodur varstu, ad þu slooft ecke þeña Tyrkneska Blood-Hund i Hel med Skruggum og Elldingum fyre hañs Hardydge. Hvørsu var þad møgulegt, ad þu gatst þolad þeña Tyrañaskap, og þu hefur ecke umbillt þeim Stad, hvar so Ogudlega breitt var vid þa Christnu, fyre þijns Allra H. Nafns-Saker, eins og Sodoma og Gomorraha? Jeg sagde heñe þa ecke meira af þvi: Þegar eg heyrde hvørneñ heñe vard vid þad. Eñ sagde heñe fraa Capt. Frwñe, ad hun hefde lagt mier Peninga til Laus-

var,

nar, og sijdañ foostrad inig a Briooftum sijnum a einë Eide-Ey i Niju Mannude, þa took hun aptur til ad graata, og bad Gud lata ecke þad Myskunar-Verk Olaunad vera, og blessa hana þar fyre, ef ecke hier, þa i eilijfu Lijfe. Hun talade hier uñ fleire Eptirþeinkiañleg Ord, þagde sijdañ og let mig segia fra. Nu var orded so diñt, ad kveikia þurfte, bad hun ockur þa ganga i næsta Hws, og skipade Pernuñe, ad fa sier Natt-Klæde sijn, þvi hun villde vera til Bords med ockur um Kvølldid. Hun let sijdañ kalla a ockur aptur, þa Pernañ var burt geingeñ, sat hun þa vid lijted kringlott Bord, og bad ockur sitia a Stoolnum hia sier. Pier hafed sied a mier, seger hun, hvørsu eg hefe komest vid af ydar Hørmunga-Søgu: Jeg get og so trwad, ad sama munde hafa hendt ydar epter-þreida Unnustu, hefde hun heyrt þaug skelfelegu Forløg ydar. Eg sagdest ecke efast þar um, þvi þar hun Elskade mig eins og sijna eigeñ Saal, og hun hefde vered giædd øllum Digdum, munde hun ecke helldr eñ þier, an Tara þetta heyrdt hafa. Eñ halldeð þier ecke, seger hun, ad hun munde fa Miskuñka uñ ydur, nær hun hefde heyrdt, ad þier so leinge hefdud i Einsetu vered med einum Kveñ-Mañe, og kynnd hafa geinged ut yfer Skijrlijfesens Takmørk. Eg giæte ei kuñad hana fyre þad, sagde eg, eñ samt er Gud Vitne mijns Sakleyses, og þesse gooda Kona, og innde mijn Dygdauduga Uñusta ecke lata falska Jñbyrling þa fyre sig rada, þar hun hefde hatad þañ Løst af Hiarta. Hun seger framvegis: Pier hafed medkieñdt, ad þad hafe vered Adalleg Jomfrw, sem þier utvøldud ydur til Uñustu, þvi bid eg ydur, vegna þess Kiærleika sem þier hafed til heñar, ad segia mier nockud af heñar Persoonu, ef eg kañ ske hafe þekt hana. Eg svarade: Med Ordum get eg þad ecke giørdt, eñ heñar Eptermynd get eg sijndt ydur, og skyllde þad vera mijn Hiartans Glede, ef þier getud sagt mier hana eñ nu Lijfs. Eg stood sijdañ upp af Stoolnum, og geck lijted Afsijdis, took þessa Mynd ur Leyne-Vasa a Buxum mijnum, og feck heñe ad skoda, hun seger þetta være heñar retta

Mynd,

Mynd, og kvabst hafa sied hana a Ungdooms-Arum, hun hefde vered sijn besta Vin-Kona. Skyllde hun hafa vered ydar Unnusta seger hun? Ney, þier gicked mig, þvi eg veit hun hefur utvaled sier annan Elskuga, sem er ydur ad A-syndum Olijkur. Hafed Polennmæde, jeg skal sijna ydur hans Eptermynd, þvi eg hefe hana. Jeg hlioodnade vid, þa eg heyrde ad Unnusta mijn hefde rosed Eyd sin og Loford, og gefed ødrum enn mier Elsku sijna. Took hun þa eitt lijt-ed Skrijn ur Skaap nockrum, lauk þvi upp, og feck mier þessa Mynd, og er eg leit a hana, sagde eg þad være mijn Mynd, sem eg hefde gefed henne adur eg burt foor fra Je-na. Hin er þa og so mijn, seger hun, sem eg feck ydur i Jena, þa eg gaf ydur Hiarta mitt, og er hier nu ydar Un-nusta sialf hin sama, gled eg mig nu, ad eg ma, epter so mørg Ar liden, sameinast ydur ad niju. Minn allra kiær-aste Landkron, eg vil nu ecke leingur dyliast, hvørsu eg af ydar Søgu hefe þekt ydur. Jeg er ydar, eins og hefe ver-ed fyrre, og hindrar mig nu eingenn Hlutur i Veralldenne fra, ad jata þad Openberlega. Jeg trwe nu Gude til þess, ad allt ydar mesta Mootlæte mune utstaded og a En-da kliad, og skal þad nu allt leggiast i Gleymskunnar-Book: Vil eg nu glod offra Lijfe og Bloode, Gotze og ollu þvi eg hefe ydur til Stadfastrar Anægiu. Þetta var fyre mier sem Draumur, og visse ei hvørt eg skyllde tala edur þeigia. Capt. Frwenn hafde þagad allt af, og fell nu lijka i Stans af Forundran. Jomfrwenn merkte þetta, og spurde mig, hvørt eg efade Ord sijn, edur hun være so Torkyunnleg vord-enn, ad eg kynne ei þeckia sig? Eg svarade: Skule eg segia mijna Einfallda Meining, þa hafed þier fared nærre Hur-un minne. Þad Nærverande Vijllæte, sijnest ydur næsta Olijkt, og mun Tijmaleingdenn hafa gerdt þa Umbreiting. Enn þar mijn Asynd kemur samann vid þa Mynd er þier haf-ed syndt mier, þa er eg ei so Vognnarsamur, ad lata Efa-semena fyre mig rada. Þier seged vel kiære Landkron, mællte hun, er þad Olijklegt, ad Sorg og Angur, sem eg hefe leinge lided ydar vegna, hafe gerdt mig Torkynnelega,

so eg

so eg sie ecke sialfre mier lijk. Gud veit best hvad eg hefe lided, og hvad morgum Tarum eg hefi wthellt, og hvad margfallda Kvøl, ydar Ohamingia hefur Nott og Dag orsakad mier, so ad full Von være, þo sw Sorg hefde mig i Grøfena nidur lagt. Jeg þekte ydur og ecke i Fyrstu, þa eg liet kalla ydur fyri mig, eñ Krijngumstædur ydar Æfe-Søgu opnudu Augu mijn meir og meir, so ad eg veit nu til Vissu, ad þier erud miñ Elskhuge Land-Kron, og so þier meiged þvi helldur trwa, skal eg eñ leida til eina Bevijsing: Sioed hier nu Bref þad, er þier epter ydar Flootta fra Jena skrifudud mier til, hier er og so Uppkast af mijnu Svare, og tekur þetta oll Tvijmæle af. Eg vard nu af ollu þessu Fulltrwa, ad þetta var mijn Uñusta, hvar fyrer eg fell uñ Hals heñe, kysste hana, og þockudum so bæde Gude i Himnenum fyri þad hañ liet ockur lifa þa Stund, ad vid saunst aptur med Glede. Capt. Frweñ fagnade og so Hiartanlega yfer þessu, Oskade ockur allra Heilla, og bad med grætande Tarum, ad hun mætte lifa og deya hia ockur. Jomfrweñ hafde teked sier miøg til Hiarta, ad Capt. Frweñ hefde hallded mier so leinge vid Lijfed, og nært mig a sijnum eigeñ Briostum a Eyde-Eyuñe, sem Mooder Barn-sitt; Myñtest þvi vid hana so astsamlega sem mig, og soor heñe siñ Kiærleika alla Æfe, ad hun ætijd villde elska hana sem sijna Holldgetna Systur, og lata sier ei uñt añad framar uñhugad vera, eñ ad gera bæde heñe og mier alla Anægiu. Nu þookte mier sem Sooleñ uppriñe mier i Heide, epter myrkva Nott, og gleimde nu ollu mijnu Mootlæte, sem nu umbreittest i Glede og Fullnægiu. Guds Gruñlausa Myskun vere eilijflega lofud og Vegsomud, jeg vil lofa hañ so leingi eg lifi, og vijdfrægia hañs Nafn, sem hefur geört vid mig mikla Hlute, sa sem Mattugur er, og hañs Nafn er Heilagt. Uñusta mijn skipade strax ad rijma til eitt Herberge handa mier þar a Gardenum. Capt. Frwñe var Hvijlu-Rwm feinged i Jomfrwar eñar eigeñ Svefn-Hwse, so hun være sem nærst heñe. Vid feingum so Mat, epter þad

Bartskiereñ hafde bunded Saar ockar, og sat Jomfrwen ad Maaltijd med ockur, geingum sijdañ til Sængur, eñ hun lofade ad segia mier Dageñ epter af sijnum Hogum, og raadgastum hvorneñ vid giætum fullkomnad ockar Asetning: Margur kyñe hupa ad eg hefde sofid med Værd uñ Noottena, eñ þad var ecke, og kom þad bæde til af þeirre Oforvarandis Glede sem mier var tilfalleñ, og Symsirum Hofud-Saaraña. Jeg var aarla a Footum uñ Morguneñ, og laangade sem fyrst ad koma til Uñustu miñar. Hun var auog aum, og hafde fullt haalft Missere vered þwnglega halldeñ af Kveñlegum Veikleika, sem orsakade heñe marga Droosemi, so hun hieldt optast vid Rwmed. Huñ liet sijdañ kalla ockur, og er vid komum til heñar, laa hun i Hvijlu siñe; Foor hun þa ad segia mier fraa sem hun lofade uñ Kvolldeð. Pa bior miñ Elskhuge, sagde hun, epter mijna Burtfør fraa Jena, qvodbud mig Fordum i Weimar, med ydar Astrijkum Ordum, þa geck Fader miñ aa mig, og villde vita hvørt vid hefdum bunded nockur heimugleg Einkamaal ockar i mille? Otteñ fyri þvi ad styggia hañ þvijngade mig til ad neita þvi. Eñ þa vid komum heim, þreyngde hañ so hardt ad mier, ad eg hlaut ad vidurkieña Sañleikañ, og segia hønum hvar komid var. Villde hañ þa eingañveigeñ gefa þar til sitt Sambicke, sette allar Vijgsforður vid ad eg giæte ei skrifad ydur til, og var allsliggur vid mig, so ad eg Þusundsiñum Oskade mier hellbur Dauda, eñ ad eg fyrer aññad Gyptu-Maal, til hvørs hañ villde neyda mig, skyllde reynast þeim Otrw, er eg hafde Trygdum heited, og briota so miñ Eid. Skømu þar epter foor Fader miñ aptur til Jena, og took mig med sier, til hvørs, veit eg ei.. Þegar vid þar komum, feck eg strax ad heyra, hvad sked hafde millum ydar og Officerans er hier draapud, og kañ eg med Sañe ad segia, ad eg allrei a Æfe miñe hefi meir trublast, eñ þa eg heyrde þa Olucku. Fødur mijnum gramdest þad og, nær Meñ opeñberlega aasokudu ydur uñ þetta, og aatalde mig hardlega ad eg hefde so faavijslega geordt, ad binda mig vid þa Persoonu,

sem flekad hefde mig, hañ, og alla ockar Ætt, með O-af-þvoañlegre Svijvirding. Eñ sw heita Elska, sem eg hafde a ydur, olle þvi, ad þetta gat þo ei vaked so miked Hatur i mier, ad eg giæte burt hrunded ydur wr Hiarta mijnu, helldur hafda eg Oseigiañlega Sampyning med ydur; Eg hefde og mæske ecke svarad so hardt ydar Brefe, sem eg georde, þa eg skrifade ydur til Nyrnberg, ef mitt þa-verande Asigkomulag, hefde þad ei wtkrafid. Eñ sijdañ huggadest eg mest vid þad, ad Mooder ydar lagde wt Gialld ydur til Lijfs, hefdud þier komed i Lioos. Prœde eg þa miøg epter ad vita, hvar þier værud þa stadder, so þier kyñud fæ þesse Tijdinde. Eñ eg feck allrei hid minsta til ydar spurt, og var Almeñilega sagt, þier hefdud ferdast til Aust-Indien. Varso Grœtur og Andvarpan mijn Dægrastytting, einkum þa Fader miñ villde gypta mig nauduga, einum sijnum Systkyna Syne, til ad uppreisa aptur ockar wtdauda Ættlegg. Eg stood a moote af øllum Kroptum, eñ hañ herdte so ad mier, ad eg med þad Sijdasta neyddest til ad samþickia Vilia hañs, hefdi ecke Gud hagad þvi ødruvijse, og geordt þad, ad eg mætti rœda mier siælf. Einu Aare epter þad þier flwdud fra Jena, deyde Fader miñ af Bloodrœs, og fell mier Daude hañs miøg saart, eñ samt komst eg þa i þad Frelse, ad eg var ecke neydd til Gyptinga wr þvi. Strax ad hønum Ondudum, foor eg wr Borgeñe wt a þeñañ Hekra-Gard, hvørn eg wtvallde mier til Abijlis epter Dauda Fødur mijns, og hefi eg sijdañ allrei vered i Høfud-Stadnum. Eg feck ad søñu fyrst framan af ymsa Bidla af stoorum Ættum, og Frænde miñ sette wt marga, sem skylldu koma þvi til Leidar, ad eg ætte sig, eñ eg af-sagde þeim øllum, og hefi so lifad i þessu Einlijfe allt hijngad til. Fader miñ liet mier epter sig 20. Pusund Rixdale, sem mest var i Jarda-Gootze og Hwsum, er gaf af sier meira eñ eg þurfte vid til Daglegs Uppheldis. Hefi eg so þar af samañsafnad eiñe Peninga Suñu, er nu asamt siaalfre mier, skal vera ydar Eign, miñ Elskulegaste Land-Kroon. Eg vil og so þad fyrsta Gud gefur mier Heil-

su, epter Aftale ockar forna Trwlofunar Sattmaala, ad fullu og ollu, geora ydur Eiganda alls þess, sem Gud og Luckañ hefur gefid mier til Eignar. Ydar Reysu-Syster, skal og so miked faa þar af, ad hun hafe nooglegt Uppheldе. Capt. Frweñ þackade andmiwklega þetta Tilbod; Eg georde og sama epter Skylldu miñe, og virdtest mier nu sem Luckañ hefde mig a Handþnockum. Rædduin vær so samañ nockra Daga, med miklum Fagnade, medañ Saar ockar voru ad groova. Nockrum Vikum þar epter, Nefnelega þañ 7. Januarii 1679. fell þesse mijn Glede fyri Bord, þvi Uñusta mijn vard alltekeñ af megnre Kolldu, sem Læknareñ dæmde Hættulega fyri Lijf heñar. Hun var so i Fioora Daga, ad hun hafde litla Rænu, eñ mikla Hofud-Ora, so hun viede sier ecke, og hefde steipt sier wt uñ Gluggañ, nema vid Cathrin hefdum hindrad þad.

Þañ 12. Januarii feck hun Rænuna aptur, og medtook H. Sacramentum af syinum Saalusorgara. Þañ 14. sañ hun ad hun munde ei laangt epter eiga O-lifad, villde þvi ecke tefia ad geora sitt Testament, kallade til sijn eirn Skrifara med Tveimur Vitnum, er a Pappyr rita skyllde siñ sijdasta Georning. Geingum vid Cathrin þa i burt, og vorum sijdañ kolluð iñ aptur ad heyra a heñar sijdustu Rædu.

" Miñ kiære Land-Kron, sagde hun: Pier siaed hvorsu " mier lijdur, og veit eg vijst ad eg hlijt nu ad deya. Tij- " meñ sijner ad eg hefi ydur trw vered, og hallded miñ Eid, " þar vantade og eckert til Fullkomnunar ockar Samtok- " um, nema Presilegar Adgeorder, og hefi eg gyrnst þad " eins og þier: Eñ Gud, sem ollu rædur, vill haga þvi " odruvijse, og vill nu hafa mig fyri sijna Brwdur i Him- " nenum. Pier meiged ei kuña mig fyri þad, þo eg take " hañ i Stadeñ fyrer ydur, og ei hryggiast ofmiog, þo hañ " geore ockar Skilnad. Hañs Vilie er Riettlaatur, og " hvad hañ georer maa eingeñ adfiña. Fiñe hañ þad ei " þienañlegt, ad vid sienum samañ hier a Jordune, þa " mun hañ þo i Himnenum ecke adskilia ockur ad Eilijfu,

" helldur læta ockur eilijflega vera fyri sijnu allra Heilag-
" ásta Auglite. Eñ þar eg geing nu Veg allrar Veralld-
" ar, þa vil eg bidia ydur eins Hlutar, hvørs eg vona þier
" ecke synied mier, ad þier i miñ Stad epter miñ Dauda,
" gyptest Cathrinu, sem ei ad eins hefur adstodad ydur til
" ad flya fraa Algier, helldur og hallded ydur vid Lijfed,
" og hefur hun forþient þvilijk Laun af ydur fyri sijna miklu
" Trwfeste. Heimañfylgiu vantar hana ecke, ei helldur
" Kveñkoste, og Aſynd hefur hun elſkulega; þier kuñed all-
" vel ſiaa mijna Perſoonu i heñe, audſyned heñe þvi alla þa
" Elſku og Æru, ſem þier villdud mier audſyndt hafa til
" Dauda. Eg hefi ſett hana ſem ydur til Erfingia ad øll-
" um Eignum mijnum, ſem noogar eru til ad forſorga yck-
" ur alla yckar Æfe. Taked nu þetta ſem Kieñeteikn miñ-
" ar Elſku, og læted mig faa ad heyra af ydar Muñe Full-
" viſſu uñ þad ad mijn Bæn ſie ecke forgefins.

Eg ſvaradi heñe, ad þar mier unteſt ecke ad hvijla aa Arme heñar, þa være eg aanægdur med þetta Hlutkieſie, og ſvor eg heñe vid Gud i Himnenum, ad eg ſkyllde ei ſækia epter ødru Hlutfalle; Þackadi eg heñe ſem betſt eg kuñe fyri heñar StødugLynde, Dygd, og allt Agiæte, og bad hun ad ſier læteñe villde geøra mig Luckulegañ. Sagdeſt þeſs þo ei dylliaſt kuña, ad mier ſelli ſaart ad miſſa heñar Naaviſt, eñ vænte mier þo Huggunar af Gude, þar eg viſſe ad þetta kiæme af hañs Myſkunar Hende. Ef þier geøred þetta, ſagde Jomfrweñ, dey eg aanægd. Eñ hvad ſegid þier mijn Hiartkiæra Syſter, ſagde hun til Capt. Frwareñar, til þeſs, ad þier ſkulud ſetiaſt i miñ Seſs? Eckert añad, ſvarade hun, eñ ad eg tek mier þad til allrar Æru, þar þier af ſierdeilislegre Goodvilld ſorged ſo miøg fyri miñe Velgeingne, og þad alldeilis Oforþient, hvad eg þacka ydar Elſku framar eñ eg faae Ordum adkomed. Gud uñbune ydur med eilijfre Glede allt þad Gott ſem þier mier audſyndt hafid, og audſijna vilied, og geøre mig hentuga til ad wtbreida ydar Hrooſun, hiaalpe mier og til, ad eg kuñe þacka ydur betur i Eilijfdeñe eñ þier aa Jørduñe

Og

Og ef ad þessum mijnum Reysu-Broodur hockngst epter ydar Fyrimælum ad taka mig til Egta, þa lofa eg ad sijna hønum alla Trygd og Elsku, og vil so hegda mier vid hañ, sem eg kañ forsvara fyri Gude og Møñum. Fleira leiser ei mijn veika Tunga mier ad tala, eñ med Hiarta og Verke vil eg sijna þad, nær hañs Trygd mæter miñe. Eg efast ecke um þad, sagdi eg, og vil gefa ydur þar uppaa Hønd mijna, ad eg skal alltijd uña og elska ydur. Gud gefe vid ockur sem hañs Vilie er til, og veite oss sijna Naad, ad vier epter þessa stutta Hiervistar Tijd, meigum sameinast hønum i Eilijfdeñe! Þegar vid høfdum hier uppaa Hondum samañteked, og med Taarum qvadt Jomfrwna, og hun Oskad ockur allrar Blessunar af iñsta Hiartans Rootum, sloo hun fraa sier øllum Veralldlegum Hugrenum, talande einasta um Gud og Himneska Hlute, sofnade hun hañ 16. Januarii um Kvølldet, sætt og Saaluhiaalplega i sijnum Frelsara; hafdi eg þa vered hiaa heñe 23. Daga. Vid lietum sijdañ bwa hana til Greftrunar, og jarda hana fyri utañ sierdeilislega Vidhøfn, eins og hun hafde fyrimællt.

Um mijna Sorg tala eg ecke, og þyokte mier lijted verdt um heñar epterlaateñ Audæfe, hiaa heñar Misser: Trygd sw er hun mier sijndt hafde, um 21. Aar, kuñe mier ei audvelldlega wr Miñe ad lijda. Jeg visse mig ad Vijsu Skulldbundeñ til ad audsijna Capt. Frwñe allañ Kiærleika, eñ þad var mier ecke møgulegt ad taka hana til Jafns vid mijna Sælu Uñustu. Saa Mismunur grundade sig aa nockru þvi, er eg siaalfur ecke kañ ad nefna, þo eg optlega þad Jhuge med siaalfum mier, eñ mig laangade þo alltijd epter ad eg hefde mætt hafa hana mier naalæga. Mijn Capt. Frw komst og ad þessu hiaa mier, eñ liet þad þo ei aa sier siña, helldur samsynte hun mier jafnañ, þegar eg talade um Dygder þeirrar Sæln Jomfrwr, og sañ jafnañ ad þvi vid mig, ef Eirn edur Tveir Dagar lidu so, ad eg talade ei um hana, so virdte hun hana mikils, og kom mier þar med til ad uña sier Hugæstum meir og meir, þar til eg um sijder, ad haalfu Aare lidnu, geck ad eiga hana, og lifi so med

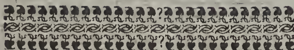
heñe i Nooſemi og Einingu oakiooſanlega; Og nu þa eg ſkriſa þetta, høſduin vid samañ vered i Hiovnabande oa Siøtta Moanud, hier oa Herra-Gardenum, hvørn vid erfdum epter Jomſrwna. Og þar ed Kona miin er nu þwngud, vona eg ad Gud geſi ockur þad Barn, ſem kuñe ſpeigla ſig i ockar wtſtødnum Forløgum, og verda Hluttakande i þeirre Farſælld, ſem epterkomandi er; og ockur hlotnaſt heſur epter umlidnar Þrauter. Og ſo ad Epterkomendurner og adrer kyñn þvi geor ſioa og Jhuga, hvorſu Gud oa undarlegañ og doaſamañ Hoatt, heſur froa fyrſta Augnabliki mijns Lijfs, allt til þeſſa mijns 42. Alldurs Aars, vidhallded mier i ymſum Stødum Verالldar: Þa heſi eg ſijdañ vid samañ komuun, Daglega teked eina Stund Dags, til ad ſkriſa med miñe eigeñ Hende þeſſa mijna Harma-Søgu, ad þvi Lelte, ſem eg gat framaſt munad og uppgøtvad i ſo loangañ Tijma, þo ſo, ad eingeñ ſioae hana fyrr eñ ad mier daudum.

Þrir Þemingar ſem Kona mijn feck fyre ſijna Giimſteina i Amſterdam, voru ſetter þar oa Rentu, og eru þar hioa viſſum Mañe, eñ Leignna edur Aſgialldeð høſum vid feinged fyre Vexel-Bref til Leypzig. Inntekter ockar eru meire eñ vid til Daglegs Upphelldis vid þurſum, eñ liſum þo ecke i Ohoove nie Sydſlufullum Liſnade, helldur ſporum þad ſem afgeingur, uppoa þad, ef Gud geſur ockur Børn, þa kuñe þaug þar med ad forſorgaſt. J Einu Orde; Þa geørde þeirrar Sæl. Jomfrwr Daude, ockr miøg Luckuleg oa Jørduñe, og eigna eg þad alltſamañ Gudlegre Forſioa. Eg vil og þacka hønum Oendañlega, og vijdfroegia hañs Myſkunſemje oan Aſloats. Lijka advara eg ſierhvørn þañ ſem les þeſſa mijna Lijfs-Søgu, ad hañ ætijd hafe Gud, hañs Ord, og gooda Side, ſier fyre Augum, og ſneide i Tijma hioa þeim Veige, hvørn eg Poankalaus geck i minn Ungdæme, og ſteypte mier ſo þar med i margfallda Olucku. Hinum er og valla þeſs ad vona, ad hønum mune Luckaſt eins Apturhvarſed ſem mier, ef hañ af oaſettu Roade filger mier epter, og Syndgar uppoa Noadena. Jeg vidurkieñe,

kieñe, ad eg eingvañveigeñ hefe forskulldad þá Lucku, sem eg nu ratad hefe: Eñ þoott eg af Hiarta hafe læted mig angra mijnar Avyrdingar, og afbeded hær hia Gude med Ydrunar-Tarum, eñ bored mig sijdañ ad sinnda meir og meir Froomleikañ og Guds Ottañ. DRotteñ sia mijna Eymd, og liet Naadena yfergnæfa Riettlæted, hvørs eg og vil af Hiarta Oska øllum Naud-Lidande Mañeskium, og jafnframt þvi hroopa til hañs i mijnum Bænum, ad læte sijna Grunlausa Giædsku vakta og vernda miñ Lijkama og Saalu, stijra og stioorna øllu þvi sem eg gerore og læt Ogeordt, til Dijrdar sijnu Allra H. Nafne, og opna mier sijdañ i Daudanum Dyrnar til eilijfs Lijfs og Saalu-hiaalpareñar, og geora mig Hluttakande asamt øllum Utvølldum og Einglunum þeirrar Glede, Sælu og Dijrdar, sem allrei hefur noekurt Auga sied, og allrei verdur a nockur.

ENDER.

SAGANN

Af Peim Eingelska og Nafn-Fræga

Berthold.

Berthold Er Fæddur J Borg þeirre er Lundun heiter i Einglande, og var i Barn-Æsku siñe vel uppfoostradur af siin-nm Forelldrum, eñ þo hau hefde fleire Bar-na: Hañ var i Schoola settur, og vel upp-frædbur i marghaattudum goodum Sidum, og Mañ-Kostum: Eñ hañ hafde allt öf-rasande Siñe, og villde ecke eigeñlega aastinnda Booka-Naam, sem hañs Fad-er hafde fyrerhugad, þvi allur hañs Vilie var þar fraa horf-eñ, helldur var hañs stærsta Lyst og Epterlaangan ad kaña þa vijdu Verølld, og liet fraa blautu Barns-Beine aa sier merkia Lysting til Skipa-Smijdes, og añara Byggingar-Konsta. Hañ elskade og so miked þañ Vijsdoom er greiner nm̃ Landa-Skipan og Stiørnu-Konst, hvar i hañ æfde sig Kostgiæfelega, uppaa þad, sem hañ optlega sagde, hañ kyñe ad hafa þar sijdar meir Gagn af i siinum Sioo-Ferdum. Hañ aatte eiñ Frænda i Amsterdam, ad Naf-ne Volrat, hver Margsiñes siglt hafde uppaa þa Stade ysst i Indiunum. Og sem hañ eitt Siñ var komeñ af siñe Reysu, heimsookte hañ Fødur Bertholds, hvar vid Bert-holld vard gladur miøg, er hañ heyrde Volrat segia af siin-um Hættusømu Reysum, og lagde Astundan aa, ad koma

so Maale sijnu vid han, ad han sijdar mætte med hans Til-
laugum sær sijnum Vilia framkomed, og nær ad fara med
hønum. Bertholds Fader vard þess viis, en hafde litla
Gedþeckne þar ær, og sem Volrat var af Stad reystur, æ-
talde han Son sin miog fyre þetta, og lastade hans Forvit-
ne, æminande han en nu Fødurlega, ad slær ur Hugasijn-
um so þersynelega Skadvænum Hlutum, en ydka helldur
Booklegar Lister. Berthold hiet þessu ad vijsu, en i
Stadenn þess han skyllde læra Løg, nam han Latinskt, Por-
tugisiskt og Maleiskt Tungumaal, so han þar med legde eitt
goodann Grundvoll til þess er han med Framtijdenne hafde i
Asforme. Brædt hier epter took Fader hans Soott og
let kalla Son sin ad Sængenne fyre sig, og talade til hans
med stoorre Alværugefne æ þessa Leid. Mitt kiæra Ba-
rn, eg hefe Allareidu formerkt, ad þu slær mijnum goodum
æminingum i Vind ad læra nockud Riettelega, so ad þu
meiger med Heidre stadnæmast i þijnu Fødur-Lande, og for
þiena þier nockurt Braud, þvi þitt Ostødugt Sinne hvarf-
lar nu ha vijdu Verølldu: En vit fyre vijst, ad þoddann
Fyritekt er Mædnsom og Hættuleg, þvi so sem sær er lært
hefur einhvørn Hlut, mæ sitia med Spekt i sijnu Fødur-
Lande, og una vel Hag sijnum: So mæ og eitt Ferda-
Madur utstanda Þusundfallda Neyd, Mædu og Hæska:
Jæ optlega steipa sier i brædann Bana. So athuga nu
þetta vel, og silg mijnum goodum Rædum, sem eg nu und-
er mitt Afgæng legg þier. Vakta þu Kostgiæfelega
uppæ þijnar Studeringar: Aarsmuntu seirna meir, en
þu oftseint saña, ad þu sidlast litla Luckn i þijnn Asforme,
ef þu fer fram i þijnum dærlegum Rædum, þvi þad er
mout mijnum Vilia og Bode. Berthold vard nu Blaut
Gedia vid Rædu sijns Deyanda Fødurs, het þvi ad silgia
hans Rædum, og hallda æfram med sitt Booka-Næm.
En sem Fader hans var daudur og Tijmar lidu fræ, fell
hønum ur Minne þesse sijn Lofun, en Gyrnd til ad siæ þann
nija Heim took so mioeg Yfer-Hønd, ad han mætte ei bind-
ast ad skrifa til Frænda sijnum i Hollande, og fregna hvørt

hañ munde ei skiott reysa til Indiaña, hvar uppaa hañ feck Þad Svar, ad nu være hañ i Underbwninge til þeirrar Ferd ar, og med þvi hañ villde hafa i Ferd med sier siñ Elldsta Son, Wolfgang ad Nafne, sem var Jasu-Alldre Bertholldz, so bad hañ Berthollд ad vera velkomeñ i þañ Selskap, og kvadst snarlega vænta hañs med Glede. Med þessare Avijsan var Bertholldz gooda Aform og Heit-Ord vid siñ Fødur aa Deyanda-Dege slett upphafed, þvi hañ bioo sig braadt til Ferdar og heldt til Hollands, hvar hañ feck goodar Vidtøkur hiaa Volrat og Wolfgang, og med þvi þa var beded Byriar, løgdu þeir fraa Lande strax ad Berthold þar komnum, aasamt fleirum ødrum Skipum: Þeir letu i Haf, og gaf vel Byr, og seger ei af neinu er þar geørdest i Ferd þeirra, utañ hvad þeir ungu Karlar geørdust Sioo-siwker, sem opt hender, uns þeir komu til Capode bonne Sperance ed r Goodrar Vonar-Høfda, hvad Berthollд miøg gladde, ad hañs Sigling geck so Luckulega. Eñ su Glede snerest skiott i Sorg, þvi þa þeir villdu gefa sijna Komu til Vitundar, og heilsa fyre Festinguñe med Skotum, mistokst þar stoorlega einum Skotmañe aa þvi Skipe er Bertholld var, ad þar kom Elldur i Pwdur-Hwsed, so Skiped med øllu þvi i var, flaug aa einu Augabragde i Lopt upp, med Ogurlegu Brake og Brestum vid Festinguna.

Bertholld sem aasamt Wolfgang, var so heppeñ ad standa fram vid aa Skipenu, flaug Eirnveigeñ upp i Lopted, eñ þeir duou ei strax sem hiner adrer, helldur fiellu þeir brender og skadader i Siooeñ, hvar þeim var til Hiaalpar komed, og flutter i Borgena Capo, voru sijdañ bundeñ Saar þeirra og Meidsle, og þeim i allañ Maata hiwkrad, so iñañ faarra Daga þookte þeim Lijfvænt, eñ maattu þo lijda mikel Ørkumsl og hallda vid Sængena. Hier hafde nu Bertholld Tijma til ad umþeinkia siñ Hag, og ydrast, sijns daarlega Fyritækis moote sijns Fødurs-Vilia, og þvi er hañ hiet honum aa Bana-Sængeñe, þvi hañ saa nu Fødur sijns Spaa Allareidu fram komna: Þar fyre Andvarpade hañ þunglega, og aakallde sitt Helmskulegt Uppatæke,

þookt

þookt nu være seint ad birgia Bruñeñ. Hañ visse nu hvørke upp nie nidur, þvi aller hañs besiu Frændur voru æsamt Skipenn tortijnder, hvar fyre þoott hañ hefde vilead heim aptur snwa, hafde hañ ei Faung æ ad halldæ vid siñ Lærdoom: Og med þvi Frænde hañs var daudur, og af Vilgium uppsvelgdur, hafde hañ eingvañ sein hañ kyñe sig uppæ reida, ednr hvørs goodum Raadum hañ skyll de filgia, þvi hañs unge Frænde Wolfgang var eirneñ Hiælparlaus, þar hañ hafde misst siñ kiæra Fødur, og ad mestu alla sijna Fodur-Leifd: Bæder þeir voru æ fiærlæg um Stad og med Framande Okiendu Foolke, þvi voru þeir miøg Ahiggin fuller, og þo eiña mest Berthold, seni med mørgum Sorgar-Tølum ævijtade siælfañ sig og sijna Ohlijdne. Og þañeñ lidu þeir Fyrstu Dagar fyre þeim med Sorg og Harme: Eñ Foolked i Stadnum Capo hiwkrade hønum miøg vel, og let hañ eckert bresta, er heyrde til hañs Lækningar og Umønnnar, so sem þeirra Vande er vid alla Siov-Farendur, sem nockra Mañ-Raun hafa i ratad. Og er Berthold og Wolfgang hrestust, þo þeir urdu Rool-færer, og fundu hvørsu aller høfdu Glede af ad leggia nockurt Traust þessum ungu Mønum, er i siñe Æsku høfdu komest i þvilijkañ Hæska; so hugdu þeir af Hørmum sijnum, einkum þæ Borg-Meistaren siælfur skaut siñe Vernd yfer þa. Og er þaug øñur Skipeñ voru hiælogd, georde hañ bæda þessa Uuglinga til siña Lijf-Vaktara, hvar þeir voru vel hallduer ad Fæde og Klædum. Eñ med þvi Berthold, vegna sijns Gæfu Klookskapar og Vitsmuna, komst brædt i Vingan vid Borg-Meistarañ, unde hañ þessum sijnum Hag betur eñ Wolfg. þvi hañ sloo af ad hallda leingur æfrañ Ferd siñe, helldur beid Skipa er sære heim til Hollands, so hañ med þeim næde ad komast i sitt Fodur-Land, hvørt eiñeñ brædt þar epter skede, ad Wolfgang skylldest vid Berthold, og heldt heim i Holland.

Berthold hefde nu geordt betur ad taka sama Raad upp, eñ sem hañ var komeñ til Heilsu siñar, var hañs Hugur allur añar. Hañ heldt sier þad fyre Mijnkun, ad hafa farid æ

edᴂ midia Leid, og hætta vid ſvobmed. Og hott hønum Hvarflade þad i Hug um Stundarſaker, þa deiupade hañ fullſnøgt med ſier þær goodu Hrœringar, þvi hañ ſette ſier fyri Sioo[n]er, hvørſu Wolfgang ætte nockud epter af ſiñe Fødurleifd, eñ hañ alls eckert ſem hañ mætte forſorgaſt af, helldur hlyte hañ þar uppᴂ ødrum ad liggia, edur gefa ſig ødrum til Pioonnſtu, er hønum þookte ſier Læging i vera. Villde þvi helldur leggia nockud i Hættu, og prooſa Luckuna, hvørt hun liete ſier ei betur i Framtidenne, vænte ſo epter þeim fyrſtu Skipum frᴂ Hollande: Og er þang þar komu, var hañ fyri Tilløgur Borgmeiſtarans af þeim vel tekeñ, og byriade ſvo aptur ad niju med miklum Føgnude ſiina Judia-Ferd. Eñ ſem Floteñ hafde um 6. Vikna Tijma i Sioo vered med goodum og Hagſtædum Byr, vœntande ad fᴂ ſiina Reyſu brᴂdt fullendad, lauſt ſkyndelega yfer þᴂ miklum Storme er ſundurſleit Skipeñ hvørt frᴂ ødru. Og er Vedred hafde ſtaded hañ Dag og Noottena epter, þa var Bertholds Skip eittſamañ vorded i þeim krappa Sioo og brwſande Bylgium, ſo eckert ſaaſt til hiña añara. Eñ ad Aptue Dags took Vedrenu ad ſlota, leitudnſt þa Skipveriar vid ad komaſt ᴂ riètta Leid, af hvørre þeir voru hrakter, ſem ſkiᴂ mœtte af Compaſnum: Eñ ſᴂ Stundar-Fridur ſtood ei leinge, þvi Himeniñ þicknade aptur, og kom ᴂ ad niju med laungt ſterkara og Ofboðslegra Hvaſsvidre eñ fyrre, hvar med fylgdu Elldingar og Reidarþrumur: Vindureñ æſteſt ſo grimmelega, ad ᴂ hvørju Augnablike var ad ſiᴂ, ſem opeñ Daudeñ være fyri Høndum: Þetta varade i heil Tvø Dægur.

Nu vard Berthold miøg hurande med miklum Hiart-Slætte, hvørſu allar Høfudſkiepnurnar voru hønum mootþægar, þvi ſiju fyrre Ohappa Ferd hefde orſakaſt af Ellde, eñ nu æſteſt Vindureñ og Sioozeñ hønum ᴂ moote, ſo hæde hañ og adrer Iñañbords høfdu ſier viſſañ Legſtad under Bylginnum, einkum ᴂ nærſtu Noottu þar epter, þegar þeir midt i Of-vidrenu og Elldingunum urdu varer vid Skier og Klwngur. Skiped ſteitte un ᴂ einu Skierenu,

og

og geordest mióg lekt, so aller mættu vera vid Pumpuna, ef mögulegt være ad Skiped skiæmest ad Lande, eñ þad luckadest ei, þvi þeir steittu fyrre a einum Klette, so Skiped nær þvi ad Endelaungu klofnade, og brast vid hastt:
Hier vard allt eitt Hróp og Hæreyste, Ohlióod og Ilsran! Skiped sock til Botns, og öll Hiaalpar-Von var ute: Nóckrer komust i Skips-Bateñ, og villdu leita til Lands, eñ þad kom til Einskis, þvi Vedred sloo þeim um Koll, so þeir aller tijndust. J þessu nærde Berthold einu Mastnrs-Brote, hvar hañ lagdest a, og hiellt sier fast þar um, eñ Ostooreñ kastade honum fram og aptur, so þegar lijsa tóok, geordest hañ miög Mœtt-fareñ. Eñ er hañ sa ad skamt var til Lands, hreste hañ upp Hugeñ og fool sig Gude a Hendur, akallande hañ um Hiaalp og Astod: Eñ Gud hefur heyrt þessa hañs Bæn, so þad gepselega Brim og Siaafar-Olga sefadest hægt og hægt, uns Berthold stilade a þurt Land. Berthold fiell a Knie og þackade Gude af breñande Hiarta fyre sijna Undrunarlega Hiaalp og Vardveitslu. Par epter leit hañ med Gaumgiæfne ut til Siaafarens, og sa þar Skip-Flaked liggia vid eiñ Klett, hvar alleina Bak-Hlutureñ stood upp ur Sioonum, eñ hitt var huled under Bilgiunum. Par sa hañ marga dauda Lijkame flioota um kring, og hroopade med hæfum Hlióodum, i þeirre Von, ef fleire af hañs Medlijdendum hefde kuñad ad vera borged sem hönum: Eñ sem þar kom ei añad Svar eñ toomt Hlioded til Baka, og hañ heyrde einkis Mañs Raust, hrigdest hañ miög og mællte med sialfum sier: O miñ Gud! Hvar fyre skollde eg Einsamañ umslya Daudañ? Par aller mijner Stallbrædur eru Tortijnder og skyllder vid allar Eymder: Eñ eg þar a moot a þessare Eyu Einsamañ og an allrar Huggunar ma Neyd og Hwngur lijda, og um sijder af allskins Volæde ut af deya. Vid þessar Harma-Tolur vard hañ miög Magn-Prota, einkum þar hañ i Skip-Brotenu hafde Oviliande drucked Siov-Vatn, so ad honum var vid Spreing buwed, hefde hañ ei liett þvi af sier. Brædt þar

epter

epter geørdest hite af Soolnñe, og þa rañ Svefn yfer Bert-
hold, þvi hañ hafde ei hvijlst i heil 4. Dægur, og er hañ
vaknade, geck hañ a Bak vid eiñ Skoogar-Ruña, og lagd-
est i Skugga under einu stooru Tre, og sofnade fast aptur a
nij. Pa bar hønum i Drauma, ad Fader siñ stæde yfer
sier, so mælande: Pitt slæma Skarn, er þad nu ecke vel
frañ komed sem eg hefe þier spaad, ad þier yrde eingrar
Lucku nie Blessunar auded, ef þu hliper frañ epter þijnu
Dærlegu Høfde, eñ ecke mijnum hollu Aminingum: Nu
hefur þu Avøxteñ af þijnu Sier-Siñe, far nu til og et þig
þar mettañ af, epter þvi þu villder ei lifa vid betre Kost i
þijnu Fødur-Lande: Eñ vit fyre vijst, ad nema þu georer
saña Ydrañ og suwer þier af Hiarta til Guds, þa muntu
falla i eñ stærre Eymd og Vesolld, kom þvi nu til sialfs
þijns, akalla Gud og set þitt Träust til hañs, so mun þier
eñ nu vel vegna, og þu munt vegsama hañ þar fyre. Bert-
hold meinte i Svefnenum, ad þetta være so sem hønum
syndest; stock þvi a Fætur, og villde hafa uñsadmad Fødur
siñ, eñ hañ greip i Toomt, sem Von var, og sañ eingañ,
hvar af hañ visse, ad þetta vered hefde eiñ Draumur, og
hafde ufer oll þesse Ord er hañ i Svefnenum heyrde, fell a
Knie, og geørde eina fagurlega Jatning og Bæn, sem of-
laugt er, iñ ad færa i Søguna, og sem hañ hafde loked Bæn
siñe, vard hønum Hug hægra. Hañ foor nu til ad sia sig
uñ, hvorsu hañs Biwstadur være uñhorfs, þar fyre ntañ
var hañ miog Hwngradur, so hañ geck leingra iñ epter
Skooginum, leitande hvørt hañ finde nockud til ad svala
sier med og sedia sitt Hwngur. Hañ sañ skiott marg-
hattud Trie, er hañ visse eingeñ Deile a, medal hvørra
ad voru nockur sem bäru gula Avexte: Hañ took nockra
af þeim, og proosede hvørsu þeir væru Atu, sañ og eiñ-
veigeñ ad þeir smøckudu vel, stillande Þorstañ og sediande
Hwngred, neyddest þvi til ad eta nockra af þessum, þo hañ
visse Ogiørla hvørt hañ munde hliota þar af Boot edur
Bana. So geck hañ i Tvo Tiuna þar uñ kring, og hioo
Allstadar Grein af Eikunum med sijnum Korda, uppa
þad

þad hañ mætte hitta sama Veg til Baka. Berthold sañ ad þvi Siñe eingeñ Merke til, ad lifande Meñ væru a Eyuñe. Margvijslega Fugla sa hañ þar, af hvøriurn hañ villde nockra veidt hafa, eñ þeß var ei Kostur, þvi þeir voru miøg stiggver og Moñum Ovaner. Pegar Berthold vard uñ sijder Gaungu-Moodur, snere hañ aptur a Vegeñ, hvadañ hañ kom. Pa var so vid, hañ hugde iñ med Sioonum, og sa ad Fiara var, eñ þad brotna Skip laa a Þurru, vid Klett nockurn, hañ hætte þvi a, þo ei visse hañ hvørsu braadt Flooded munde aptur koma, ad hlaupa frañ þar Skip-Hroßed var, og hyrdte ei, þo hañ mætte vada bæde Sand og Bleitu, uns hañ komst a Skered þar Skiped laa vid, hañ stie þar ut a, og sa marga hørmulega Syn, marga dauda Lijkame, hvøria hañ afklædde og rudde þeim ur Skipenu. Sijdañ leitade hañ hvørt þar væru Vistier nockrar, og sañ eina Eggse i Skipps-Kystuñe, med hvørre hañ opnade nockrar Hyrdslur i Bakhluta Skipsens, er eñ þa voru Oskemdar af Vatnenu: Par fañ hañ nockud af Tvijbaks-Braude, er hañ aat feigeñsamlega, og drack þar uppa goodañ Teig Breñevijns, hvar vid hañ hrestest.

Sijdañ leitade hañ vijdar, og fañ stoorañ Ledur-Pwng, med Kwlum, Loode og Pwdre, er hañ strax heingde uñ Hals sier, og asamt 2. Bissur er hañ hugdest ad brwka, hvøriar hañ lagde sier vid Sijdu, sømuleides Øre, Spada og Rekur. Auk þeßa fañ hañ i Kistu eins Skips-Officera mikla Suñu Peninga, og eina Bibliu, þad sirra liet hañ kyrt, og mællte med Spielegum Hlaatre, hvad stodar mig nu Peninga-Pijngiañ? Eñ Bibliuna took hañ, kyste hana og sagde: Pu ert hiñ dijrmætaste Hlutur og Fiestoodur er eg hefe nu i Heimenum, lagde hana sijdañ hiaa sier, og villde leita til Lands, med þad er hañ hafde funded. Eñ er hañ var komeñ uppa Kletteñ, sa hañ hvar hiñ litle Skips-Baatureñ laa vid Sandeñ. Hañ liet nu þetta epter liggia a Biargenu, eñ foor sialfur til þar Baatureñ laa, og drog hañ med miklu Erfide og Fyrihøfn allt under Klatteñ; Sijdañ geck hañ aptur ut a Skiped, og søkte fleira þad

er Femætt var. Eñ sem hañ hafde leinge ad þessu Starfi vered, feck hañ noog sier til Biargrædis um̃ lannga Tijma, bæde Tviibak, salltad Kiøt, Mahis edur Tyrkneskt Korn og añad fleira þess hattar: So og eirneñ Vijn, Brene-Vijn og ferskt Vatn: Sijdañ stritade hañ med stoorre Mædu Einu epter Añad, uppa þañ efre Hluta Skipsins, so þad skyllde ei taka Skada þegar Flooded kiæme. Epter þad took hañ ymeslegt, so sem goodar Pistoolur, Klæde og añur hvilijk Verkfære er hønum þookte sier betst henta, og lagde allt þetta i eirn Bwnka: Og er hañ villde aptur koma nidur i Skiped, sañ hañ þad var fullt orded med Vatn, og visse þar af, ad skamt munde Floods ad bijda, sem og var, þvi þa var allareidu miked af Fiøruñe i Vatn komed. Bertholld packade Gude ad Batureñ var fastur, hvorn hañ droo ad Skerenu, og bar wt a þad hañ hafde naad, stie þar sijdañ siaalfur a, og foor i Land, sem hañ kostade lijtels Omaks, þvi Flooded geck allt upp ad Lande, so hañ gat lendt hvar hañ villde; Og sem Baturen var fastur geor vid Eyuna, packade hañ Gude fyri sijna Lidveitslu, og bad hañ þess sama Fulltijngis framveigis, med mørgum merkilegum Ordum. Og med þvi Berth. var miøg þreyttur vorden epter allt þetta Stark, og lided var ad Soolarlage, sa hañ sig um̃ nockurn þañ Stad, hvar hañ mætte Ohultur vera af um̃ Roottena, og þorde ei ad hvijlast a Iørduñe, þar hañ visse ei nema vonder Meñ edur Vætter kyñu ad yfersalla sig: Eirneñ leist hønum skadvænt ad vera uppi einhvørre Eykeñe, ef hañ kyñe ad falla nidur og slasa sig, þvi took hañ þad til Bragds ad stijga a Baat siñ, og vera þar um̃ Roottena, lagdest til Svefns, befalande sig Gude, og svaf til þess Dagur var; Og er hañ hafde fært Gude sijna Morgun-Fooru, sañ hañ med sier fullkomna Krapta og gladt Gied, stie af Batnum og vill kyña sier Land þad er hañ var vidkomeñ, batt 2. Pistoolur sier vid Bellte, took sier i Hønd Oxe og Bissu og geck a Land upp, a adra Sijdu Eyareñar eñ hiñ fyrra Dageñ, eñ þar var allt villt sem a eiñe Eydemørku, so hañ mætte

optlega ridia ſier til Brautar med Eggſeñe.

Þegar Berthold hafde geinged uñ Stund, kom hañ þar er fell Lækur eirn, þar laut hañ ad og ſañ miked hreint og gott Vatn, af hvøriu hañ gladdeſt, þvi ædur hafde hañ þar eckert Vatn funded, og var meſt hurande uñ, hvar þad kyñe ad næſt. Hier ſettiſt Berthold nidur og drack Fagnadarſamlega, og lofade Gud fyri þetta. Eñ midt i þeſſum Þankum ſaa hañ nockurt Kvikinde: Berthold vard Ottaſleigeñ og greip ſijna Biſſu til Varnar ſier; Eñ er hañ hafde leinge forgefins kallad epter þeſſu, geck hañ leingur iñ med Læknum, og ſaa aptur hvilijkt er hañ hugde Mañ vera drecka af Lækuum, þar læddeſt Berthold hægt ad, og þvi meir ſem hañ nælgadeſt, þvi helldur ſaa hañ ad þetta var eitt ſtoor Villu-Apakøttur, var hañ þvi Ohrædd-ur ſyri þeſſum og hvilijkum er þar var mikill Fiøllde af, og aller ſtigguer, ſo nær þeir litu Mañeñ, brugdu þeir ſkiott vid og klifrudu uppi Treu, eñ Berthold geck Leidar ſiñar med Lækuum fram. Og er hañ hafde geinged uñ Hrijd, gat hañ ad lijta fyri ſier ei'n Skauts lijteñ, þvi lijkañ, ſem af Maña Hondum geordur være: Hañ ſtanſade hier miøg vid, og viſſe Ogeørla hvørt afram ſkyllde hallda edur apt-ur ſnwa, med þvi hañ var þreyttur ordeñ og Gaungumood-ur. Hañ hroopar nu miøg hatt, ef nockur ſvarade hon-um, eñ þar kom ei añad Svar eñ eintoomis Bergmaal. Hañ freiſtade ad ſkioota af eiñe Piſtoolu, hvar af ad geørd-eſt mikill Hlioomur i Skoogienum og Okyrrleike, þvi Fug-lar, Apar og oñur Villudijr, er ei voru ſlijku vøn, æſtuſt med Ognar Laatum og Hlioodagaange. Berthold vard ſiaalfur miøg Felmturs fullur vid þetta, og ſnere aptur, var þa nær Middege komed og Soolar-Hiteñ hvad meſt-ur, eñ Berthold ſiaalfur hungradur, ſkundar þvi til Baat-ſins og took til Matar i þwngum Þankum af þvi er fyri hañ bar: Og þott hañ ætlade epter Middege ad kaña Skip-Flaked, og ſækia þangad þad hañ Naudſyniade, þa ſloo hañ þvi af, og villde helldur leita upp þañ Stad er hañ mætte adſetiaſt, og geima i Fearhlute.

Og sem han hafde snædt, bioo han sig wt med Tvær gooðar Bissur, og Tvær Pistoolur er han stack under Belle sier., og eine Eggse. Nu geck han aa sömu Leid er han þooktest aadur Skans nockurn edur Gyrding sied hafa, og sem han kom þar ad, þooktest han ei hafa skakt til-liteð. Petta var eirn Stadur, sem med miklu Erfide og Fyrihöfn af Manna-Höndum var uppreisur med Gröfum og Hwsum ad innanverdu vel vandadur, so Menn maattu þar byggia Ohulter, og hafa gott Wijge fyrer Adsooknum. Han geck nu þetta um kriing, og undradest stoorum yfer: Inngaangurenn var læstur med eine Hleipe-Bryggiu, sem maatte draga upp og nidur. Berthold kallar nu hærre Raustn ymest aa Hollendsku, Eingelsku, Portugisisku edur Maleisku, en eingen svarade honum. Han riedst nu ad opna sialfur Inngaungu med Oxe er han med sier took, sloo fraa Klampana er Slagbrygginrnar voru festar med: Og sem han hafde heim nidur hleipt, geck han inn, og leit þar Fiögur Hwskorn; sem voru geörd af digrum og grænum Triaam, Grundvöllud med sterkum Stoolpum, vel þaken ad ofanverdu med Strandreyrs Blödum, og so haganlega fyrikomenn, ad Madur maatte þar inne veriast Vatne og Soolar-Hita, og gaanga wr Einu i Annad.

Berthold geck inn i þad er nærst og fyrst var, og saa strax ad þetta hafde vered Kockhws, þvi þar voru margvijsleg Elldsgögn: En under Goolfenu var grafed eitt Jard-Hws, hvar i voru marger Pottar og Ilaat, sem allt var fullt af Rike og Sande, hvar af raada maatte, ad þetta hefde leinge stadeð Obrwkad. Ur þessu Hwse geck Berth. i annad þar aa moots vid, og saa ad þetta var Svefn-Herberge; þvi þar voru Fiögur Legurwm af þurrum Mosa og Laufum. Sijdan geck han i þad Pridia, sem hönum virdtest Geimslu-Hws vered hafa: Par voru mörg Vopn og Veriur, Sioomanna-Föt, Pwdur, Ilaat og allra Handa Skips-Töy og Jaarnverk, þvi þar voru i einum Stad 4. Medalmaata stoor Fallstycke med Kwlum og fleiru er þar tilheyrde, og nockrar læstar Hyrdslur stoodu þar.

Bertholð leit allt þetta með stærstu Forundran og mællte: Minn Guð! Hwørsu er þetta þijngað komeð, og hvar eru þeir Meñ að siña, sem þetta brwkað hafa? Epter það geck hañ og villde siaa það Fioorða Hwseð, eñ það var ramlega apturlokað; Hañ barðe að Dyrum, eñ eingeñ lauk upp. Bertholð lagðe sialfur Hønd aa og hioo upp Dyrnar: Eñ sem hañ var iñ komeñ, braa hønum miøg við að siaa eirn døckvañ Mañ stooran Vexte með laungu Skegge, er laa sem hañ svæfe þar aa Borðenu. Bertholð hrøck fyri Hræðslu Saker aptur aa Bak, greip siing Pistolu sier til Varnar ef alæge. Eñ sem hiñ Sofanðe vaknaðe ei, er hañ hugðe þo sofa, og svaraðe eingu, hvatte hañ Hugeñ, geck þar að sem hañ laa, og sañ að þetta var framliðeñ Lijkame fyri laungu dauður, og af Soolar-Hita uppþornaður og skorpnaður. Bertholð blies Mæðelega yfer Syn þessare og mællte; O Miñ Guð! Hier maa eg eirnsamañ aumur og vesæll enda mitt Lijf; Eñ bráðt Hugbreyste hañ sig aptur og jook þessu við: Verðe Þiñ Vilie, nær þu að eins meðtekur mig til þiñar Náðar, þa vil eg helldur deya i Auðn þessare, helldur eñ aa þeim Lysteleguſtu Støðum i Heimenum, og fara þaðañ til Helviitis. Sijðañ saa hañ sig leingra uñ, og gat að lijta eitt stoort samañvafeð Pergament aa Borðenu, sem að Utañverðu var Svart Asyndar, eñ iñañ var þar aa skrifað með bláaum Farva i Staðeñ fyri Blek aa Portugisiskt Tungumaal þetta sem Epterfylger:

" Eg Don Rodrijgo Valmandaras, Eirn Portugisiskur " Eðalmaður, er ásamt mijnum Premur Feløgum og " Lands-Møñum af Skipbrote komeñ við Eyu þessa hina " Farsælu, aa hvørre vier fyri Guðlega Forsorgun, i heil " 12. Aar lifað høfum, og kuñað vel vorum Hag, og i allañ þañ Tijma eingañ Mañ sieð, þeðum þess vegna ei " þurft með so straungu Erfiðe og swrum Sveita að uppbyggia þeñañ Skans. Eñ sijðañ mijner Prijr Felagar " eru geingner Veg alls Hollds, hveria eg fært hefe til Legstaðar hiaa Sandgarðenum: Þa kemur og eirneñ Tal-

„ añ til miin; ad eg skule hier vid skiliast, þvi befala eg mii-
„ na anma Saal i Guds Nardar Hendur, og bid, ef nock-
„ ur af Høppum edur Ohoppum kemur vid þessa Eyu, hañ
„ same flytie mig vid Siidu miña Lands-Maña: Og ad
„ Siidustu, hver sem þetta les og geører þar epter, Ottast
„ Gud og reider sig uppá hañ, skal ad Viisu ei hafa sitt
„ Omak Oiaunad.

Berthold las þetta og þookte mikils umverdt, lagde siin Voyn af sier og yferskodade med Spekt hvørsu þar være Umhorss, og sañ ad þar voru aller Hluter vel nidur-radader, og øllu vel fyrikomed, so Furdu gegnde hvørsu Fioorer Meñ hefdu moatt koma so trausire og Hagkvæmre Byggingu til Leidar, þvi Bak til vid þesse Hwskorn laau Gaung wt til eins Lyste-og Aldengards, i hvørium voru margskyns Eple og Alldine, sem voru nockud villt ordeñ, eñ kuñu bræðt ad lagast. Hañ saa i einum afdeildum Stad vid Gardeñ standa Prica Tre-Krossa, hvar af hañ ried, ad þetta være saa Stadur, hvar Portugisarner grafner voru: Hañ liet þvi sitt Verk allra fyrst vera, ad sækia Rekur og Spada i Geimslu-Hwsed, og geørde þar diwpa Grøf, geck siidañ og took Valmandaras Liikama oa Herdar sier, bar hañ þaangad og lagde i Grøfena, ausande þar yfer Molldu, og sette Tre-Kross ad ofañ sem yfer hinum var: Þessa Jardarfør heldt hañ med Psalma-Saung og Hiartnæmre Liik-Predikun, so sem þar vered hefde Fiøllde Tilheyrenda kriingum hañ, og Endade Lokfins med føgrum Bænar-Ordum.

Epter þetta hugade hañ, hvørsu hañ skyllde siinum Efnum haga, þvi þesse Hwsa-Kyñe fiellu hønum vel i Gied, so hañ oasette sier ad dvelia þar, hvad leinge sem Gud villde hañ þar dvelia laata oa þessare Eyu, þvi foor hañ til og feste aptur Klampana, sem hañ aadur hafde nidur-sleged, hvar med Briggiunum var hleipt upp og nidur, so hañ moatte þar Ohræddur iñe bwa. Siidañ yferfoor hañ allar Kroar og Krooka sem voru i Skansenum, og braut ur Hwsenu og øllum þeim Herbergium, þaug gømlu Lauf og Mo-

sa, giørande haug forkuñar hrein, og iñ aptur añad nijtt, hvar æ hañ villde hvijla. Og er Kvøllda took, skundade hañ til Baatsens, og sookte nockud ad eta og drecka, snere sijdañ heim aptur, og neytte Matar Fyrsta Siñ i þeim niju Hybijlum: Lofande Gud fyrer sijna Forsioon, er hønum vijsad hafde æ soddañ eiñ Bwstad, hvar hañ mætte Ohultur vera: Geck sijdañ til Hvijldar, og hafde goodar Nææder, uns hañ ad Morgne vaknade vid Fuglaña-Saung, þa var hañ æ Footum, hreinsade Hwseñ og þaug Ilaat er i þeim voru. Hañ fañ eñ þa i Matar-Hwsenu marga Jardar-Avexte, so sem Hrijs Mahis og añad þess Hættar, er þeir Portugisisku høfdu iñ safnad af Økrum þeim er læægu i kriñgum Gardeñ. Berthold hyrdte þad sem eñ nu var af þessu Ostaddad, eñ hinu ødru kastade hañ ut.

Epter Høndeñe flutte hañ Faraangur siñ af Baatnum til Hybijlaña, eñ hafde þo miked epter i Skip-Flakenu sem Fæmætt var, og foor þvi Daglega, þegar Færevedur gafst, þaangad ad tæma Skiped, hvar hañ fañ margar Hirdslur, auk þess Fiaar er hañ hafde aadur feinged, hvøriar hañ heim til sijn flutte, þvi þoott þær nu uñ Siñ væru ei dijrmætare eñ Fiøru-Saudureñ, þa þeinkte hañ, ef Gud villde hañ kiæmest aptur til Evropam, mættu þesser Peningar koma hønum ad Halldе, sem voru ein mikel Suma: Og er hañ æ Mææanadar-Tijma hafde ut-tæmt ad miklu Leite Skips-Broted, kom ad Apne Dags eiñ sterkur Stormur, sem þad ølldunges i sundurbraut, so þad rak burt i Flekum, og Berthold jaa þad alldre sijdañ, eñ gladdest af þvi hañ hafde nææd þvi Fie-betsta, og hoof nu sijna Akur-Viñu, imest i Gardenum edur æ Økrum ute. J Gardenum feck hañ mørg ægiæt Aldine, so sem Indianiskar Fijskiur sæt og swr Lymonher og Pomerantz-Eple, sem Portugysarner høfdu vel nidur-radad. Og þoott þetta være af læægvarande Vanrækt villt vorded, kuñe þad vel æ stuttum Tijma i Lag ad komast, so hañ þurfte ei ad kvijda Atviñu-Skorte, þar hañ hafde æ Skipenu nææd bæde Vijne og Breñevijne og nøogum Matar-Vistum, einkum þa Jordeñ bære hønum

Avoxt af þvi er hañ hafde i hęna nidur ſaad: Hvar ſyre Berthold Gude optlega i Hiarta ſijnu þackade, er hañ lagt hefde ſoddañ Lykn med Praut. Þvi þo þonum ſielle i Fyrſtuñe þungt ad lifa i þeſſare Einſetu, þa vandeſt hañ þar vid ſmaamſamañ, og ſtitte ſier Dægur med einhvøriu Starfe. Berthold heldt jafnañ Siøunda hvørn Dag helgañ, a hvørium hañ eckert vañ, utañ ad þioona Gude ſijnum, hvar af hañ ſette Tijmañ vel a ſig. Hañ fañ og eiñeñ i Hyrdſlum Skip-Skriſarans noogañ Pappijr og Skriffære, ſem hañ brwkade til ad uppteikna þad er yfer hañ dreif. Þegar Berthold hafde loked Starfe ſijnu a Økruñum, eidde hañ nockrum Stundum Dagſens til ad kaña Eyuna, og yferfoor hana giørvalla, ſkaut ſier lijka opt gooda Maaltijd af Fuglum, ſem þar var allt fullt med: Sømuleides feck hañ af Siovnum goodañ Fiſk og Musling, ſo Berthold hafde ei einaſta Fæde ſier til Naudþurftar, helldur kræſte hañ ſig med dijrum Riettum.

Nu ſem Berthold hafde utendad ſitt Fyrſta Ar a hñe Farſælu Ey, hvøria hañ plagade ætijd ſo ad nefna, merkte hañ ad Sumared varde þar æred leinge, þvi þad hooſſt i Februario Maanude og endadeſt i Novembri. Upp fraa þvi vidrade Regne og Storme, og var þetta ſa Tijme, a hvørium Berthold var þar ad Lande komeñ. Þetta Vet rar-Vedur hieldſt vid i 9. edur 12. Vikur, eñ endrar nær var þar jafnañ klaart Hita-Vedur og Soolſkin, þvi Haf-Kyliañ temprade Varma Soolareñar. A Ødru Are took Berthold ad ſa Akra ſijna til Gagns, þvi adur viſſe hañ ei a hvørium Tijma Sæded ſkyllde i Jørdena koma, og feck þvi lijteñ Avoxt, eñ nu ſaade hañ ſirax ſem Vetrar-Tijmeñ var uñlideñ, ſo hañ feck gooda Kornſkiern, og hañs Aldingardur friooſgadeſt ægiæta vel. Vid þa adra Eyareñar Sijdu fañ hañ mørg good Aldine, ſo ſem Vijn-Prwgur, Granater og Gul Eple ſem hañ fyrſt prooſade, þeſſe høfdu eiñ Liſielegañ Smeck. Berthold preſſade ur þeim Vokvañ i eiñre toomre Skaal, hvørn hañ ſijdañ liet i ſierdeilis Kier, og var þad hiñ betſte Drickur. Af þeſſu

þeinkte

þeinkte hañ med sialfum sier: O! Hvad goods niit eg O-verdugur a þessare Eyu, hvör sü mægdur villde eg vera; ef eg hefde eina Mañeskiu hiaa mier, þvi allt til þessa hafde Berthold ei nockurs Mañs þar var orded. Eitt Siñ kom hønum til Hugar, med þvi þar voru marger stoorer og sterker Apa-Kietter, hvørt hañ giæte ei faangad eitt af þessum Dyrum og gesrdt tamed, þvi þoott þad ei lærde ad tala, munde þad samt verda til Dægrastittingar og Smaks-Lietters. Hañ freistade þessa, og skant eiñ stooran Apa i Footeñ, so hañ maatte ei hlaupa miøg geyst, batt siidañ med Streing þa Hramana sein Oskaddader voru, so Diired hvørke kuñe Riisa nie Biita; droo siidañ þeñañ heim, og batt uñ þañ saara Foot: Og sem Apeñ var nu hwngradur ordeñ, gaf hañ hønum Tyrkneskt Korn ad eta, þvi þad er Apaña besta Fæda, og typtade hañ eiñeñ med Høggum og Slögum. Eñ sem Apa-Kottnreñ sañ sig læknadañ af Berthold, og hañ gaf hønum ad eta og drecka, geordest hañ braadt so spakur, ad hañ hlioop epter Berthold, lijkt sem eiñ Hundur, og var so audsveipur, ad þa Berthold seck hønum eitthvad i Loppuna, þar hañ þad epter hønum, og nær hañ bendte til nockurs, þar hañ þad hvørt hønum var til viisad, og er Berthold gaf hønum ad drecka af þeim Vokva sem ur Eplunum var pressadur, hafde hañ mørg skriiteñ Læte, hoppade og dansade, so Berthold hendte miked Gamad þessu. Eñ er hañ saa hvørsu sier Luckadest med þañ Fyrsta, sem þo var eiñ gamall Ape, þeinkte hañ þeir ungu munde eñ þa audvelldare, lagde þess vegna Snorur fyrer þa, og gat þa faangad, og geordust þesser braadt Leide-tamare eñ saa gamle, og nær hañ hafde feinged 12. af þessum, frijadest hañ miøg af siinu þunga Erfide, þvi þesser dausu Pienarar liettu miked under, bæde i þvi ad vakta Akrana, sem og ad heimfæra Korned. Sem Berthold hafde nu þañeñ Endad sitt Añad Ar, og uppbyriad hid Pridia, var hañ alvanur þessum Liifernis-Hætte, og so var hañ kuñugur a þessare Farsælu Eyu, ad hañ vel treystest ad fara yfer hana blindande, fra Einu Hörne til Añars. Og er all-

er Hluter lieku hønum so i Linde, þeinkte hañ med sier: Hvijlijkur Herra em eg, sem hefe eitt heillt Land frijdt undir, hvar aller Hluter læta ad mijnum Vilia: Oh! Ef eg i Stad miña morgu daufu Pienara hefde eina Mañeskiu mier til Yndes, so eg mætte umgaangast med Christnum, villde eg einskis meir Oska.. Þvi geck Berthold jafnañ til Siaafar, þegar Stormvidre vered hefdu ad forvitnast ef nockurt Skip mætte hafa straudad og Skipbrots-Møñum yrde biargad, eñ þad var forgefens. Berthold þookt est opt i Heyd-skiru Vedre sia fast Land Vestur undañ, eñ kuñe ei ad vita hvort þad være Maña-Bigd, hvar fyre hañ alldre vogade ad gefa sig þaangad, þvi væru þar Villu-Meñ, mundu þeir geora hønum skiott Uñskipte.

A þvi Fiorda Are, took hañ ad leingia meir eñ firre, hvar fyre hañ optlega aatalde sialfañ sig, hvørsu hañ inde þvi illa, er Gud lete fram vid sig koma, og bad Gud Fyrigiefningar aa þessare siñe Tilhneiging.

Eitt Siñ veidde hañ eiñ lifande Fugl, hartnær ad Skøpun sem eiñ Papagoya, þo nockru stærre aa Belgeñ og fleckottare aa Fidred, hañ hafde Topp upp af Høfdenu, þvilijkañ sem aa einum Paafugl. Berthold fiell i Hug ad vita, hvort hañ giæte ei lært þeñañ Fugl ad tala sem eiñ Papagoye, og leyste hañs Tungu-Hapt, sijdañ hiov hañ aptan af Vænginum, ad Fugleñ geørdest spakur, so hañ hlioop epter hønum ur einu Hwse i añad, og nær Berthold blijstrade, so var Fugleñ þar jafnskiott komeñ. Fyer þessum Fugle stood Berhold laungum Tijmum, og talade fyre hønum margvijslegt aa Portugisiskt Tungumaal, er hañ hafde mestar Mætur aa, eñ um fulla 6. Maanude gaf Fugleñ eckert Hliood af sier, helldur stood jafnañ kirr, og so sem hlijdde aa hvad Berthold talade. Ad Sijdustu feck Berthold Leida aa þessu, og villde ei þañeñ eyda leingur Onaudsynlega Tijdeñe. Eñ eitt Siñ er hañ hafde leinge Dags ute vered og neytt Matar i sijnum Aldengarde, eñ þeinkte ei aa Fugleñ, og er hañ kom heim ad Apne, kvakade Fugleñ til hañs aa þeñañ Hatt: Herra Gief Skiøn Kopp, þvi so-

plagade

plagade Berthold ad nefna hañ, þa hañ gaf hønum ad eta, og þetta Nafn þijder so miked sem Fagur-Høfda. Berthold vard yfred gladur hier vid, so valla hefde nockur Hlutur kuñad hønum betur ad lijka., fyrir þvi og gaf sijnum Skiøn-Kopp þad besta er hañ hafde, og er Fugleñ smaamsaman numde meir ad hiala Berthold til Gamans, villde hañ ei hafa mist þañ Fugl fyre nockur 1000. Ducater.

J Uppbyriun þess Fimta Ars sem Berthold hafde vered eiñ Pilagrijmur aa Eyu þessare, villde ei Vetrar-Vedred leggia sig aa þeim sama Tijma sem Sidvanalegt var, helldur hiellst vid heilum 3. Vikum leingur, hvar af Berthold feck þungar Hyxaner. Eñ sem Vedurfar batnade, geck hañ ad Vanda sijnum til Siaafar, ad forvitnast hvørt hañ finde ei Skipbrot, eñ hañ saa marga sundurlausa Fleka og dauda Lijkame, sem Sioøreñ bar ad Lande. Vid þessa Syn støck hønum Taar af Augum, er sialfur hafde soddañ fyri Fiorum Arum lided, þvi hoof hañ upp sijnar Hendur segiande: Hvør hefur orded fyri slijkum Ohøppum? Stie nu Berthold aa Baat siñ og rere wt fyri Biørgeñ, og horfde nær þvi øll Augu wr Høfde sier, eñ feck þo ei meira sied ad helldur: Eñ sem Kvølldade, bar hañ þar samañ Trie, og geørde stoort Baal, uppaa þad, ef Skip kiæmu ad Lande, mættu þau helldur fordast Skier og Klwngur, og merkia ad Eyañ være bygd; Snere sijdañ aptur og groof þaa daudu Lijkame, og lagdest sijdañ til Svefns i þwngum Hyxunum. Næstu Dag epter geck Berthold wt aa Akureñ med sijnum Apakøttum, og sette þaa sem adra Vaktara i kriing, ad þeir burtræke Fuglana sem villdu upprœta Korned, eñ sialfur geck hañ heim til ad snæda Middags Verd, og var miøg hyxande wtaf þeim Vogrekum er hañ saa Dageñ fyri. Eñ midt i þessu komu hañs Apakietter med aakaflegum Hlaupum og margvijslegum Laatum, gefande til kyña þar med, ad nockud nijtt være i Efne. Berthold stood upp og kallade med sier Fiora af sijnum Opum: Eitneñ took hañ sier Bissur og Pistoolur, og feck eina hvørium þeirra;. Hañ geck nu þaangad sem Aparner aadur vo-

rû, og heyrde brædt ymislegar Mañá Radder og Hlíood, hvar vid hañ vard Ottafleigeñ og hikade vid um̃ Hrijd; Ad Sijdustu hiet hañ a Gud til Hiælpar sier, og geck sijdañ epter Hlíoodunum, þar til hañ kom a Hæd nockra litla, sa hañ vid Vestur-Sijdu Eyjareñar eina Indianiska Kiæñu i Fiörnñe og 6. Villumeñ svarta ad Lit, sem rænku uudañ sier Príaar naktar Mañeskiur Hörunds-hvijtar, hvörjar veinudu miög saaraň. Eñ Berthold var ei so nær, ad hañ skilde Mæl þeirra, læddest hañ þvi a adra Hönd þeim millum Eykaña, so þeir feingu hañ ei siedañ, uns hañ var i Skotfære vid þaa, stood hañ nu kyrr og sa þeir höjdu Allareidu deydt Tvo þaa Hvijtu, og limndu þaa i sundur til ad eta sig fulla þar af. Eirn af þeim Hvijtu var eñnu Lijfs, hvörium Tveir Villumeñ hielldu: Þesse bar sig miög Hörmulega, bæde ad horsa a Osarer siña, og lijka kvijda fyri siælfum sier, ákallande Gud um̃ Hiælp a Portugisiska Tuugu. Berthold var nu ei leinge ad rædgast, helldur greip siña Bissu er steitt var med skörpum Höglum, og heilsade med heñe þeim Fioorum Villumöñum er næst hönum voru, so Prijr af þeim fellu dauder til Jardar; Hañ took strax adra af Apakiettenum og skaut til hiña Tveggia, er droou þañ Hvijta med sier, og villdu hafa nææd Bætnum, so þeir fellu eirneñ flater nidur, og kystu Fiörugriooted so fast, ad allrei stoodu þeir upp sijdañ: Par med sa Berthold ad hiñ Hvijte munde hafa komest vid af Skotenu, þvi hañ datt Eirnveigeñ, og barst miög Aumkunarlega af. Berthold greip nu þa Pridiu Bissuna, og ellte þañ sem epter var, hvörium hañ mætulega nææde, og skaut hañ af Ásetninge i Footeñ, so hañ fell med Ognar Hlíoodum i Sandeñ, og vellrest um̃ af Kvöleñe.

Nu sem Berthold var frij vordeñ fyri þeim villtu Möñum, snere hañ til Baka og sañ þañ Hvijta liggiande a Jördu, og spurde a Portugisiska Tungu, hvörsu hañ miætte rietta hönum Höndena og villde reisa hañ a Fætur? Eñ hiñ Liggiande vard ysred hræddur, þegar hañ sa Berthold standa yser sier med Apakættunum, þvi hañs Hær og

Skegg

Skegg var vaxed miøg Ofkipulega, so eingeñ munde hafa kallad hañ Evropæiskañ Mañ, og mælte a Portugisiska Tungu: O Miñ GUd! Hvilijkar Hendur keẽ eg nu i? Berthold svarar a somu Tungu: J goodar Hendur eins Christens Mañs, og reiste hana sijdañ a Fætur: Eñ hañ sa a Lijkamans Skøpun, ad þetta var eirn nakeñ Kveñ-Madur, og blygdadest ad lata sia sig. Berthold merkte þetta miked vel, og bra yfer hana Stacke sijnum, kañade Saar þad er hun feinged hafde aptan i Kalfañ, og droo þar wt 5. edur 6. Høgl; Sijdañ teiknade hañ sijnum Apa-Køttum ad sækia eina Vijns-Fløsku, eñ þeir skildu þad brædt, og hlupu af Stad. Þar epter yferfell hañ Villu-Meñena, sem voru ad mestu Drender, og deydde þa til fulls: Og þar epter kom hañ til þess er sijdast var skoteñ, og batt hañs Hendur og Fætur med sijnum Bissu-Streingium, og hvarf sijdañ til þeirrar Portugisisku, assakande sig þad hañ hefde moot Vilia sijnum þañeñ sært hana; Og i þvi komu Aparner aptur med Vijned, hvar i Berthold þvoode Saar heñar, og batt uñ so vel hañ kuñe med Klæt sijnum, Hughreyste hana og bad ganga heim med sier, ad hun mætte hressast og taka a sig Naader.

Berthold skildi epter sijna Apakiette hia þeim bundna Villumañe, og fylgde heim þeirre Portugisisku. Eñ hun undradest hvørsu þar var øllum Hlutum vel i Lag komed, og gladdest med sialfre sier, ad mæta so goodum Vidtøkum. Hañ leidde hana i sitt Svefn-Herberge, og bad hana ad hvijlast þar, uns hañ hefde ned Villumañenum, og Ottadest ef hañ slippe undañ, munde þar fylgia verra a epter; Eñ hañ var eñ þa vel fiøtradur under Vøktun Apa-Kattaña. Nu sem Berthold leysie hañ, liet hañ miøg illa, ylande og æpande, og meinte hañ munde nu fa þad er abriste, og adrer hañs Landar voru bwner ad reyna: Eñ þa Berthold droo Høgleñ wt wr Footum hønum og hellte Vijne i Saareñ, kyste Blaamadureñ Fætur hañs, og sloo Høndum sijnum og Høfde til Jardar, Teiknande þar med, ad hañ villde vera Bertholds-Undermadur, ef hañ næde ad

hallda

hallda Lijfenu. Berthold bendte honum ad standa a Fæ-
tur og fylgia sier, hvad hiñ fwslega georde.

Berthold hafde læted Apakietteña færa haangad Rekur
og Spada, og gaf þeim villta Mañe Teikn til ad gøra eina
Grøf, hvar i Blaameñerner voru dysiader. Sijdañ gør-
de hañ adra Grøf, hvar i hañ jardade þa Portugisisku, þatt
sijdañ þañ Villta med sijnum Bissu-Streingium, og liet
Apana færa hañ heim: Eñ a Veigenum lofade hañ Gud,
sem heyrt hefde sijna Prabeidne, og sendt sier lifande
Mañeskiu.

Nu sem hañ kom heim til sijn, liet hañ Villy-Mañeñ i
þad Hws, sem var under-Ellda-Skalanum, hvøriu hañ
læste sijdañ Naimbiggelega, og geck til Stulku siñar, spyr-
iande hvørsu heñe lide? Hun svarar: Gude sie Lof, nocgu
vel, nema hvad eg er miog þyrst og Mat-þurfande, þvi bid
eg ydur ad giefa mier nockud til Næringar. Berth. bra
vid ad sækia heñe nockud, eñ hun kallade epter honum og
spurde hvørt hañ kyñe ei ad lia heñe Klæde, sem hun mætte
hilia sig med? Bertholld kvadst ei hafa nema Siov-Maña
Føt: Hun bad hañ nu eitt af þeim, so villde hun klædast
og koma til hañs i þad Añad Hws. Berthold sookte heñe
þañ betsta Klædnad er til var, eñ hun færde sig i þad og kom
til hañs, þar sem hañ hafde fyre hana a Bord bored af þvi
er til var, so sem steiktañ Fisk og Villebrad, hvørs hun
med Pockum neytte. Hañ færde heñe eiñeñ gott Vijn af
Eyareñar Grooda, eñ hun undradest yfer-hañs þvilijkre
Goodmeñsku, og virdte hañ sem eiñ Goodgiarnañ Mañ:
Og er hun hafde neytt Matar epter Pørf siñe, og Berthold
tiade heñe i stuttu Maale, hvørsu hañ var a þa Eyu kom-
eñ, og þar Eiñsamañ lifad hefde i 5. Ar, þa svarade hun:
Gud hefur sendt ydur sem eiñ Vardhallds-Eingel til ad
frelsa Liff mitt, hvar fyre eg hañ af Harta prijsa, og þacka
ydur Eiñveigeñ fyre þañ Velgiørning, sem þier hier i hafed
mier audsyndt. Berthold þar i moot spurde hana, hvør-
su hun være til þessarar Eyar komeñ, eñ hun sagde honum
allt hid liaosasta. Eg er Dootter eins Portugis Kaup-
mañs,

mañs, ad Nafne Hippolite, sem æsamt mijnum Fødur og Broodur (sem bæder deydder voru ædur hier komud mier til Hiælpar) vær á Heim-Leid fra Indiunum: Vær vorum øll á Skipe þvi er kalladest Phœnix, med fleirum ødrum, og gaf oss vel Bir, allt til þess fyre 3. Døgum, þa laust yfer miklu Vedre, so allt geck til Gruña: Miñ Fader, Brooder og eg, vorum þa so heppeñ ad naa Skips-Bætnum, og lietum hrekia under oss til Vesturs, þvi oss virdtest þar Meigen-Land fyre, og epter lannga Mædu, nædum vær Lande: Lofande Gud fyre þetta Frelse, og þooktunst nu frij og Ohult, løgdunst sijdañ til Svefns under Skugga Triaña, þvi vær høfdum ei sofed i nockrar Nætur: Eñ þesser Villmneñ yferfellu oss, flettu oss Klædum; og fluttu sijdañ á Eyu þessa, til ad sedia hier med voru Hollde siñ grædugu Hals, eñ Gud hefur ei viliad leifa þeim ad fyrikoma mier, þoott þeir myrdte miñ Fødur og Broodur, helldur sende ydur sem miñ Verndar Eingel, er ei ad eins frijade mig fra Daudanum, helldur gallt þeim maklegar Hefnder fyri Lijf mijns Fødur og Broodurs, fyri hvørn Velgeorning eg er ydur alla mijna Daga Skulldbundeñ, og bid ydur frañveigis ad aumkast yfer mig og vardveita mijna Æru, hvar uñ eg mæ þess vissare vera, sem eg hefe Allareidu reynt ydar Mañprijde. Bertholb svarar: Mijn kiæra Hippolite! Vered þess fulløruggar, ad þier þurfed einkis Ills ad kvijda af miñe Hende, þvi allañ þañ Tijma sem Gud hefur uppehallded mier á Eyu þessare, hefi eg ei so breid epter nockrum Hlut, sem Mañlegum Selskap: Skylldi eg þa vera sæ hiñ Obacklætaste i Heimenum, þegar Gud hefur Bænheyrt mig, ad reita hañ til Reide og Hegningar yfer mier. Hippolite starde miøg á Bertholb, og undradest hvørneñ so Gudræked Hiarta hulldest under jafn-Ofogru Ulite. Eñ er Kvølldade, spurde Bertholb Hippolite, hvørt hun villde hvijla i þvi Herberge er hañ plagade, edur i ødru, so hun mætte sofa Ohult? Af þessu merkte Hippolite hañs uppriktuga Gedsmune, og bad hañ ad leifa sier eitthvørt Horn ad liggia i, so villdi

ſo viſſde hun laata ſier lynda. Bertholld ſnere ſijdañ til Villumañſins er laa under Giætſlu Apakattaña, og bar ſig miög lijtt, Søkum Orkuinſla er hañ hafde: Eñ Berthold batt Saar hañs ad Niju, ſo hañ ſeſadeſt, eñ gat þo ei neytt þeſs er Berthold gaf hønum; þvi hañ var Ovanur kockudum Mat. Berthold gaf hønum þa þurt Mahis ſem hañ aat græduglega, og belgde miked Vatn i ſig, ſijdañ læſte Berthold ad hønum og geck til Hvijlldar, eñ hønum vard ei Sveſnſamt, nær hañ hëyakte um þad er ſkied hafde Dageñ fyrer, og Hippolite foor allrei hønum wr Huga, og meinte hañ ad Gud munde ei hafa ſendt ſier hana til einſkis, þvi añars heſdu hiner Portugiſarner 2. kuñad eins vel af ad komaſt Lijfs. Hañ þackade nu Gude af Alhuga beſſa ſijna Giædſku, og bad hañ ad vardveita ſig framveigis fraa allre Synd.

Næſta Dag epter þa Berthold og Hippolite voru aa Footum, ſpurde hun hvort hañ heſde nockrar Naalar i Eigu ſiñe? Berthold kvad Jaa vid, og færde heñe Kiſtil ſem att höfdu þeir gømlu Eyareñar Jubyggendur, i hverium voru Naalar og Skiære, eñ eingeñ Praadur. Hippolite kvadſt munde draga ſier Praad af Lerepte. Berth. fylgde heñe i ſitt Geimſlu-Hws, hvar eñ þa var Yferſlootañlega miked af Klædum og hvijtum Lerepts-Dwkum og mørgu þeſs Hattar, og bad hana ad taka þar af hvad hun villde. Þar epter geck Berthold til Villumañſins, og batt Saar hañs ad nyiu. Took ſijdañ med ſier Tvo Apa, og foor til Verka ſiña eñ læſte Bænum. Hippolite ſneid aa medañ Klæde, og geørde ſier maklegañ Yfer-og Under-Klædnad, ſo þa Berthold var heim komeñ, maatte hañ valla kieña hana, eñ hroosade añars heñar Kuñattu og Handvirdum. Braadt þar epter geørde hun Berthold eiñ Klædnad af þvi er fyri Hende var, þvi þangad til var hañ miøg lijtt til Reika i Bunade ſijnum: Hun kom hønum og vel i Parſer, ad hañ þurfte ei ad ſijſla um Elldaſtørf og Matar Tilbwning, helldur feck hañ heñe i Hendur þad er hañ veidde af Fuglum og Fiſkum, eñ hun reidde goodañ

Mat þar af, so Berthold var med þad vel aanægdur. Eñ af øllu þessu feck hañ breñande Ast til heñar, er hañ ei so miøg kiende þa þaug voru til samans, so sem þa hañ var fraa heñe geingeñ: Jaa, hañ vakte nu heilum Nootturn sem hañ aadur hafde sofid Roolega.

Berthold hafde laated sitt Haar og Skiegg vaxa miøg Oskipulega, sem aadur var rædt, so Hippolite geørde Gis ad hønum Einusiñe þar fyrer, eñ hañ feck sier braadt Skiære og siijsde þad burt: Eñ sem þetta var hønum til meire Ohægdar eñ fyrr, took hañ sier eirn Baatsmañs Knijf, brijnde hañ aa Steine, uns hañ var Haar-beittur vordeñ, rakade so allt Skiegged burt, þo hañ þad illa þilde, sem Vónlegt var, og þar ad auke var hañ soddañ Starfe lijtt vanur, og skar sig nockra Skurde i Kiñbeiniñ, geck so fyri Hippolite, og synde sig heñe med soddañ Hætte, eñ hun undradest hvørsu um hañ var skipt, og synde sig þvi Astwdlegre, þvi hun saa ad hañ stundade ad þocknast heñe i øllum Hlutum. Berthold hafde nu noog vid ad snwast ad temia siñ Villumañ, og venia hañ til Almeñelegrar Fædu, sijdañ Saar hañs var grooed, eñ allra mest Kapp lagde hañ aa ad kieña hønum sitt Tungumaal: Og aa 2. Maanundum komst so laangt, ad hiñ Villte nam Eitt og añad sem talad var, og Berthold gat vel hagnijtt sier hañ til margra Hluta edur Utriettinga sem eirn trwañ Præl.

Pañeñ lifde nu þetta litla Hws, og unde sæmilega Hag sijnum, utañ hvad Asteñ til Hippolite geørdest Berthold þwngbær, eñ hañ liet þad ei aa sier festa, helldur bar hana Leynilega so leinge þess vard auded.

Eñ sem þad Fiimta Aar var hartnær aa Enda lided, og eckert bored til Tijdinda, nema Berthold hafde kiendt Villumañenum þad Portugisiska Maal, so hañ maatte bæde mæla þad og skilia, hvar vid hañ var miøg gladur, og þackade Gude med upphøfdum Høndum, sem sig leidt hefde fraa siñe fornu Villu i so goodañ Stad, hvar um Berthold og Hippolite Daglega ræddu fyri hønum.

Pa bar so til Eitt Siñ, ad Berthold vard hastarlega yf-

erfalleñ

erfalleñ af Siwkdoome, þvi hañs iñvortis Lijding hafde smaamsamañ af hañs Kroptnm dreiged, so hañ ad sijdustu vard ølldungis Afhollda og Magnþrota. Hippolite spurde eptlega hvad hañs Meinsemdnm olle, eñ feck allrei þad af hønum ad vita, fyrr eñ hañ Lokfins geørdest Faarsiwkur, og Hippolite þar vid miøg angradest, bidiande hañ Guds vegnaad segia sier hvad ad hønum geinge, og hønum læge so þwngt i Skape. Eñ Berthold leit til siñar Elskulegu Hippolite; og mællte a beñaň Hoatt: Mijn kiærasta Hippolite! Eg hafde asett mier ad laata fyrr Lijfid, eñ ad opeñbera ydur Ordsøk mijns Siwkdooms, eñ sijdañ eg hefe med Gaumgiæfne athugad hvørsu þier epter mijna Daga erud hin vesælasta Mañeskia i Heimenum, maa eg ei añars eñ laata ydur hana i Lioose. Eg elska ydur mijn dægelega Hippolite, og hefi elskad fraa fyrsta Augnablike Samfunda vorra, eñ allrei hijngad til þar Ord a geørdt i þeirre Von, ad eg munde yfervińa mijna Tilhneiging, eñ sem þad hefur ei viliad luckast, og eg sie fullvel ad mijn Epterlaungun er Syndlaus, þar bæde vid erum Ogypt og høfum ei Forelldra a Lijsi, helldur erum vor sialfraadande, þa vil eg heyra hvørsu ydur giedïast ad taka mig ad ydur fyri Egtamañ, hvar a moot eg uñ alla mijna Daga, hvørt helldur vid Ÿ-leingiunst a þessare Eyn, edur med Guds Hialp komunst aptur i Evropam, vil ydur førsorga, og hallda ydur fyri mijna rietta og saña Eigeñ-Kvińu med stadfastre Trw og Elsku. Hippolite braa miøg Litum vid þessa Bertholds Rædu, og svarar þañeñ: Miñ kiære Berthold! Eg hafde meint þier mundud ei leita Einkamaala vid mig, medañ þañeñ stendur a Høgum vorum, þvi sæmed hvad þar vill af verda, ef oss yrde Barna auded, eñ endtest ei Lijf til ad koma heim a Legg, mundu þaug verda þad vesælasta Foolk i Heimenum, og vid sialf mættum Gude Reikning standa fyri Saaler þeirra: Eñ i ødru Lage, ef ockur nockurn Tijma audnadest ad koma til Evropam, þa mættum bæde vid og þaug gaanga a Vonarvøl, þvi eg miste alla Aleigu asamt Fødur mijnum, og þier munud ei helldur

vera Audngur Madur, þar þier i ydar Æsku hafeð geort so margar Hauskasamlegar Reysur: Þar fyrir i hvoria Ætt sem eg horse, sie eg ei hvorsu Raad vort bæteſt med þessu Moote. Bertholð ansar heñe: Hiartkiæra Hippolite! Wid skulum ei so miøg syrgia fyri seiñe Tijmunum, helldur giøra sem Christnum byriar, og befala Gude þad Eptirkomanda: Þar fyrer athuged nu einaſta hid Raalæga, þvi sa Allra Hæsste Gud hefur leidt ockur til samans af eiñe heilagre Orsøk, til ad sijna þar med siñ Almaatt, ad vid aumu Syndar mættum raada med oss Hiwskap, þvi skulum vid og eirneñ fylgia hañs Wilia: Eñ hvad þier erud Ahyggiusullar vegna þeirra Stundlegu Hlutaña, ef skie mætte vid nædum eitthvørt. Siñ ad komaſt i Evropam, þa vited fyri vijsſ, miñu kiæra Hippolite, ad eg er Eigande ad so miklu, ad vid þurfum ei ad kvijda nockre Naud; Og med þvi ad Peningar koma oss ei ad Hallde a Eyu þessare, hefi eg ei hyrdt ad greina ydur þar fraa; Eñ gaanged nu i mitt Geimslu-Hws, og opned þar Hyrdslurnar, so munud þier fiña ad eg lijg eingvu, þvi þeir gømlu Eyareñar Iñbyggendur hafa oss epterlaated mikil. Audæfe: Og med þvi þeir voru ydar Landar, so vil eg gefa ydur þad giørvallt, og hef þo sialfur nóog epter af þvi strandada Skipe, er geimt liggur i voru Jardhwse, og meige þier sia þetta nær ydur lijkar. Fyri þvi, kiæra Hippolite! Yfirveiged nu hvørt þier vilied giøra miñ Wilia, edur laata mig af Elskuñe wt af deya. Hippolite took nu i Hønd Bertholds all-blijdlega og mællte: Þar sem þier Bertholð kuñed ei med ødru Moote heilbrygder verda, þa vil eg gefa mig a ydar Vilia, og ei vera Guds Vilia mootsalleñ, med þvi Moote þier binded Enda a Ord ydar, ad yfergefa mig hvørke hier edur i Evropa, helldur hallda mig fyri ydar rietta Egta-Kviñu, og veita mier Frañsære. Berthold kyſte heñar Hendur, og bad hana ad vera þess fullør uggva alla sijna Lijsdaga: So gefi þa Gud, sagde hun, ad þier meiged þa komaſt til Heilsu snarlega; Eñ ydur satt ad segia, þa hefi eg fyri laungu elskad ydur vegna ydar Gudrækne og Mañ-

dauðar. Þesse Ord mœattu meir hiœ Berthold eñ þoott verid hefde Lœknisdoomur allrar Veralldareñar, hvar fyri hañ vard skioott heill Heilsu siñar.

Hippolite bar fyri hañ tockada Avexte, eñ hañ neytte þess og svaf af uñ Noottena: Eñ Dageñ epter var Berthold sneiña œ Footum, og leidde Hippolite yfer Fœar-Hlute siña, eñ heñe þoott mikils uñ verdt og sagde: Gud hiœlpe ockur ad nœ eitt Siñ til Christieña Landa, so hœfum vid ei Orsøk ad klaga yfer neinum Skorte edur Biargrœdisleyse: Og þar med endadest þad Fiñta Ar, ad Berthold vard Heilbrygdur.

Eñ sem þad Siotta Ar byriadest, frœ þvi Berthold var komeñ œ Eynna, høfdu þaug Allareidu bwed til siins Brwdkaups, þa leidde Berthold siña Hippolite œ sliettañ Voll wt fyri Skanseñ, took i Hond heñar, leit siinum Augum til Himens og mœllte: Almœttuge Gud! Þu sem sier og heyrer alla Hlute, Fyri þiinu H. Auglite lofa eg ad taka Hippolite til miñar Eigeñ-Kviñu, og andsiina heñe Trwskap œ medañ eg Life. Hippolite took þa til Orda: Og eg lofa hier eirneñ, Þu Allra Hœrste Gud, ad taka Berthold fyrir Egtamañ, Elska hañ og rœkia alla miina Lijfdaga. Þar epter Mynntest Berthold vid siina Festar-Meyu og sagde: Sœ Eine og Þreñe Gud, hallde yfer oss framveigis siñe Nœad og Blessan: Og ef hañ lienar oss Hioonabands Avoxt, þa gefi hañ ad vid meigum þañ sama uppfoostra honum til Dijrdar, og ef honum so þocknast ad vid nœum einhvørn Tijma ad komast til Evropam, hvar til Hippolite sagde eitt Þrefallt Amen: Og til Alyktunar swngu þau bœde eirn fagrañ Lof-Psalm. Sijdañ stoodu þau upp og geingu til Hybijlaña, neytande þess sem tilreidt var med Þacklœte, og gloddu sig af Hiarta, fœrande Gude þar epter Sidvanalegt Kvolld-Offur, geingu siidañ til Hvijldar, og svœfu samañ þa fyrstu Noott sem Madur og Kona.

Upp frœ þessu lifdu þau œnœgd til samans, og tooku sig med þeim goodar Aster. Berthold hafde Starf sitt œ Økrum wte med Villumañenum og Apaköttunum, eñ ød-

ruvvori

ruhvoriu foor han a Veidar Fugla ednr Fiska, og kom allrei Toomhendtr aptur. Eñ Hippolite feckst vid Ellda-Størf, og hvad añad sem geora þurfte i Hwsenu: Og þegar Madur heñar var wte staddur, skiemte hun sier vid Skiøn-Kopp, er i þañ Tijma talade so skijrlega ad Furdu gegnde. Hippolite lærde af Boonda sijnum ad tala Eingelsku og Hollendsku, ef hun sijdar meir kyñe ad komast i Evropam, þvi hun hafde eingva Gyrnd til ad vera i Portugal, nær hun visse af Bertholð, ad Konur voru betur lætnar i hañs Fødur-Lande eñ heñar.

Pañeñ bigggu þau nu samañ i Guds Otta, og høfdu vissa Bænageørdar-Tijma, halldande jafnañ Siøunda hvørn Dag helgañ, med Guds Orda Lestre og Psalma-Saung: Eñ eiña mest gløddust þau af þvi, ad hiñ villte Madur fiellst a þeirra Sid, og lagde Kapp a ad nema þeirra Lærdoom; Og sem hañ under Utgøang þess Siøunda Arsins hafdi teked þa Framfør, ad hañ lifde sem Christeñ Madur, bad hañ iñelega ad meiga faa Skijrn. Bertholð geørde sem hañ beidde, og skijrde hañ med Nafne Frænda sijns Wolfgang. Hañ villde nu ei sijnast Christens Nafns Overdugur, helldur audsijnde hañ Daglega meir og meir Trw og Hollustu, af hvørm Bertholð gladdist, ad hafa eitt lijted eñ þo Gudrækeð Heimile.

Nu sem það Attunda Ar iñgeck, heldt hañ sem Vane til er eitt Glede og Jubil-Ar, og er hañ hafde loked Tijdum, var hañ wte asamt siñe Kviñn til Forlystingar i goodu og blijdu Vedre: Pa høfdu hañs Apakietter sem iñe voru, framed eirn undarlegañ Leik, þvi þeir urdu varer vid Kvikende eitt under Goolfeun, sem kallast Morghos og vellsest uñ krijng i Jørduñe sem Molldvarpa: Peir groofu eina diupa Holu til ad na þessu, þar til þeir uñ sijder komu under Sængur-Herberged, hvar þeir groofu upp eirn gulañ Sand under Bordenu er stood þar a Fiolum. Vid þetta Apakattaña Starf fell allt uñ Koll er Iñañhwss var, og allt fillltest af Rike: Eñ er þaug Bertholð og Hippolite komu iñ ad Kvølde, og sau þetta Athæfe, vard Bertholð

biſtur og barde Apana þar fra med Staf, eñ Hippolite leitadeſt vid ad koma þeſſu i Lag aptur, took hañ gula Sand er a Goolſenu la, og ſaa ad hañ var yfred þwngur; Myrkt var iñe, og geck hun þvi til Dyra ad ſia hvad þetta var, eñ hun ſnere braadt aptur med Glede til Mañs ſijns, og ſpurde hvadañ þeſſe Sandr være hønum komeñ? Bertholld kvad hañ munde þar vered hafa til Forna: Hippolite ſpyr hvert hañ viſſe hvadañ þetta være? Berthöld ſvarar: Nei, þvi hañ kvadſt allrei uñ ſijna Daga hafa ſied þvilijkt: Eg veit þad geörla, ſegir Hippolite: Þetta er hiñ beſte Gull-Sandur, ſem Meñ fa kuña fra Eynñe Peru; Fader miñ hafde ſodt añ a Skipe ſijnu, og talde þad ſijna meſtu Audlegd. Bertholld fañſt miked uñ þetta, og took upp fleire Bord wr Hwſs-Göolſenu, hvar hañ feck ſo miked af þeſſum Sande ſem nam 100. Punda Pwnga. Hippolite gladdeſt vid og mællte: Miñ kiære Madur! Hvorſu hefur þu launad þijnum Apakøttum? Bertholld broſte vid og ſagdeſt munde forlijkaſt vid þa aptur, hvar epter hañ gaf þeim Mahis og wtpreſſadañ Vökva af Eplum ſo miked ſem þeir villdu. Hippolite ſafnade þeſſu ſamañ a medañ, og liet i Seck geördañ af Segl-Dwk. Bertholld ſagde þa til heñar: Mijn kiæra Hippolite! Værum vid nu i Evropa, mundum vid hallðeñ þad rijkaſta Foolk, þar ſem þeſſe Sandur gagnar oſs ei meir a þeſſare Eyu, eñ hver añar Fiøru-Sandur, og mijn Jardar-Aldine eru mier þarfare eñ allt þetta Fe. Eñ nu hid fyrſta ſkil eg hvad hiñ daude Valmandaras hefur ſtrifad: Ad ſo ſem Gud Ottadeſt, og jardade ſiñ dauda Lijkama, ſkyllde ei hafa þad Olaunad.

Stuttum Tijma þar epter, geördeſt Bertholld miøg hrigg ur, af þvi hañs kiæra Hippolite vard ſiwk, ſo hana væmde vid allre Fædu, og heñar Lijkame þrwtnade, ſo ad Bertholld Ottadeſt hun munde fa Vatns-Sijke, og er hañ hafde eingeñ Raad heñe til Hialpar, akallade hañ Gud uñ heñar Heilbrigde, og ad faum Maanudum lidnum, batnade Siwkdoomureñ, þvi hun vard liettare, og gladde Bertholld med ungum Syne. Hañ took Barned i Faang ſier og

kyſte

kyfte þad, geck þvi og einenn i Fooſtru-Stad, þar til Moodurenn feck Styrkleika til ad veita þvi Umſiaun. Berthold villde ei lǽta Barn ſitt leinge Oſkiirt vera, helldur veitte hann þvi ſiaalfur Skiirn, og nefnde hann Gotthliif, ſo hann þeſs helldur mǽtte Endurminnaſt alla ſijna Daga, hvørſu Gud hefde Undrunarſamlega hiaalpad hønum.

Enn ad 6. Vikum lidnum, þegar Hipp maatte ſiaalf annaſt Barn ſitt, var Berthold Eitt Sinn geingenn aa Fugla-Veide, þa kom Wolfg. hlaupande heim af Akreunum, og leit ade ad ſijnum Hwſs-Boonda, þvi hann kvad þar vǽre komner vid Eynna enn aa nij nockrer af ſijnum Løndum. Hipp-ol. vard aakaflega hrǽdd hier vid, og ſagde hvar hann mǽtte finna ſinn Hwſs-Boonda, hann ſkundar þaangad, og ſeger nockrer ſijner Lands-Menn vǽru komner. Berthold braa vid ſkiott, og ſpyr, hvar edur hvørſu marger þeir vǽru? Wolfg. ſvarade: Ad þeir vǽru i ſama Stad ſem hann Ford um Daga ad kom, og hefdu þeſſer i Ferd med ſier nockra af ſijnum Ovinum þeim ſvørtu, hvøria þeir villdu drepa og eta ſijdann: Enn aller til ſamans vǽru þeir 10. edur 12.

Berthold vard enn hrǽddare, er hann heyrde þeir voru ſo marger, enn braa bo vid og liet Volfg. ſǽkia Biſſur Tvǽr, og lǽſa Gardenum Rammbyggelega, ſiaalfur hafde hann med ſier 2. Biſſur og eins margar Piſtoolur, hvøriar hann allar hlood med ſkørpum Høglum og Kwlum, er ſkornar voru i 4. Parta, og feck Wolfg. ad bera þǽr epter ſier, lǽddeſt ſo þaangad er hann bǽde mǽtte ſaa ſkiilt ſier, og ſied hvørſu marger þeir vǽru: Enn er hann naalgadeſt þa, ſaa hann ad nockrer guler ad Lit, hvilijker ſem Wolfg. var, hofdu i Hel ſleiged þa ſvørtu, adrer hiuggu þa i Sticke, enn ſumer kveiktu Elld ad ſteikia þar aa Villebraad, þar med ſaa hann ad 8. voru lifande, og hvatte þvi upp Hugenn, took til ſinnar Biſſu og ſette aa Høfud þeim, hvad ed gørde mikenn Okirrleika, þvi nockrer af þeim er Skoted hitte, fiellu dauder nidur: Hiner adrer runnu undann med Oſſa-Hlioodum. Berthold var ſtrax aa Hǽla þeim med adra Biſſu, og ſkaut enn fleire, ſo 3. voru epter ſem hlupu til Kiǽnunnar. Bert-

 hold

hold baud Wolfg. ad hlaupa eirn eigeñ med Vissu og veria þeim Kiænuna, eñ Wolfg. geørde ſo, og gaf Einum þeirra ſoddan Heilſu med Viſſuñe, ad hañ gleymde ad ſtanda upp aptur: Bertthold lagde ſiœlfur eiñ ad Velle. Nu var ei nema Eiñ epter ſo Foot-hvatur, ad Bertthold mœtte ei nœ hønum, bad þvi Wolfg. ad ellta hañ, Wolfg. geørde ſvo, brœ vid ſem eiñ Jagt-Hundur, þar til hañ gat ſied til Hiüs, og kallade til hañs œ þeirra Moodur-Mœl, ad hañ ſkyllde ei undañ reña, þvi hañ þyrſte voćkud vid hañ ad tala til hañs eigeñ Sagnsmuna. Þegar Villu-Madurin heyrde ſitt Moodur-Mœl, ſtanſade hañ vid, og beid þar til Wolfg. eggiade hañ ad geſaſt upp; þvi ef hañ villde veriaſt leingur, munde hañ brœdt fara œ ſomu Leid, ſem hiner hañs Landar, eñ giæfeſt hañ upp, munde hañ fyre hitta eiñ goodañ Herra, hiñ Villte-Madur var leinge Tvijlrœdur, hvad hañ ſkyllde til Bragds taka, eñ þegar Wolfg. took ad iña hønum, hvørſu goodur Hwſs-Boonde þar være, eñ hinum Omsgnlegt til Undañfæris, þar Kiænañ væe Allareidu iñtekeñ og hañs Lands-Meñ dauder. Nu ſem Wolfg. nœl gadeſt hañ, ſpurde Villu-Madureñ hvørſu hañ være þœngad komeñ, og er Wolfg. ſœ hañ gløggvara og heyrde hañs Mœlfære, þeckte hañ þar Broodur ſiñ, geſande ſig tilkiña fyre hønum, og œſtiſte hañ ad ſilgia ſier til ſijns Herra, hiœ hvørium hañ ſkyllde hafa gooda Daga. Villu-Madureñ ſilgde nu Broodur ſijnum epter, ſem kom hlaupande til Bertthold, og mællte: Þeſſe er miñ yngre Broodur Herra, geør hañ og eiñ̄ñ Chriſteñ. Bertthold hloo ad og mællte: Pad mœ eg ei geøra, helldur Gud. Villu-Madureñ kom þar eiñeñ, og ſiell œ Fioorar Fætur, eñ Bertthold baud Wolfg. ad reiſa hañ upp, loſande hønum ølln føgru, hvad hañ og geørde. Siđañ liet Bertthold þa geøra eina Grøf, og varpade þeim Daudu þar i, epter þad ſettuſt þeir i Kiænuna, ſem bæde var betre og ſtærre, eñ ſu þeir œdur høfdu, fluttu hana i krijngum Eyuna, og geørdu þar faſta, eñ Bertthold geck heim, og let vel yfer, ad ſier hefde bœtſt eiñ Pienare. Hippolitie vard glød vid ad

ſka Mañ ſiñ heilañ aptur komeñ; þvi alla þa Stund þetta ſtood yfer, var hun miøg Ottáfull, og bad Gud uñ Hiálp: Eñ hun undradeſt yfer Wolfg. Hollustu, og kvadſt alltijd hafa vered miøg uggande uñ, ad hañ ſnereſt i Lid ſiña Maña edur Landa-Bwa, ef hañ þa ſæe. Berthold kvadſt þad ei Ottaſt munde, eñ nu vil eg ſeger hañ, kieña høñum uppa Biſſu, ſo hañ gete mier Lid veitt ef aliggur.

Midt i þeſſu kom Wolfg. med Broodur ſiñ, eñ Berthold kiende høñum hvørneñ med hañ ſkyllde fara, og venia a añad Hattalag Wolfg. geørde þetta gladur, og a ſtuttum Tijma vandeſt hañ ſvo, ad Berthold fagnade þar yfer, og lagde nu meſt Kapp a, ad kieña Wolfg Skot-Adferd, a hvad hañ var æred Tornæmur og hrædduur fyre Biſſuñe: Ja, Brooder hañs hafde valla Hug til ad ſia Biſſu, þvi hañ Ottadeſt ad Elld-Slaged munde leita a ſig ſo ſem hañs Lands-Meñ, hvørra Oſarer høñum voru miñeſſtædar. Berthold athugade nu, hvørſu Haſkaſøm ad være Koma Villu-Mañaña, ef þeir kiæmu þar med nockurn Styrk, þeſs vegna leitade hañ upp nockra Hæd, ſem var gagnvart Jñgañgenum, a þa Sijdu: J ſama Stad biggde hañ ſier lijteñ Skans, og feſte þar þaug 4. Fall-Stycke, ſem fundeſt hofdu epter Portug. og reiſte þar hia lijted Vakt-Hws, i hvøriu Wolfg. matte hvøria Natt liggia, og taka Vara a ef nockud kyñe ad Lande ad koma vid þa Sijdu Eyareñar, hañ hlood Stickeñ med Høgl og Lood, hvar epter hañ var Ohultur uñ ſig, þvi þoott þar kiæme marger Villu-Meñ, matte ſkioota þa til Grña, adur þeir feſtu Foot ſiñ a Lande: Þetta geck ſliootl af med Tilſtyrk hañs Þienara: Og þañeñ Endteſt þad Attunda Ar.

Nu byriadeſt þad Nijunda, og þa ſauſt Merke, ad Hippolite var ei Einſømul: Þau atlludu nu ſameigenlega Gud, ad hañ villde ſenda heim eitt Chriſted Skip, med hvøriu þaug komaſt kyñe i Evropam.

Wolfg. Brooder lagadeſt nu meir og meir, og lagde af ſitt Villu-Ædе, þoott hañ være ei ſo audlærdur ſem Wolfg.

hafde vered. Hipp. vard braadt þár epter liettare, og gladde Berthold med eirne Doottur, hvøria hañ skijrde og nefnde Christiana. Eñ aa medañ ei maatte trwa Villu-Mañenum til ad giøra nockurt þad sem Verk-Lag var i, maatte hañ vakta þañ unga Gotthlijf, og þegar Christiana dafnade, ad bera hana aa Arme sier sem Barn-Foostra: Þa bar so til Eitt Siñ, er hañ var ute staddur med þa litlu Christiana, ad hañ leit eiñ Smaa-Fugl nærre sier, hvørn hañ villde faanga lifande og færa sijnum Hwss-Boonda, þvi hañ hafde marga Fugla, aa hvørium Vængerner stitter voru i Gardenum, hvørier og eirneñ sig Pørudu, og aatu Egg sem Hænsne. Villu-Madureñ leggur Barned nidur og ellter Fugleñ: Eñ aa medañ kom eiñ stoor Villu-Ape, greip Barned, og klifrade med þad upp i Trie, Barned æpte aumkunarlega, so Berthold og Hippolit. komu ut ad siaa hvørin þetta giegnde: Eñ vid þessa Syn braa þeim miøg illa, so Berthold hiet ad skioota þañ Villta, nema hañ næde aptur Barnenu: Hañ skundar iñ, tekur sier Kørf fulla af Mahis, bad sijdañ alla vijkia fraa, og kastade þessu Mahis þar nidur, eñ lietst siaalfur burt gaanga, og læddest Bak vid Eikurnar. Aparner komu skioott, og aatu þetta graadugleg, hvad þegar hiñ stoore Villu-Ape saa, klifrade hañ eiñeñ nidur nu Treuu, lagde Barned hiaa sier, og took ad eta med hinum: Villu-Madureñ spratt fram og greip Barned, komst þo ei vel fraa Apa-Kottunum, þvi þeir kloorudu hañ, firr eñ Berthold skaut einu blindu Skote i Hoopeñ so þeir tvijstrudust sundur: Eñ Forelldrarner tooku vid Barnenu, og þøckudu Gude sem þad frijad hafde. Eñ Villu-Madureñ hatade hiedañ af Apana, og lagde Allrahanda Vijgvielar fyri þa.

Berthold hafde nu Gnægt af Eggium fyre Børn sijn, eñ var þo huxande um, hvørsu hañ mætte faa Mioolk handa þeim, hvar til Wolfg. og hañs Brooder kiendu hønum good Raad, þvi þar voru aa Eyiuñe Einslags Dyr sem Berthold hafde opt skoted og feinged þar af goodañ Mat: Þesse Dyr voru þvilijk um Høfuded sem Geitur i Evropa, eñ

stærre

stærre ad Skapnade; Þau blaudu Dijrenn høfdu jafnann Spenana fulla med Miolk: Af þessum veiddu þeir fyrst nockur lifande i Snørum, og binggu sijdann til eina Gyrding hvar þau voru innlætenn. Þegar þesse ungu Dijr uxu upp, fæddu þau aptur adra Unga sem geørdust so tamer og spaker, ad þau giarnann lietu sig miolka: Enn Hippolite geørde Osta af þeirra miklu Miolk, sem Berthold fellu vel i Geed.

Vid þess Nijunda Arsens Utgæng, var Wolfg. Brooder i þvi Stande ad meiga skiiraſt, og er Berthold hafde nockrum Sinnum freistad hanns, enn funded hann diggvann og trwann, kiende hann hønum einnenn ad skioota, so bæder þeir Bræður geørdust gooder Skot-Menn.

A þeim Fyrsta Dege þess Tijunda Ars, hiellt Berthold epter Sidvana eina Packlætis-Hætijd, og skijrde Wolfg. Broodur, Hippol. villde vera hønum fyre Gud-Fedgin, og gaf hønum sijns Fødurs-Nafn Joseph, hvar vid hann miøg gladdest og helldt vel Trw sijna. Skømmu þar epter vard Hippolite lettare ad 2. Børnum, sem deydu strax epter Heilaga Skiirn.

Berthold hafde nu æ hvørre Noottu Tvær Vakter ute, til þess ef Skip kiæme þar nærre, þa mættu þau vita ad Foolk være æ Eyunne. Wolfg. var æ Skansenum hiæ Stickiunum, og tendrade hvøria Nætt Vakt-Elld; sem Menn kunnu længt til ad sieæ i Hafenu vid þa Sijdu Eyarennar. Joseph i Annann Stad mætte øllum Noottum vera vid Sieæfar-Hamra þa sømu er Bertholds Skip hafde vid strandad, og kiuda þar Vita, Sioofarendum til Vidvørunar. Bæder þeir Bræður høfdu lijted Hreyse ad liggia inn i.

Nu bar so vid eina Noott i miklu Stoorvidri, ad Wolfg. kom hlaupande fræ Skansenum heim til Bæarens, og vakte Berthold upp med Skote, Berthold heyrde þetta og bræ vid skioott, ad forvitnast hvad þetta være. Wolfg. kvadst heyra Skothrijd mikla i Hafenu, enn Berthold took Klæde sijn og geck til Skansens: Enn æ Vegenum heyrde

hañ Allareidu nockur Skot, og ſagde til Wolfg. ad þetta være ei Villumaña Skip, helldur Evropæiſkra Maña, ſem væru i Siœfar-Naud ſiadder og þyrftu Lidſemdar vid: Eñ er hañ kom œ Skanſeñ, heyrde hañ þeir ſkutu hartnær œ hvorre Minutu. Berthold tendrar nu eitt Sticked og hleypte af, hvar vid þeir i Hafenu ſkutu eñ þa meira, eñ Berthold baud Wolfgang ad taka þañ miña Bœt, og roa med Broodur ſijnum fram til Skipſins, ſo ef þeir lidu nockra Naud, ſkyllde hañ ſœra þœ til Lands, og under eins œviſſa Skipverium, ad þeir ſtijge ei af Skip-Fiol, fyrr eñ Forſtioore Eyareñar þad leyfde, þvi añars munde hañ ſkioota þœ bradt i Sioo. Berthold ſkaut ſmœmſamañ, ſo Skipveriar ſkylldu meina ad fleira Foolk væri œ Eyuñe, og þeſs helldur aptra ſier Laudgaungu, þvi hañ Ottadeſt ef þetta kyñu ad vera Spanſker, hvørier optaſt plaga ad launa þeim Illu, er œdur hafa þeim Lidſiñe veitt, og jafnvel myrda þœ, ef þeir fœ Yferhønd. Wolfgang geørde hvad hañs Herra baud: Eñ er hañ komſt i Rœnd vid Skiped, og nœde Tale vid Foolked, merkte hañ ad þetta Skip var Naudlijdande, og æſkte ſier Hiœlpar hid ſnarꝛaſta. Wolfg. baud þeim fylgia ſier epter, og ſo villde hañ viſa þeim i eitt roolegañ Stad og kyrrañ, hvad og ſkiede, ad þeir løgdu ad Lande i eina gooda Høfn, hvar ei grandade Sioor nie Vindur, og køſtudu Atkierum og lofudu Gud fyri ſitt Frelſe. Wolfgang took þeim Vara fyrer, ad rœdaſt ei til Landgaungu, fyrr eñ þar uñ være Ord geør i mille Forſtiooraus og þeirra, þvi añars være Lijf þeirra og Skip i Vede: Þeir jœttu þvi, eñ Wolfgang ſnere heim og inte Hwsboonda ſijnum hvad geørſt hafde. Sijdañ geck Berthold þangad ſiœlfur, og liet ſijna Pienara lijſa fyri ſier med Bliſum, og kallade til Skipveria œ Portugiſiſkt Mœl, þvi Wolfg. hafde ſagt, ad nockrer væru þar œ Skipenu, er þad Mœl tølndu. Hañ baud ad 3. Meñ af Skipenu kiœmu til Fundar vid ſig a Bœt, hvøriun hañ auglijſte ſig ſendañ vera frœ Forrœda Mañe þeſſarar Eyar, til ad veita þeim goodar Vibtøkur, og forvitnaſt hvar

med

med hañ mætte sijna heim nockurn Beina. Þeir 3. Sendemeñ höckudu heñañ Goodvilia, og bædu audmiwklega ad þeir mættu i Land koma ad bæta Skip sitt, þar med sœ fyrer Ærnañ Betaling nockrar Vister, ef soddañ være fyri Hende, og ferskt Vatn. Bertholb kvadst vilia bera þetta fram fyri Forstiorañ, og efade i eingvañ Mata ad hañ munde gegna vel þeirra Naudsyn, nær hañ vita feinge hvørrar Þioodar þetta Skip være: Sendemeñ kvadu þetta være Hollendskt Skip, er asamt ødrum Flotanum hefde wtlagt fra Batavia, eñ vorded vidskila vid hañ fyri miklu Ofvidre: Og nu so snart er þeir hefde bætt Skiped, villdu þeir hallda heim til Hollands. Eñ sem Bertholb feck þetta ad heyra, mætte hañ valla bindast fyri hañ Føgnud er hønum kom til Handa med þessu Skipe, eñ liet þad þo ei a sier merkia, helldur lietst hañ vilia flytia Eyrende þeirra fyri Forstiorañ, og bad þa hafa Bidlund uns hañ kiæme aptur ad gefa þeim vijst Svar. Hañ snere sijdañ heim med Joseph, eñ liet Wolfg. bijda hia Sendemøñunum: Og er hañ kom heim, fañ hañ Hippolite, sem mi og aumkunarlega la med Børnum sijnum a Bæn til Gu ds, þvi hun fylltest Hrædslu af þeirre Ognarlegu Skothrijd er heyrst hafde, eñ Bertholb fell uñ Hals heñar og mællte: O mijn allra kiærasta Hippolite! Gud hefur med þessu Ovedre lated sijna Nadar Sool uppreña yfer ockur, ad vid naum ad komast i Evropam, þvi hier er komed vid Eyuna eitt Hollendskt Skip, er vorded hefur fyri Skada, og vill med þad Fyrsta hallda til Hollands. Hippolite sieck Tar af Augum fyri Fagnadar Saker og mællte: Gud hefur þo heyrt vora aumu Bæn, og audsyndt oss sijna Nad. Bertholb sagde heñe med færsiu Ordum hvad i Efne var, og kvadst verda ad vitia þeirra aptur, og færa Svar fra Eyareñar Forrada Mañe: Geck so til Sendemaña og tiade þeim ad Herrañ hefde leist þeim Landgaungu med so Moote, ad þeir ei slæu sier vijdar wt eñ uñ þad Plaatz er hañ fyri mællte; Eñ hvad ahrærde Skips-Adgerd og añañ Fararbeina, skyllde ad Morgne verda uñtalad,

talad, þvi þeir mættu vera vísser um hañs Goodvilia.

Sendemeñ þöckudu med fögrum Ordum þessa Raad, viku til Skipsins aptur og iñtu glader allt sem fared hafde. Formadur Skipsens geck vel epter, ad eirn og sierhvör skyllde kyrru fyri hallda i þeim Stad er til var skipad: Tooku nu Skipveriar a sig goodar Naader, þvi þeir hofdu eingva Værd hast i nærstu Tvær Nætur, og þöckudu Luckuñe, ad hafa naad so goodum Stad.

Berthold med Pienurum sijnum vaktade uppa, ad Skip-Veriar skylldu ei of-nærre koma sijnum Bwstad: Eñ sem Dagur var, took Berthold a sig añur Klæde, so ei mætte audvelldlega kieña hañ ad Frysta Bragde, geck so til Strandar med baadum sijnum Pienurum, og spurde epter Formañe Skipsens, af hvörium hañ villde Tal hafa vegna Forstioorans a Eyuñe, og var hönum filgt þaangad er hiñ var fyre i einu Tiallde. Berthold heilsar hönum hlijdlega a Hollendsku, og bad hañ segde sier hvörs hañ þyrfte vid. Eñ Berthold var so vel starsijnt a Skip-Herrañ, sem hinum aptur a Berth. og mætte so virdast, sem þeir munde firr siedst hafa, hvar fyre Skip-Herrañ took til Orda vid Berthold: Miñ Herra er vissulega iñfæddur i Hollande, epter þvi hañ talar so vel Maaled: Berthold kvad ney vid, og sagdest vera Eingelskur, eñ mier virdest sem eg optlega til Forna hafe sied miñ Herra, og ef þad Merke slær ei Feil, er eg sie a hañs Andlite, þa hefur hañ eitt Siñ vered staddur i miklum Haaska fyre Goodrar Von ar Höfda, med einum sijnum Ættingia: Skip-Herrañ kvad Jaa vid. Berthold geck nær hönum og mællte: Þecker hañ þa ei siñ forna Vin og Mootlætis Stall-Brodur, er aasamt hönum a hañs Fodur-Skipe hafde eitt Vodalegt Lopt-Hlaup, (þvi þetta var saa hiñ same Wolfg. sem epter sijna Fyrstu Ohappa-Reisu suere heim aptur, eñ er hañ hafde ei Fie sier til Vidurlijfes, breitte hañ epter Fodur sijnum, og gaf sig i Siöo-Ferder, þar til hañ Lofsens vard Formadur Skips þessa, sem hiet Gallovay) Wolfg. þeckte nu siñ Vin, hlioop ad hönum med utbreiddum Örmum

um so mælande: O! Miñ allra kiæraste Vin og Brooder, hvørt ert þu eñ þa a Liiffe, þar bæde eg og aller þiiner hoffum fyre laungu harmad þiñ Afgaung. Berthold hraut Taar af Augum, og vard ei svo fliott til Svars, eñ er hañ riede vid sig, mællte hañ: Miñ einka Vin, Gud hefur Undrunarsamlega leidt mig a þessa Eyu, og halldid hier vid i 10. Ar; so eg sie nu ad fiña miñ allra besta Vin, og hiaalpa hønum Naudstøddum; og naa ad komast med hønum i mitt Fødur-Land, þvi bæde eg og miiner hafa leinge þreid epter þeirre Stundu, og treysse eg nu ad miñ Kiære Brooder, fullnæge þessare miñe Fyrstu Beidne, hvar a moot eg, sem Forsiioore Eyar þessarar hiñar Færsælu, Vil hønum i tie laata þad hañ Naudsyniar af Matar-Faungum og ødru þvi er til Skipsens Adgeerdar þarf an nockurs Betalings. Wolfg. þoolte mikels uñ verdt, og bad hañ sitia hiaa sier medañ hañ i stuttu Maale iñte hønum hid liioosasta af siinum Høgnum siidañ hañ kom a þessa Eyu. Berthold bad Wolfgang ad koma heim med sier og sia sitt Hwss-Foolk, eñ hañ liet sier þad vel liika, og sende Berthold siñ Pienara a medañ, ad aviissa Konu siñe, ad hañ munde braadt fylgia siinum betsta Vin þaungad, hvar fyre hun skyllde vera til Reidu ad veita hønum þær betstu Vidtøkur sem Efne voru a. Berthold took Wolfg. vid Hønd og leidde hañ heim, eñ a Vege þeirra var saa litle Skans, hvar Stickeñ laau a. Wolfgang fauñ miked uñ þetta, og kvad hañ vera Herra yfer Sioonum a þa Siidu Eyareñar, so hañ giæte varnad hvøriium einum Landtøku. Eñ sem þeir komu heim til Bæar, stansade Wolfg. miøg, og dæ dest ad hvørsu þar var allt fagurt og vel uñvendad. Hippolite geck ut a moote heim med bøndum siinum Børnum, og bad Wolfg. vera vel komeñ: Eñ hañ mællte til Berthold: Sañlega er eñ þa Bwsæll a Dræsum, þoott ad þessare Eyu bliide añad betra Nafn. Berthold kvadst alldre hafa kallad hana añad eñ þa Farsælu Eyu, og þvi Nafne skyllde hun hallda medañ hañ være a Døgum. Þar epter leidde Berthold hañ yfer Fiaar-Hlute siina, og sagde hønum allt hid ytrasta,

hvørsu

hvørsu hañ var þeirra Eigande ordeñ, eñ Wolfg. þookte mikels uñverdt, og mællte hañ være sañ-kalladur Einglands-Madur, sem syre Skip-Brot hefde hloted þvilijkañ Rijkdoom, og hefde nockrer sagt hønum þetta hiaa Good-rar Vonar Høfda, mundu Ofgar þopkt hafa. Og sem hañ hafde syndt Wolfg. sijn Aldine, Akra og Gierded sem þau miklu Dyr voru iñe, kom hiñ litle Gotthlijf hlaupande til þeirra, og kvad til reiddañ vera Middags-Verd. Berthold bad Wolfg. ad virda vel þad sem nu i Skinde hefde Matreidt vorded: Sijdañ settust þeir under Bord, Eñ Hippol. hafde Matbwed eiñ di, rañ Riett, so ad Wolfg. undradest yfer hvadañ þau hefde þvilijk Tilfaung i Ehde-Plaatse, þvi hañ kvadst ei hafa feinged jafn-goodañ Mat allañ þañ Tijma hañ var fyre utañ Evropam.

Wolfg. bad siñ Broodur Berthold ad uña sier fyre ærnañ Betaling nockurs til Hreßingar sijnum Moñum; Berthold broste og mællte: Pad sem eg hefe giefens af Gude þeiged, vil eg giarnañ þier aptur giefa, hvar fyre hañ baud Pienurum sijnum ad kalla nockra af Skip-Moñum, ad bera ut til Sioo-Foolksens Vijn og Vister, hvar vid þad vard miøg gladt, og drack allt uñ kriing uppaa Eyareñar Høfdingia Velferd.

Nu sem Wolfg. og Joseph høfdu loked þessu Starfe, sneru þeir heim aptur ad standa fyre Bordum, þa mællte Berthold: Miñ Herra Brooder! Mier var nærre ur Miñe lided, ad giefa mijnum Broodur til Vitundar, þad hañ er Fader vordeñ i siñe Fiærveru, þvi eg hefe skijrt heñañ Wolfg. epter hañs Nafne. Wolfg. liet vel yfer og einkum er hañ visse ad hñ hegdade sier vel og froomlega med þvi Nafne, og mællte: Med þvi ad eg hefe giørst þiñ Fader, so vil eg eiñeñ nær vier komustum i Evropam, giefa þier Fødur-Gaafu. Sijdañ spyr Berthold hvad laangañ Tijma þurfa mune til Skips-Adgeørdar? Wolfgang kvadst hafa boded sijnum Moñum ad forvitnast þar uñ. Berthold bad þeir nytte til Skips-Adgeørdareñar nockurt þad sem Gagnlegt vera kyñe i sijnum Vørslum, þvi añars

læge bad epter til Oniitis, hvar fyri Wolfgang hønum þackade. Hañ var nu allañ þeñañ Dag med Berthold og hañs Kviñu i goodum Fagnade, og fell hønum Hippolites Atgeørfe miøg vel i Gied, hvar fyri hañ sagde til Bertho.d; Eg er eñ un Ogyptur, og hefi nooga Feaarmune, Gud sie Lof, so mig vantar eckert nema eina gooda Konu. Oh! hvad farsæll væri eg, ef eg feinge slijka Gyptlng sem miñ Brooder feck, þo eg feinge ei eirn Skilding þar med. Hippolite þackade hønum þessa Gaman-Rædu, og mællte: Pañeñ hefur miñ kiære Berthold feinged mijn og teked mig til Egta, Jaa, bera og nakta, og hallded mig allt hijngad til betur eñ eg er makleg; Hvørt sem hañ nu frañveigis vill binda Enda aa Ord sijn ad elska mig, og allrei nockrn Siñe yfergefa, þegar hañ kemur heim i sitt Fødurland, hvar margar frijdar Kviñur munu kieppa uñ hañs mikla Audlegd, þa maa eg eiga þetta allt under Gude og Luckuñe. Berthold leit blijdlega til þeñar og mællte: O mijn kiæra Hippolite! Mijn einasta Huggun i Einsetu miñe, vertu þess fullviss, þoott eg Kost aa ætte ad faa eirnrar Kongs-Doottur i þiñ Stad, munda eg laata þad Ogeørdt, þvi þitt Trygdafulla Hiarta er mier svo kuñugt vorded, ad eg vil helldur deya eñ þig yfergefa. Hippolite kyste Hond hañs og mællte: So ser eg med glødn Giede burt af Eyu þessare, aa hvørri eg villde helldur vera alla mijna Æfe, eñ missa þañ sem mier er kærare eñ mitt eiged Lijf.

Nu sem þaug hættu þessu Tale, leid ad Aptne, took þa Wolfgang Ordlof ad gaanga burt til Mañna siña, og bwast til Burtferdar. Berthold geck aa Veg med sijnum gooda Vin, og bad hañ iñelega ad dvelia med sier þañ Tijma hañs Skip læge vid Eyuna, hvøriu Wolfgang lofade, og kom næsta Dags epter med sinnm Skips-Prestum, sem epter Bertholds Beidne skadfestin med Sidvanalegre Brudar-Wijgslu Bertholds og Hippolite Hioonaband, og blessudu yfer þaug Born og Villumeñ sem Berthold hafde skijrt, teiknande þaug i sitt Kyrkiu Registur.

Berthold og Hippolite voru nu yfred glød, og bjuggust

til Burtferdar, og allt þad þan villdu med ſier haſa til Ferdareñar, eñ Tijdeñ ſiytteſt miøg af Vinſamlegum Samrædum vid Wolfgang: Og ſem Skiped var Seglbwed a Siøtta Dege, bæru Meñ fyrſt uñ Bord þaug 4. Kopar-Sticke er ſtoodu a Skanſenum, ſijdañ ſo miklar Viſtier ſem vel þookte meiga nægia. Eñ Berthold liet bwa vel uñ þad er epter var, ſo ef þar kiæmu nockrer ſijdar mær, mættu þeir lifa þar vid. Þar epter liet hañ a Skip færa ſijna Fearmune, Gull-Sandeñ og hitt añad, eñ ſkilde þo nockud epter af øllu, og liet þar hia liggia Uppſkrift, hvørſi hañ uñ 10. Ara Tijma hefde þar lifad fyri Guds Naad.

Nu ſem allt var a Skip komed er hañ villde med ſier haſa, ſo ſem Skiøn-Kopp og Apakietterner, ſem þa voru ei utañ 4. epter: Droo hañ med Foolk ſitt wt af þeirre Farſælu Eyu, a Attunda Dege fra Wolfg. Þarkomu, og hleipte upp øllum Slagbrwnum ſem ædur voru: Eñ a þeim ytſtu Stoolpunum ſkar hañ þeſſe Ord i Eingelſku, Portugiſiſku, Hollendſku og Maleiſku Tungumaale:

" Hier a þeſſare Farſælu Eyu er eiru tryggur Stadur
" fyrer alla þa ſem lijda Skip-Skada: Gud hiaalpe þeim
" øllum er hijngad koma, ſo ſem hañ hefur hiaalpad þeim
" er hier var Sijdarſt uñ heil 10. Ar, og er Luckuſamlega
" apturkomeñ til Evropam, ſo hañs Nafne verde Dijrdeñ.

Berthold og Hippolite med ſijnum Børnum og Villn-Møñum ſellu a Kne, ſo ſem kyſſande Jørdena a þeſſare Farſælu Ey, og ſwngu þar med eiru fagrañ Loffſaung, og ad ſijduſtu bædu Gud uñ Luctu til ſyrihafande Reyſu. Sijdañ geingu þaug þangad ſem Wolfgang var fyrer, og beid þeirra, veitande þeim allgvodar Vidtøkur, og leidde þau a Skip. Eñ a medañ loſnudu øll Sticke Jñañ-Bords, var ſijdañ lypt Atkierum og lated i Haf: Eñ Berthold og Hippolite horfdu ſo leinge til Eyareñar ſem hun var i Augſyn, og køllndu. Haf Þøck þu hin Farſæla Ey fyrer allt þad Gott, ſem vid høfum af hier noted, og ver fraṁveigis gott Athvarf fyri Naudlijdande og Skipbrots Meñ.

Nu gaf vel Byr., og komu þeir brædt wr Landa-Syn, hvar næst Wolfg. liet sier umhugad vera, ad veita hid skörugleg asta sijnum Gestum: Hañ feck þeim þad besta Herberge a Skipenu, og liet eckert bresta a allt þad er þeim mætte til Pocknunar horfa: Og þoott hiñ litle Gotthlijf og Christiana, jafnvel sialf Hippolite, þyldu lijtt Siooeñ i Fyrstu, geck þad skiott til Batnadar: Og a Nijundu Viku komu þeir med Heilu og Høldnu fyre utañ nockurt Mootfall til Goodrar Vonar-Høfda, hvar þeir Brædur ner miñtust þess er til bar Fordum.

Þeir løgdu i eina gooda Høfn og stigu a Land til Hressingar sier, var þar þa fyre i Høfneñe Floteñ, med hvorinn Wolfg. hafde utlagt fra Batavia. Þesser urdu aller fegner er þeir kiendu hañs Sigling, hvørn þeir aller hugdu tapadañ. Vantade þa eñ 2. Skip, epter hvørium þeir villdu bijda i nockrar Nætur, hvar fyri þeim Brædrum gafst Tækefære ad taka sier Hvijlld og Hressing.

Berthold. thijte sier brædt þa sem hønum høfdu þar firre Gott giørdt, og Endurgaallt þeim nu Rijkuglega med miklum Fe-Giøfum, a medal þeirra var Dootter hañs Forna Hwss-Boonda, er hønum hafde audsynt mikeñ Goodvilia, hvørre hañ skeinkte til Brwdar-Gaafu 200. Ducata, og vard hañ Vinsæll fyre þetta Orlæte, so Borg-Meistareñ Stadarens gerrde hønum Heimbod og hinꝭ fegursttu Veitslu, uppa þad hañ mætte fregna hvad yfer Berthold hafde drifed, og sia hañs Hustru, er hønum var so sem af Himnum send.

Nu sem lidner voru 8. Dagar, bættust þau 2. Skip er vontuþu vid Flotañ: Byriudu þeir so aller sijna Heim-Ferd, og løgdu ut af Høfneñe med mikellre Skothrijd, þeim gaf vel Byr, so þeir med Heilu og Høldnu tooku Høfn i Hollande.

Wolfg. bad Berthold ad dvelia med sier med allt sitt Føruneyte, medañ hañ kallade sijne Reysu-Næde, eñ hañ þeckfest þad, og sat þar um̃ 4. Vikur i besta Yferlæte.

Wolfg. baudst ad fylgia hønum heim̃ i England, þvi hañ

hafðe ǽsett að hǽtta Siöv-Ferðunn og setiast uñ kyrt, þar hañ var vorðeñ vel Auðigur af Fe, þar gaf hañ Wolfg. sijna Föður-Gǽsu, sem hañ lofaðe 100. Ducata.

Siðan reystu þeir til Einglands, hvar Bertholð friette epter uñ Sistkin sijn, og voru 2. af hañs Brǽðrum ǽ Lijfe og 2. Systur, Öñur gypt, eñ hin yngre Ogypt, sem var 6. Ara, þa Bertholð foor þaðañ.

Þesse sogunðu miog sijns Brooðurs Apturkomu, hvørn þaug hugðu fyre laungu dauðañ, einkum þar hañ heimtaðe eckert aptur af þeim litlu Femunum er hañ hafðe epterskilið, og Systkineñ hofðu skipt sijn ǽ mille, helldur gaf þeim Stoor-Giafer. Hippolite giørðeſt eiñeñ Vinſǽl og velþockuð af hvørium Mañe.

So lifðu þaug nu, og unðu vel Hag sijnum: Bertholð keypte sier eitt fagurt Hws i Staðñum Lonðun, og eiñ prag tugañ Herra-Garð ut ǽ Lanðs-Bigðeñe. Hañs gooðe Vinur Wolfg. var nu og eiñeñ með hønum i gooðu Hallðe, og kyñtest brǽðt við Bertholðs yngre Systur, sem var friið sijnum og kurteys Ynges-Mey, 16. Vetra að Allðre; Rañ hønum miog Astar-Hugur til heñar, og foor þeirra Mǽla ǽ Leit við Bertholð, eñ hañ took þvi vel, og var bweð til þeirra Brwðkaups. Bertholð gaf Systur siñe i Heimañ-Filgiu 1000. Gyinees, og tookust Aster gooðar með þeim Hiooñum. Rieðe Wolfg. bað af að staðnǽmast þar, so hañ mǽtte niota Nǽvistar sijns gooða Vinar Berth. og hañs Kviñu. Joseph og Wolfg. voru eiñeñ með Bertholð, og vonðust brǽðt ǽ Siðu Evropǽiskra Mañe, eiñeñ giørðust þeir bleikare af Loptenu, og betre Aunðar eñ þeir ǽður voru. Bertholð feck þeim gooð Syp tu-Mǽl, gerðe þa vel ur Garðe, og sette fyre Umbods-Meñ yfer sijnu Jarða-Gootse ut ǽ Lanðenu. Sicǽlfur lifðe hañ vel og lyka leinge með siñe kiǽru Hippolite, og Enðaðe Lijf sitt i gooðre Elle: Og lyktar so þesse Saga af Bertholð.

Jñtak

Jn̄tak þess Engelska Robin-
sons hefur Profasturen̄
Saal. Sr. Þorsteiñ Ketelsson
Sett i Epterfylgiande Vers.

1. Vertholð nockuð foor of fort.
Far hans Elldur klauf og Mar,
Herdtest aptur Higgiu-Port,
Hvar hañ Eyañ farsæl var.

2. Hitte hañ þar Happld neitt,
Hradt sier Nægter samañ batt,
Fridt þar Niju Ar og Eitt
Atte að korta Lijfs Framdraatt.

3. Hippolite heilnæmt Happ
Hlaut af Vertholð, Lijfs þvi naut.
Gyptest hønum, Hrigdeñ slapp;
Hraut Oyndið laangt aa Braut.

4. Med sijnum Nægtum (Nauð
varð lin,)
Nam að koma i Evropam,
Sijnum foor med Sooma-Vin
Samhuga i Amsterdam.

5. Englands til sijn færde Faung,
Faangade i Lundun Giæfu-Spraang;
Eingvañ þar hans Efen̄ laung
Angur fullañ hlaut Mootgaang.

